

Printed By

V. RAMASWAMY SASTRULU & SONS,

at the 'Vavilla' Press, Tondiarpet,

Madras.—1921

1st Edition—1909.

2nd Edition—1921.

శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః.

శ్రీరామకర్ణామృతము.

మంగళశ్లోకములు.

శ్లో, మంగళం భగవాన్విష్ణుర్మంగళం మధుసూదనః,
మంగళం పుండరీకాక్షో మంగళం గరుడధ్వజః.

శా. శ్రీరాము భవనాభిరాము ఘనరాజీవాస్తథాము పరం
ధాము పావననాము పాలితమునీం ద్రస్తాము నీలాంబుద
శ్యాము సన్నతసోము భానుకులదుఃస్థాంభోధిసోము మహా
ద్ధామప్రభవదైత్యభీము సతనుత్రాము మర్చి గొల్చెదన్.

శ్లో, మంగళం కోసలేంద్రాయ మహనీయగుణాబ్ధయే,
చక్రవర్తితనూజాయ సార్వభౌమాయ మంగళమ్.
వేదవేదాంతవేద్యాయ మేఘశ్యామలమూర్తయే,
పుంసాం మోహనరూపాయ పుణ్యశ్లోకాయ మంగళమ్.

1

చ. ప్రకటితకోసలేంద్రునకు • భవ్యగుణాబ్ధికిఁ జక్రవర్తిపు
త్రకునకు సార్వభౌమునకు • రామునకు నిగమాంతవేదికి
సకములమేఘవర్ణునకు • సర్వజగజ్జనమోహనస్వరూ
పకునకుఁ బుణ్యశ్లోకకే గృహానిధి కెప్పుడు భద్ర మయ్యెడున్.

తా. కోసలనేకాధిపతి యైనట్టియు, మంచినామలకు సముద్రుడైనట్టియు, జక్రస్థితికి బుద్ధుడైనట్టియు, నెల్లభూమి నేలైనట్టియు, వేదాంతములచేఁ జెలియఁ దగినట్టియు, మేఘములవలె నల్లనై నదేహము గలిగినట్టియు, బురుషులను మోపింపఁ జేయురూపము కలిగినట్టియు, బవిత్రకీర్తిగలరామునకు శుభ మగుఁగాక.

శ్లో. విశ్వామిత్రాంతరంగాః మిథిలానగరీపతేః

భాగ్యానాం పరిపాకాయ భవ్యసూపాయ మంగళమ్.

పితృభక్తాయ సతతం భ్రాతృభి స్సహ సీతయా

నందితాఖిలలోకాయ రామచంద్రాయ మంగళమ్.

2

చ. ప్రకటవిదేహభాగ్యపరిపాకునకు ముదితాంతరంగకా

శికునకు పితృభక్తునకు † శీలికి భూమిసుతాసుమిత్రపు

త్రకసహిత ప్రకాశునకు † బ్రస్తుతసాఘజనై కభవ్యమూ

ర్తికి రఘురామచంద్రున కఠింఘటపాణికి భద్ర మయ్యెడున్.

తా. విశ్వామిత్రునకు మిక్కిలి యిష్టుఁడైనట్టియు, జనకునిభాగ్యములపంటయై నట్టియు, మంచినూపము గలిగినట్టియు, దమ్ములతోడను సీతతోడను సంతోషింపఁజేయుఁబడిన లోకములు గలరామునకు శుభ మగుఁగాక.

శ్లో. త్వక్తసాకేతవాసాయ చిత్రకూటవిహారిణే

సేవ్యాయ సర్వయమినాం ధీరోదాత్తాయ మంగళమ్.

సామిత్రిణాచ జానక్యా చాపబాణాసిధారిణే

సంసేవ్యాయ సదా భక్త్యా సానుజాయాస్తు మంగళమ్.

3

ఉ. హరి కయోధ్య సౌఖ్యపరిహారికి నందితచిత్రకూటసం

చారి కునారికి వినుతసంగయమికిఁ శరచాపధారికిఁ

త్వారముజేబుత్తణసంఘస్వితమూర్తికి భవ్యరీతికిఁ

శ్రీరఘురామచంద్రునకు † సేవక సేవధికి శుభం బగున్.

తా. అయోధ్యాపట్టణమును విడిచినట్టియు, చిత్రకూటపర్వతమున విహరించు నట్టియు, సర్వములకు సేవించఁదగినట్టియు, ధీరోదాత్తుఁడవఁగా ధైర్యశాలియైనట్టియు, సీతాలక్ష్మణులతోఁ గూడినట్టియు, ధనుర్బాణాసులను ధరించినట్టియు, భక్తిచే నేలించఁదగినట్టియు, దమ్ములతోఁ గూడినరామునికి శుభ మగుఁగాక.

శ్లో. దండకారణ్యవాసాయ ఖండితామరశత్రవే

గృహిరాజాయ భక్తాయ ముక్తిదాయాస్తు మంగళమ్.

సాదరం శరీరదత్తఫలమూలభిలాషిణే
సౌలభ్యపరిపూర్ణాయ సత్తోష్ఠ్యకాయ మంగళమ్

4

మ. అరివిధ్యంసికి దండకావనవిహారామోఽకిం గృధ్రశే
ఖరసిక్తేయసదాయకి శరీరసాఙ్గతౌషధిప్రకరణ్యమా
ధురిశోధ్యశ్శుభోక్తుకు ప్రవిలసద్దోస్సారికి శౌరికి
వరసౌలభ్యగుణప్రపూర్ణునకు నానాధర్మముల్ చేకురున్.

తా. దండకారణ్యములో నివసించినట్టియు, గొట్టబడినరాక్షసులు గలిగినట్టి
యు, భక్తుఁడైనజటాయువుకు మోక్షమిచ్చినట్టియు, శరీరమువృషండ్లు దుంపలు మొ
దలగుదానిని గోరినట్టియు, భక్తులకు సులభుఁడైనట్టియు సత్వగుణప్రధానుఁడైనరా
మునికి శుభ మగుఁగాక.

శ్లో. హనూమత్సనువేతాయ హరీశాభీష్టదాయినే
వాలిప్రమథశాయాస్తు హహాధీరాయ మంగళమ్.
శ్రీమతే రఘువీరాయ సేతుబంధిసంధవే
జితరాక్షసరాజాయ రణధీరాయ మంగళమ్.

5

ఉ. పాలితవాయుసూనునకు భక్తకపిప్రవరేష్టదాయకి
వాలివిదారికి ధృతికి వారిధిసేతునిబద్ధనక్రియా
శాలికి వీరరామునకు చండపరాక్రమపక్షికంఠని
ర్మూలనకేళికి నృపతిముఖ్యులలామునకు శుభం బగున్.

తా. అంజనేయునితోఁ గూడినట్టియు, సుగ్రీవుని కిష్టము నిచ్చినట్టియు, వాలిని
సంహరించినట్టియు, ధైర్యవంతుఁడైనట్టియు, రఘువంశవీరుఁడైనట్టియు, గట్టుచేఁ
దాఁబడినసూక్ష్మము గలిగినట్టియు, జయించఁబడిన రాక్షసాసురుఁడు గలిగినరాము
నకు శుభ మగుఁగాక.

శ్లో. ఆసాద్య నగరం దివ్యా మభిషిక్తాయ సీతయా
గాజాధిరాజరాజాయ రామభద్రాయ మంగళమ్.
విభీషణకృతే ప్రీత్యా విశ్వాభీష్టప్రదాయినే
జానకీప్రాణనాథాయ సదా రామాయ మంగళమ్.

6

మ. ప్రకటాయోధ్యపురికి ధరాతనయతో బ్రాసించి రాజాధినా
యకసంస్తూయధరాభిషేకము నిజం బై యున్నలోకాధినా

యశరత్నంబునకు విభీషణప్రసంగాభీష్టసంధాయికి
మగుటకల్పనిభూషణాగునకు మౌనభక్తముల్ చేతుగున్.

తా. మంచిదయిన యమోఘ్య బ్రహ్మచరీతరీః బహ్మభిష్టః డైనట్టియు,
రాజులకు రాజైనట్టియు, విభీషణునకు సుతోషకుచే నిష్టయు నిచ్చినట్టియు సీతకుఁ
బ్రాసరియుఁ డైనరామునకు కుల మగుఁగాక. (ఇంకనగు రామానుజభక్తసంగ్ర
హముగాఁ జెప్పఁబడినది)

ప్రథమాశ్వాసము.

శ్లో. శ్రీరామం త్రిజగద్గురుం సురసరం సీతామనోనాయకమ్
శ్యామాంగం శశికోటిపూర్ణవదనం చంద్రశ్శలకాస్తుభమ్
సామ్యం సత్యగుణోత్తమం సుసరయూతీరేవసంతం ప్రభుమ్
త్రాతారం సకలార్థసిద్ధిసహితం వందే రఘూణాం పతిమ్.

1

తా. శ్రీరాముఁ శశికోటికాంతివదనుఁ ♦ సీతామనోనాయకుఁ
ధీరుఁ విశ్వగురుఁ బరేశు సరయూతీరప్రచారిఁ హరిఁ
ధారాభృత్యనునీలు కాస్తుభధరుఁ ♦ ద్రాతఁ సుపర్యేశ్వరుఁ
శౌరిఁ సర్వభువనుఁ గొలిచెదఁ ♦ పత్నాత్మ సామ్యాకృతిన్.

తా. మూడుభూకములకు సురునైనట్టియు, దేవతాశ్రేష్ఠఁ డైనట్టియు, సీతాదే
విఁదెనిమిటి యొకటి నల్లసశరీరము గలిగినట్టి శోటింగంధ్రులపంటిముఖముగలిగినట్టి మం
చికాంతిగల కాస్తుభనుగిల కాంచుఁడైన సత్యవ్రతుఁడైన సరయూనదీతీరమందు నివ
సించియున్న ప్రభువును రక్షించువాఁడను సర్వకార్యసిద్ధులతోఁగూడిన రఘుపంశరా
జుల కధిపతి యగు శ్రీరామునికి నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. శ్రీరామవం దశరథాత్మజ మ్వప్రమేయం
సీతాపతిం రఘుసగాన్ధ్యాయరత్నదీపమ్

అజానుబాహు మరణం ననశాయతామం

రామం నిశాచరవినాశకరం నమఃమి.

2

ఉ. శ్రీరఘువీరు దాశరథిః ♦ జన్మయు సూర్యకులప్రదీపకుఁ
సారసవత్తనేత్రు దితిఃసంభవజైత్రు సుహీనుతాననాం

భోరుహమిత్రు దీర్ఘ కరుపుణ్యచరిత్రు జగత్పవిత్రు శృం
గారగుణాభిరాముఁ ద్రిజగత్ప్రభు నెంతు హృదంతరంబునన్.

తా. రఘువంశసంతానమైనట్టి దశరథునిపుత్రుఁడైనట్టి ఇంతటివాఁడని ప్రమా
ణించ శక్యముగానట్టి సీతకుఁ బెనిమిటి యైనట్టి రఘురాజయొక్క శ్రేష్ఠమైనవంశము
నకు రత్నదీపమైనట్టి మోక్షాశ్లాపర్యంతము చతుర్విధగలిగినట్టి పద్మపురేశ్వరవలె విశాలము
లైన నేత్రములు గలిగినట్టి చాక్షుసశాశనముఁ జేయునట్టిరామునికి నమస్కరించుచు
న్నాను.

శ్లో. శ్రీరామం బలవైరినీలచికురం స్త్రీరాసనం శ్యామలమ్
కర్ణాంతాయతలోచనం సురవరం కారుణ్యపాథోగిధిమ్
శోణాంభోరుహపాదపల్లవయుగం త్రిణీతనూజాయుతమ్
రాజత్కుండలగండభౌగముగళం రామం సదాహం భజే. 3

మ. హరినీలాలకు సంస్మితానను ఘనశ్యామాంగు దేవేశు సుం
దరకర్ణాంతవిభోచనుఁ రఘువరుఁ ధాత్రితీనూజాధిపుఁ
గరుణాంభోనిధిరత్నకుండలలనన్మండస్థలుఁ నవ్యభా
సురతామ్రాంబుజపల్లవాంఘ్రి యగును శ్లోకుఁ బ్రశంసించెదన్.

తా. ఇంద్రనీలమాణిక్యములవలె నల్లనికేశములు గలిగినట్టియుఁ జిలునవ్వుమొగ
ముగలిగినట్టియుఁ, బామనచాయవాఁడైనట్టియుఁ, జెవులపర్వతము విస్తరించినకన్ను
లు గలిగినట్టియుఁ, దేవతాశ్రేష్ఠుఁడైనట్టియుఁ, దయాసముద్రుఁడైన యెఱ్ఱపద్మములవంటి
పాదద్వంద్వము గలసీతాచివితోఁగూడిన ప్రకాశించుచున్నకుండలములు గల గండ
స్థలములు గలరాము నెల్లపుడు నేవించుచున్నాను.

శ్లో. శ్రీరామం జగదేకవీర మమలం సీతామనోరంజనమ్
కౌసల్యావరణందనం రఘువతిం కాకుల్ స్థవంశోద్భవమ్
లోకానా మభిరామ మంగళఘనవ్యాపారపారాయణమ్
వందేహం జనఘోరపాపనికరధ్వంసం పిభుం రాఘవమ్. 4

తా. శ్రీరాముఁ జగదేకవీరు నములుఁ సీతామనోరంజనుఁ
గారుణ్యాకరుఁ గోసలేశ్వరసుతాగర్భాబ్ధిచంద్రోదయుఁ
ఘోరాహాఘాతమిస్త్రకంజసఖుఁ గాకుల్ స్థానవ్యయుఁ రాఘవుఁ
శూరుఁ లోకపవిత్రు రామవిభు సుశ్లోకుఁ మదిఁ గొల్పెదన్.

తా. జగత్తులయందు బ్రహ్మవీగుడైనట్టి నిర్మలుడైనట్టి సీతాదేవిమనస్సును రంజింపఁజేయునట్టి కాసల్యాదేవికి శ్రేష్ఠపుత్రుడైనట్టి కరుణాశ్రవణమందుఁ బుట్టినట్టి లోకముల కిష్టమైన శుభమైన గొప్పకార్యములయందు వాసక్తుడైనట్టి మనుష్యుల భయంకరపాపములను బోఁగొట్టు ప్రభువగు రామునికి నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. శ్రీరామం జగదీశ్వరం జనకజాజానిం జనానందనమ్

జంతూనాం జనకం జనార్త్తిహరణం లోకేశ్వరం శాశ్వతమ్

ఆబాల్యాదిమునీశ్వరైః పరివృతం జాజ్వల్యమానం సదా

జంఘాలం జమదగ్నిసూనుహరణం జాతానుకంసం భజే.

5

శా. శ్రీరాముఁ జగదీశ్వరుఁ జనకపుత్రునాఁ మౌనీంద్రసం

ఘారూఢావృతం సజ్జనార్త్తిహరు జంఘాలుఁ బరిభావకృ

ద్వారీప్రాభవభార్గవుఁ సకలజంతుప్రాణరక్షుఁ సుప

ర్వారాఘ్యుఁ రఘుపర్యు శాశ్వతం జనాఘోర్దుఃఖజింతం మదిన.

తా. జగత్తుల కధిపతియైనట్టి సీతాదేవి భార్యగాఁ గలిగినట్టి జనుల నానందింపఁజేయునట్టి ప్రాణులను బుట్టించునట్టి మనుష్యులబాధను హరించునట్టి లోకముల కధిపతియైనట్టి సిరుడైనట్టి చిన్నతనము మొదలుకొని మునులచేఁజూట్టఁబడినట్టి మిక్కిలి ప్రకాశించుచున్నట్టి పిక్కపుష్టి గలిగినట్టి పరశురామగర్వమునుహరించినట్టి పుట్టినదయగల రామమూర్తిని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. శ్రీరామో రఘునాయకో రఘువరో రాజీవనేత్రాంచితో

రాజేంద్రో రఘువుంగవో రఘుకులోత్తంసో రఘూణాంవతిః

రామో రాక్షసనాశనోమితబలో రాకేందుపూర్ణాననో

రాజత్కింకిణికంకణాంకితకరో రామ స్సదా పాతునః.

6

శా. రాజీవాయతపత్రనేత్రు విలసఁ ద్రాకేందుబింబాననుఁ

రాజేంద్రుఁ రఘువుంగవుఁ రఘుకులుఁ రాత్రించరారిఁ మహా

తేజుఁ రాఘవుఁ సప్రమేయుబలసంధివుఁ రఘూత్తంసునిఁ

రాజత్కింకిణికంకణాంకితకరుఁ రామప్రభుఁ గొల్చెదన్.

తా. రఘువంశరాజులకు నాయకుడైనట్టి రఘువంశశ్రేష్ఠుడైనట్టి పద్మమలవంటినేత్రమలచే నొప్పుచున్నట్టి రాజశ్రేష్ఠుడైనట్టి (రఘువుంగవ ఇత్యాదివిశేషణములు న్నాటను అదరోక్తలు) రాక్షసనాశకుడైనట్టి అమితబలముగలిగినట్టి పూర్ణిమాచంద్రుని

వలె సంపూర్ణమైన ముఖముగలిగినట్టి ప్రకాశించుచున్న నావ్వులు గలకంకణములచే నలంకరింపఁబడినచో నైదులు గలిగినట్టిరాజుఁ డెల్లపుడు ముక్తురక్షించుఁగాక.

శ్లో. శ్రీరామచంద్ర కరుణాకరరాఘవేంద్ర
రాజేంద్రచంద్ర రఘువంశసముద్రచంద్ర
సుగ్రీవశత్రుయుగశోత్పలపూర్ణచంద్ర
సీతామనగకుముగచంద్ర నమో నమస్తే.

7

చ. మనుకులవార్ధి ప్రాగుదితః మానితపూర్ణియచంద్రు సర్వస
జ్జననుతకీర్తిసాంద్ర మహిజానయశోత్పలపూర్ణచంద్ర శో
భనగుణ రామచంద్రునివిభాకరజాక్షకు బాలచంద్ర స
న్మనినుతు రాఘవేంద్ర భవః సూచను గాయణికు భజించెదన్.

తా. దయకు స్థానమైనట్టి రఘువంశరాజశ్రేష్ఠుడైనట్టి రాజశ్రేష్ఠులకుఁ జంద్రుఁ డైనట్టి రఘువంశమనెడు సముద్రమునకుఁ జంద్రుఁడైనట్టి సుగ్రీవునిశత్రుద్వంద్వ మనెడుకలువలకుఁ బూర్ణచంద్రుఁడైనట్టి సీతయుక్తమనస్సనెడుకలువకుఁ జంద్రుఁడైన యోశ్రీరామచంద్రా నికొఱకు నమస్కారము నమస్కారము.

శ్లో. శ్రీరామం కరుణాకరం గుణనిధిం సీతావతిం శాశ్వతమ్
పారవారగభీర మబ్జనయనం ప్రావృడ్వనశ్యామలమ్
వీరశ్రేష్ఠ మనామయం విజయనం విశ్వప్రకాశాత్మకమ్
ఘోరారిప్రకరాధిజప్రహరణం కోదండరామం భజే.

8

శా. వీరశ్రేష్ఠ ననామయః జయకర్తుః ✱ విశ్వప్రకాశాత్మకుః
పాగావారగభీరు గంజనయనుః ✱ బ్రావృడ్వనశ్యామలుః
ఘోరారిందనుః శాశ్వతుః రఘువరుః ✱ గోదండదీక్షాగురుః
శ్రీరాముః గరుణాకరుః గుణనిధిః ✱ సీతేశుః బ్రార్థించెదన్.

తా. కాంతినేత మహాహరుడైనట్టి దయకు స్థానమైనట్టి గుణములకు నిధియైనట్టి సతకుఁ డెనిమిటి యెన్నటి యెల్లప్పుడు చుండునట్టి సముద్రమువలె గాంభీర్యముగలిగినట్టి పద్మములవంటి కన్నులు గలనవ్వాశాలపేఘములై నల్లనైనవీరులలో శ్రేష్ఠుడైన బాధలేనట్టి జనుముగలప్రపంచమున శోభింపఁ జేయు భయంకరకర్తృవులనెడుమనోవ్యధకు హరించు గోదండధారియైనరాముని నేపించుచున్నాను.

శ్లో. శ్రీరామచంద్రేతి సలక్షణేతి, నీలోష్ఠలశ్యామలకోమలేతి
ఆక్రోశముక్తా స్తవధునైవ జిహ్వ, సీతావతే రాఘవరాఘవేతి.

9

ఉ. శ్రీరఘురామ రాఘవవిశిష్టపవిత్రచరిత్ర సత్యబ్రం
దారకనాథ నీలసమధామసుమిత్రసుతానుయుక్త ధా
శ్రీరమణీసుతాధిప సుధీజనవందితపాదపద్మశృం
గారనిధి యటంచుఁ గలఁకాలమహోరసనా స్మరింపుమా.

తా. నానాబుక యిప్పుడే శ్రీరామచంద్ర! లక్షణునితోఁ గూడినవాఁడా! నల్ల
కలఁపలవలె నల్లనివాఁడా! మృదువైనవాఁడా! నీతకుఁ బెనిమిటియైనవాఁడా! రామా!
రామా యని మొఱివోఁగూడినది యగుఁగాక.

శ్లో. శ్రీరామచంద్రే రమతాం సునోమే, రమాంగవామే విపదాంవిరామే
జితారిరామే ప్రణతారిరామే, గుణాభిరామే భువనైకరామే. 10

చ. వరసుగుణాభిరాముఁడు భవస్తవనాహ్వయుఁ డావదాటవీ
స్ఫురదనలుండు వైరిజనపుణ్యసతీప్రణతుండు శత్రుబం
ధురవిభవావహుండు ఘనదోర్బలఁ డబ్జకరాభిరాముఁ డౌ
హరీరఘురాముడై వతమునం దనిశంబు రమింపు చిత్తమా.

తా. లక్ష్మీదేవి యెడమభాగమందుఁ గలిగినట్టియు, అపదలను బోగొట్టునట్టియు
జయించఁబడినశత్రువులు గలిగిన నమస్కరించుచున్న శత్రువులు గలిగిన గుణములచే మ
నోహరుడైన లోకములకు మనోహరుడైన రామనియందు నామనన్ను అనందించు
గాక.

శ్లో. శ్రీరామచంద్ర రఘువుంగవరాజవర్య
రాజేంద్రరాజ సురనాయక రాఘవేశ
రాజాధిరాజ రఘునందన రామభద్ర
దాసోన్మయహంచ భవత శ్మరణాగతోస్తి. 11

మ. ధరణీనాథ శిరస్ఫురన్మకుటరత్నద్యోతనీరాజితా
కరపాదాంబురుహద్వయుఁ సకలలోకస్వామిరామప్రభుఁ
సరసుఁ రాఘవు దేవదేవు చిబుధః స్తవ్యప్రచారుఁ బరా
త్పరు రాజేంద్ర రఘూర్షవహుఁ దలఁచి తద్వాసుండనై యుండెనన్.

తా. శ్రీరామచంద్ర! రఘువంశశ్రేష్ఠ! రాజశ్రేష్ఠ! రాజరాజ! దేవతల నేలు
వాఁడా! రాఘవేశ! రాజులకుఁ బైరాజునైనవాఁడా! రఘువంశరాజుల నానందింపఁ
జేయువాఁడా! రామభద్ర! నేను నీకు శరణుఁజొచ్చినదాసుడనైతిని.

శ్లో. శ్రీరామం సరసీరుహాక్ష మమలం దూర్వాంకురశ్యామలమ్
విద్యుతోక్తినిభప్రభాంబరధరం వీరాసనాధిష్ఠితమ్

వామాంకోపరిసంస్థితాం జనకజా మాలింగ్యతాం గౌహునా
తత్త్వంచాపరపాణినా మునిగణా నాజ్ఞాపయంతం భజే.

12

శా. వామాంకస్థసతి ప్రవేష్టమున భావం బొప్పు సంశ్లేషుఁడై
తా మాసింద్రుల కొక్కహస్తమున తత్త్వం బేర్పడఁ దెల్పుశ్రీ
రాముఁ సారసవత్త నేత్తు ఘను వీరాఖ్యాసనాధిష్ఠితుఁ
శ్యామాంగుఁ దపసియచేలుని రఘుఁస్వామిఁ బ్రశంసించెదన్.

తా. పద్మములవంటి నేత్రములు గలిగిన దూర్వాగ్రములవలె నల్లనైనట్టి విస్తారపు మొలలలతో సమానమైనకాంతిగలవస్త్రమును ధరించినట్టి వీరాసనమును బొందినట్టి ఎడమలొడవైనను సీత నొకచేతఁ గొనిలించి వేయిచేత బ్రహ్మతత్త్వము మనులకు బోధించుచున్న రాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. శ్రీ రామ స్సకలేశ్వరో మమపితా మాతాచ సీతా మమ
భ్రాతా బ్రహ్మసఖా ప్రభంజనసుతః పత్నీవిరక్తిః ప్రియా
విశ్వామిత్రవిభీషణాదివశగా మిత్రాణి బోధమృతో
భక్తిశ్రీహరిసంగతా రతిసుఖం వైకుంఠ మన్మత్పదమ్.

13

శా. రామస్వామియె తండ్రి తల్లి యలగోత్రజాతనుగ్రీవ వి
శ్వామిత్రాఖ్యవిభీషణాదులు హితుల్ సద్బోధపుత్తుండు స
ద్భామారత్నము శాంతిమిత్రుఁడు జగత్ప్రీతాత్మజుం డచ్యుత
ప్రేమాసక్తిసుఖంబు మత్సదనమై బెంపొందువై కుంఠమున్.

తా. సర్వేశ్వరుఁడైనరాముఁడు నాతండ్రి, సీత నాతల్లి, బ్రహ్మకున్న హితుఁడైన యాంజనేయుఁడు సోదరుఁడు, విరక్తి నాభార్య, విశ్వామిత్రుఁడు విభీషణుఁడు మొదలగునింద్రియనిగ్రహముగలవారు నామిత్రులు, జ్ఞానము నాకొడుకు, హరిపాద పద్మమండు భక్తియే సంయోగసుఖము, వైకుంఠము నాకు నివాసస్థానము.

శ్లో. శ్రీ రామామలపుణ్డరీకనయన శ్రీ రామసీతాపతే
గోవిందాచ్యుతనందనందనముకుందానందదామోదర
విష్ణో రాఘవ వాసుదేవ నృహరే దేవోఘమాడామణే
సంసారార్ణవకర్ణధారకమారే కృష్ణాయతుభ్యం నమః.

14

శా. ధీరాగ్రేసరనందనహరీ దేవోఘమాడామణీ
ఘోరాఘోఘహరాముకుందనృహరీ గోవిందశ్రీకృష్ణసం
సారాంభోసిధికర్ణధారకమలాక్షౌ శౌరి దామోదరా
శ్రీ రామాచ్యుతజానకీరమణ ని సేవింతు నిష్టాప్తికిన్.

తా. నిర్మలమైన పద్మమువంటినేత్రములు గలవాడా! కాంతిచేత మనోహరుడైనవాడా! సీతకుఁ బెనిమిటియైనవాడా! గోవిందా! ఆచ్యుతా! నందునకుఁ గొమారుడైన కృష్ణరూప మొందినవాడా! ముకుందా! అనందస్వరూపా! దామోదరా! వ్యాఘ్రరూపుడా! రాఘవా! వాసుదేవా! నృసింహరూపా! దేవతాస్వరూపుడా! సంసారసముద్రమున ఓడనడపువాడా! పాపసంహారకుడా! ఓ శ్రీరామా! కృష్ణావతారుడైన నీకొఱకు నమస్కారము.

శ్లో. రామం లక్ష్మణపూర్వజం రఘువరం సీతాపతిం సుందరం
కాకుత్స్థం కరుణాకరం గుణనిధిం విప్రప్రియం ధార్మికమ్
రాజత్కుండలమండితాననరుచిం రాత్రించరధ్వంసినం
శంపాకోటిసమానకాంఛివిలసన్నాయామృగఘ్నం భజే. 15

మ. ధరణీజాధిపతిఁ లసద్గుణుఁ బరంధామృఁ బ్రసూనాస్త్రుసం
దరుఁ గాకుత్స్థుని ధార్మికుఁ రఘువరుఁ దైత్యారి విప్రప్రియుఁ
గురుచంచత్కమసీయశంబరహరఃప్రోరాస్త్రు నత్కుండలా
భరణుఁ రాముని లక్ష్మణగ్రజుఁ గృపాభ్రజిష్ణుఁ గీర్తించెదన్.

తా. లక్ష్మణుని యన్నయైనట్టి రఘువంశశ్రేష్ఠుడైనట్టి సీతాభర్తయైనట్టి సౌందర్యముగలిగినట్టి కకుత్స్థువంశమందుఁ బుట్టినట్టి దయాప్రాసమైనగుణములకు పానమైన బ్రాహ్మణుల కిష్టుడైనధర్మస్వరూపుడైనట్టి ప్రకాశించుచున్న కుండలములచేత నలంకరింపఁబడిన ముఖకాంతిగలిగినట్టి రాక్షససంహారకుడైనట్టి శోటిమొలుపులతో సమానకాంతిగల మాయలేడిని కొట్టినరాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. రామం రత్నకిరీటకుండలధరం కేయారహారాన్వితం
సీతాలంకృతవామభాగమతులం సింహాసనస్థం ప్రభుమ్
సుగ్రీవాదినమస్తవానరవరై స్సంసేవ్యమానం సదా
విశ్వామిత్రపరాశరాదిమునిభి స్సంస్తూయమానం భజే. 16

చ. ఊతిసుతవామభాగమునఁ జేరి నసింప నన్నిష్ఠకాశికా
ద్యుతతులు ప్రస్తుతింప రవిజాదిబలీముఖు లెల్లఁ గొల్వఁగాఁ
బ్రతనకిరీటకుండలవిభాసితసుందరధన్యమూర్తియై
వితతమృగేంద్రవీరమునఁ పేడుక నొప్పెడురాము నెన్నెదన్.

తా. రత్నఖచితకిరీటకుండలములను ధరించినట్టి భుజకీర్తులతో హరములతోఁ గూడినట్టి సీతచే నలంకరించఁబడిన యొడమభాగము గలిగినట్టి సింహాసనముం దున్నట్టి ప్రభువైనట్టి సుగ్రీవుఁడు మొదలగు నెల్లవానరులచే స్తోత్రముచేయఁబడినట్టి నేవించఁ

బడుచున్నట్టి విశ్వామిత్రుఁడు పరాశరుఁడు మొదలగుమునులచే ప్రోత్సముచేయుబడుచున్న రాముని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. రామ స్సీతాసమేతో నివసతు హృదయే సానుజం రానుమీశే
రామేణ క్షీణపాప స్త్రివిధసుపి కృతం కర్త రామాయ దద్యాన్
రామాదన్యం నజానే నహి కిమపి షుహా రానునాన్ను స్సమానం
గామే పశ్యామి విశ్వం భువన మనుదినం పాహి మాం రామచంద్ర.

ఉ. రాముఁడు ప్రోచు సంతతము | రాము నుతింతును రాముచేత మ
త్కామితముఁ ఫలించు నిరంతరమును రామున కేను మ్రొక్కెదఁ
రామున కెక్కు డెవ్వఁ డింక | రామునిపాదము నెంతు రాముపైఁ
బ్రేమ జెలంగు మద్భృదయఃప్రీతి నసింపుము రామ వేఁడెదన్. 17

తా. సీతతోఁగూడినరాముఁడు నాహృదయమున నుండుఁగాక తమలతోఁగూ
డినరాముని నుతించుచున్నాను. రామునిచే క్షీణించినపాపము గలవాడైన నునోవా
క్కాయములచేఁ జేసినకర్మ రామునికి సమర్పించెదను. రామునికంటె నితరులెఱుంగ
ను. రామనామముతో సమానమైన దేదియులేదు. సర్వలోకమును రామునియందుఁ
జూచుచున్నాను. వీరుండవైన యోరాముఁడా నన్ను రక్షించుము.

శ్లో. రామం రాజశిఖామణిం రఘుశత్రుం దేవారిదర్పాపహం
లోకానాం హితకారిణం గుణనిధిం కారుణ్యపుణ్యోదయమ్
ముక్తావిద్రుమరత్న శోభితతనుం సౌందర్యహస్తాంబుజం
కౌసల్యతనయం భజామి సతతం శ్రీజానకీనాయకమ్. 18

చ. మరకతముఖ్యరత్నముచఃమాన్వీశవిగ్రహుఁ గౌసలేయుదు
ర్భరదనుజప్రహారు రఘురాజశిఖామణి జానకీమనో
హరుఁ ద్రిజగద్ధితుఁ శమదమాద్యఖిలైకగుణాకరుఁ నురే
శ్వరనుతు రాజచంద్ర బుధవత్సలు ధార్మికు నాశ్రయించెదన్.

తా. రాజశ్రేష్ఠుఁ డైనట్టి రఘుశంకశ్రేష్ఠుఁ డైనట్టి రాక్షసగర్వమును హరించు
నట్టి జగత్తులకు హితముఁజేయునట్టిగుణములకు స్థానమైనదయయొక్కయూఁ బుణ్యముల
యొక్కయూ నిభివృద్ధిగలిగినట్టి ముత్యములచేఁ బగడములచే రత్నములచే బ్రకాశం
పఁజేయుబడు శరీరముగలిగినట్టి సౌందర్యప్రధానములైన హస్తపద్మములు గలిగినట్టి
కౌసల్యకుఁ గౌమారుఁడైనట్టి సీతకుఁ బెనిమిటి యైనరాముని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. రామం వీరాసనస్థం హృదయగతకరోదంచితజ్ఞానముద్రం
జానున్యాస కృతాస్త్రం క్షీతివరతనయా భూషితం వామభాగే

షట్కణే వ్యాహంతం పవనశతయుతం నూననే మానయంతం
సుగ్రీవే నేవమానే దృఢశరధనుషా దక్షిణే లక్ష్మణేన. 19

మ. శరచాపాన్వితః డై నలక్ష్మణుః నాః త్రాపుత్రి పార్శ్వస్థుః
కర మొప్పు రవిజుండు గొల్వంగను వ్యాఖ్యానంబు సామిరికి
వరషట్కణనివాసి యై దెలుపునర్హజ్జు నువీరానన
స్థిగు హృత్సంస్థితబోధము ద్రకరు సంస్థిగ్ధోరుపరోవజ్జ్వల
త్కరపద్మ రఘురామచంద్రు చునసాకాంక్ష నివోకింపునూ.

తా. వీరాననమందున్నట్టి ఉరమునకు సమీపమందున్న జ్ఞానమద్రగలిగినట్టి
మోకాలియందుంచిన హస్తముగలిగినట్టి ఎడమవైపున నీతచే నలకరింపబడినట్టి
షట్కణసీతమందుండి హనుమంతునికి జ్ఞానోపదేశముఁ జేయుచున్నట్టి సుగ్రీవుఁడు
నేవించుచుండఁగా ధనుర్బాణములతోఁ గూడిన లక్ష్మణునిచే నేవింపబడుచున్నరాముని
మనసునఁ జింతించెద.

శ్లో. గామం సౌమిత్రి మిత్రం రఘుపతి మమలం రామచంద్రం రమేశం
రమ్యం శ్రీరాఘవేశం శుభలలితముఖం శుద్ధనత్వం సువీరమ్
సీతా సౌందర్యపాత్రం సురమునివినుతం నీరదేందీవరాభం
నందే వందారుపాలం రజనిచరహరం రమ్యకోదండరామమ్. 20

తా. రాముఁ నత్యపరాక్రముఁ వరసుమిత్రాపుత్రమిత్రుఁ రఘు
స్వామిఁ భూమినుతాధినాథుని బుధః స్తవ్యుఁ బరేశుఁ బరం
ధాముఁ రాఘవు గామచంద్రుని సుధాధామా ననుఁ వారిద
శ్యాముఁ దైత్యవిరాముఁ గార్ముకధర్మఁ నదృక్కిఁ గీర్తించెదన్.

తా. లక్ష్మణునికి నేహితుఁడైనట్టి రఘుపతియైనట్టి నిర్మలఁడైన చంద్రునివంటి
యొ లక్ష్మీనాథుఁడైనట్టి సుందరుఁడైనట్టి రఘుశ్రేష్ఠుఁడైనట్టి మంగళమైన సుందరమైన
మొగముగలిగినట్టి పరిశుద్ధస్వరూపుఁడైనట్టి వీరుఁడైనట్టి సీతయొక్క సౌందర్యమున
కాధారమైనట్టి దేవతలచే మునులచే స్తోత్రముచేయబడుచున్నట్టి నల్లగలువవంటి
మేఘమువంటి శోభిగలిగినట్టి నమస్కరించువారిని బాలించునట్టి రాక్షససంహారుఁడైనట్టి
మంచిధనుస్సుచే మనోహరుఁడైనరామునికి నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. రామం చందనశీతలం షీతిసుతామోహకరం శ్రీకరం
వై దేహీనయనారవిందవిహారం సంపూర్ణచంద్రాననమ్

రాజానం కరుణాసమేతనయనం సీతామనోనందనం

సీతాదర్శనచారుగండలలితం వందే సదా రాఘవమ్.

21

మ. వరశ్రీచందనశీతలః శుభకర్తుః • వైదేహీమోహకర్తుః

ధరణీజాననకంజకంజహితం సీతామానసస్యందనుః

కరుణాసంయుతలోచనుః మిథిలరాత్రిన్యామణీదర్శణ

స్ఫురదత్యున్నతగండభాగు రఘురంభుః రాము నేవించెదన్.

తా. గంధమువలె జల్లినై నట్టి సీతను మోహింపజేయునట్టి విశ్వరూపును జేయు నట్టి సీతయొక్క నేత్రపద్మములకు సూర్యుడైనట్టి పూర్ణచంద్రునివంటి మోముగలిగినట్టి ఎల్లవారికి రాజైనట్టి దయతోఁగూడినట్టి కన్నులుగలిగినట్టి సీతయొక్క మనస్సు రథము గాఁగల (అనఁగా నామెమనస్సులో నుండువాడనుట) సీతయొక్క అద్దములవంటి నుండరములైన చెక్కిళ్లయందుఁ బ్రకాశించు గామునికి నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. రాసుం శ్యామూభిగానుం రవిశశినయనం కోటిసూర్యప్రకాశమ్

దినస్యం దివ్యాస్త్రపాణిం శరముఖశగధిం చారుకోదండహస్తమ్

కాలం కాలాగ్నిరుద్రం రిపుకులదహనం విఘ్నవిచ్ఛేదదక్షిణమ్

భీమం భీమాట్టహాసం సకలభయహరం రామచంద్రం భజేహమ్.

మ. శరచాపౌజ్వలహస్త శత్రుకులనిర్హారుః సహస్రాంశుకో

టిరమాభ్రాజతు వారిశోషణుని కోటిరార్కచంద్రార్కభా

స్ఫరదక్షుద్వయు విఘ్నసంహారు ఘనశ్యామాంగు భీమాట్టహా

సరసోద్దీప్తితు సాధ్వసావహు రఘుస్వామి భజింశుః మదిన్. 22

తా. చామనచాయగలిగి మనోహరుడైనట్టి చంద్రసూర్యులు నేత్రములుగలిగినట్టి కోటిసూర్యులవంటికాంతి గలిగినట్టి గొప్పవాడైనట్టి ప్రశస్తాముధములు హస్తమందుఁ గలిగినట్టి బాణములు మొదలగు నాయుధములకు సమద్రుడైనట్టి సాగనైనధనుస్సుచేతియందుఁ గలిగినట్టి కాలస్వరూపుడైనట్టి ప్రశయాగ్నివలె భయంకరుడైనట్టి శత్రునాశకుల కగ్నియొనట్టి విఘ్నములను గొట్టివేయునట్టి భయంకరుడైనట్టి భయంకరమైన చెద్దనవ్యుగలిగినట్టి సమస్తభయములకు హరించునట్టి రామచంద్రుని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. రామచంద్రచరితాకథామృతం, లక్ష్మణాగ్రజగుణానుకీర్తనమ్

రాఘవేశ తవ పాదనేవనం, సంభవంతు మమ జన్మజన్మని.

23

ఉ. రామభవత్కథామృతము • రమ్యతః గ్రోలఁగ నామకీర్తనల్

ప్రేమ నొనర్ప నీదుగుణలీలలు సంస్మరణంబు సేయ మే

ధామతినీదుపావనపదద్యయనేవ యోనర్చనట్లుగా
మామక జన్మజన్మముల ధ మానక సత్కృప నిమ్న వేడెదన్.

తా. ఓరామచంద్రా ! నీచరిత్రకథయును అమృతము, ఓ లక్ష్మణాగ్రజా !
నీగుణకీర్తనయును, ఓరాఘవేశా ! నీపాదసేవయును నాకు బ్రతిజన్మమందు సంభ
విండుగాక

శ్లో. రామో మత్కులదైవతం సకరుణం గామం భజే సాదరం
రామేశాఖిల ఘోరపాపనిహతీ రామాయ తస్మై నమః
రామా న్నా స్తి జగత్త్రయైకసులభో రామస్య దాసోన్మన్యహం
రామేప్రీతిరతీవ మే కులగురో శ్రీరామరక్షస్వమాన్.

24

ఉ. రాముఁ డభీష్టదైవతము ధ రాముని భావన జేయుచుచుందు శ్రీ
గామునిచేత మద్దురితఁరాసు లడంగును రాసుభ రక్షకీ
ప్రేమ నమస్కరింతు రఘువీరునికంటె పరగబు లేదు శ్రీ
రామున కేను దాసుఁడను ధ రామునియందులభ క్తి నా కగున్.

తా. రాముఁడు నాకులదేవత దయతోఁగూడినరాముని సాదరముతోఁగూడి
సేవించుచున్నాను. రామునిచే నెల్ల పాపములు నశించును. రామునికి నమస్కారము.
రామునికంటె సులభుఁడు లేఁడు. నేను రామునిదాసుఁడను. నాకు రామునియందు
మిక్కిలియిష్టము. నాకులగురువైన యోరామా నన్ను రక్షించు.

శ్లో. శ్రీరామచంద్ర తవకీర్తిసురద్రుమస్య
తారాగణ స్సమననః ఫల మిందుబింబమ్
మూలం ఫణాఫణిగతం గగనంచ సుధ్యం
శాఖాదిశో భవనమండల మాలవాలన్.

25

ఉ. రామునికీర్తి కల్పకము ధ రమ్యసుగుంబులు తారకల్ సుధా
ధాముఁడు శత్రులంబు నిదిగఁగ బగుశాఖలు దిగ్వితానముల్
భూమి యవాది భోగవతి ధ మూలము సుధ్యము పుష్కరం బగు
రాము నుతింప నేటికి శత్రులంబు కరం బతిగ క్తి గొల్చెదన్.

తా. ఓరామా! నీకీర్తి యుచుకల్పవృక్షమునకుఁ జాక్కులు పువ్వులు, చంద్రబిం
బము పండు. నాగలోకము మొదలు అకాశము మ్రాచు. దిక్కులు కొవ్వులు భూమి
పాదు.

శ్లో. వై దేహీం ముదితోభిజాతపులకాం గాఢం సమాలింగయన్
వామేన స్తనచూచకం పులకితం వామం కరేణ స్పృశన్

తత్త్వం దక్షిణాపాణినాకలితయా చిహ్నద్రయా బోధయన్
రామో మారుతినేవితస్కరతు మాం సామ్రాజ్యసింహాసనే.

26

శా. నీత న్నోదముకొండ వామకరనంశ్లేషంబు గావింపుచు
బ్రీతిఁ దత్కుచ మంటి దక్షిణపుపాణిఁ దత్త్వముం దెల్పుచు
వాతోత్పన్నునిసేన కైకొనుచు సామ్రాజ్యసింహాసనన్ లోకవి
ఖ్యాతిఁ బంచముఖాననన్లుఁ డగురామాధీశుఁ బ్రార్థించెదన్.

తా. పులకాంకురము గలనీతను సంతోషముతో గాఁగిలింపుకొని పులకరించిన
యామెయొక్కయొడమదియైన ద్రువాగ్రము నెడమచేతితో నంటుచు జ్ఞానముద్రగల
కుడిచేతఁ దన్ను నేవించువాంజనేయునకు జ్ఞానబోధఁజేయుచు సామ్రాజ్యసింహాసనమం
దున్నరాముఁడు రక్షించుఁగాక.

శ్లో. వామాంకస్థితజానకీపరిసత్కీదండనండంకరే
చక్రం చోర్ధ్వక రేణ బాహుయుగళే శంఖం శరం దక్షిణే
విభ్రాణం జలజాతవత్రనయనం భద్రాద్రిమూర్ధ్నిస్థితం
కేయూరాదివిభూషితం రఘుపతింరామం భజే శ్యామలమ్.

27

మ. శరచాపాబ్జరథాంగముల్ కరచతుష్కప్తాస్త్రమై యుండ ను
స్థిరవామాంకమునందు నీతనియతిఁ • నేవింప భద్రాద్రిపై
నిరవై నట్టిసరోజనేత్రుఁ బరు యోగింద్రేంద్రసంహోత్రుభా
సురకేయూరదిభూషణుఁ దలఁచెదన్ • శుద్ధాంతరంగంబునన్.

తా. ఎడమతోడయందున్న నీతచే శోభించుచున్నధనువు నొకచేతను, బైచేతఁ
జక్రమును, కుడిచేతులురెంటియందు శంఖమును బాణమును భరించుచున్నట్టియు,
పద్మపురేకులవంటినేత్రములు గలిగినట్టియు, భద్రాచలశిఖరమందున్నట్టి భుజశిర్తులు
మొదలగువానిచే నలంకరింపఁబడినట్టియు, నల్లనైన రఘురాజశ్రేష్ఠుఁ డైనరామని
నేవించుచున్నాను.

శ్లో. వామే భూమిసుతా పురస్తు హనుచూ నృశ్చా త్సుమిత్రాసుత
శ్శక్తిఘ్నో భరతశ్చ పార్శ్వేదశయో రావ్యయాదిగోణేష్వపి
సుగ్రీవశ్చ విభీషణశ్చ యువరాట్ తారాసుతో జాంబవాన్
మధ్యే నీనసరోజగోళులరుచిం రామం భజే శ్యామలమ్.

28

మ. తనవామాంకమునందు నీత చెలువొందన్ వెన్న సౌమిత్రిపా
వనియు ముంగల శత్రుఘాత భరతుల్ పార్శ్వంబులఁభానునం

దనసీలాంగదముఖ్యులన్య మగుదిక్ష్వానంబులం దుండఁగా
ఘనసీలాంగదదగ్గరన్దితు మదిఁ గాఁజ్ఞీంతు రామప్రభున్.

తా. ఎడమవై పునసీత, యెదుట హనుమంతుఁడు, వెనుక లక్ష్మణుఁడు, ప్రక్కల
భరతకర్ణుఘ్నులు, వాయవ్యాదిమూలదిక్కులయందు సుగ్రీవుఁడు, విభీషణుఁడు,
అంగదుఁడు, జాఁబుంతుఁడు నుండఁగా మధ్యమందు నల్లగజువలె సుందరమైకాంతి
గల రాముని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. వైదేహీసహితం సురద్రుసతలే హైమే మహామంబుపే
మధ్యే పుష్పక మాససే మణిసుయే వీరాససే సంస్థితమ్
అగ్రే వాచయతి వ్రభంజనసుతే తత్త్వం మునిభ్యః పరమ్
వ్యాఖ్యాతం భరతాదిభిః పరివృతం రామం భజే శ్యామలమ్. 29

ఉ. భాసురకల్పమూలమున • భర్తగృహంబున బుష్పకాంతరో
సాసితనూత్నరత్నమయఃపంచముఖాసనమందు ముఖ్యవీ
రాసనుఁడై నతీసహితుఁ • డై పరతత్త్వము సోదరాన్నితం
డై సరస వ్రతుత్సృతసమర్చితుఁ డై నవిభుఁ భజించెదన్.

తా. కల్పవృక్షముల క్రింద బంగారుమంటపమందుఁ బుష్పకమునడుమ మాణి
క్యపీఠమందు నీతతోఁగూడ వీరాసనమందున్నట్టియు నెదుట నాంజనేయుఁడు చదువు
చుండఁ బరతతత్త్వమును మునులకుఁ జెప్పవలసి భరతుఁడు మొదలగువారిచే నావరిం
పఁబడిన పల్లనై నరాముని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. వైదేహీం పరిరభ్య జాతపులకాం లజ్జావతీం సుస్థితామ్
కాంచీనూపురహారకంకణాలనత్కర్ణావతంసోజ్జ్వలామ్
కస్తూరీఘనసారచర్చితకుచాం చంద్రాననాం శ్యామలమ్
కందర్పాధికసుందరం రఘువతిం శ్రీరామచంద్రం భజే. 30

చ. దరహాసితాననఁ ఫులికీర్తనఁ ఘనసారమృగీమదాగరు
స్ఫురదనులేపనఁ గనకభూషణభూషితఁ బూర్ణచంద్రచంద్రి
కవదనఁ విదేహీనినుభుక్ మది గంజిలజేయునట్టికం
ధరసమవర్ణనం గజశతప్రతిమోనుని రాము నెన్నెదన్.

తా. పులకాంతురములుగలిగి సిగ్గుగలదియై నవ్వుమొగముగలిగి ఒడ్డాణమా,
అంజెలు, హారములు, కడియములు, కర్ణఫలవులు అనువానిచేఁ బ్రకాశించుచు కత్తూ
రిచేఁ గర్పూరముచేఁ బూనుబడిన స్తనములుగలిగినట్టి చంద్రునివంటి మొగముగల నీతను

గాఁగిలించుకొని నల్లనివాడై మన్నఁగునికంటె మిక్కిలి సౌందర్యముగలిగినట్టి రఘు వంశశ్రేష్ఠుఁ డైనరాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. 1. వై దేహీరమణం విభీషణవిభుం విష్ణుస్వరూపం హరిం
విశోవోత్పత్తిప్రపత్తిపోషణకరం విద్యాధరై రర్చితం
వైరిధ్వంసకరం విరించిజనకం విశ్వోత్కం వ్యాపకం
వ్యాసాంగీరసనారదాదివినుతం వందామహే రాఘవమ్.

31 ✓

చ. జనకసుతాధినాథు రిపుజైత్రు సురాఽర్చిత సర్వలోకసం
జననవినాశకారణుఁ బ్రశస్తచరిత్రు విభీషణావనుఁ
సనకసనందనాద్యఖిలసన్తునిసన్నతు విష్ణురూపునిఁ
వనరుహసూతితండ్రి రఘువర్య హరిఁ శరణంబు వేఁడెదన్.

తా. సీతకుఁ బెండ్లివేళ, విభీషణు నేలినవాఁడును, విష్ణురూపుఁడును, బాప సంహరకుఁడును, ప్రపంచమును బుట్టించుటకు నేలుటకు వృద్ధిజేయుటకు హేతువైన వాఁడును, విద్యాధరులచే నమస్కరించఁబడువాఁడును, శత్రుసంహరముజేయునట్టియు, బ్రహ్మకుఁ దండ్రియైనట్టి ప్రపంచస్వరూపుఁడును, అంతట వ్యాపించియున్నట్టి వ్యా ముఁడు, అంగిరసుఁడు, నారదుఁడు మొదలగు మనులచే స్తోత్రముచేయఁబడుచున్నట్టి రాముని నమస్కరించుచున్నాము.

శ్లో. 1. వై దేహస్యపురే వివాహసమయే కల్యాణవేద్యంతరే
సామోదే విమలేందురత్నఖిలతే పీఠే వసంతౌ శుభే
శృంగ్వంతౌ నిగమాన్తతత్త్వవిదుషా మాశీర్గిరస్సాదరం
పాయాస్తాం సువధూవరౌ రఘుపతి శ్రీజానకీచానిశమ్.

32

చ. పరిణయవేళ మైథిల నృపాలగుహాంతరరత్న వేదికఁ
సురచిరవేదవిద్యుధసుసూక్తులు వించు సమంచితంబుగాఁ
బరగ వధూవరత్వమున భాసిలి భూవరనేవృష లై నయా
ధరణిసుతారఘూద్వహు లుదారమర్తి మముఁబ్రోతు రెప్పుడున్.

తా. మిథిలాపట్టణమందుఁ బెండ్లివేళ మంగళవేదికయందు మంచినయై నిర్మల ములైన చంద్రకాంతముణిఖిలతమై శుభమైనపీఠమందుఁ గూర్చున్నట్టి వేదార్థముల నెఱిగిన విద్వాంసుల యాశీర్వచనములను వినుచున్నట్టి ప్రకాశించుచున్నట్టి పెండ్లి కూతురు పెండ్లికొడుకు నైన రఘువంశమును శోభింపజేయునట్టి సీతారాములు భజింతురుగాక.

శ్లో. అనితకమలభాసాభాసయంతం త్రిలోకమ్
దశరథకులదీపం దైవతాంభోజభానుమ్
దినకరకులబాలం దివ్యకోదండపాణిమ్
కనకఖచితరత్నాలంకృతం రామమీశే.

33

మ. ఘననీలాంబుదకాంతిదేహం భువనైశ్చక్రభ్రాజితుః దేవతా
వనజాతాంబుజమిత్ర భానుకులభాస్వతీర్నిసాంద్ర శరా
సనబాణోజ్జ్వలహస్తరత్న విలసత్సేవన్తనదూభావణుః
మునిసంస్తోత్రచరిత్ర దాశరథిరాముః గొల్తు నెల్లప్పుడున్.

తా. నల్లకలువవంటికాంతిచేత మూడులోకములను బ్రకాశింపజేయువాఁడును, దశరథునివంశమును బ్రకాశింపజేయువాఁడును, దేవతలను పద్మములకు సూర్యుఁడైనవాఁడును, సూర్యవంశబాలుఁడును, మంచితనుస్సు హస్తమందుగలవాఁడును, బంగారమందుఁ గూర్చబడిన రత్నాలంకారములుగలవాఁడు నగురాముని స్తోత్రముచేయుచున్నాను.

శ్లో. సుస్నిగ్ధం నీలకేశం స్ఫుటమధురముఖం సుందరభ్రూలలాటం
దీర్ఘక్షృం చారునాసాపుట మమలమణిశ్రేణికాదంతపక్షిం
బింబోష్ఠం కంబుకంతం కఠినతరమహోరస్క మాజానుబాహుం
ముష్టిగ్రాహ్యవలగ్నం పృథుఃకఠినము దారోరుజంఘాంఘ్రిమీశే.

ఉ. చారువిశాలనేత్ర విలసన్తధురాననునీలకేశు శృం
గారలలాటు దీర్ఘకరుఁ గంబుగళు రమణీయనాసికుఁ
క్రూరభుజాంతరుఁ సరసశకుందరడుఁ దనుమధ్యసుందరుఁ
సారసనైకతాంఘ్రివిలసన్జఘనుఁ రఘురాముఁ గొల్చెదన్.

34

తా. నల్లనైనట్టి నల్లనివెండ్లుకలు గలిగినట్టి చక్కనిమొగము గలిగినట్టి చక్కని శనుబాహులు నుదురుగలిగినట్టి గొప్ప నేత్రములుగలిగినట్టి చక్కనిముక్కుగలిగిన మంచి రత్నములవంటి దంతపక్షిగలిగినట్టి దొండపండువంటి పెదవిగలిగినట్టి శంఖమువంటికఠినతముగలిగినట్టి మిక్కిలి కఠినమైన గొప్పరొమ్ముగలిగినట్టి మోకాళ్లవలయుఁ జేతులుగలిగినట్టి పిడికిలిచేబట్టుదగిన నడుముగలిగినట్టి గొప్పపిఱుగుగలిగినట్టి గొప్పపిక్కలు పాదములుగల రాముని స్తుతించుచున్నాను.

శ్లో. వందామహే మహేశాన, చండకోదండఖండనమ్
జానకీహృదయూనంద, చందనం రఘునందనమ్.

35

చ. జలనిధి వేష్టితాఖిలరసాభృదహీంద్రవిభూషణాదికో
జ్వలహరచాపఖండనవిశాల భుజాబలశాలికిం దయా
జలధికి భూమిజాహ్నుదయసారసహేళికి శీలకి న్నహా
బలతనయూర్చితాంఘ్రినవపద్మనకుం శరణం బోధయెదన్.

తా. ఈశ్వరుని తీక్షణమైన ధనుస్సును విరిచినట్టియు నీతయొక్క మన
స్సును సంతోషింపఁజేయుటకుఁ జందనపుష్పమైన శ్రీరామమూర్తిని నమస్కరించు
చున్నాను.

శ్లో. జానాతి రామ తపనామ రుచిం మహేశో
జానాతి గౌతమసతీచరణప్రభావమ్
జానాతి దోర్బలపరాక్రమ మిశచాపా
జానా త్యమౌఘపటుబాణగతిం పయోధిః.

36

ఉ. తారకనామమంత్ర రుచిఁదఱునుతారమణుం డెఱుంగు నీ
పావనపాదపకజప్రభావ మహాల్య యెఱుంగు మిక్కిలి
దేవరదోర్బలంబు శివఁ దేవునిచాప మెఱుంగు నీదుమే
ధావిభవంబు గల్లుశరఁధాటి నముద్రుఁ డెఱుంగు రఘువా.

తా. ఓరామా! నీనామముయొక్క రుచి నీశ్వరుఁడెఱుంగును. నీపాదసామర్థ్య
మును అహల్యయెఱుంగును. నీభుజపరాక్రమము శివధనుస్సెఱుంగును. నీబాణత్రయో
గమును నముద్రుఁ డెఱుంగును.

శ్లో. దివ్యస్యందనమధ్యగం రణరణచ్చాపాన్వితం భీషణం
కాలాగ్నిప్రతిమానబాణకలితం ఘోరాస్త్రతూణీద్వయమ్
సుగ్రీవాంగదరావణానుజమరుత్పుత్రాదినం సేవితమ్
రామం రాక్షసవీరకోటిహరణం రక్తాంబుజాక్షం భజే.

37

తా. సారస్వందనమధ్యగు రణరణఁచ్చాపాన్వితం రాఘవుఁ
ఘోరాగ్నిప్రతిమానబాణకలితం ఘోరాస్త్రతూణీద్వయమ్
సూరాత్కృద్భవరావణానుజమరుత్పున్సాన్వదిసంసేవితమ్
వీరు రక్తసరఃజలైఃప్రహతవిద్వేషం బ్రశంసిం చెదన్.

తా. శ్రేష్ఠమైన భుజధ్యమును బొందినట్టి ధ్వనిచేయుచున్న ధనుస్సుతోఁ
గూడినట్టి భయంకరుఁడైనట్టి ప్రళయాగ్నితో సమానముగు బాణముతోఁగూడినట్టి
భయంకరబాణములుగల యంబులతోది జోడుగలిగినట్టి సుగ్రీవుఁడు, అంగదుఁడు,

విభీషణుడు, అంజనేయుడు మొదలగువారిచే నేవింపఁబడుచున్నట్టి బహురాక్షస సంహారముఁ జేయునట్టి యెఱ్ఱదామరలవంటి నేత్రములుగల రాముని నేవింపఁచున్నాను.

శ్లో. బ్రహ్మద్యౌమరసిద్ధజన్తభువనం యన్నాభిషంకేరుహమ్
శ్రీన్విరాణనికేతనం యదుదరం లోకైకశయ్యాగృహమ్
యద్విక్షోకమలావిలాసభవనం యున్నామంత్రం సతామ్
వాసాగార మఖండమంగళనిధిః పాయాత్స్వో గాఢువః. 38

ఉ. ఎవ్వనినాభిపద్మముఁ రఘివీ విధిముఖ్యులజన్తకారణం
బెవ్వనివక్ష మిందిరకు • నిం పగునట్టివిలాసమందిరం
బెవ్వఁడు ముక్తికిఁ నదన • మెవ్వఁ డశేషజగద్విధాయకుం
డెవ్వనినామ మెంతరు మునీశ్వరు లారఘురాముఁ గొల్చెదన్.

తా. ఎవనినాభిపద్మము బ్రహ్మదేవతలకు జన్మదేశమో, లక్ష్మీదేవికి సుఖగృహమైన యెవ్వనిగర్భము లోకమునకుఁ బడకయిల్లో, (అనఁగా లోకములు స్వామిగర్భములో నుండు ననుట) ఎవనిరాము లక్ష్మీకి నాయిల్లో, ఎవ్వనినామము సత్పురుషులకు నివాసగృహమో, అట్టి సర్వశుభాకరుడైన రాముఁడుమమ్ము రక్షించుఁగాక.

శ్లో. శృంగారం యీతినందనీవిహరణే వీరం ధనుర్భంజనే
కారుణ్యం బలిభోజనేద్భుతరసం సింధోగిరిస్థాపనే
హాస్యం శూర్పణఖాముఖే భయవహే భీభత్సమన్యాముఖే
రౌద్రం రావణమర్దనే మునిజనే శాంతం పుష్ప పాతు నః. 39

మ. ధరణీపుత్రిముసీంద్ర శంకరధనుర్జైత్యాదిలంకాపురీ
శ్వరవై రోచనరావణానుజలకుఁ • సాధారణప్రాధిచే
వరశృంగారముఁ శాంతవీరభయభీభత్సద్భుతోగ్రంబులు
గరుణాహాస్యరసంబు లుప్పతిలురాష్ట్రాంత్రంబు భావించెదన్.

తా. నీకతో విహరించునపుడు శృంగారరసమును, శివధనుర్భంగమందు వీరరసమును, కాకాసురునియందుదయను, సముద్రమునఁ బర్వతములుంచునపుడు అశ్వర్యరసమును, శూర్పణఖమోమున హాస్యరసమును ఇతరశ్రీలమోమున భీభత్సమును (అనఁగా నసహ్యత), రావణసంహారమందు రౌద్రరసమును, మునీశ్వరులయందు శాంతరసమును అయిన స్వరూపము మమ్ము రక్షించుఁగాక.

శ్లో. మూతా రామో మత్సితా రామచంద్రో
భ్రాతా రామో మచ్ఛూభా రాఘవేశః
సర్వస్వం మే రామచంద్రో దయాళుః
నాన్యం దైవం నైవ జానే నమానే.

40

ఉ. రాముడు తండ్రి మన్వంతరి రాముడే భ్రాతయు రామచంద్రుడే
రాముడే మిత్రుడు స్వగుడు రాముడే సర్వధనంబు రాముడే
రాముడే సత్కృపాకరుడు రాములతో సరి యున్నదైవము
వేమలు లేదు లే దగుచు పెడ భజించెద నిష్టసిద్ధికిన్.

తా. తల్లి తండ్రి సోదరుడు స్నేహితుడు అన్నియు కాకురాముడే. వేరుదైవ
మును నే నెఱుంగ నే యెఱుంగను.

శ్లో. మూలేకల్పద్రుచుస్యాఖిలమణిలిలనద్రక్షసింహాసనస్థం
కోదండనాశుగేనోల్లసితకరయుగేనార్చితం లక్ష్మణేన
వామాంకన్యస్తసీతం భరతభృగనుహామౌక్తికగృత కాంతిమ్
శత్రుఘ్నే చామరాభ్యాం సునిలసితకరే రామచంద్రం భజేహమ్.

చ. సురతరుమూలగుందు మణి శోభితవీరిని సీతతో వసిం
ప రహి సుమిత్రపుత్రకుడు మౌగ్ధణచాపము లంది యివ్వఁగా
భరతుడు పుండరీకము శుభస్థితిఁ బొల్పఁగ శత్రుఘ్నాతచా
పరలును వీరఁ జెన్న సుతఁడు స్తంభస్థుఁడై రాము నెన్నెదన్.

41

తా. కల్పవృక్షము మొదట సర్వరత్నములతోఁ గూడినవీరమందున్నట్టి, సురబ్బ
ణములచే సొగసైన హస్తములగల లక్ష్మణునిచే బూజింపఁబడుచున్నట్టి ను, ఎడమ
తొడయందు సీతను ముకొనినట్టి భరతునిచే ధరించఁ బడిన ముత్యాలగొడుగు గలిగినట్టి
యు, వింజామరధరించిన శత్రుఘ్నుడుగల రాముని నేవించుచున్నాఁడు.

శ్లో. నామే కోదండదండం నిజరకమలే కక్షితే గౌణ మేకమ్
పశ్యన్ భ్రాతృగేహ సోక్షా వధన ముభయగుం నాచిత్తూశీరభావమ్
వామే యుగామే లంబాభ్యం సహమిళితము బాసకీలక్ష్మణాభ్యమ్
రామం శ్యామం భజేహం ప్రణత జనకునః ఘోరమచ్ఛేదదయమ్.

42

చ. ఇరుగడలందు లక్ష్మణముఁ హినుకొని జెలువొందఁ దూణముఁ
శరము శరాసనంబు వరుస వైరమాంగకరంబులందు వి

స్ఫురతః దనర్ప భక్తజనః పుండ్రవిపదరుః డై నరామహూ
వరుఁడు జగద్గురుండు భగవంతఁ డనంతఁడు నన్ను బ్రోవుతన్.

తా. ఎడమచేత ధనుస్సు కుడిచేత బాణము వెనుక నంబులపొది యిరుప్రక్కల
సీతాలక్ష్మణులుగలిగి నమస్కరించువారిఁడతిభుమును బోగొట్టునట్టి చామనచాయగల
రాముని నేవించుచున్నాను

శ్లో. అంబోధరశ్యామలమంబుజాక్షం
ధనుర్ధరం వీరజటాకలాపం
పార్శ్వద్యయే లక్ష్మణమైథిలీభ్యాన్
నిషేవ్యమాణం ప్రణమామి రామమ్.

43

మ. శరదశ్యామలగాత్రుఁ బార్శ్వనియుగళః స్థానావసీజానుజం
గురుతామ్రాంశుజటాకలాపునిలసః తోదండహస్తౌ బరా
త్పరుఁ బంకేరుహపత్రనేత్రుఁ గరుణాపాత్రుఁ బుధస్తోత్రు భే
చరసత్పుత్ర సురారిజైత్రు రఘుచంశస్వామిఁగీర్తించెదన్.

తా. మేఘమునలె నల్ల నైనట్టి పక్షమువంటి నేత్రములుగలిగినట్టి ధనుస్సును ధరిం
చినట్టి వీరుఁడును జటాసమూహముగలవాఁడును అయినట్టి రెండుప్రక్కల సీతాలక్ష్మ
ణులచే నేవించబడుచున్న రాముని నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. తోదండవీక్షాగురు మస్త్రమేఘం, సౌత్తణం దాశరథిం దయాభుమ్
ఆజానుబాహుం జగదేశవీర, మనాథనాథం రఘునాథమిదే.

44

మ. గురు కారుణ్యపయోనిధానునిలసః తోదండవీక్షాగురుఁ
వరశల్యాణగుణాకరుఁ శుభకరుఁ వై జేహసంయుక్తు దా
శరథిఁ లక్ష్మణనేప్యు నార్జునరక్షాదక్షవీక్షాకరుఁ
బరు నాజానుకరుఁ జగద్గురుహరిఁ భక్తి బ్రశంసించెదన్.

తా. ధనుస్సు (ధరించుట యగు) వీక్షయం చెల్లరకు గురువైనట్టి ఇంతటివాఁడ
ని ప్రమాణించశక్యముగానట్టి లక్ష్మణులతోఁగూడినట్టి దశరథపుత్రుఁడైనట్టి దయాగలిగి
నట్టి మోక్షాశ్లాఘనము బుజములుగలిగినట్టి జగములయందుఁ బ్రధానవీరుఁడైనట్టి దిక్కులే
నివారి నేలునట్టి శ్రీ రాముని స్తుతిఁ జేయుచున్నాను.

శ్లో. కర్పూరాంగవిలేపనం రఘుపరం రాజీవనేత్రం ప్రభుమ్
కస్తూరినీకరాకృతిం భరద్వతిప్రధ్వసినం శ్రీహరిమ్

కందర్పాయుతకోటిసుందరతనుం కామారినేవ్యం గురుమ్
కాంతాకామద మప్రమేయ మమలం సీతాసమేతం భజే.

45

మ. ఘనకర్పూరవిలేపనృ రఘువర్షః | గామారినేవ్యృః ఘనా
ఘనగాత్రృ సరసీజనేత్రు ఖరరత్నోధ్వంసిరాముః సనా
తనుః గందర్పశతో త్తిమాకృతిని గాంతాకామదృ శ్రీహరిః
జనకత్నా రమణాత్మజానన సరోజాతార్కు భావించెదన్.

తా. కర్పూరము దేహమునఁ బూసికొనినట్టి రఘువంశశ్రేష్ఠుఁడైనట్టి పద్మము
వంటి నేత్రములు గలిగినట్టి కన్తూరిప్రాగువంటిమాపము గలిగినట్టి, ఖరాసురునిధైర్యము
నుబోగొట్టినట్టి విష్ణుస్వరూపుఁ డైనట్టి కోటిమన్నభులవంటి సౌందర్యము గలిగినట్టి
యీశ్వరునిచేత నేవింపఁదగినట్టి శ్రీలకుఁ గామములు బుట్టించునట్టియుఁ బ్రమా
ణింప శక్యముగానట్టియు నిర్మలుఁడైనట్టి సీతతోఁగూడినరాముని నేవించెదన్.

శ్లో. నీలాబ్రబృందసదృశం పరిపూర్ణ దేహమ్

దిక్పాలకాదిసురసేవితపాదపద్మమ్,

వీతాంబరం కనకకుండలశోభితాంగమ్

సీతాపతిం రఘువతిం సతతం భజామి.

46

మ. మృగనాభీనిభసుందరాంగుభవసన్నితృ బవితృ లస
న్నిగమాంతార్థవిచారవర్జ్య సుతవాణీనాథుఁ బీతాంబరృ
దిగధీశానముఖామరావసుని ధాత్రీపుత్రికాధీశ్వరుఁ
భగవంతు న్నణికుండలాభరణ సంభావంతు నశ్రాంతమున్.

తా. నల్లనిశేషుమువంటి సర్వలక్షణపూర్ణమైన దేహముగలవాఁడును, పీతాంబ
రము ధరించినవాఁడును, బంగారుముకరకుండలములచేతఁ బ్రకాశించువాఁడును, సీతా
దేవికిభర్తయైనవాఁడును నగు శ్రీరాముని నెల్లప్పుడును గొల్చుచున్నాను.

శ్లో. భర్త బ్రహ్మసరేంద్ర ముఖ్యదివిజప్రాంచత్కిరీటాగ్రసం
సర్గానేకమణిప్రభాకరసహస్రాభం పదాంభోరుహే
దుర్గాసంతతసంతతాంఘ్రికమలం దుర్వారకోదండినం
గంగావిస్ఫుటమాళిమానసహరం కల్యాణరామం భజే.

47

తా. భర్తాంభోజభవేంద్ర ముఖ్యదివిజప్రాంచత్కిరీటాగ్రసం
సర్గానేకమణిప్రభాకరసమంచత్పాదపంకేరుహృ
దుర్గాసంతత సన్నతాంఘ్రియుగళృః | దోషాపహృ మౌనిరా
శ్వర్గప్రస్తుతు శంభుమానసహరృ | వైకుంఠుఁ బ్రార్థించెదన్.

తా. శివబ్రహ్మాంధ్రాది కేశతలకిరీటముయందలి మాణిక్యకాంతులసమూహము చేత నొప్పుచున్న పాదములు గలిగినట్టి పార్వతిచే నెల్లప్పుడు స్తోత్రముచెయ్యబడిన పాదపద్మములు గలిగినట్టి నివారింపకకృత్యముగాని ధనుస్సు గలిగినట్టి యీశ్వరునిమనో హరుడైన రాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. అగ్రే ప్రాంజలి యాంజనేయ మనిశం వీరంచ తారాసుతం
పార్శ్వే వజ్రే యుఖానుజం పరిసరే సుగ్రీవ ముగ్రాసనే,
పశ్చాత్పల్లక్షణ ముక్తికేజపకజాం మధ్యే స్థితం రాఘవమ్
చింతామూలిక యో బిభృంతి సుఖియ శ్చిత్రేషు వీణాంబరీన్. 48.

చ. పవనజః డంగదుం డెగుటఁ + బ్రాంజలు లై వినుతింపఁ జెంగటఁ
రవిసుతరావణానుజులు + రంజిల వెన్న సుమిత్రసూనుఁ డా
యవనితనూజచేరువను + హర్ష మెసంగఁగ సింహవీతిరు
క్తవనజకర్ణికఁ వెలయుఁ మూఢపుఁ జిత్రములొఁ దలంచెదన్.

తా. ఎదుటదోసిలికల యాంజనేయగి, పార్శ్వమందు వీరుడైన యంగదుని, సమీపమందు విభీషణుని, ఎదుట పీతమందు సుగ్రీవుని, వెనుక లక్ష్మణుని, సమీపము ననీతను, మధ్యమ పచ్చలిబట్టగలరాముని మన్నవానిఁగా విద్వాంసులు (అనఁగా జ్ఞానులు) ధ్యానమనుకలముచేతఁ జిత్రములయందు వ్రాయుచున్నారు. (అనఁగా అట్లు ధ్యానముఁజేయుచున్నా రనుట.)

శ్లో. క్షీరాంభోనిధి మధ్యవర్తిని సితే ద్వీపే సువర్ణాచలే
రత్నోల్లాసితకల్పభూరుహతలే జాంబూనదే మండపే,
తేజోభ్రాజితవేదికే సురుచిరే మాణిక్యసింహాసనే
హేమాంభోరుహకర్ణికోపగితలే వీరాసనస్థం భజే. 49

మ. తెలిదీవిఁ గనకాద్రిదుగ్ధనిధినుఁద్దిప్తామరానోకహ
స్థలకాంబూనదమంటపంబున విభాస జ్యేష్ఠికారంజితో
జ్వలసింహాసనజాతరూపమయకంఠాతస్సుగత్కర్ణికా
స్థలివీరాసనయుక్తుఁడైన సుఖునంశస్వామిఁ గీర్తించెదన్.

తా. పాలసముద్రమునడుమనున్న శ్వేతద్వీపమందు బంగారుకొండయందు రత్నములచేత శోభించు కల్పవృక్షములక్రింద బంగారుమంటపమందు తేజముచేత నొప్పుచున్న యరుగుగల మనోహరమైన మణిసింహాసనమందు బంగారుపద్మపుష్పద్వైపై వీరాసనమందున్న రాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. దోర్దండేనచమండలీకృతమహాకోదండచండాశుగై
ర్నిర్ఘాతైరవిశోటితుల్యనిశితైర్బ్రహ్మాదిముఖ్యస్తుతైః,
సుగ్రీవాదినమస్తవానరవరా నాజ్ఞాపయంతం గిరా
దైత్యా తాడయ తాడయే త్యనుపదం శ్రీరామచంద్రం భజే. 50

మ. కరదండంబున మండలీకృతమహాకాండానాన్ను కృభా
స్వరకోటి ప్రకటప్రభానిశితనిర్ఘాతంబు లై పద్మజా
మరసంస్తోత్రము లైనబాణములచే * మర్దించుచు వేగవా
నరసంఘంబులతోడ దైత్యవరుల * మర్దించు మర్దించు మం
చు రయం బొప్పుగఁ దెల్పు రాఘవసుధీశుం డిచ్చునిష్టార్థముల్.

తా. పిడుగులతోఁ దుల్యములై నట్టియఁ గోటిమారులతోఁ దుల్యముగాఁ దీక్ష
ములై బ్రహ్మాదులచే నుతింపఁబడుచున్నట్టి భుజములచేతి లాగఁబడి గుండ్రమైన ధనుస్సు
యొక్క బాణములచేత నొప్పుచు రాక్షసులను గొట్టుకొట్టుమని సుగ్రీవాదినరుల
నాజ్ఞాపించుచున్న రాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. భూకంపం జనయ న్నభో విదళయ న్నభోనిధిం ధోభయః
దైతేయాంశ్చ విమర్దయః గిరివరా భిందః దిశః పూరయః,
వై దేహీ మతిమోదయః సకలగీర్వాణా శిరగింకంపయః
కల్యాణో రఘురామబాణవిలతో దండచండధ్వనిః. 51

ఉ. రామునిచాపమార్పిశుభ * రావమునఁ తలలూపు దేవతా
సోమము దైత్యు లార్చి గని * సోలుదు రట్లు మ్రోయుమైధిలీ
భామిని సంతసించువడి * బ్రద్ధ లగుఁ వసుధాధరంబులఁ
భూమి చలించు నంబరము * బూరటిలుఁ దిశలెల్ల ఘూర్ణిలున్.

తా. శుభప్రదమగు రామునిబాణముచేత నొప్పుచున్న ధనుస్సుయొక్క చప్పు
డు భూకంపమును బుట్టించుచు నాకాశము బ్రద్ధలునేయుచు సమద్రముం గలిపి వే
యుచు రాక్షసులమర్దించుచుఁ బర్వతములను బ్రద్ధలుగొట్టుచు దిక్కులను నిండించుచు
నీతను సంతసింపఁజేయుచు దేవతలం దలలాచునట్లు జేయుచు వ్యాపించెను.

శ్లో. విమలకమలనేత్రం విస్ఫురన్నీలగాత్రం
తపనకులపవిత్రం దానవధ్వంతమిత్రమ్,
భువనశుభచరిత్రం భూమిపుత్రీకళత్రం
దశరథవరపుత్రం నామరామాఖ్యమిత్రమ్.

చ. సరసిజపత్రనేత్ర సురశాత్రవజైత్రుః బతత్రిపత్రునిక
ధరణిసుతాకళత్రు జనతానుతిపాత్రుని రాజపుత్ర భా
సురసుచరిత్రు నీలమణిశోభితగాత్రు మహేశమిత్ర భా
స్కరకులసత్ప్రవిత్రు గుణసాంద్ర రఘూద్వపా నాశ్రయించెదన్.

తా. స్వచ్ఛమైన పద్మములవంటి నేత్రములు గలిగినట్టి ప్రకాశించుచున్న నల్లని శరీరముగలిగినట్టి సూర్యవంశమందుఁ బవిత్రుడైనట్టి రాక్షసులను చీకటికి నూర్చుడైనట్టి లోకములకు శుభకరమైనచరిత్రగలిగినట్టి సీతాదేవిభార్యగలయట్టిదశరథునికొమాడుడైన స్నేహితుడైన రాముని ననుస్మరించుచున్నాను.

శ్లో. జననీజానకీసాయౌ జ్ఞనగో రఘునందనః
లక్ష్మణో మిత్ర మస్తాకం కోపచారః కుతోభయమ్,
జనగో రామచంద్రో మే జననీజనకౌత్సజా
హనుమత్ప్రముఖా స్సర్వే హరయౌ మమబంధవాః. ౭౩

చ. జనకుఁడు రామచంద్రుఁ డగుజానకి తల్లి సుమిత్ర నూతి మా
కనయము విత్తుఁ డంగదమహాబలపుత్ర విభీషణార్కనం
దనముఖు లాత్మ బంధవజనంబులు గాన విచారము భయం
బును కలుపంబు దీనతయుఁ ♦ బొందునే మామకమానసంబునన్.

తా. మాకు నీత తల్లి రాముఁడు తండ్రి లక్ష్మణుఁడు స్నేహితుఁడు హనుమంతుఁడు మొదలగువానరులందఱు బంధువులు అయియుండఁగా నేమివిచారము. ఎందు నెలన భయము.

శ్లో. జగతివిశదమంత్రం జానకీప్రాణమంత్రం
విబుధవినుతమంత్రం విశ్వవిఖ్యాతమంత్రమ్,
దశరథసుతమంత్రం దైత్యనంహరమంత్రం
రఘుపతినిజమంత్ర రామరామేతిమంత్రమ్.

చ. సకలజగత్ప్రవిత్రము నిశాచరజైత్రము ధారుణీసుతా
ధికప్రమదప్రదం బఖిలదిక్పరిపాలనపాలనంబు నే
వకజనకల్పకంబు భయవారణవారణ కేసరోపము
బకలుష మద్వితీయ మఖిలా ర్తివిరామము రామమంత్రమున్.

తా. రామరామా అనుమంత్రము ప్రపంచమున నిర్మలమైనమంత్రము. నీతకుఁ బ్రాణమైనది. దేవతలచే స్తోత్రముచేయఁబడినది. ప్రపంచమునఁ బ్రఖ్యాతమైనది. దశరథపుత్రునిమంత్రము. శ్రీ రామానిస్వకీయమంత్రము. రాక్షససంహారమైనమంత్రము.

శ్లో. సీతాయాదక్షిణే పార్శ్వే లక్ష్మణస్యచ పార్శ్వతః,
తన్మధ్యే రాఘవం వందే ధనుర్భాణధరం హరిమ్.
చంద్రోపమం మలయదందనచర్చితాంగం
మందారపుష్పపరిపూజితపాదపద్మమ్,
బ్రహ్మేంద్రవంద్య మనికంఠః కునిబ్ధుండసేవ్యం
వందేరవిందసయసం రఘురానుచంద్రమ్

55

చ. సరసవిదేహరాజతనుఃసంభవలక్ష్మణః కుచేవతా
తరునునుపూజితాంఘ్రినవతాపరసన్వితయుః సరస్వతీ
శ్వరసురవర్యమాసిజననందితుః జందనచర్చితుః లస
ద్గురుశరచాపధారుని రఘుమాద్యహురాముని నెంతు నెంతయుః.

తా. సీతాలక్ష్మణుల సుధ్యమనంకు ధనుర్భాణములను ధరించియున్న విష్ణురూ
పుఁడగురాముని నమస్కరించుచున్నాను. చంద్రునితోఁ దుల్యుఁడైనట్టి మలయపర్వత
మందలిగంధముచే బూయఁబడిన దేహముగలిగియున్న మందారపుష్పములచేఁబూజిం
పఁబడు పాదపద్మములుగలిగినట్టి బ్రహ్మచేత నింద్రుచేత నమస్కరించఁదగినట్టియు,
నెల్లప్పుడు మనిసమూహమునకు సేవింపఁదగినట్టి పద్మములవంటి నేత్రములుగల
రాముని నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. ఇత్వోకునందనం సుగ్రీవపూజితం
త్రైలోక్యరక్షకం సత్యసంధం సదా,
రాఘవం రఘువతిం రాజీవలోచనం
రామచంద్రం భజే రాఘవేశం భజే.

56

మ. మనువంశాంబుధిపూర్ణచంద్ర రఘురామస్వామిః దైర్ఘ్యోక్యపా
వను సుగ్రీవసమర్చితాంఘ్రికమలుః • లక్ష్మీధర్మ సత్యసం
ధుని గంజాయతనేత్ర వీరరఘునాథుః రాఘవుః రామచం
ద్రుని భక్తాంగణకల్పకంబు మది సంఘోషంబునం గొల్చెదన్.

తా. ఇత్వోకునందనము సంతోషింపఁజేయునట్టి సుగ్రీవునిచేఁ బూజింపఁ
బడుచున్నట్టి మూఁడులోకములను రక్షించునట్టి సత్యమైనప్రతజ్ఞ గలిగినట్టి రఘువంశ
పురాణాల కధిపతియైనట్టి పద్మములవంటి నేత్రములుగల రామచంద్రుని సేవించు
చున్నాను.

శ్లో. బ్రహ్మమృతానందఫలప్రదాయనం
వేదాంతవిజ్ఞానసుగంధపుష్పితమ్,

సీతాశుభాంగాంచితబాహుశాఖనం

శ్రీరామకల్పద్రుమ మాశ్రయామః.

57

మ. అలసీతాంగలనత్కరోరువిటపం • బై భవ్యవేశాంతని

ర్మలనుజ్ఞానసుగంధపుష్పయుత మై • బ్రహ్మోష్ఠతానంరస

త్ఫలదం బై వరతత్త్వవిద్యయలకుఁ • భావింఁ బ్రాధాన్య మై
యలరుఁ శ్రీరఘురామకల్పకము న • నశ్శాంతముఁ గల్పెదన్.

తా. ఆమృతమువంటి బ్రహ్మనందమనెడు పండునిమ్మనట్టి వేశాంతజ్ఞానమనెడు మంచిపరిమళముగల పువ్వులఁగలిగినట్టి సీతాదేవియొక్క శుభమైన దేశముం దొప్పుచున్నచేయి యనెడుకొమ్మ గలిగినట్టి శ్రీరామార్చిత యనుకల్పపుష్పము నాశ్రయించుచున్నాను.

శ్లో. కనకనికషభాసా సీత యాలింగితాంగో

నవకువలయదామశ్యామ వర్ణాభిరామః,

అభినవయుతవిద్యున్నందితో మేఘఖండ

శ్శనుయతుసుమతాపం సర్వదా రామచంద్రః.

58

చ. ఉరుతరత ప్రభర్షనికః పోజ్వల యైసధ రాశనూభవః

సరసతః గూడి నీలమణిః బాలవిరాజితుః డై తటిల్లతా

స్ఫురితసీతాభ్రమో యనఁగఁ • బొల్పు వహించిన రాఘవుండు మ

ద్భురితసముద్భవం బయిన • దుస్తరతాపముఁ బాపి పోవుతన్.

తా. బంగారపు వరుపుగీటువంటి కాంతిగల సీతచేఁ గాఁగిలింపఁబడిన దేహము గలిగినట్టి నల్లకలువదండవలె చామనచాయచే మనోహరుఁ డైనట్టి క్రొత్త మెఱపుతోఁ గూడిన మేఘముముక్కయైనరామచంద్రుండు నాసంసారబాధ నెల్లపుడు శాంతింపఁ జేయుఁగాక.

శ్లో. అలం శాస్త్రాభ్యానై రల మనకృ దామ్నాంబువతనై

రలం తీర్థస్నానై రల మఖిలయాగవ్రతజ్ఞపైః,

అలం యోగాభ్యానై రలమపి మహాపాతకభీరుఁ

యదస్తాకం రామస్తరణమహిమా సా విజయతే.

59

ఉ. చాలును శాస్త్రపాఠములు • చాలును వేదము లభ్యసించుటల్

చాలు జపంబులుం దపము • చాలు వ్రతంబులు తీర్థయాత్రలుఁ

జాలు సదోపవాసములు • సత్కృతువుల్ ఘనయోగినిష్ఠులుఁ

జాలఁగ భీతి మాన్పు రఘున త్తముసంస్తరణంబు గల్గుటన్.

తా. ఏహేతువువలన మాకు రాకున్నరణ మాహత్మ్యముగలదో అహేతువు వలనకాస్త్రములు నేర్చుట యెంచుటకు వేదములేల గంగాదితీర్థస్నానములేల యజ్ఞములు వ్రతములు సేల యోగములేల గొప్పపాపములవలన జడుపేల.

శ్లో. సీతామనోమానసరాజహంస, సంసారసంతాపహరక్షమావణ,
శ్రీరామదైత్యాంతకశాంతరూప, శ్రీతారకబ్రహ్మనమోనమస్తే. 60

మ. కనునీ యూననిజాతమానసమనఃకాసాతహంసుః హిత
క్షము దైత్యాంతకు శాంతరూపుని బృహత్సంసారసంతాపఘో
రనిహంభోనిని కారణుః గఘనరూః * రాజీనవత్రేక్షణుః
విమలుః దారకబ్రహ్మణుః దలఁచి సేవింతుః గృహకాంతీనై.

తా. సీతాదేవిచిత్తమనెడు మానసరస్సునకు రాజహంసయైన యోరామా!
సంసారబాధను మాన్పునోరామా! శాంతుడవైన యోరామా! రాక్షససంహారము
నేయునోరామా! తారకబ్రహ్మనైన యోరామా! నికు నమస్కారము.

శ్లో. కదానా సాకేతే విఃపలసరయూతీరపులినే
సమాసీన శ్శీఘ్రస్థుపతిపదాబ్జే హృది భజణ,
అయే రామస్వామిః జనకతపయానల్లభవిభో
ప్రసీదేతి క్రోశ నిఃపిషమివ నేష్యామి దివసాః. 61

మ. గురుసాకేతపురీమనోజ్ఞసరయూకూలంబునక నైకతో
పరిభాగంబునఁ గూరించుచి రఘురాట్టాదంబుజాతంబులక
స్థిరవృత్తి భజియించుచుఁ జరచ యోసీతేశ ప్రశస్తిక్షమై
కరుణింపం దగున స్థుఘస్రములు నిఃక్రంబు నిమేషం బగున్.

తా. ఆయోధ్యయందు నిర్మలమయిన సరయూనదీతీరమందలి యిసుకతిన్నె
యందుఁ గూర్చుండి శ్రీరామవిపాదపద్మములు నుననున సేవించుచు ఓస్వామి!
శ్రీరామా! సీతకుఁ బ్రియుడవైన యోప్రభూ! రక్షించుమని మొఱలిడుచు బహుదిన
ములు నిమసములె నెప్పుడు వెళ్లఁబుచ్చగలను.

శ్లో. కదానా సాకేతే తపరాతులసీకానవతలే
నివిష్ట స్థం పశ్యన్న విచాతవిశాల్గర్ధ్వతిలామ్,
అయే సీతానాథస్తప్తభజనపథే దానవజయి
ప్రసీదేతి క్రోశ నిఃపిషమివ నేష్యామి దివసాః. 62

తా. సాకేతంబున నొక్క శీఠఁ దులసీసంతానమాధ్యనుఁ డై
శ్రీకల్యాణముఖంబునక దిలకఁబు * జెల్వొందునా రాము హే

కాకుల్ స్థేళ! విదేహజాధిపతి! యో! కాసల్యపుత్రా! హరీ
నీకుఁ మ్రొక్కు-దినంబులు నిమిషమా * నీరేజవత్సేక్షణా.

తా. ఆయోధ్యాపురమున లేతకులసేవనమందుండి యవిచ్చిన్నమై వికాలమైన
నిలుపుబొట్టు గలిగినట్టి యారామునిఁజూచుచు నోసీతాపతి కలఁచుకొను మనుష్యుల
సేలువాఁడా రాక్షసులజయించువాఁడా రక్షించుమని బహుదినములను నిముసమును
వలెనెప్పుడు వెల్లింపఁగలను.

శ్లో. కదా వా సాకేతే మణిఖచితసింహాసనతలే
సమాసీనం రామం జనకతనయాలింగితనం,
అయే సీతాగామ త్రుటితహరధన్వృ రఘుపతే
ప్రసీదేతి క్రోశ నిమిషముప నేమ్యామి దివసాః.

63

మ. తనసాకేతసభాంతరస్థలిలసఁద్రుతోజ్వలత్ప్రీతిభూ
తనయాలింగితుఁడై యొకప్పుడును మోదంబొప్పు నున్నట్టిరా
ముని నోహో శివచాపఖండనధరాపుత్రీపతిఁ ముంగలఁ
గనుపట్టఁ దగు నన్నఘనములు నిక్కంబు నిమేషం బగున్.

తా. ఆయోధ్యయందు రత్నములచే గుచ్చిబడినసీతమందుఁ గూర్చున్న శ్రీరా
ముని సీతచే నాలింగనఁ జేసికొనఁబడిన దేహముగలవానిని ఓసీతారామా! శివధనుస్సు
ను విరిచినవాఁడా! రఘుపతి! రక్షించుమని బహుదినములు నిముసమువలె నెప్పుడు
వెల్లింపఁగలను.

శ్లో. మార్గేమార్గే శాఖనాం రత్నవేదీ
వేద్యాంవేద్యాం కిన్నరీబృందగీతమ్,
గీతేగీతే మంజులాలాపగోష్ఠీ
గోష్ఠ్యాంగోష్ఠ్యాం త్వత్కథారామచంద్ర.

64

చ. పాలు పగుచూర్గమార్గములఁభూజములందలిరత్నవేదికా
స్థలముల కిన్నరీతతులు * తానయ్యాన్వితగానవైఖరికొ
సలలిత మైనగోష్ఠియెడ * సన్నుతిఁజేతురు రామచంద్రసి
విలసితసత్కథామృతము * వేడ్కను గ్రోలెడు చిత్తవృత్తులై.

తా. ఓశ్రీరామమూర్తి! ప్రతిమార్గమందుఁ జెట్లయొక్కరత్నపుటరుగు, ప్రతి
యరుగునందుఁ గిన్నరస్త్రీలపాట, ప్రతిపాటయందు మృదువైన వాక్యప్రసంగము,
ప్రతిసంగమందు నీకథ గలదు.

శ్లో. పృతే పృతే వీక్షితాః పక్షిసంఘాః

సంఘే సంఘే మంజులమోదవాక్యమ్

వాక్యే వాక్యే మంజులాలాపగోష్ఠీ

గోష్ఠ్యాంగోష్ఠ్యాం త్వత్కథారామచంద్ర.

65

ఉ. భూరుమాభూరుమాంబులను • బొల్పుగ నున్న ఖగవ్రజంబు లిం

పారగ మంజులోక్తరము • లైననుభాషలయందు వేడ్క బెం

పారినరమ్యగోష్ఠియెడ • నంచిత మైనభవత్కథానుధా

సారమె కర్ణపర్వముగ • నన్ను తిజేయును రాఘవేశ్వరా.

తా. ఓ శ్రీరామమూర్తి! ప్రతిచెట్టునందును బహిసమాహమల గానవచ్చుచున్న

వి. ప్రతిసమాహమందు మృదువైన సంతోషవాక్యము గలదు. ప్రతివాక్యమందు

మృదువైన ప్రసంగముగలదు. ప్రతిప్రసంగమందు నికథ గలదు.

శ్లో. శ్వేతపుష్పక మారుహ్య, సీతయాసహ రాఘవ!

సుగ్రీవాదిభవద్భక్తై, ర్మనోమధ్యే రమన్వ మే.

66

మ. సితవిభ్రాజితపుష్పకంబున ధరాసీమంతినీపుత్రికా

శ్రితవామాంకుడ వై రఘూద్వహరమాచితేశ దైత్యేశ మా

రుతపుత్రాదినమస్తభ కజను లాహుధి బ్రవేష్టింప న

ద్భుతరమ్యాకృతి వై మదీయ మగుచోతోపిధి గ్రీడింపవే.

తా. ఓరామా! సీతతోగూడ తెల్లనిపుష్పకమునెక్కి సుగ్రీవాదిభక్తులతో

నామనస్సున విహరింపుము.

శ్లో. దోర్భిః ఖడ్గం త్రిశూలం డమరు మసి ధను శ్చారుబాణం కుతారం

శంఖంచక్రంచఖేటంహలముసలగదాభిండిచాలంతపాశం

విద్యుద్వహ్నింశ్చముష్టిం త్వభయవగకరం విభ్రతం శుభ్రవర్ణం

నందే రామం త్రినేత్రం సకలరిపుకులం మర్దయంతం ప్రతాపైః. 67

మ. శరచాపాసికుతారముద్గరగదాచక్రంబుభూభిండివా

లరుచిస్ఫరకృశానుముష్టిహలశూలప్రాసఖేటాదులు

గరసంఘంబుల దాల్చి నిర్భయకరాఖ్యంబు ప్రకాశింప బాం

డురవర్ణంబు ద్రినేత్రముం గలిగి తోడ్కో శత్రులం ద్రుంచుశ్రీ

కరుణా రామున కెల్లకాలము నమస్కారంబు లర్పించెదన్.

తా. ఈపద్యమందు రామునిరుద్రరూపమును విల్లించినాడు. భుజములచేత

శ్రీ, త్రిశూలము, డమరుకము, చిన్నకత్తి, విల్లు, బాణము, గొడ్డలి, శంఖము,

చక్రము, డాలు, గాఁగలి, రోకలి, గద, భిండివాలము, పాశము, మొఱపునుబోలిన
యగ్ని, పిడికిలి, అభయమును హస్తమునందుఁ గలిగినట్టియు దెల్లని రంగుగలిగి
మాఁడుకన్నులు గలిగినట్టియుఁ బ్రతాపములచే నర్వశక్తువులను నలిపివేయునట్టి
రాముని ననుస్మరించుదున్నాను.

శ్లో.దురితతిమిరచంద్రో దుష్టకంజాతచంద్రః

సురకువలయచంద్ర స్సూర్యవంశాబ్ధిచంద్రః

స్వజననివహచంద్ర శ్శత్రుగాజీవచంద్రః

ప్రణతకుముదచంద్రః పాతు మాం రామచంద్రః.

68

చ. కలువతమిరచంద్రః శరీరకంజసుధాంశుఁడు దేవకైరవో
జ్వలశశిసారసాప్తకులః పద్మాన్మృగాంకుఁడు సంశ్రితోత్కరో
త్పలవిధుఁ డల్పకంజసితః భానుఁడు నైజజనైకసేవ్యుఁడు
విలసితవిరుఁడై నరఘునీరుఁడు సత్కృప నన్నుఁ బోవుతన్.

తా. పాపములనెడు చీకటికిఁ జంద్రుఁడైనట్టియు దుర్మార్గులనెడు పద్మము
లకుఁ జంద్రుఁడైనట్టి దేవతలనెడు కలువలకుఁ జంద్రుఁడైనట్టి సూర్యవంశమును సము
ద్రమునకుఁ జంద్రుఁడైనట్టి తనజనసమాహమునకుఁ జంద్రుఁడైనట్టి శత్రువులనెడు
పద్మములకుఁ జంద్రుఁడైనట్టి ననుస్మరించువారనెడు కలువలకుఁ జంద్రుఁడైనట్టి రామ
చంద్రమూర్తి నన్ను రక్షించుఁగాక (ఇందుఁ జంద్రుఁడు చీకటిని పద్మములను
బాధించును కలువలను సముద్రుని వృద్ధిజేయునని తెలియునది).

శ్లో.కల్యాణదం కౌశికయజ్ఞపాలం, కళానిధిం కాంచనశైలధీరం

కంజాశనీత్రం కరుణాసముద్రం, కాకుత్స్థగామం కలయామిచిత్రే.

ఉ. చారుకళానిధిఁ విమలః పారనవశ్రవిశాలనేత్రు బృం

దారకశక్తుజైత్తు శుభః పాయకుఁ గౌశికయజ్ఞరక్షకుఁ

గారుణికాగ్రగణ్యుఁ బరుఁ ఁ గాంచనభూధరధీరు శూరునిఁ

శ్రీరఘురామునిఁ హృదయఃసీనుఁ గనుంగొనుచుందుఁ బొందుగన్.

తా. శుభములనిచ్చునట్టి విశ్వామిత్రయజ్ఞమునేలెట్టి కాస్త్రములకు స్థానమై
నట్టి మేరువుతో గుల్యమైన ధైర్యముగలిగినట్టి పద్మములవంటి కన్నులుగలిగినట్టి దయ
కు సముద్రుఁడైనట్టి కాకుత్స్థపంచఘఁడైన రాముం జిత్రమున నెంచుచుండెద.

శ్లో.వాల్మీకిస్త్రుతిమంద రేణమధిత స్సీతారమాసంభవ

స్సుగ్రీవాంగదజాంబవాదివతగ స్సామిత్రిచంద్రోదయః,

వాతోత్పన్నమణి ర్విభీషణసుధః పాలస్త్యహాలాహల
శ్రీరామాయణదుగ్ధవార్ధి రమలో భూయాత్ సుఖశ్రేయసే. 70
శా. ఆవాల్తీకిమనోగిరి ప్రమథితం * బై సీతయే లక్ష్మీ సు
గ్రీవాదుల్ సురభూరుహాదులు దశగ్రీవుండు హాలాహలం
బావాతాత్త భవుండు రత్నము సుఖితాపత్యముం జుండ్రు డా
దేవాతాతసహోద్భవుండు సుధయై * దీపించురామాయణం
బేఖ్యాతి సుధాబ్ధియై యొసంగున త్రేమాభిలాషార్థముల్.

తా. వాల్తీకిమనియొక్క బుద్ధియను మందరపర్వతముచే దరచణదినట్టి సీత
యనులక్ష్మీ గలిగినట్టి సుగ్రీవుండు, అంగదుండు, బాంబవంతుండు మొదలగువారనెడు
కల్పవృక్షాదులు గలిగినట్టి లక్ష్మణుండను చంద్రోదయము గలిగినట్టి అంజనేయుఁ డనెడు
చింతామణిగలిగినట్టి విభీషణుండను నమృతముగలిగినట్టి రావణుండను కాలకూటము
గలిగినట్టి రామాయణమను పాలసముద్రము సుఖముకొఱకు శుభముకొఱకు నగుగాక.

శ్లో. రఘునందనవదైవతం నో, రఘువంశోద్భవవదైవతం నః
భరతాగ్రజవదైవతం నౌ, భగవాన్ రాఘవవదైవతం నః. 71

చ. నరవర శేఖరుండు రఘునందనుఁడే పరదైవతంబు శ్రీ
వరుండు పరేశుఁడై నరఘువంశుఁడై మాపరదైవతంబు శ్రీ
హరి భగవంతుఁడై నభరతాగ్రజుఁడే పరదైవతంబు మా
కరయంగ రామభూవరుఁడహర్నిశలం బరదైవతం బగున్.

తా. రఘువంశపురాజులను సంతోషింపఁజేయురాముఁడే మాకుదైవము, రఘు
వంశమందుఁ బుట్టినరాముఁడే మాకుదైవము, భరతునియన్న గారైనరాముఁడే మాకు
దైవము, భగవంతుఁడైన రాముఁడే మాకు దైవము.

శ్లో. ఉత్పల్లామలకోమలోత్పలదశశ్వామాయ రామామన
శ్చంద్రాయ ప్రశమాయ నిర్మలగుణారామాయ రామాత్మనే
ధ్యానారూఢమునీంద్రమానసనరోహంసాయ సంసారవి
శ్వంసాయాద్భుతతేజసే రఘుకులోత్తంసాయ వుంసే నమః. 72
తతనిలోత్పలకోమలాంగునకు కాంతానన్దనోహరి కం
నితమానీంద్రమనస్సరోవరలసచ్చేత్సస్ఫురన్తూర్తికీ
ర్మతికీ సద్గుణశాలికీ దురితసంహోహటవీవహ్ని క
ద్భుతతేజస్కున కాజిసూనునకు సంతోషంబునన్ మ్రొక్కెదన్.

తా. వికసించిన నిర్మలమైన కోమలములగు నల్లగలువ తోకులవలె నల్లనైనట్టి
 సీతాదేవి మనస్సునకుఁ జంఘ్రుఁడైనట్టియు శాంతిగలిగినట్టి నిర్మలములైన గుణములచేఁ
 బువ్వలతోటవలె నానందముఁజేయునట్టి మనోహరస్వరూపుఁడైనట్టి ధ్యానమునొందిన
 మనులమనస్సులను మానససరస్సునకు హంస యయినట్టి సంసారబాధనా బోగొట్టు
 నట్టియు నాశ్చర్యమైన తేజస్సుగలరఘువంశశ్రేష్ఠుఁడైన పురుషునకొఱకు నమస్కా
 రము.

శ్లో. రాజీవాయతలోచనం రఘువరం సీలోత్పలశ్యామలం
 మందారాంచితమండపే సులలితే సావర్ణకే పుష్పకే
 ఆస్థానే నవరత్నరాజిఖచితే సింహాసనే సంస్థితం
 సీతాలక్ష్మణలోకపాలనహితం వందే మునీంద్రాస్పదమ్.

73

తా. మందారస్థల హేమరత్నమయసద్బద్ధద్యోతనత్పుష్పకం
 బంధుఁ నై జనభాశుభాసనమునం + దాసీనుఁ డై మానిన
 ద్వృందాశాధిపలక్ష్మణాస్పదుఁడు నై + పృథ్వీసుతాయుక్తుఁ డై
 కుంఠేందీవరవర్ణుఁ డొరఘువర్ణుఁ + కరజాక్షు నేవిచెడన్.

తా. పద్మమువలె వికాసములైన శేత్రములు గలిగినట్టి రఘువంశశ్రేష్ఠుఁడును,
 నల్లగలువలె నల్లనైనట్టి మందారవృక్షములచేత నొప్పుచున్న మండపమందు సుందర
 మైనబంగారుపుష్పకమందు సభామంటపమందు రత్నస్థాపితమయిన సింహాసనమందున్న
 ట్టిసీతాదేవితో లక్ష్మణునితో లోకములనేలు నింద్రాదులతోఁగూడిన మునిశ్రేష్ఠులకు
 స్థానమైన రాముని నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. వల్లీప్రవాళనవపల్లవపాదపద్మం
 కంజేక్షణం జలదనీలసరోరుహభమ్
 సీమంతినీనయనమోహనమూలమంత్రం
 రామం నమామి మునిమానసరాజహంసమ్.

74

చ. కిసలయవిద్రుమారుణముఁ + గేరుపదాంబుజయుగ్మ మోనిమా
 నససరసీమరాళము ఘనప్రతిమానవిసీలు మానీనీ
 విసరవిలోచనాంబురుహవిశ్రుతమోహనమంత్రముఁ మహా
 త్వు సరసిజాక్షు భక్తజనతోషకరుఁ రఘురాముఁ గొల్చెదన్.

తా. తీగలవలె మృదువై పగడమువలెఁ జిగుళ్లవలె నెఱుఁగైన పాదపద్మములుగ
 లిగినట్టియుఁ బద్మములవంటి శేత్రములు గలిగినట్టి మేఘమువలె నల్లగలువలెఁ బ్రకా

శించుచున్నట్టి శ్రీనిత్రములకు మోహపెట్టు ప్రధానమంత్రమైనట్టి మునుల మనస్సు
నెడి మానససరస్సునకు రాజహంసయైన రామాని నమస్కరించుచున్నాను

శ్లో. అలం వినాదేన నకూసుమోయం

రామాత్మనా రాత్మనమగ్దనాయ

భుజంగశయ్యాం సరికువ్య సాక్షో

న్నారాయణో భూకల మాజగాను.

75

చ. కలహ మి కేలమానప్రుడు * గాఢు సుఖి రఘురామచంద్రుఁ డీ
యిలజనియించె రాక్షసుల * నే పడగింప భుజంగతల్పముఁ
దొలగి జగన్నియంత యగుఁజో ముజనాభుఁడు దృష్టిప్రాతుఁ డై
సలలిత మా మహాబహిమ * సర్వజగంబులు సన్నుతింపఁగన్.

తా. వినాదము చాలు ఇతఁడు మనుష్యుఁడు గాఢు. పాక్షాత్తు శ్రీమన్నా
రాయణమూర్తి శేషశయ్యాను విడచి రాత్మనసంహారముకొఱకు శ్రీరామరూపముచే
భూమిని పొందెను.

శ్లో. లోకత్రాణానుకారీ దశహం నశిరఃపక్షి విచ్ఛేదకారీ
లంకాలంకారహరీ భృగుతనయమనస్సర్వగర్వాపహరీ,
నీతా నీమంతకారీ మణినాయమకుటోద్వివ్యకోదండధారీ
శ్రీరామః పాపహరీ శమయతు దురితం భూమిభారాపహరీ. 76

మ. భువనత్రాణు దశాస్యకంఠనిలుత * ద్భూరి బ్రభావాస్యదా
ననర ట్పట్టావై భూమి మారు * సన్యాశక్యకోటిరు భా
ర్గవగర్వాపహర్తు ధనుర్ధరు ధరా * కన్యానుసారి హరిః
భువిభారాపహలు రాముఁ గొల్తు దురితంబుల్ పాపిరక్షింపఁగన్.

తా. లోకసంరక్షణముఁ జేయునట్టి రావణునిశిరస్సుల వరుసను ఔగండ్రినట్టి
లంకాపట్టణపుశోభను హరించినట్టి పరశురాముని మనోగర్వమంతయు హరించినట్టి నీ
తాదేవి పాపటను దిద్దునట్టియై (అమెకలంకాగమజే నూట యొక చిలాసము) మాణిక్య
కిరీటము గలిగినట్టి ప్రళయధనుస్సును బూనినట్టి పాపమునుహరించునట్టి భూమిబరువును
బోగొట్టినట్టి రాముఁడు పాపమును శాంతంపఁజేయుగాక

శ్లో. బ్రహ్మాదియోగిమునిపూజితసిద్ధమంత్రం
దారిద్ర్యదుఃఖభవరోగవినాశమంత్రమ్
సంసారనాగరసము శరణైకమంత్రం
పందేమహాభయహరం రఘురామమంత్రమ్.

77

ఉ. సారసగర్భయోగిమునిఃసంస్తరణీఃసుము దుఃఖిరోగసం
హరికముః దరిద్రకలుఃపాపహముః భయవారకంబు సం
సారపయోధితారకము • సర్వసుపద్వీకనోవిహరముః
శ్రీరఘురామమంత్రముగురించి నమస్కృతు లాచరించెదన్.

తా. బ్రహ్మమొదలగు యోగులచే మునులచే బూజింపబడుమంత్రమును, లేమిచేతనైన కష్టమును, సంసారరోగమును నశింపజేయు మంత్రమును, సంసారసముద్రముదాటు ముఖ్యమంత్రమును, గొప్పభయమును బోగొట్టు రామమంత్రమును నమస్కరించెద.

శ్లో. శత్రుచ్ఛేదైకమంత్రం సరసముసనిషద్వాక్యసంఘాజ్యమంత్రం
సంసారోత్తారమంత్రం సముచితసమయే సంగసీర్యణమంత్రమ్
సర్వైశ్వరైకమంత్రం వ్యసనభుజిగనందప్రసంత్రాణమంత్రం
జిహ్వే శ్రీరామమంత్రం జపజపసఫలం జన్మసాఫల్యమంత్రమ్. 78

మ. ఉరుసంసారసము త్తరంబు సగమాంబోత్తార్చితంబుఁ నను
స్తరిపుధ్వంసము జన్మపావనముగా • సత్సంగవేదాసము
చ్ఛరితంబుఁ వ్యసనాహిదంప్రజనరత్నోదత్తమై శర్వదం
బరుదా శ్రీరఘురామమంత్రమును జిహ్వ! భక్తిఁ గీర్తింపుమా.

తా. శత్రువులగొట్టు ముఖ్యమంత్రమును, సరసమైన ఉపనిషద్వాక్యములయందుఁ బూజింపబడు మంత్రమును, సంసారము దాటిండుమంత్రమును, సంసారసంగమును బోగొట్టుమంత్రమును, అన్నియైశ్వర్యములలో ముఖ్యమైనమంత్రమును, ద్యౌతాదివ్యసములను పాముచేఁగఁజేపబడినవారిని రక్షించుమంత్రమును జన్మసాఫల్యమునుజేయు మంత్రమును, శ్రీరామమంత్రమును ఓనాలుకా! తగు సమయమందు జపించు జపింపుము.

శ్లో. ఆకర్ణ మాదూఢధనుర్గుణాఢ్యం
బ్రహ్మాస్త్ర ముండికృతరాక్షసేంద్రమ్
రథాధిరూఢం రణరంగధీరం
రామం భజే రక్తసరోరుహక్షయమ్.

79

శా. పాకారాతిరథాంగ మెక్కి రణభూభాగంబు గంపింపగా
నాకర్ణాంతధనుర్విముక్తదృఢబ్రహ్మాస్త్రంబునఁ రావణు
లోకక్షేణి సుతింపఁ ద్రుంచినబుధశ్లోకుఁ సరోపాంబకుఁ
గాకుల స్థాన్వయదుగ్ధవారినిధిరాఃకాచంద్రుఁ గీర్తించెదన్.

తా. చెవిపక్కంతము లాగఁబడిన వింటినారిలోఁ గూడినట్టియు, బ్రహ్మస్త్రియై
చే సంకరించఁబడిన రామబంధు గలిగినట్టి యుధధము నెక్కినట్టి, యుధధమున ధైర్యవం
తుడైనట్టి ఎఱ్ఱదామరవంటి నేత్రములుగల రాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. ఏతౌతౌ దశకంఠకంఠకదళీకాంతారకాంతిచ్ఛదౌ

వై దేహీకుచగుంభకుంకుమలసత్పంకారుణాలంకృతౌ

విశ్వత్రాణనిదానసాధుసవనక్రరంభయూపౌభుశౌ

దేయాస్తా మురు సిక్రమా రఘుపతే శేయాంసి భూయాంసిహ. 80

చ. కలుషనిశాదరేంద్ర దశకంఠరకంఠరకాననచ్చిదో

జ్వలితః పుంసో జోరుకుచః పర్జితకుంకుమంకిలారుణం

బులు భునవావనప్రకటభూరిమహాన్వరయూపముల్ దినే

టుక్కులభవదీయబౌళువులు: శోరినశోర్కులు నిచ్చునిచ్చులున్.

తా. రామబుని కంఠముల నెడి యరణితోటయొక్క శోభను దెగవేసినట్టి నీత
యొక్క స్తనములయందలి కుంకుమపుబురదచేత నెఱ్ఱఁగానలంకరింపఁబడినట్టి ప్రపం
చసంరక్షణకునకుఁ గారణమైన యోగ్యకౌగ్యముల నెడు యజ్ఞమున నారంభించు యూ
పస్తంభములైనట్టి గొప్పపరాక్రమముగల నీచేతులు ఓక్రీరామా! మాకు గొప్పశుభ
ముల నిచ్చుగాక.

శ్లో. వామాంశోపరిసంస్థితావనిశుతా మాముక్తభూషోజ్వలాం

పశ్యంతం పరిపూర్ణచంద్రచదనం భ్రాజత్కిరీటోజ్వలమ్

ఆసీనం నవరత్నరాజఖచితే సింహాసనే రాఘవం

సుగ్రీవాంగదలత్తణానిలనుతై రానేవ్యమానం భజే. 81

మ. తనవాచూంకమునం దలంక రణసీతాలోకనానర్కుడై

ఘనరత్నోజ్వలనత్కిరీటఁగు రాకాచం దబింబాస్యఁ గాం

చనసింహాసనసంస్థితం రవిజవత్పద్మాత్మనత్ప్రేతనా

వనిసామిత్రుచనేత్రతం నగురఘుస్వామి భజితుం మదిన్.

తా. ఉంచఁబడిన అలంకారములచేఁ బ్రకాశించుచున్న యెడమతోడవైనున్న
తన జూచుచున్నట్టి పూర్ణచంద్రునివంటి మొగముగలిగినట్టి ప్రకాశించుచున్న కిరీ
ము శోభించుచున్నట్టి నవరత్నములచేఁ గూర్చఁబడిన సింహాసనముపై గూర్చున్నట్టి
సూక్ష్మానులనే నేవంపఁబడుచున్న రాముని నేవించుచున్నాను.

జానక్యాకమలామలాంజలిఘటే యాః పద్మరాగాయితౌ

న్యస్తా రాఘవమస్తకేతు విలసత్కుంగప్రసూనాయితాః

సృష్టా శ్యామలకాయకాంతికలితా యాష్టాంగద్రవీలాముతాః
ముక్తాస్తా శృభవా భవంతు భవతాం శ్రీరామనైవాహికాః. 82

చ. పరిణయవేళ నీత కరఃపర్వముగన్ధితమా క్తికాళి క
య్యరుణమణి వృథ న్వేలనె * మాజినూజుశింబునందు కుం
దరుమలు గల్లె రాము తన భామముచేత వీనిలరన్నవి
స్ఫురితము లయ్యెఁ దన్మణులు * సుస్థిరసంపద లిగ్గు నిచ్చులున్.

తా. ఏమత్సములు నీతయొక్కపర్వమునలె నిర్మలమైన దోసిలియంగుఁ బర్వరా
గములవలెనన్నవో (అమెదోసిలియెఱుపుగనక యొక్కగానన్నవియనుట) రామునికిర
మున నుంచబడుదు మల్లెపువ్వులవలెనన్నవో (దోసిలికిఁ దలఁగ మధ్యనుం దంతరాక
సహజమైనట్లేపు గలవియనుట) జారుచు రాముని నల్లనిదేహకాంతితోఁగూడినవై
యింద్రవీలములవలెనన్నవో (నల్లనిదేహకాంతితే నల్లగానన్నయనుట) అట్టిరామవివా
హమందలి తలఁబ్రాలముత్సములు మీకు శుభమునిచ్చునవి యగుఁగాక.

శ్లో. నిత్యం శ్రీరామమంత్రం నికువమ మధికం నీతిచుష్టానమంత్రం
సత్యం శ్రీరామమంత్రం సదశులహృదయే సర్వదానోగ్యమంత్రమ్
స్తుత్యం శ్రీరామమంత్రం సులలితసుగుణ సౌఖ్యసౌభాగ్యమంత్రం
సత్యం శ్రీరామమంత్రం పవనజవరదం పాతు మాం గామమంత్రమ్.

ఉ. నిత్యము నిస్సరూపమును * నీతి వివేకము నిర్మలంబు నా
దిత్యశుభప్రదానకము * దీపజనా ర్తిహరంబు యోగినం
స్తుత్యము సజ్జనప్రకరఃతోషకరంబు కరంబు నంజనా
వత్యవరప్రదంబు రఘువర్షునిమంత్రము నన్నుఁ బ్రోవునన్. 83

తా. సామ్యములేనట్టి గొప్పయైనట్టి నిత్యము జానమును గలిగించునట్టి సత్య
మైనట్టి ఎల్లపుడూ నారోగ్యమునిచ్చునట్టి స్తోత్రము చేయఁదగినట్టి మంచునమ్ముగలవా
రికి సౌఖ్యము శైశ్వర్యము నిచ్చునట్టి అంజనేయనికి వరములనిచ్చునట్టి శ్రీరామమంత్ర
ము నిత్యము నన్ను రక్షించుఁగాక.

శ్లో. వ్యామోహనశమాషధం మునికునోవృత్తిప్రవృత్త్యాషధం
దైత్యోన్ములకరాషధం భవభయప్రధ్యంబైనై కాషధమ్
భక్తానందకరాషధం త్రిసువనే సంజినైనై కాషధమ్
శ్రేయఃప్రాప్తికరాషధం పిబ మనః శ్రీరామనామాషధమ్. 84

చ. భవభయభేషజంబు రిపుభంజన మూశ్రితతోషణంబు దా
నవవరసర్వగర్వహరణంబు మునీశ్వరనేవితంబు మో

హవిదశనంబు లోకనివహప్రకటోజ్వలజీవనంబు నౌ
రవికులరామనామకమహాషధము గృహ నన్నుఁ బోవుతాన్.

తా. మోహమును శాంతింపఁజేయునట్టియును మనోవ్యాపారము నడిపించునట్టిరాక్షసులను బెల్లగించునట్టి సంసారభయమును బోగొట్టి భక్తుల కానందముజేయునట్టి మూఁడులోకములను జీవింపఁజేయునట్టి శుభస్రాప్తిజేయునట్టి రామనామ మను నాషధము నోమనసా నీవు త్రాగుమా.

శ్లో. ధ్యాయే ప్రాత స్సురేశం రవికులతిలకం రంజితానంతలోకం
బాలం బాలారుణాక్షం భవముఖవినుతం భావగమ్యం భవమ్ముం
దీప్యంతం స్వర్ణక్షృపై ర్మణిగణనికరై ర్భూషణై రుజ్వలాంగం
కౌసల్యాదేహజాతం మమహృదయగతం రామమీషత్ స్థితాన్యం.

మ. స్థితవక్త్రో గలుషాపహుః సురముని శ్రేష్ఠ స్తుతుః శంకరా
ర్చితపాదుః బరుః గౌనలేయు సుజనః ప్రీతిప్రదుః భూషణాం
చితు బాలారుణనేత్ర భాస్కరకుంభః శ్రీరాఘవుః లోకరం
జితునిః హృత్సరసీరుహంతరగతుః నేవింశుః బ్రాతంబునన్. 85

తా. దేవతల కధిపతియైనట్టి సూర్యవంశశ్రేష్ఠుడైనట్టి ఆనందింపఁజేయుఁబడిన యెల్లలోకము గలిగినట్టి పిల్లవాడైనట్టి లేతసూర్యునివలె నెఱువైన నేత్రములుగలిగినట్టి శివాదులచే స్తోత్రముచేయఁబడినట్టి హృదయమందు ధ్యానింపఁదగినట్టి సంసార బాధను బోగొట్టునట్టి శ్రేష్ఠుడైనట్టి బంగారుతోఁజేసినట్టి మణులచే వ్యాప్తములైన యలంకారములచే బ్రకాశించుచున్నట్టియు కౌసల్యకుఁగోమారుడైనట్టి నాహృదయ మందున్నట్టి చిలునవ్వుతోఁగూడిన ముఖముగల రాముని బ్రాతఃకాలమందు ధ్యానముఁ జేయుచున్నాను.

శ్లో. మధ్యాహ్న రామచంద్రం మణిగణలలితం మంసహాసావలోకం
మార్తాండానేకభాసం మరకతనికరాకార మానందమూర్తిమ్
సీతావామాంకసంస్థం సరసిజనయానం వీతవాసోవసానం
వందేహం వాసుదేవం పరశరధనుష మ్మానసే మే విభాంతం. 86

దరహానేక్షణుః దచ్చకాంచనలసః ద్రతోజ్వలాకచ్ఛునిః
శరకోదండకరాంబుజాః మరకతచ్ఛాయాభిరాముః విభా
స్వరకోటిద్యుతి జానకీసహితు రాజశ్రేష్ఠుః జాంబూనదాం
బరు శ్రీరామునిమధ్యమాహ్నమున సంభావించి నేమొక్కెదన్.

తా. మాణిక్యసమాహముచే సుందరుడైనట్టి చిటునవ్వుతోఁగూడిన చూపులు
గలిగినట్టి బహుసూర్యులకాంతి గలిగినట్టి మరకతమణుల పోగువంటియాకారముగలిగి
నట్టి యానందస్వరూపుఁడైనట్టి యొడమతోడవైచున్న నీతగలిగినట్టి పద్మములవంటి నే
త్రములు గలిగినట్టి పచ్చనిస్త్రమును ధరించినట్టి యన్నిలోకములకు నివాసస్థానమై
నట్టి శ్రేష్ఠమైన ధనుర్బాణములు గలిగినట్టి నామనమునఁ బ్రకాశించుచున్న రామని
మధ్యాహ్నమున నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. ధ్యాయే రామం సుధాంశుః సతసకలభవారణ్యతాపప్రహరం
శ్వానం శాంతం సురేంద్రం సురమునివసితం కోటిసూర్యప్రకాశమ్
సీతాసామిత్రినేన్యం సురసరసుగమం దివ్యసింహాసనస్థం
సాయాహ్నా రామచంద్రం స్త్రీతరుచిరముఖం సర్వదామే ప్రసన్నమ్.

మ. శ్రీతపాపాటవివిహ్నిలక్షణధరిః శ్రీపుత్రికాయుక్తు నం
చితచంద్రాసమశాంతం దేవమూనినం నేవ్యు విసీలాకృతిః
స్త్రీతవక్త్రం రవికోటిసన్నిభమగీః సింహాసనస్థానసం
స్థితం శ్రీరాముదినాంతమందు మది నేఁ జింతింతు నిష్టాప్తికిన్. 87

తా. చంద్రునివలె మన్నుట్టి నమస్కరించువారికి సుసారారణ్యబాధసంతయు
హరించునట్టి నల్లనైనట్టి శాంతుఁడైనట్టి దేవతల కధిపతియైనట్టి దేవతలచే ముసులచే
నమస్కరింపఁబడుచున్నట్టి కోటిసూర్యులకాంతివంటికాంతిగలిగినట్టి సీతాలక్షణులచే
సేవించఁబడుచున్నట్టి దేవతలకు మనుష్యులకుసులభుఁడైనట్టి శ్రేష్ఠ సింహాసనమందున్నట్టి
నవ్వుచే సుందరమైన మోముగల రామమూర్తి నెల్లపుడు సాయంకాలమందు ధ్యా
నించుచున్నాను.

శ్లో. కేయూరాంగదకంకణైర్మణిగణైర్వైరోచమానం సదా
రాకాపర్వణిచంద్రకోటిసదృశం ఛత్రేణ వైరాజితమ్
హేమస్తంభసహస్రబోడశయుతే మధ్యే మహామండపే
దేవేశం భరతాదిభిః పరివృతం రామం భజే శ్యామలమ్. 88

మ. పదియాత్యేలపసిండికంబములచే భాసిల్లు గేహంబు నం
దుదమాంచత్పరిపూర్ణచంద్రసదృశం యోగీంద్రసం నేవ్యు నం
గదకోటిరవిభూషణు భరతముఖిభ్రాతృసం నేతుః
సదయాత్మ రఘురాము నీరదఘనః శ్యాముః దలంతుః మదిన్.

తా. నిత్యముఁ గంకణకేయూరమణిసమాహములచేఁ బ్రకాశించుచున్నట్టి కోటి
పూర్ణచంద్రులతో సమానుడైనట్టి గొడుగుచేఁబ్రకాశించునట్టి పదియాయవేల బంగారు

స్తంభములతోఁగూడిన మంటపమధ్యమందున్నట్టి దేవతల కధిపతియైనట్టి భరతాదులచే నావరింపఁబడిన నల్లనివాడైన రాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. విహాయ కోదండ మిమం ముహూర్తం

గృహణ పాశౌ మణిచారువేణుమ్

మాయూరబర్హంచ నిజోత్తమాంగే

సీతాపతే రాఘవరామచంద్ర.

౬9

మ. శరచాపంబులు మాని బర్హమణివంశంబుల్ శిరం బందున
త్కరయుగ్మంబునఁ బూనఁగాఁ దగుముహూర్తంబుల్ రఘూత్తంసభా
స్కరవంశంబుధిపూర్ణచంద్ర నగరమోదక్షకంజాక్ష భూ
ధరమౌలిస్థకిరీటరత్నవిలసత్పాదాబ్జరామప్రభూ.

తా. సీతాధిపతిగు నోరామచంద్ర! క్షణము ఈధనుస్సును విడచి చేతియందు మణులచే సుందరమగు పిల్లనగ్రోవిని నీశిరమున నెనులిపించుమును ధరించుము.

శ్లో. శుద్ధాంతే మాతృచుధ్యే దశరథపురతః సంచరంతం పరంతం
కాంచీదామానువిధ్ధప్రతిమణివిలసత్కింకిణీనికృణాంగమ్
ఫాలే ముక్తా లలామం పదయుగనినద న్నూపురిం చారుహాసం
బాలం రామం భజేహం ప్రణత జనమనః ఖేదవిచ్ఛేదదక్షమ్. 90

ఉ. అంతిపురంబునం దశరథాధిపుముంగలమాతృచుధ్యమం
దెంతయు నాటలాడుతటి * హేమమణీయుతనూపురంబు లా
క్రాంతసీతంబఘంటికలు * రంజిల ముత్యపురావిరేకయుల్
వంతఁగఁ జెన్నుమీరు రఘువీరకుమారు నుదారు నెన్నెదన్.

తా. అంతఃపురమునం దల్లలమధ్యమందు దశరథుని యెదుట సంచరించుచున్నట్టి యుత్కృష్టఁడైనట్టి మొలల్రాటియందుఁ గూర్చఁబడిన మణులచేతనొప్పు మువ్వల చప్పుడుతోఁగూడిన శరీరముగలిగినట్టియు నుదుట ముత్యాలచేరుచుక్కగలిగినట్టి పాదములయందు ధ్వనిచేయుచున్న అంజెలుగలిగినట్టి సుందరమైన నపుంగుగలిగినట్టి నమస్కరించుజనుల మనస్సునఁ గలబాధను బోగొట్టుటయందు సమర్థుఁడైనట్టి బాలుఁడైన రాముని నేవించుచున్నాను.

.సంపూర్ణచంద్రవదనం సరసీరుహాక్షం
మాణిక్యకుండలధరం మకుటాభిరామమ్
చాంపేయగౌరవసనం శరచాపహస్తం
శ్రీరామచంద్ర మనిశం మనసా స్మరామి.

ఇంద్రనీలమణిసన్నిభ దేహం, వందనీయ మనకృష్ణసిబ్బందైః
లంబమానతులసీవనమాలం, చింతయామి సతతం రఘువీరమ్. 91

చ. సురుచిరపూర్ణచంద్రముఖశోభితరత్నకిరీటకుండలా
భరణ సువర్ణచేలుని శుభవృతు సారసపత్రనేత్రుభా
సురశరచాపహస్తు నతఃసూరిపిమాను విసీలగాత్రు సు
స్థిరననచూలికుఁ రఘుపతి న్నియతి స్తనసా స్తరింపుమా.

తా. పూర్ణచంద్రనిపటిముఖముగలిగినట్టి పద్మమలవంటి నేత్రములు గలిగినట్టి
మణికుండలములను ధరించునట్టి కిరీటముచేత సుందరుడైనట్టి సంపెంగపూవుపలఁబచ్చ
నైన పద్మముగలిగినట్టి ధనుర్బాణములు హస్తములయందుగలిగినట్టిరాము నెల్లపుడు
స్తరించుచున్నాను. ఇంద్రనీలమణులతో సమానమైన దేహముగలిగినట్టి మునిసమా
హములచేత నమస్కరింపఁదగినట్టి శ్రేలాడుచున్న తులసీమాలికగలరఘువీరుడైన రా
ముని ధ్యానించుచున్నాను.

శ్లో. రామచంద్రదయాసాంద్ర, రఘువీరస్పృహోత్తమ
లోచనాభ్యాం కృపాపూర, పూర్ణాభ్యాం మాం విలోకయ. 92

ఉ. శ్రీరఘురామచంద్ర సుచరిత్ర కృపాకరరాజశేఖరా
సూరిజనస్తుతాంఘ్రియుగః సుందరగాత్రధరానుతాధిపా
చారువిలోచనంబులను • సత్కరుణాపరిపూర్ణదృష్టిచే
నారయుమయ్య నన్ను నిరతాశ్రయుఁ డంచుఁ దలంచి మక్కువన్.

తా. దయచేతఁ బరిపూర్ణుడైనవాఁడా రఘువీరుఁడా రాజశ్రేష్ఠుఁడా దయ
చేతనిండిన నేత్రములచేత నన్నుఁ జూడుము.

శ్లో. రామేతి వర్ణద్వయ మాదరేణ, సదాస్మరక్ ముక్తి ముపైతి జింతుః
కలాయుగే కల్లషమానుషాణా, మన్యత్ర ధర్మేఖిలు నాధికారః.
భక్తప్రియం భక్తసమాధిగమ్యం, చింతాహరం చింతితకామధేనుం
సూర్యేందుకోటిద్యుతిభాస్వరంశం, రామంభజేరాఘవరామచంద్రం.

చ. సలలితరామనామజపసంస్తరణంబుల ముక్తి చేకురుఁ
కలియుగమందు నన్య మగుకర్మములం దతికాంక్ష లేటికిఁ
నలినసఖాబ్జకోటిరుచిఃసమ్రజనప్రియు నార్తికల్పకం
బిల సుజనవ్యథాపహారు • నిష్టఫలప్రదు రాము నెన్నెదన్. 93

తా. రామ అనునట్టి రెండక్షరములను అదరముచేత నెల్లపుడుఁ దలంచుప్రాణి
మూక్తిఁ బొందును. కలియుగమునందు పాపాత్ములకు నితరధర్మం దధికారములేదు.

భక్తులక్రిష్ణుఁడైనట్టియు భక్తులనియమముచేఁ బొందఁదగినట్టియు విచారమును హరించు నట్టితలఁచుకొన్న కోరిక నిచ్చుటకుఁ గామధేనువైనట్టి కోటిచంద్రనూర్వలకాంతిచేఁ బ్రకాశించునట్టి రఘువంశమందుఁబుట్టిన రామచంద్రుని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. సకలభువనరత్నం సర్వశాస్త్రార్థరత్నం
సమరవిజయరత్నం సచ్చిదానందరత్నమ్
దశముఖహరిరత్నం దానవారాతిరత్నం
రఘుకులనృపరత్నం పాతు మాం రామరత్నమ్.

94

చ. ఇనకులరాజరత్న మనుఁ రేశ్వరమద్దనరత్నము స్రాణా
వనిజయరత్నము నిగమఃపర్వితరత్న మమేయరత్నముం
దనుజవినాశరత్నము విధాతృసమర్చితరత్నముం జగ
జ్జనసుతరామరత్న మనిశంబు కృపామతి నన్నుఁ బ్రోవుతన్.

తా. సమస్తలోక శ్రేష్ఠుఁడైనట్టి సమస్తశాస్త్రములలో శ్రేష్ఠుఁడైనట్టి యుద్ధజయ ముచేత శ్రేష్ఠుఁడైనట్టి సత్యజ్ఞానానందములచే శ్రేష్ఠుఁడైనట్టి రామనిసంహరించుటచేత శ్రేష్ఠుఁడైనట్టి రాక్షసవిరోధి శ్రేష్ఠుఁడైనట్టి రఘువంశరాజులలో శ్రేష్ఠుఁడైనట్టి రామ మూర్తియను రత్నము నన్ను రక్షించుఁగాక.

శ్లో. మాత్రుపార్శ్వే చరంతం మణిమయశయనే మంజుభూషాంచితాంగం
మందంమందం పిబంతం ముకుళితనయనం స్తన్యమన్యస్తనాగ్రమ్
అంగుళ్యగై స్పృశంతం సుఖపరవశయా సస్తితాలింగితాంగం
గాఢంగాఢం జనన్య కలయతు హృదయంమామకంరామబాలమ్.

చ. సరసతరత్నతల్పమున * సన్నభూషణ భూషితాంగుఁడై
దరహాసితంబునఁ జననిఁ స్తన్యము గ్రోలుచు నొక్కకేల నా
దరణకుచాగ్ర మంటి ప్రమదంబున కన్నులు మూసి కౌగిటఁ
పరవశ సౌఖ్య మొందుపనిఁ బాలుని రాముని గాంచ నెమ్మదిన్. 95

తా. తల్లిప్రక్కననుండి రత్నఖచితశయ్యయందుఁ బడుండి సొగసైన నగలచేత నలంకరించఁబడిన దేహముగలిగినట్టి కన్నులు మూసుకొని మెల్లమెల్లగాఁ బాలుద్రావుచు రెండవ స్తనాగ్రము వ్రేళ్లచేఁ బట్టికొనుచు సుఖవశుఁడై చిఱునవ్వుతో గట్టిగా దల్లిని గాఁగలింపుకొనియున్న రాముని హృదయము ధ్యానించుఁగాక.

శ్లో. రామాభిరామం నయనాభిరామం, వాచాభిరామం పదనాభిరామం
సర్వాభిరామం చ సదాభిరామం, వందే సదా దాశరథిం చ రామమ్.

ఉ. రాము సదాభిరాము దినఃరాజకులాంబుధిసోము జానకీ
రాము సురారిభీము వరఃరాజలలాము వినీలనీరద
శ్యాము పవిత్రనాము విలసన్నణిదాము సమర్చితామర
స్తోము గుణాభిరాము నుతఃసోముఁ దలంచి నమస్కరించెదన్. 96

తా. సుందరులలో సుందరుఁడైనట్టి నేత్రములకు మనోహరుఁడైనట్టి వాక్యము
చే నింపుగానుండునట్టి సుఖముచేత సుందరుఁడైనట్టి అందరికి నింపైనట్టి యెల్లపుడు నిం
పైనట్టి దశరథపుత్రుఁడైనరాముని నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. జయజయ రఘురామ శ్రీముఖాంభోజభానో
జయజయ రఘువీర శ్రీమదంభోజనేత్ర
జయజయ రఘునాథ శ్రీకరాభ్యర్చితాంఘ్రి
జయజయ రఘువర్య శ్రీశకారణ్యసింధో. 97

చ. జయజయ రామచంద్ర విలసత్కమలాననకంజభాస్కరా
జయజయ రాఘవేంద్ర మునిఃచంద్ర సమర్చితపాదపంకజా
జయజయ జానకీరమణః సారసపత్రవిశాలలోచనా
జయ రఘువీర దాసనుతఃసత్కరుణావరుణాలయాచ్యుతా.

తా. లక్ష్మీయొక్క (నీతయొక్క) ముఖపద్మమునకు సూర్యుఁడవైనరామా స
ర్వోత్కృష్టుఁడవై యుండును. శోభగల పద్మములనంటినేత్రములుగల యోరఘువీరా
సర్వోత్కృష్టుఁడ వగును. లక్ష్మీయొక్క సాస్తములచే బూజింపబడు పాదములుగల
యోశ్రీరామా సర్వోత్కృష్టుఁడవగును. లక్ష్మీకి నధిపతివైన దయాసముద్రుఁడవైన యో
రామా సర్వోత్కృష్టుఁడ వగును.

శ్లో. జయజయ వరశంఖశ్రీగదాచక్రధారిణ
జయజయ నిజదాసప్రార్థితార్థప్రదాయిణ
తిభిరువనమయసర్వప్రాణిభావజ్ఞవిష్ణో
శరణ ముపగతోహం త్వాం శరణ్యం వరేణ్యమ్. 98

చ. జయజయ శంఖచక్రవరఃశార్ఙ్గదావిలసత్కరాంబుజా
జయ నిజనేవకేస్వితస్రశస్త్రదురాసదకార్యదాయకా
జయ భువనత్రయప్రచురఃజంతుమనోజ్ఞరమేశరాఘవా
జయ రఘురామచంద్రగుణాసాంద్ర నిను శరణంబు వేడెదన్.

తా. శ్రేష్ఠమైన శంఖమును శోభాయుక్తమైన గదను చక్రమును ధరించిన
యోరామా సర్వోత్కృష్టుఁడ వగును. నీసంబంధమైనదాసులకుఁ బొందఁదగిన

దుర్లభమైన శోరికగల రామా సర్వోత్కృష్టుడవగును. త్రిలోకస్వయాభ్యుదయైన రామా సమస్తప్రాణుల యభిప్రాయ మెఱిగిన విష్ణురూపుడవైనరామా శ్రేష్ఠుడవును రక్షించుటయందు యోగ్యుడవునైన నిన్ను శరణుఁ బొందితిని.

శ్లో. వేదవేద్యే పరే పుంసి, జాతే దశరథాత్మజే

వేదః పాచేతసా దాసీత్, సాక్షాదామామనాత్మనా.

99

ఉ. ఆగమవేద్యుఁ డైనహరి యాజితనూభవుఁడై జనించుచో
నాగమసంచయం బుచిత యయ్యెను రామకథాస్వరూపమై
బాగుగ వామలూరుభవభవ్యకవిత్యమునఁ బ్రసన్నమై
భాగవతాగ్రగణ్యులకుఁ బభ్యము నై శ్రీవశార్థమై తగన్.

తా. వేదములచేఁ జెలియఁదగిన పరమపురుషుఁడు దశరథపుత్రుఁడైపుట్టఁగానే వేదము సాక్షాత్తురామాయాస్వరూపముచేత వాల్మీకివలనఁ బుట్టెను.

శ్లో. శ్రీరామే త్యేకదా వక్త్రం, మనో యస్య ప్రవర్తతే

వైకుంఠవాసిన స్తస్య, కుల మేకోత్తరం శతమ్.

100

ఉ. శ్రీరఘువీరువేరు తనఁబిత్తమునం దొక వేళ భక్తిని
పార భజింప నెంచినమహాత్ముని యేకశతాన్వయంబు లా
కారుణికాగ్రగణ్యుఁ గృపఁ గాంచి వసించు రనంతసంతతా
ధారనముల్లసద్బుధవిఠానవికుంఠపురీవరంబునన్.

తా. ఎవనియొక్కమనస్సు శ్రీరామా అని యొక్కమాట పలుకుటకు నుద్దేశించునో వైకుంఠవాసి యైన ఆపురుషునియొక్క మాట ఒక్కమటములు ముక్తిఁ బొందును.

శ్లో. రాశబ్దోచ్చారమాత్రేణ, ముఖాన్నిర్యాంతి పాతకాః

పునః ప్రవేశభీత్యాచ, మకారస్తుకవాటవత్.

101

చ. గరిసురవర్గ మెన్నఁగ ముఖింబుననుండి తొలంగుపాపముల్
దీరిగి ప్రవేశభీతిని నతిత్వరితంబు మవర్గ మెన్నఁగా
పరగఁగవాట మాఁ తెఱిగి పాప్జ్ఞజనుల్ కలివేళ రామునం
స్మరణముఁ జేసి పొందుదురు శాశ్వతమై తగుముక్తిమార్గమున్.

తా. రా అనుశబ్దము సుచ్చరించినమాత్రముచేతఁ బాపములు నోటినుండి వెడలి పోవుచున్నవి. ఆపాపములు మరలఁ బ్రవేశించు నదుభయముచే మకారము తలుపువలె నడ్డును.

శ్లో. శ్రీరామాయణ మాదికావ్య మృషిణా వాల్మీకినా నిర్మితం
 వేదాంతార్థవిశారదై రనుదినం స్తుత్యం సురై రర్చితమ్
 శ్రోతృణా మఘనాశనం సురతగో స్తుల్యం తు ముక్తిప్రదం
 యే శృణ్వంతి పఠంతి రామచరితం తే యాంతి విష్ణోఃపదమ్. 102

శా. శ్రీరామాయణ మాదికావ్య మగజాః సేవ్యంబు వాల్మీకిచే
 నారూఢంబుగ నిర్మితంబు నిగమాంతార్థప్రబోధంబు మం
 దారప్రాయము ముక్తిదంబు విబుధస్తవ్యంబు దీనిక వినక
 ఘోరాఘోషుహరం బగుచదువ వైకుంఠంబు ప్రాప్తం బగున్.

తా. ఋషియగు వాల్మీకిచే జేయబడినట్టి వేదాంతార్థముల నేర్పరులైనవా
 చేతఁ బ్రతిదినము స్తోత్రముచేయఁదగినట్టి దేవతలచే స్తోత్రము చేయబడుచున్నట్టి విష
 వారిపాపములను నశింపఁజేయునట్టి కల్పవృక్షమునకు సమానమైనట్టి మోక్షము నిచ్చు
 నట్టి రామచరిత్రమైన రామాయణ మను నాదికావ్యమును ఎవరు వినుచున్నారో వారు
 విష్ణుస్థానమును బొందుచున్నారు.

మ. శివతుల్యం డగునాదిశంకరులు ముఖః శ్రీరామకర్ణామృతం
 బవనిక సంస్కృత మేర్పరించె నది మోక్షోపేక్షఁ జేకూరునం
 శవరాద్ధీందుసునిద్ధసిద్ధకవి నేశ్వరీర్థక దేనింగించి రా
 ఘన! పూదండగ నిచ్చినాడఁ గొనుమాకల్పంబుగా సత్కృపన్.

మాలినీ. విమలకమలమూర్తిః విస్ఫురన్నీలమూర్తి
 శమదమగుణవర్తిః సాధుసంతాపహర్తి
 సుమశరసమగాత్రాః సూరిసంస్తోత్రీపాత్రా
 సమదదనుజ్జైత్రాః త్పైతనూజాకళత్రాః.

మ. ఇది శ్రీరామపదారవిందమకరంః జేచ్చాత్మ సన్నతవ
 ట్పదవిజ్ఞానపదాబ్జరేణుపటలప్రాప్తోత్తమాంగోల్లస
 స్తుదితాంతకరణుండు సిద్ధకలిమాన్యుం జైనరామావసీ
 శదయాలోకనచేతఁ జెప్పఁ బ్రథమాశ్వాసం బభీష్టాప్తికిన్.

ద్వి తీ యా శ్వా స ము.

శ్లో. శ్రీ రామం జనకశీతీశ్వరసుతావక్త్రాంబుజాహరిణమ్
 శ్రీమద్భానుకులాబ్ధికౌస్తుభమణిం శ్రీరత్నవక్షస్థలమ్
 శ్రీకంఠాద్యమరాఘరత్నమకుటాలంకారపాదాంబుజమ్
 శ్రీవత్సోజ్జ్వల మింద్రసీలనశృశం శ్రీరామచంద్రం భజే.

1

శా. శ్రీమద్భానుకులాబ్ధికౌస్తుభమణిః శ్రీవత్సబాహంతర్గుః
 సోమాదిక్రతుభుజ్జణీమకుటసః చచ్ఛిభాంఘ్రిపద్మః ధరా
 భామాజాన్యసరోజమిత్ర విలసత్పాకారిరత్నాంగు శ్రీ
 రాముః దారకనాము నామచిని నాః రాధింతు నశ్రాంతమున్.

తా. సీతాముఖపద్మమునకు మనోహరుడైనట్టి శోభగలనూర్యశంకమనెడు సము
 ద్రమునకుఁ గౌస్తుభమణియైనట్టి లక్ష్మీకరములైన రత్నహరములు వక్షస్థలమందుఁ గలిగి
 నట్టి ఈశ్వరుడు మొదలగు దేవతాసమూహముల రత్నకరీటముల కలంకారమైన పాద
 పద్మములు గలిగినట్టి శ్రీవత్సవిహ్నుముచేఁ బ్రకాశించుచున్నట్టి ఇంద్రసీలముసమాన
 కాంతిగలిగినట్టి శ్రీరామచంద్రుని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. శ్రీరంగేశపదాబ్జలగ్నహృదయం శ్రీశంఖచక్రాన్వితమ్
 శ్రీమన్నిర్జరపాదపసుపుటపదం శ్రీసింహవీరస్థితమ్
 శ్రీవైకుంఠసహస్రమస్తకలనద్భౌగాసనేశాయినమ్
 శ్రీభూమీసుతయాయుతం శ్రితనిధిం శ్రీరామమూర్తిం భజే.

2

శా. శ్రీరంగేశపదాబ్జలగ్నహృదయం శ్రీదేవవృక్షస్థితం
 సారోదారసుశంఖచక్రధరుపః చాస్యాసనాసీను శృం
 గారాకారు వికుంఠభాము నహిరాట్పుర్యంకశాయీ హరిః
 శ్రీరాముః ధరణీసుతాయుతు శ్రితాః ర్తిఘ్నం భజింతు న్నదీన్.

తా. శ్రీరంగనాయకుని పాదపద్మములమందుఁ దగిలినమనస్సు గలిగినట్టి శంఖచ
 క్రములతోఁగూడినట్టి కల్పవృక్షమునంటిపాదములు గలిగినట్టి సింహాసనమందున్నట్టి
 వైకుంఠమందలి వేయిపడిగలుగలశేషుని దేహసీతమంగు శయనించునట్టి సీతతోఁగూడి
 నట్టి అత్రితులక ధననిధియైన శ్రీరామమూర్తిని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. ఆనందనంద మరుణాధర నుంబుజాక్ష

మాపీతవ ప్రృణుతసేకుసుమోజ్జ్వలంగమ్

అక్షౌంతవగ్గ మకలంక మమేయ మాద్య

మత్యాకృతిం రఘుపతిం శరణాగతోస్మి.

3

మ. అకలంకాత్మ నమేయు నాద్య హరి నిత్యానందు సర్వామరా

ధిభుఁ గంజాక్షు సువర్ణచేలధరు నాదిక్షౌంతవర్ణాత్మ దా

రకఃకాము న్నవపల్లవాధరుచరణః కౌముద ఘనశ్యాము సే

వకమందారు నుదారు ధీరజనతాఃసంధ్యుక్ మదిం గొల్చెదన్.

తా. ఆనందరూపుడైనట్టి యెఱ్ఱనిపెదవి గలిగినట్టి పద్మములవంటి నేత్రములు గలిగినట్టి పచ్చనిపచ్చము గలిగినట్టి అగినెపువ్వులవలె బ్రహ్మశివుడున్నదేహము గలిగినట్టి అకారముమొదలు క్షకారమువరకుఁగల యక్షరస్వరూపుడైనట్టి నిష్కళంకుడైనట్టి యింతటివాఁడని ప్రమాణింపవశముగానట్టి మొదటివాడైనట్టి గొప్పసౌందర్యముగలిగినట్టి శ్రీరాముని శరణుఁ బొందితిని.

శ్లో. సాకేతే నమరత్నపక్షిఖిదితే చిత్రధ్వజాలంకృతే

వాసే స్వర్ణమయే దళాష్టలలితే పద్మే విమానోత్తమే

ఆసీనం భరతాదిసోదంజనైః శాఖామృగైః కిన్నరైః

దిక్పాలై ర్మునిభుంగనై ర్మృగసగై స్సంసేవ్యమానం భజే.

4

మ. తనసాకేతమునక మణిభవజలసఃస్నానంబునక బుష్పకం

బున హేమాష్టదళాబ్జచుర్యనుమునకః భూపుత్రియుఁ సోదరుల్

జనులుఁ దిగ్వరులుఁ గపుల్ నృపులు నాః పుల్ కిన్నరుల్ సంతసం

బునఁ గొల్పిం జెలువొందురాముఁ దలఁతుఁ భూపుత్రికాధీశ్వరున్.

తా. అయోధ్యయందు నవరత్నసాపీతమై చిత్రములైన ధ్వజములచేత నలంకరింపఁబడినయింటిమందు బంగారువికారమైన యష్టదళపద్మమందు విమానమందుగూర్చున్నట్టి సీతతోడను భరతాదులైన తమలతో వానరులతోఁ గిన్నరులతోఁ దిక్పాలలతో మునిశ్రేష్ఠులతో రాజసమూహములతో నేవింపఁబడుచున్న రాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. కందర్పాయుధకోటికోటితులితం కాలాంబుదశ్యామలం

కంబుగ్రీవ ముదారకౌస్తుభధరం కర్ణావతంసోత్పలమ్

కస్తూరీతిలకోజ్జ్వలం స్థితముఖం చిన్మద్రయాలంకృతం

సీతాలక్ష్మణవాయుపుత్రసహితం సింహాసనస్థం భజే.

5

మ. సుమబాణాయుతమందరుఁ లలితకస్తూరీలలాటోజ్జ్వలుఁ

గమలాక్షుఁ ధరణీసుతాయుతు జగత్కాంతుఁ హరిఁ గౌస్తుభా

ఖ్యమణీయుక్తు శుభాస్యః గంబుగళునిః † గర్జావతంసప్రభా
నముకుందుః మణిపీఠగుః గొలిచెదః † చిన్నుద్రికాలంకృతాన్.

తా. లక్షణోటి మన్మథులతో సమానుడైనట్టి వర్షకాలమేఘమువలె నల్లనైనట్టి
శంఖమువంటికంతము గలిగినట్టి గొప్పకౌస్తుభమణిని ధరించినట్టి మండలములైన కలువలు
గలిగినట్టి కన్మరిబొట్టుచేత బ్రకాశించుచున్నట్టి నవ్వుచేత బ్రకాశించునట్టి జానము
ద్రచేత నలంకరింపబడినట్టి నీతతో లక్షణునితో అంజనేయునితో గూడినట్టి సింహ
సమందున్న రాముని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. వరాభయం దివ్యరథాంగశంఖం, సకౌస్తుభం వేష్టితవీతవస్త్రమ్
కిరీటహారాంగదకుండలాంగం, శ్రీవత్సచిహ్నం శిరసా నమామి 6

మ. అరిభీకృద్ధరిశంఖనందకిగదా † ద్యస్తమ్ మహాకౌస్తుభా
భరణుః రత్నకిరీటకుండలధరుః † బితాంబరాడంబరుః,
వరదుః శ్రీరఘురామభూరమణశ్రీ † వత్సాంకు నీతామనో
హరుః గారుణ్యచయఃపయోధి మదిలో † నశ్రాంతముం గొల్చెదన్.

తా. వరములను అభయమునిచ్చునట్టి ప్రత్యక్షమైన శంఖము చక్రముగలిగినట్టి కౌ
స్తుభమణితో గూడినట్టి పచ్చనిబట్టగట్టుకున్నట్టి కిరీటము హరములు భుసకీర్తులు కుండ
లములు శరీరమందుఁ గలిగినట్టి శ్రీవత్సమను మచ్చచిహ్నము గలిగినరాముని శిరస్సుచే
నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. దిగంబరం కింకిణీమేఖలోజ్జ్వలం, లలాటపర్యంతవిలంబితాలకమ్
కలద్యచస్కంకమసియనూపుర, ద్వయంశిశుం రామమహంసమామి,

చ. ఘనమణినూపురద్వయు దిగంబరుఁ గింకిణీమేఖలోజ్జ్వలుఁ
ఘనునికలాభిభాషణుని † గమ్రలలాటవిలంబితాలకుఁ
జనులకు తల్లిదండ్రులకు † సంతస మొప్పఁ జెలంగుబాలచా
ముని వినుతించి సంతతము † మ్రొక్కుచు నుందుహృదంతరంబునన్. 7

తా. దిగంబరుఁడు మువ్వలుగల మొలనూలునుగలవాఁడు నడుటియందు వ్రాలు
చున్న మంగురులు గలిగినట్టి మధురవాక్కులు గలిగినట్టి సాగనైనయం దెలజతి గలిగినట్టి
పిల్లవాడైనరాముని నేను నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. మందారమూలే మణిపీఠసంస్థం
సుధాప్లుతం దివ్యవిరాట్పర్వరూపమ్
నబిందునాదాంతకళాంతతుర్య
మూర్తిం భజేహం రఘువంశరత్నమ్,

మ. అకలంకామరభూజసంస్థమణిపీఠాసీనుని న్నాదబిం
 దుకళాతీతు విరాట్సువ్రూపు భగవంతుఁ సర్వలోకాధిపా
 యకు సీతేశు సుధాభిషిక్తు మనువంశాంభోధిచింతామణిఁ
 సకలాత్ముఁ రఘురామరత్న మగునాస్వామి మదిఁ గొల్చెదన్.

తా. మందారపుష్పముల మొదటియందు మణిపీఠమందున్నట్టి అమృతముచేత
 వ్యాప్తమైనట్టి (అమృతమునలె నానందకరుఁడనుట.) అదివిరాట్సువ్రూపుఁడైనట్టి బిందు
 నాదకళల నతిక్రమించిన నాల్గవరూపము గలిగినట్టి రఘువంశ శ్రేష్ఠుఁడైనరాముని నే
 విందుచున్నాను.

శ్లో. అనర్హ్యమాణిక్యవిరాజమాన, శ్రీపాదుకాలంకృతశోభనాభ్యామ్
 అశేషబృద్ధారకవందితాభ్యాం, సమోనమోరామపదాంబుజాభ్యామ్.
 ధ్వజాంబుజచ్ఛత్రరథాజ్ఞశంఖ, దంభోళిపాశాంకుశమత్స్యచిహ్నం
 బ్రహ్మాండ దేవాదికిరీటకోటి, సంఘర్ష పాదాంబుజయుగ్మమీశే. 9

చ. అనుపమనూత్నరత్ననిచయప్రచయోజ్జ్వలనవ్యపాదుకా
 వనములు వారిజప్రభవవాసవచంద్రదినేంద్రముఖ్యపా
 వనమకుటాగ్రశోభితసువర్ణమణీసమలంకృతంబులు
 వనజరథధ్వజాంబుశరపాశహలాంకుశపుండరీకలాం
 ఛనములు రామచంద్రపదసారసముల్ మదినిల్చి కొల్చెదన్.

తా. విలువలేనిమణులచేతఁ బ్రకాశించుచున్న శోభగల పావుకోళ్లచేత నలంక
 రింపఁబడినట్టి శుభకరములైనట్టి సమస్తదేవతలచేత నమస్కరింపఁబడినట్టి రాముని పాద
 పద్మములకొఱకు నమస్కారము. శేఖరైన జెండాలు, పద్మములు, ఛత్రములు, చక్ర
 ములు, శంఖములు, వజ్రములు, పాశములు, అంకుశములు, మత్స్యములు, చిహ్నములు
 గలిగినట్టి బ్రహ్మ, ఇంద్రుఁడు, దేవతలు మొదలగువారి కిరీటముల అంచులచేత బిర
 యుచున్న పాదపద్మద్వంద్వముగల రాముని స్తుతించుచున్నాను.

శ్లో. లలాటదేశోజ్జ్వలబాలభూషణం
 సతాండవం వ్యాఘ్రసఖాంకకంధరమ్
 దిగంబరం శోభితబర్హరాలకం
 శ్రీబాలరామం శిరసా నమామి.

10

ఉ. ఫాలమునన్ లలామమును * భాసిలఁ దాండవ మాచరింపుచున్
 లీల దిగంబరత్వమును * లేనగవున్ గళలంబమానశా

ద్దులనఖంబుముంగురులఁగోచులు బర్వ సఖర్వవై ఖరిఁ
బాలకుఁడై నటించు మునిఁపాలనశీలుని రాముఁ గొల్పెదన్.

తా. నుడుటియందుఁ బ్రకాశించుచున్న చేర్చుక్కబొట్టు గలిగినట్టి నాట్యము
తోఁగూడినట్టియు, పులిగోరుపతకము కంతమందుఁ గలిగినట్టి దిగంబరుఁడైనట్టి ప్రకాశి
చువంకరకురులుగలిగినట్టి చిన్నవాఁడైన రాముని శిరస్సుచే నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. శతాష్టదివ్యస్థలమూర్తి నందితే, శతక్రతుబ్రహ్మమరుద్గణార్చితమ్
శశాకవై శ్వాసరభానుమండల, స్థితం భజేహం రఘువంశవర్ధనమ్.

చ. అమలశతాష్టదివ్యసిలయస్థితౌ వారిజసంభవాంబుభృ
ద్గమనముఖామరార్చితౌ సుధాకరవహ్నిపతంగమండల
స్థౌ మితౌ రఘూద్వహృన్దనకచేలుఁ గృపాలుని నీలుదైత్యసం
తమనదినేశు రామజననాథు భజించెద నిష్టసిద్ధికిన్.

11

తా. అనేకదివ్యస్థలములయందలి విగ్రహరూపములుగా నమస్కరింపఁబడుచు
న్నట్టి యింద్రుఁడు బ్రహ్మ మొదలగు దేవసమాహమలచేత నమస్కరింపఁబడునట్టి
చంద్రసూర్యాగ్నులయం దున్నట్టి రఘువంశమును పృథ్విజేయురాముని నేవించు
చున్నాను.

శ్లో. కర్ణాంతవిశ్రాంతధనుర్దణాంక, కలంబలక్ష్మీకృతరాక్షసేశ్వరమ్
పృథ్వీవన్యందనమధ్యసంస్థం, రూక్షేక్షణం రామ మహం నమామి.

శా. పాకారాతిశతాంగ మెక్కి రణభూభాగంబు గంపింపఁగా
నాకర్ణాంతధనుర్విముక్తదృఢబ్రహ్మస్త్రంబునఁ రావణు
లోకంబు ల్వినుతింపఁ ద్రుంచినబుధశ్లోకు స్వరోషాంబకుఁ
గాకుత్స్థాన్వయదుగ్ధవారినిధిరాకాచంద్రుఁ గీర్తించెదన్.

12

తా. కర్ణసమీపమందు వ్యాపించిన ధనుస్సుయొక్క నారికి నలంకారమగు
బాణమునకు గుఱిచేయఁబడిన రావణుఁడు గలిగినట్టి, యింద్రుని రథమధ్యమందున్నట్టి
తీక్ష్ణములైన చూపులుగల రాముని నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. సుత్రామ నీలోత్పల నీలమేఘ
శ్రీనిర్జితాంగం సుతయాధరణ్యాః
యుక్తం సురేంద్రావనమానసంతం
రామం భజే రాక్షసవంశనాశమ్.

13

మహానీలోత్పలమేఘసంపదపహారాంగుఁ ధరాభామినీ
వరపుత్రీసహితౌ సమస్తమఖభృగ్వర్వావనాంతర్యునిఁ

ధరణీనాథసురారివంశవని నిర్దగ్ధాగ్నిహోత్రుః బరా

త్పరు దీనార్తిహారు రఘూద్యహు మది ధన్యావించి నేవించెదన్.

తా. ఇంద్ర నిలములయొక్కయును నల్లగలువలయొక్కయును నిలమేఘముయొక్కయును శోభనుజయించిన శరీముగ న్నిగినట్టి సీతతోఁగూడినట్టి యింద్రుని రక్షించుట యందు మనస్సు గలిగినట్టి రాక్షసకులమును నశింపజేయునట్టి రాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. రాకాచంద్రనిభాననం రతివతిద్వేషిప్రియం రాక్షసా
ధీశక్రివవిభేదనస్ఫుటపటుప్రఖ్యాతబాహోజ్వలమ్
రత్నాలంకృతపాదుకాంచితపదాంభోజం రమావల్లభం
రాగ ద్వేషవిహీనచిత్తసులభం రామం భజే తారకమ్.

14

శా. రాగ ద్వేషవిహీనచిత్తసులభుః ధన్యావించుబింబాననుః
భోగీంద్రాభరణప్రియుః దనుజరాక్షాస్థాభిదాస్త్రోజ్వలీ
వాగీంద్రార్చితపాదుకాంచిత లనత్పాదాంబుజాతద్యయుః
శ్రీగోవిందు రమాధినాథు వరదుః ధన్యావించు నేవించెదన్.

తా. పూర చంద్రునివంటి మొగముగలిగినట్టి యీశ్వరుని కిష్టుడైనట్టి రావణకంఠములను బ్రద్దలుచేయుటయందు స్పృహములై సమర్థములై ప్రసిద్ధములయిన బాణములచేఁ బ్రకాశించుచున్నట్టి రత్నములచే నలంకరింపఁబడిన పాదుకలచే నొప్పుచున్న పాదపద్మములు గలిగినట్టి లక్ష్మీకీఁ బ్రియుడైనట్టి రాగద్వేషములులేని మనస్సుగలవారికి లభ్యుడైనట్టి సంసారములనఁ దరింపజేయు రాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. ఆలోలస్ఫుటరత్నకుండలధరం ఆవిస్త్రితాలంకృతం
ఆభారాదిచక్రమండలగతం ఆనందకందాంకురమ్
ఆవిరూఢతకృపాంతరంగజలధిం ఆత్మోత్పర్ణాశ్రయం
ఆవన్నార్తిదాఘమేఘసమయం రామం భజే తారకమ్.

15

మ. అకలంకోజ్వలరత్నకుండలు సమస్తానందకందు న్నహా
ధికు షట్చక్రనివాసు తామవిభు సాత్మోత్పర్ణాత్మ తా
రకు సంభూతకృపాంతరంగజలధిః భ్రాజత్ స్థితాన్వేందునే
ఐకపుణదీపనిదాఘమేఘు సుతగీర్వాణు భజింతు న్నదీన్.

తా. కదలుచున్న మంచరత్నకుండలములను ధరించినట్టి చిఱునవ్వుచే నలంకరింపఁబడినట్టి ఆభారాదిచక్రమధ్యమును బొందినట్టి ఆనందమును గుంపకు మోలకయైనట్టి పుట్టినదయగల యంతఃకరణముద్రము గలిగినట్టి ఆకారముమొదలు త్కారము

వజ్రగుల యశ్రమము లాశ్రయముగలిగినట్టి అపదను పొందినవారిబాధ యను గ్రీష్మ మనకు వర్షాకాలమైనట్టి తరింపజేయు రాముని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. సాకేతాంతరతారమంటపమహామాణిక్యసింహాసనే
తన్వ ధ్యేష్టదళాంబుజే స్ఫుటతరే చిత్కర్ణికే సంస్థితమ్
సౌమిత్రాంబుజమిక్రి సూసుభరతశ్రీ నాయుషుతై ర్వృతం
ముద్రాలంకృతపాణిసారసనుజం రాసుం భజే తారకమ్. 16

తా. సాకేతాంతరరత్న నుంటపవిరాజిత్సింహపీఠంబున
దేకాష్టచ్ఛదపద్మకర్ణికను దా నింపొంది శాఖామృగా
నీకంబుల్ సజసోదరుల్ గొలువ పాణిజ్ఞ బోధముద్రాంకుడౌ
కాకుల్ స్థూ రధురాముఁ దారకు మదిఁ గొంటింటి సేవించెదన్.

తా. అయోధ్యాపట్టణముయొక్క మధ్యమందలి పాదుగైన మంటపమందలి గొప్పమణిపీఠమందు దానిమధ్యమందు మిక్కిలి స్ఫుటమైన జ్ఞానమేకర్ణికగల అష్టద శపద్మమందున్నట్టి లక్ష్మణునిచే సుగ్రీవునిచే నాంజనేయునిచే జట్టుశోబడినట్టి జ్ఞాన ముద్ర చే నలంకరించబడిన పాణిపద్మము గలిగినట్టి పుట్టువులేనట్టి తరింపజేయురాముని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. విరాజమానోజ్జ్వలశీతవాసనం, విశాలగచ్ఛస్థులకౌస్తుభశ్రీయమ్
భజేకీరీటాంగదరత్నకుండలం, నమస్తుస్యాననమాలయాంకితమ్.

ఉ. చారుచువర్ణచేలుని విశాలభుజాంతరకౌస్తుభోజ్జ్వల్యుఁ
శ్రీరమణీయకుండలకిరీటశుభాంగద తారహారమం
జీరవిభూషణాంగం దులసీదళదాము గుణాభిరాము నీ
తారమణీహృదుస్థలనుభాముని రాముని నన్నుతించెదన్. 17

తా. ప్రకాశించుచున్న ప్రజ్వలించుచున్న పచ్చవిబట్టగలిగినట్టి విశాలమైన యరమునఁ గౌస్తుభమణియొక్క శోభగలిగినట్టి కిరీటము భుజకీర్తులు మాణిక్యకుండల ములు గలిగినట్టి తులసియొక్క యంతిట నిర్మలమైన మాలికచేత నలంకరింపబడిన రాముని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. మూలాదిషట్పురసిజాంతసహస్రపద్మ
పత్రాంతరాళసిలయం భవబంధనాశమ్
నాదాంతచంద్రగళితామృతసిక్తరూపం
నాదాంశనాదమహిమాస్పదరామమీశే. 18

మ. అరయఁ పట్కనులోపరిస్థితసహస్రారాంతరాశస్థితఁ
 వరనాదాంతశశాంకనిర్గళితదేహాహరధారాప్రవి
 స్తరసంసిక్తశరీరుఁ బాపహరు సచ్చారిత్తు నాదాంతనా
 దురమేశుఁ బరమేశు రాము భజియింతు స్వాంతమందెంతయున్.

తా. మూలాధారము మొదలైన యాదుపద్మములపైనుండు సహస్రారపద్మము
 యొక్క రేకుల మధ్యనుండు స్థానముగలిగినట్టి సంసారపాశమును నశింపఁ జేయునట్టి
 నాప్రణవనాదమధ్యనుండు జంతు నివలజారుచున్న యమృతముచేఁ దడవఁబడినట్టి
 నాదనాదములోని నాదముయొక్క మహిమను స్థానమైన రాముని స్తోత్రముచేయు
 చున్నాను.

శ్లో. వందేవరప్రదమహావరదానగర్వ
 లంకాధినాథకులపర్వతనాశవజ్రమ్
 తంరావణానుజమరుత్సుతభానుసూను
 దిక్పాలసోదరగణైః పరిసేవ్యమానమ్.

19

చ. కమలభవప్రద త్తవరగర్వితపూర్వసుపర్వనాయకో
 త్తముని వధించి ముఖ్యు లగుతారవిభీషణనీలజాంబవ
 త్కుముదమరుత్సుతార్కజులు † గొల్వ దిగీశులు సోదరుల్ ప్రతో
 షమున భజింప నిం పలరు†నద్వందాధాముని రాము నెన్నెదన్.

తా. పరములనిచ్చిన బ్రహ్మయొక్క పరములచేతనైన గర్వముగల రావణునివం
 శమును పర్వతము నశింపఁజేయుటకు వజ్రమైనట్టి విభీషణుఁడు, అంజనేయుఁడు,
 సుగ్రీవుఁడు, దిక్పాలులు, తమ్రులు అనుచారి సమాహములచే నేవింపఁబడుచున్న
 రాముని సమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. అజ్ఞానగాఢతిమిరాపహాభానుమూర్తి
 మారక్తచారునయనాంబుజ మాదిబీజమ్
 అంభోధిమధ్యవటపత్రశయాన మాది
 మధ్యాంతశూన్య మఖిలాస్పదరామచంద్రమ్.

20

మ. అరుణాబ్జాత్ము సముద్రమధ్యనటపత్రాభ్యంతరస్థాయకుఁ
 స్ఫురదజ్ఞానతమిస్తభాస్కరు జగత్సూక్ష్మాత్తు నాద్యంతశూ
 న్య రమాధీశ్వరు నాదిబీజు నసమాను న్నానితోదారు నుం
 దరమందస్థితు రామచంద్రుని మది † ధ్యానింతు నశ్రాంతమున్.

తా. అజ్ఞానమును గొప్పచీకటిని బోగొట్టు సూర్యస్వరూపుడైనట్టి అంతిట నెట్టి నైన నేత్రపద్మములు గలిగినట్టి ప్రపంచము మొదటి కారణమైనట్టి సముద్రమధ్యమున మట్టియాకునందుఁ బరున్నట్టి అదిమభ్యాంతరహున్యడైనట్టి సమస్తమునకు స్థానమైనరామచంద్రుని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. సుధానముద్రాంతవిరాజమాన, ద్విపే సి తే చందనపారిజాతే
మహాసనే పన్నగతల్పమధ్యే, నిష్కణ్డమిహే రఘువంశరక్షమ్. 21

తా. షీరాబ్ధ్యంతసింహాంతరిపవిత్రసచ్చిదందనాగాంతిక
స్సారానర్ఘ్యోనూత్నరత్ననిదయః ప్రద్యోతవీరంబునం
దాయాధం బగుకాద్రవేయవరపర్యంకాంతరాసీనుఁ డౌ
శ్రీరాముఁ రఘువంశరత్నము మదిఁ జిగింతు నశాంతమున్.

తా. అమృతసముద్రమధ్యమందుఁ బ్రకాశించుచున్న శ్వేతద్వీపమందుఁ గల చందనపారిజాతము లనెను కల్పవృక్షములలో గొప్పవీరమందు శేషశయ్యామధ్యమందుఁ గూర్చున్న రఘువంశశ్రేష్ఠుడైన రాముని నుతించుచున్నాను.

శ్లో. స్థితాననం పద్మదళాయతేక్షణం
వినీలమాణిక్యజితాంగశోభితమ్
జటాకిరీటం శరచాపలాంఛనం
సమామృతం భానుకులాబ్ధికాస్తుభమ్. 22

తా. సుందరమందహాను పరిశుద్ధసరోరుహపత్రనేత్రుఁ బౌ
రందరనీలగాత్రుని విరాజితభవ్యజటాకిరీటు సా
నందు సకార్యకాస్తుఁ జననాయకు భానుకులాబ్ధికాస్తుభుఁ
జందనచర్చితాంగు రఘునాత్రమునిఁ మదిలో భజించెదన్.

తా. చిటునవ్వు మొగమందుఁ గలిగినట్టి పద్మపురేకులవలె వికాలములైన నేత్రములు గలిగినట్టి నీలమణులను జయించిన శరీరముచేఁ బ్రకాశించునట్టి జటాకిరీటుములు గలిగినట్టి ధనుర్బాణములు చిహ్నముగలిగినట్టి సూర్యవంశమును సముద్రమునకుఁ గాస్తుభమణియైన రాముని ననుస్మరించుచున్నాను.

శ్లో. ప్రసూనబాణాంకిత మిక్షుచాపం
చక్రాబ్జపాశాంకుశవంశనాశమ్
కరైర్దధానం ఘననీలవర్ణం
శ్రీకృష్ణరూపం ప్రణమామి రామమ్.

చ. కరముల నెన్నినింట సునుకాండము వేరువు నిక్షుచాపమున్
దరము కళాంకుశంబులు సుకర్మనపాశములున్ ధరించి భా
స్కరనిభవస్థుడై మహిమనత్కరుణాకరకృష్ణమూర్తియై
పరగినరామచంద్రునకుఁ ♦ బావనకీర్తికి భక్తి మొక్కెదన్.

తా. పుష్పబాణముచే నలంకరించబడినట్టి చెఱకువిడిటిని, చక్రము, శంఖ
మును, సాశమును, అంకుశమును, పిల్లవస్త్రాన్ని ఎనిమిదిచేతులచే ధరించునట్టి సూర్యు
నివంటి రంగుగలిగినట్టి శ్రీకృష్ణకూపుడైన రాముని నమస్కరించున్నాను.

శ్లో. బహువిధానాపారోద్యోగవనం, దీప్తప్రచండానలదుర్నిరీక్షమ్
అశేషబృందారకనాగగోవరం, భజామి తే రాఘవవిశ్వరూపమ్. 24

మ. కరపాదోదరలోచనోరుముఖసంక్రాంతోద్భవాగ్నిచ్ఛటా
న్భుగితం బై కడు దుర్నిరీక్ష్య మయి చిక్కుంజంబు లన్నింటి ని
ర్జరవాక్తాననదుర్లభం బయినరాజస్యేభ్య రామావనీ
శ్వరు విశ్వాకృతి కే నొనర్చెన నమస్కారంబు లక్రాంతమున్.

తా. ఓరామా ! అనేకములైన తొడలు, పాదములు, కడుపులు, మొగములు,
కన్నులు గలిగినట్టి తీక్షణునివలె జూడ శక్యముగానట్టి సమస్తదేవతలతోను, సర్పముల
తోను గోచరమైనట్టి నివిశ్వరూపమును నేవించుచున్నాను.

శ్లో. సహస్రనేత్రాననపాదబాహు, మనంతవీర్యం రవికోటితుల్యమ్
స్రచ్చందనాలంకృతదీప్యదేహం, భజామ్యహం తే హరివిశ్వరూపమ్.

మ. కరనేత్రాననశీర్షపాదములు విఘ్నాతిక్ సహస్రాంకమై
సరిసీజాప్తసహస్రకోటినిభమై ♦ స్రచ్చందనాలంకృత
చ్ఛురితం బయ్య ననంతవీర్య మయి సఁపూర్ణప్రభావాధ్య మై
మరుగున్ రాఘవు విశ్వరూపము మదిన్ ♦ భావించి నేవించెదన్. 25

తా. కలకలంధికన్నులు మొగములు కాళ్ళుచేతులు గలిగినట్టి అంతములేని
పరాక్రమము గలిగినట్టి కోటిసూర్యులతో సమానమైనట్టి పూలదండలచేత గంధముచేత
నలంకరింపబడిన శ్రేష్ఠమైనదేహము గలిగినట్టి నివిశ్వరూపమును నేవించుచున్నాను.

శ్లో. కలంబకోదండగదాబ్జసంయుతం, దంష్ట్రాకరాళాంకధనంజయాననమ్
పీతాంశుకన్వర్ణకిరీటుకుండలం, భజామి తే రాఘవ విశ్వరూపమ్. 26

మ. ధరకోదండగదాకదంబయుతమున్ ♦ దంష్ట్రాకరాళాగ్నివి
స్ఫురదాస్యంబు సువర్ణచేలధృతమున్ ♦ భూరిప్రభారత్నక

ర్బురసంజీవకీరీటకుండలమహాభూషోజ్జ్వలంబుకా శుభ
స్కరమౌ రాఘవ విశ్వమూర్తికి నమఃస్కారంబు లర్పించెదన్.

తా. బాణముతో ధనుస్సుతో గదతో శంఖముతోఁ గూడినట్టి కోరలే భయంక
రమైన చిహ్నముగల యగ్నితోఁగూడిన మొగముగలిగినట్టి పచ్చనిబట్టయు బంగారుకీరీ
టము కుండలములు గలిగినట్టి నీవిశ్వరూపము నోరామా నేవించుచున్నాను.

శ్లో. కోదండ మిత్తుజనితం స్థరపంచబాణం

శంఖం రథావయవ మంకుశ పాశ వేణుమ్

హస్తై ర్దధాన మమలద్యుతి ముద్యహంతమ్

ప్రద్యుమ్న కృష్ణ మనిశం భజ రామచంద్రమ్.

27

చ. చెఱుకువి లైదుబాణములు * చే ధరియించి రథాంగవేణుపా

శరుచిరశార్ఙ్గముఖ్యునున* సాధనయు క్తమహోష్ఠబాహునుం

దరహరిసీలగాత్రుఁ బరు * దర్పకుఁ గృష్ణ సువర్ణచేలు దా

శరధి బలాధిపుఁ శరధి*నన్నుతు నచ్యుతు రాముఁ గొల్చెదన్.

తా. చెఱుకువిల్లు మస్త్రధనుబంధమైన అయిదుబాణములు శంఖము చక్రము
అంకుశము పాశము వేణుదండమును ఎనిమిదిచేతులఁ బూనినట్టి నూతనమణులకాంతి
గలిగినట్టి ప్రద్యుమ్నావతారుఁడైన నల్లనిరూపుగల రామచంద్రుని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. సీతాలోకనతత్పరం మణినిభం వ్యాఖ్యానముద్రాంచితం

వామేజానువిలంబహస్త మనిశం వీరాసనే సంస్థితమ్

మూలేకల్పతరో రనాదిమునిభిః బ్రహ్మాదిభిః స్సేవితం

ముక్తాహరికీరీటకుండలధరం మూర్ధాభిషి క్తం భజే.

28

మ. విమలుక గల్పకమూలసంస్థిత మహావీరాసనుఁ జానకీ

రమణీదర్శనతత్పరుక మణినిభుక * రతోజ్జ్వలద్యూషణుక

ప్రమదుక జానువిలంబహస్త వరదుక * వ్యాఖ్యానముద్రాంచితుక

సుమనఃపూర్వభవాదినిర్దరమునిస్తోత్రుక విభుక గొల్చెదన్.

తా. సీతను జాచుటయం దాసక్తుడైనట్టి నీలమణులతో సమానుడైనట్టి బోధ
ముద్రతోఁగూడినట్టి యెడమమోకాలియందు వ్రేలుచున్నహస్తము గలిగినట్టి వీరాస
నమంచున్నట్టి కల్పవృక్షము మొదటియందుండి ప్రాచీనమునలచే బ్రహ్మనులచే నేవిం
చబడుచున్నట్టి ముత్యాలహరములు కీరీటము కుండలములను ధరించినట్టి పట్టాభిషేక
మును బొందినట్టిరాము నెల్లపుడు శిరస్సుచేత నేవించుచున్నాను.

శ్లో. యద్రూప మానందకరం మనీనాం
 యద్బాణఆఖండలశత్రునాశనమ్
 యద్దైవతం సర్వజనాంతరీక్షం
 తత్సర్వరూపం రఘునాథమీశే.

29

ఉ. ఎవ్వనిమూర్తి యోగితతి * కెప్పుడు సంతస మొందజేయుఁ దా
 నెవ్వనికాండకాండము మహేంద్రపిరోధివినాశకారణం
 బెవ్వఁడు విశ్వసిశ్శవ్యగతుఁ * డెవ్వఁడు భక్తజనావశప్రియుం
 డవ్వీధుఁ డైనరామున కహర్నిశ మున్నతు లాచరించెదన్.

తా. ఎవనిరూపము మనులకు సంతోషముజేయునో ఎవనిబాణము రాక్షసులకు
 నశింపజేయునో యేదేవుఁడు సమస్తజనులయంతరంగమం దుండునో అట్టిసర్వస్వరూ
 పుడైన రఘునాథుని స్తోత్రము చేయుచున్నాను.

శ్లో. నాదం నాదవినీలచి త్తవవనం నాదాంతతత్త్వప్రియం
 నామాకారవివర్జితం నవఘనశ్యామాంగనాదప్రియమ్
 నాదాంభోజమరందమత్తవిలసద్భృంగం మదాంతస్థితం
 నాదాంతధ్రువమండలాబ్జరుచిరం రామం భజే తారకమ్.

30

శా. నాదృ నాదవినీలచి త్తవవనృ * నాదాంతతత్త్వప్రియృ
 నాదాంతధ్రువమండలాబ్జరుచిరు * నామక్రియావర్జితృ
 నాదాంభోజమరందమత్తమధువు * నాదప్రియృ సన్నవాం
 భోదశ్యాము సవాంతసంస్థితుని రాముృ దారకుృ గొల్చెదన్.

తా. ఓంకారవాచ్యుఁడును, వేదాంతములయందు ప్రతిపాదింపఁబడినవాఁడును
 నామరూపములు లేనివాఁడును, శ్రీతమేఘమువలె నల్లనైనవాఁడును, వేదములయ
 దుఁ బ్రీతిగలవాఁడును, అంతరాత్మయైనవాఁడును, అశ్రయించువారిని రక్షించువాఁడు
 ను నైన శ్రీరాముని సేవించెదను.

శ్లో. నానాభూతహృదబ్జనద్దశిలయం నామోజ్జ్వలాభూషణం
 నామస్తోత్రపవిత్రత్రిభువనం నారాయణాష్టాక్షరమ్
 నాదాంతేందుగళత్సుధాప్లుతతనుం నానాత్మచిన్తాత్రకం
 నానాకోటియుగాంతభానుసదృశం రామం భజే తారకమ్.

31

శా. నాదాంతేందుగళత్సుధాప్లుతతను * నానాత్మచిన్తాత్రకు
 వేదోదారు సమస్తభూతహృదయావిష్ణు విభుృ గల్పకా

లాదిత్యాయతకోటితుల్యపరమాత్మాష్టాక్షరీమంత్రగుణ
శ్రీదుః విశ్వపవిత్రరాము వరదుః + శ్రీరాము సేవించెదన్.

తా. సమస్తభూతముల హృదయపద్మగృహమందు నివాసము గలిగినట్టి రామ
నామ మనెడు ప్రకాశమానమగునలంకారము గలిగినట్టి నామమును స్తుతించుటచే బవి
త్రము చేయుబడిన ఈ లోకములు గలిగినట్టి సారాయశాష్టాక్షరమంత్రస్వరూపుడైన
నట్టి నాదమధ్యమందున్న చంద్రునివలన జారుచున్న యుష్మతియందే దడుపబడిన శరీ
రము గలిగినట్టి అందఱియూత్తయందు జ్ఞానరూపుడైనట్టి ప్రళయకాలకోటిసూర్యు
లతో సమానుడైన తారకరాముని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. ఖిశ్వానం ఖగవాహనం ఖరవిపుం ఖాద్యాదిభూతాత్మకం
ఖాతీనం ఖగమంత్రతత్త్వగుపదం ఖద్యోతకోట్యుజ్జ్వల్మ
ఖావాద్యం ఖగకేతనం ఖగమనం ఖావృటశృంగాలయం
ఖారాధ్యంచ ఖరంధగీతనిలయం రామం భజే తారకమ్. 32

మ. ఖరవైరిః ఖగవాహనుః రవిసింధుః + ఖర్వాటశృంగాలయః
పరమార్థాంచితమంత్రతత్త్వదుః పియః + ద్యాభిజ్ఞస్థు ఖారాధ్యుః సు
సిరవేదాంతమయః విచిత్రగమనుః + శ్రీపంచభూతాత్మకః
వరసత్యోక్తు సుషుమ్నమధ్యగతు శ్రీవాసుః బ్రశంసించెదన్.

తా. అకాశమునలె నల్లనైనట్టి గరుడవాహనుడైనట్టి ఖరాసురునిశత్రువైనట్టి
అకాశాదిపంచభూతరూపుడైనట్టి అకాశము నతక్రమించినట్టి ఖేదరముద్రామంత్ర
ములయందు నాన్వేషణలపాఠి స్థానమైనట్టి కోటి మెఱుపులవలెఁ బ్రకాశించునట్టి అకాశ
మునలెఁ జెప్పశక్యుఁ గానట్టి గరుడధ్వజము గలిగినట్టి ఖర్వాటపర్యంతఖరమందు నివా
సముగలిగినట్టి అకాశమువలె బట్టబడులుగా ఆరాధింపఁదగినట్టి ఇంద్రియపీఠముగు మన
స్సునందు స్థానముగల తారకరూపరాముని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. వేద్యం వేదగురుం విరించిజనకం వేదాంతమూర్తిం స్ఫుర
ద్యేనం వేదకలాపమూలమహిమాధారాంతకందాంకురమ్
వేదశృంగసమానశేషశయనం వేదాంతవేద్యాత్మకం
వేదారాధితపాదపంకజ మహం రామం భజే తారకమ్. 33

శా. వేదాధారు సమస్తవేదగురునిః + వేదాంతవేద్యుః లన
ద్యేదారాధితపాదపంకయుగ్మః + వేదాంతమూర్తిః మహా
వేదబ్రాజితవేద్యుః ప్రహ్లాదనః + వేదాంతభావోల్లస
ద్యేదాగ్రేసరతల్పు రాము మహిమాధారుః బ్రశంసించెదన్.

తా. తెలియఁగలిగినట్టి వేదము అపదేశించునట్టి బ్రహ్మను గన్నట్టి వేదాంతరూపుఁడైనట్టి ప్రకాశించుచున్న వేదములు గలిగినట్టి వేదసముదాయముయొక్క ప్రధానమహిమ శాధారమైనదుంపయొక్క మొలకయైనట్టి వేదశిఖరములతో సమానమొకేషునియందు శయనించినట్టి వేదాంతములచేఁ జెలిమిఁదగినరూపము గలిగినట్టి వేదములకారాధింపఁదగిన పాదపద్మములుగల తారకుఁడైనరాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. మూలాధారధనంజయస్ఫుటపటుజ్వాలాసమాలింగితం
మూర్ధన్యాంతశ శాంకఃపండలగతం పీఠాభిషేక్త్రీయుమ్
ముక్తాశోభితమాలిభిర్దునివరై రారాధితం భావయే
ప్రఖ్యాతైః స్త్రిగణై ర్జనాధిపగణై శ్యాఖామృతై రైవతైః. 34

మ. ప్రకటాధారమునఁ ధనంజయశిఖాభాసప్రభాముక్తుమ
స్తకపూర్ణద్విజరాజమండలసుధాధారాభిషేక్త్రీయుమ్
సుకళాశోభితమాలివానరమహాత్ముఁ డేవేంద్రప్రాప్తుమ్
సకలాత్ముఁ డిగ్గణార్చితుమ్ గొలుతు భూజాతావిభుమ్ రాఘవున్.

తా. మూలాధారచక్రమండలి యగ్నియొక్క స్ఫుటమైన గొప్పజ్వాలలచేఁ జాట్టుకోఁబడినట్టి సహస్రారచక్రమధ్యమండలి చంద్రమండలమును బొందినట్టి పాలయభిషేకమం దిష్టము గలిగినట్టి ముత్యములచేతఁ బ్రకాశించుచున్నట్టి శిఖరగలముసులచేత నారాధింపఁబడునట్టి ప్రసిద్ధములైనరాజులు, వానరులు, దేవతలు అన్నట్టి మూడుగణములచేతఁ బూజింపఁబడుచున్న రాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. తారాకారవిమానమధ్యనిలయుం తత్త్వత్రయారాధితం
తత్రాధీశ్వరయోగనిర్గుణమహాస్థైర్యసమారాధితమ్
తత్సంగం తరుణేందుశేఖరసఖం తారాత్మయాంతర్గతం
తత్సన్న్వర్ణకిరీటకుండలయుగం రామం భజే తారకమ్. 35

శా. తారాకారవిమానమధ్యనిలయుమ్ 'దత్త్వత్రయారాధితుమ్
సారాచారవిశిష్టసిద్ధమనిసం' నవ్యాంఘ్రితత్సంజ్ఞికుమ్
దారాద్రీశ్వరీసంతతాపుఁ బరముమ్ 'బారాత్మయాంతర్గతుమ్
శ్రీరాము న్నకుటాంగదాభరణ సం' నేవీతు నిష్టాప్తికిన్.

తా. సత్త్వములవంటివిమానమధ్యమన నన్నట్టియు, జీవుఁడు, ప్రకృతి, యాత్మరుఁడు అన్న మూఁడుతత్త్వములచేత నారాధించఁబడుచున్నట్టి అందుఁ బ్రధానమైనయోగముచేత నిర్గుణుని గొప్పసిద్ధులచేతఁ బూజింపఁబడుచున్నట్టి తత్త్వముయొక్క సంగమము గలిగినట్టి యాత్మరుని న్నేవీతుఁడైనట్టి శ్రీత్రయమధ్యభాగమైన భూ

శుక్రమందున్నట్టి పుటముచేసిన బంగారముమొక్కటియునుండలపుజోమనుగల తారకరాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. తారం తారకమండలోపలిసజ్జోస్థిపురతారకా
తీతం శత్రువునీతివాక్యమహిరాధారం తటిస్సన్నిభమ్
తత్త్వజ్ఞానవిక్రితత్రిమనగ తారాననాంశర్వతిం
తారాంతర్భవమండలాబ్జగుచిరం రామం భజే తారామ్.

36

శా. తారక దారకమండలోపరిస్థిజ్యోతివిద్యున్నిభమ్
తారాంతర్భవమండలాబ్జగుచిరమ్ తారాననాంశర్వతుమ్
దారాతీతమచివత్రితుని నీతారామ సత్కిర్వి
స్తారు శత్రువునీతివాక్యమహిరాధారు న్నజంతు న్నదీన్.

తా. తరింపజేయునట్టి నేత్రమండలమునను బైనప్రకాశించుచున్న సమాప్తారము నతిక్రమించినట్టి “సపు పరబ్రహ్మవైశివి” అనువాక్యమహిమ కాధారమైనట్టి మెఱపులతో సమానుడైనట్టి బ్రహ్మజ్ఞానముచే బవిత్రమై చేయబడిన మూడులోకములు గలిగినట్టి ముత్యాలపీఠము మధ్యను పొందినట్టి నక్షత్రములపైనుండు ధ్రువమండలమునందు బద్ధముచే శోభించు తారకరాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. కస్తూరీనునసారకంకుమలసన్నీచందనాలంకృతం
కందర్పానికసుందరం ఘననిభం కాకుత్స్థవంశధ్వజమ్
కల్యాణాంబరవేష్టితం కమలయాముక్తం కళావల్లభం
కల్యాణాచలకార్కుకప్రియసఖం కల్యాణరామం భజే.

37

మ. శితికంతాపు స్పృగీమదానమిళితశ్రీచందనాలంకృతమ్
క్షీణపుత్రీసహితమ్ స్థనామనభమ్ స్త్రీరాముః బీతాంబరమ్
దతసాందర్యశితస్తరుమ్ బ్రహ్మసత్కాకుత్స్థవంశధ్వజమ్
హితవిద్యాధిప రామభద్రు మది నేనెంతమ్ గృహకాంక్షినై.

తా. కస్తూరి, కర్పూరము, కంకుమము, మంచిగంధము అనువానిచే నలంకరించబడినట్టి మన్నఘనికంటె మిక్కిలి సుందరమైనట్టి మేఘముతో సమానుడైనట్టి కకుత్స్థవంశమునకు బంధానుడైనట్టి బంగారుబట్టఁ గట్టుకొనినట్టి లక్ష్మితో గూడినట్టి కాస్త్రములయందు దిప్తుడైనట్టి ఈశ్వరుని కిష్టస్నేహితుడైనట్టి మంగళరూపుడైన రాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. మజ్జీవం మదసుగ్రహం మదసిపం మద్యాననం మత్సుఖం
మత్తాతం మమసద్గురం మమవరం మోహంధనిచ్ఛేదనమ్

మత్స్యేణ్యం నుదనేకబాంధవజనం మజ్జేవనం నున్నిధిం
మత్స్యిద్ధిం మనుసర్వకర్తృసుకృతం రామం భజే తారకమ్.

38

ఉ. మాకు గురుం డనుగ్రహులు * మజ్జనకుండు నిభుండు జీవము
మాకు విమోహవర్జితుండు * మత్స్యకృతంబు సుఖంబు భావము
మాకు సమస్తశౌచినది * నంబు ధంబు సుకర్తృసిద్ధియు
మాకు సమస్తతారకము * మారీచురాము డటంచు నెంచెదన్.

రా. నాప్రాణము, నానుండనుగ్రహముగలవాడు, నాయేలిక, నాధ్యానరూపుడు, నాసౌఖ్యము, నాశాంతి, నాగురువు, నాపరచూత్త, నాయజ్ఞానాంధకారము, బోగొట్టునాడు, నాపుణ్యరూపుడు, నాకు బహుబంధురూపుడు, నాప్రాణాధారమైనవాడు, నానిధి, నాతపస్సిధి, నాసమస్తకర్తృపుణ్యమునైన తారకరాముని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. నిత్యం నీరజలోచనం నిరుపమం నీనారశూతోపమం
నిర్భేదానుభవం నిరంతరగుణం నీలాంగరాగోజ్జ్వలమ్
నిష్కాసుం నిగమాగమార్చితవనం నిత్యాత్మకం నిర్మలం
నిష్పుణ్యం నిఖిలం నిరంజనపదం రామం భజే తారకమ్.

39

శా. నిత్య నిర్దురితుఁ సరోజనయనుఁ * నీలాంగరాగోజ్జ్వలిఁ
నిత్యాత్మకఁ విఃఖలు నిరంతరగుణు * నిర్భేదు నిష్పుణ్యనిఁ
సత్పుణ్య సూక్ష్మ నిరంజను నిరుపముఁ * సర్వాత్మ యోగీంద్రునం
స్తత్య నిర్గుణు రాముఁ దారకు భజంతుఁ సత్కృపాకాంక్షిన్.

తా. నిత్యుడు, పద్మములనంటికన్నులు గలవాడు, ఉపమానము లేనివాడు, నిరంగింజములనలె సూక్ష్మరూపుడు, అభేదానుభవస్వరూపుడు, ఎడతెగనిగుణములు గలవాడు, నిల్లనిశరీరతోభిచే బ్రహ్మాంధువాడు, పాపకూన్యడు, వేదశాస్త్రములచే బూజింపబడు పాదములు గలవాడు, నిత్యుడు, నిర్మలుడు, పుణ్యకూన్యడు (పుణ్యపాపకూన్యడని యర్థము), సర్వస్వరూపుడు, అజ్ఞానకూన్యడునైన తారకరాముని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. ధ్యామే త్వం హృదయాంబుజే రఘుపతిం విజ్ఞానదీపాంకురం
హరిసోహంసపరంపరాదిమహిమాధారం జగన్మోహనమ్
హస్తాంభోజదాబ్జచక్రమతులం వీతాంబరం కాన్తుభం
శ్రీవత్సం పురుషోత్తమం మణినిభం రామం భజే తారకమ్.

40

ను, హృదయాబ్జంబునఁ గొల్పెదన్ రఘువతిఁ * హేనాంబరు నిస్సమా
ను నయాభుఁ ధృతకౌస్తుభుఁ హరిజగన్వోహుఁ గదాద్యాయుధుఁ
క్రిదరేంద్రాంశనిభుఁ మహామహిమునిఁ * శ్రీవత్సవత్సలుఁ
విదితాత్మఁ వరహాసరూపుఁ బరుషుఁ * విజ్ఞాననీపాంకురున్.

తా జ్ఞానదీపుడైన రఘువంశశ్రేష్ఠుడైన నిన్ను హృదయపద్మమందు ధ్యా
నించుచున్నాను. పరమహంసరూపుఁడును, ఉత్కృష్టమహిమ కాధారమైనట్టి జగత్తు
లను మోహింపఁజేయునట్టి చేతయందు శంఖచక్రగదలు గలిగినట్టి పీఠాంబరముగలిగినట్టి
కౌస్తుభమణి శ్రీవత్సము గలిగిన పురుష శ్రేష్ఠుడైన నీలమణితోఁ దుబ్బుడైన తారకరా
ముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. సత్యజ్ఞాన మనంత నుచ్యతే మజం అవ్యాకృతం తత్పురం
కూటస్థాదిసమస్తసాక్షీ మనఃకుం సాక్షోద్విరాటై తత్త్వదమ్
వేద్యం విశ్వమయం చస్వలీనభువనం స్వారాజ్యసౌఖ్యప్రదం
పూర్ణం పూర్ణతరం పురాణపురుషం రామం భజే తారకమ్, 41

య. అనఘఁ బూర్ణు ననంతం నచ్యుతం సత్యజ్ఞానమూర్తి విరా
టైను విశ్వోత్తమ జగత్ప్రయుక్త చరదుః కూటస్థాయీసాక్షీ సనా
తను నవ్యాకృతం జీవతత్త్వవతు సుత్రామాదిభోగవ్రతుఁ
గురుని వేద్యుఁ బురాణపురుషు నజఁ * గాకుతన్థు నేవించెదన్.

తా. సత్యజ్ఞానరూపుఁడు నాశనములేనట్టి సర్వత్ర ఎడఁబాటునట్టి పుట్టుకలేని
వికారములేని ప్రధానుడైనట్టి కూటస్థరూపుఁడు మొదలగుననుస్తమనకు సాక్షియైన
ట్టి నాశములేనట్టి కేవలవిరాట్పురుషుడైనట్టి తెలియఁదగినట్టి ప్రపంచరూపుఁడు దన
యందు దాగిన లోకములు గలవాఁడు మోక్షసౌఖ్యమానిచ్చునట్టి సర్వత్ర నిండియున్న
ట్టి పూర్ణుడైనట్టి తారకరాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. రామం రాక్షసవంశనాశనరం రాకేందుబింబాననం
రక్షోరిం రఘువంశసర్వనరం రక్షాధరం రాఘవమ్
రాధాయాత్మనివాసితం రవినిభం రమ్యం రమానాయకం
రాధాంతర్గతశేషశాయి నమహం రామం భజే తారకమ్. 42

య. అనారద్యేనీకులూటవీధహను రఁధాంతర్గతాహింద్రత
ల్లు మహాత్ము స్ఫురిపూర్ణ చంద్రములు రాఘుఁ శ్రీరమానాయకుఁ
గమలాస్తోజ్యస్విలుఁ బల్లవాధరు జగత్కల్యాణ శ్రీరాఘవుఁ
రమణీయుఁ రఘువంశదీప్తుఁ గొలుతుఁ * రాధాత్మసంస్థాయినన్.

తా. రాక్షసవంశమును నశింపజేయునట్టి పూర్ణచంద్రునివంటి మొగముగలిగినట్టి రాక్షసశత్రువైనట్టి రఘువంశమును వృద్ధిజేయునట్టి యౌత్తియధరోష్ఠము గలిగినట్టి రఘువంశమందుఁ బుట్టినట్టి రాధాదేవియొక్క శుభానవాదైవముగల బృథ్వీదయమందు నివసించినట్టి సూర్యునితోఁ గుబ్జుడైనట్టి సుందరుడైనట్టి అక్షీనాథుడైనట్టి హృదయ రంధ్రమందున్నట్టి కుండలియందున్నట్టి తారక రాముని నేనించుచున్నాను.

శ్లో. తారాకారం నిఖిలనిలయం తత్త్వమస్యాదిలక్ష్మ్యం
శబ్దోవాచ్యం త్రిగుణరహితం వ్యోమ మంగుష్ఠమాత్రమ్
నిర్వాణాఖ్యం సగుణ మగుణం వ్యోమరంధ్రాంతకాన్తం
సామూహ్యంః ప్రణవసహితం రామచంద్రం భజేమామ్. 43

మ. ప్రకటవ్యోమబలాంతరస్థు సగుణః * నాహాధిపు లోకనా
యకుఁ దారాకృతిము క్తిసంజ్ఞకు సుమహిమాంతస్థితోంకారవ
ర్ణకరాహిత్య సశబ్దు నిత్య బుధు లెన్న వత్త్వమస్యాదిల
క్ష్మ్యుఁ గళాస్థాను భజింతు నిర్గుణుని సంగుష్ఠ ప్రమాణు వ్హరిన్.

తా. తరింపజేయుస్వరూపము గలిగినట్టి సమస్తమనకు స్థానమైనట్టి తత్త్వ మస్యాదివాక్యములకు గురియైనట్టి శబ్దములచేఁ జెప్పఁబడినట్టి స్వరజస్వమగుణ శూన్యుడైనట్టి అకాశరూపుడైనట్టి బొటనశ్రేణియు, త ప్రమాణము గలిగినట్టి మోక్ష లోభగలిగినట్టి సగుణనిర్గుణరూపుడైనట్టి, అకాశరంధ్రమధ్యమందుండువాఁడను సుమ మ్నానాదియందు నాదాలీనుడైయున్నట్టి శ్రీ రాముని నేనించుచున్నాను.

శ్లో. ముక్తే ర్భూలం మునివరహృదానందకందం ముకుందం
కూటస్థాఖ్యం సకలవరదం సర్వచైతన్యరూపమ్
నాదాతీతం కమలనిలయం నాదనాదాంతతత్త్వమ్
నాదాతీతం ప్రకృతిరహితం రామచంద్రం భజేమామ్. 44

మ. మునిహృత్తోడుకరు స్పృహనలహితం * న్యోతాధినాథు స్వనా
తనుఁ గూటస్థుని సర్వవిశ్వమయుఁ జైతన్యకృత్తి కృత్త్వసం
దను సర్వాత్మ ముకుందు లోకవర్ధుఁ * నాదాంతతత్త్వాన్ని స
త్యవఘ్న రాముధరాసుతాధిపతి నాదాతీతు భావించెదన్.

తా. మోక్షకారణమైనట్టి మునులమనస్సుకం దానందమునకు హేతువైనట్టి ముకుంద నామము గలిగినట్టి కూటస్థ చైతన్యరూపుడైనట్టి అందఱికి వరములనిచ్చునట్టి సర్వప్రాణిరూపుడైనట్టి శబ్దబ్రహ్మము నతిక్రమించినట్టి సహస్రరంధ్రమందు స్థానము

గలిగినట్టి ఓంకారభవనియొక్క వాస్తవరూపుడైనట్టి (వాచాతీతం అని అదరముచే మరలఁ బెద్దబడినది) ప్రకృతికూఠ్యుడైన రామచంద్రుని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. నిజానందాహారం నిగఃసతురంగారాధితోపదం

పరబ్రహ్మోనందం పరమపదగం పాపహరణమ్

కృపాపారావారం పరమపురుషం పద్మనిలయం

భజే రామం శ్యామం వ్రకృతిరహితం నిర్గుణమహమ్.

45

మ. పరమూహ్నాయతరంగ సేవితలనః త్వాజాంబుజద్వంద్యం బం

కరుహాస్థానుఁ గృపాబ్ధి నిర్గుణ సహకృతుధ్వంసు రమ్యుక్ బర

త్సరసుంబుక్ బురుహోత్తమిక్ బరుఁ బరః ప్రియై నిజానందం శ్రీ

హరి శ్రీరామం బ్రభావపద్మం నునః శ్యామాంగు భావించెనన్.

తా. తనియానందమే తానైనట్టి శివునిచేఁ బూజింపఁబడు పాదములు గలిగినట్టి పరబ్రహ్మహాపమున రమించఁదగినట్టి మోక్షాస్థానమును బొందినట్టి పాపములను హరించునట్టి దముపనముద్రుడైనట్టి ప్రభావపురుషుడైనట్టి సవాసారిరసుండు నివసించినట్టి నల్లనైనట్టి ప్రకృతికూఠ్యుడు నిర్గుణుడు నైన రామని నేను సేవించుచున్నాను.

శ్లో. శ్రీనుదైవికుంతనాథం సురమునిమకుటవోత్తపస్వర్ణవీరం

నీలాంగం చంద్రవక్త్రం మణిమయమకుటం భూకోదండహస్తమ్

పద్మాక్షం సావనశం ప్రణవమృతమిహారత్నసింహాసనస్థం

శ్రీసీతావామభాగం శ్రీతజనవరదం రామచంద్రం భజేహమ్.

46

మ. తతనైకుంతపిభుక్ మణిమకుటుఁ గోదండాస్త్రహస్తం సమా

గతగీర్వాణకిరీటరత్నరుచిరాశ్రాంతాంఘ్రియుగ్ముక్ శత

క్రతు నీలాంగు శశాంకవక్త్ర)లనదోంకారాననుక్ జానకీ

యతుఁ గంజేక్షణ రాముఁ బాపహరు నామ్యం దారకుం గొల్చెదన్.

తా. శోభాయుక్తమగు వైపంతమున కథిపయైనట్టి దేవతలయొక్క మునులయొక్క కిరీటములచేఁ బ్రకాశింపఁజేయుబడిన బంగారుపాదసీతముగలిగినట్టి నల్లనిశరీరముగలిగినట్టి చంద్రునివంటి మొగము గలిగినట్టి మాణిక్యకిరీటముగలిగినట్టి ధనుర్బాణములు హస్తమందు గలిగినట్టి పద్మములవంటి నేత్రములు గలిగినట్టి పాపములను నశింపఁజేయునట్టి ఓంకారరూపరత్నవీరమందున్నట్టి సీత యెడమ ప్రక్కంగలిగినట్టి అశ్రయించువారికి పరమలనిచ్చు రామచంద్రుని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. సాకేతే మణిమంటపే సురతరుప్రాంతే విమానాంతరే

పద్మే చాప్తదశోజ్వలే నుతమహాసాధే సుధామాన్వితే

నత్యం సూర్యజరావణానుజమరుత్పుత్రానుజై స్సేవితం
మధ్యే వాసవనీలకోమలనిభం రావం భజే తాంకమ్.

47

మ. ప్రకటాయోధ్యనుకల్పమూలముల హస్తస్థం బందు విభ్రాజన్
మృకమథాస్థప్తదళాబ్జనుధ్యమున భాస్వజ్జేహమందుఁ ను
ప్రకరంబుల్ రవిపుత్రముఖ్యులనుజుల్ * భూమిప దన్తధ్యుని
దకలంకుం డిగునీలరత్న నిభు రాహూధీశుఁ బ్రార్థించెదన్.

తా. ఆయోధ్యయందు రత్నమంటపమందుఁ గల్పపుత్రసమీపమున విమనమ
ధ్యమందు అష్టదశపద్మమంగు మంచికొంతిగల ఎన్నిక కెక్కిన గొప్పమేడమందు న
త్యస్వరూపుడై సుగ్రీ వివిధపాతాంజ నేయులచే నేవించబడుచున్నట్టి వారిమధ్యనుందు
నింద్ర నీలమాణిక్యములతోఁ దుల్యుడైన తారకరాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. హృదయకుహరమధ్యద్యోతితస్త్వంత్రసారం
నిగమనియమగమ్యం వేదశాస్త్రై రచింత్యమ్
హరిహరవిధివంధ్యం హంసమంత్రాంతరథం
దశరథనుతమీశే దైవతం దేవతానామ్.

48

మ. హరిభగ్గాబ్జభవాదివందుయ హృదయాభ్రాభ్యంతరచ్యోతిసు
స్థిరమంత్రప్రకటార్థసారపురు రాజీవాను శాస్త్రాగమ
స్ఫురదాకారు నచింత్యు వేదమయు సంపూర్ణ స్వచోగమ్యు వే
మరు రామప్రభు దేవదేవుఁ గొలుతు * స్వంత్రాంతరాంతర్గతున్.

తా. హృదయాకాశమధ్యమందుఁ బ్రకాశించు “తత్” అనుమంత్రమునకు
సారమైనట్టి వేదనియమముచే బొందబడినట్టి వేదశాస్త్రములచే జరింప తగ్గవిం
గానట్టి బ్రహ్మవిష్ణుశివులకు నమస్కరించదగినట్టి హంసమంత్రమధ్యమందున్నట్టి
దేవతలకు దేవుడైన దశరథపుత్రుడైన రాముని స్తుతించుచున్నాను.

శ్లో. దేవేంద్రనీలనవమేఘునిర్దితాంగం
పూర్ణేందుబింబవదనం శరచాపహస్తమ్
సీతాసమేత మనిశం శరణం శరణ్యం
చేతోమదీయ మభివాంఛతి రామచంద్రమ్.

49

మ. హరినీలోత్పలమేనుసంపదపహాఃకాంగుఁ ధరాపుత్రికా
వరుఁ గోదండిశరోజ్జ్వలితోత్కరకర్కు * భద్రాసనాసీను దా
శరథి నూర్ణ శశాంకబింబవదను * స్వర్వాత్తు శ్రీరాము శ్రీ
కరభక్తాంగణకల్పకంబు మన మాకాంక్షించి నేవింపుమా.

తా. బలుంచుబడిన యంద్రసిలములు కొత్తమేఘముగలదేహముగలిగినట్టి
 ప్లానిస్మిన్ బింబమునట్టి వెలుగులుగలిగినట్టి భవచ్ఛాణములు హస్తమందుఁ గలిగినట్టి
 నీలతోఁగూడినట్టి రక్షించ నన్వైద్యుడైనట్టి రామచంద్రుని నాచిత్రముకరణఁగోరుచున్నది.

శ్లో. ఓకేంద్రోనమి స్తవ స్తుచిదయం ఓంకారబీజాతురం
 ఓంకారప్రకృతం చక్షురహితం ఓంకారకందాంకురమ్
 ఓంకారస్ఫుటభూర్భువస్సువర్ణమ్ ఓంకారయారాధితం
 ఓంకారోద్భవసింహాపీఠనిలయుమ్ రామం భజే తారకమ్. 50

తా. ఓంకారవ్రత్యతీషదక్షురహితం • ఓంకారకందాంకురమ్
 ఓంకారస్ఫుటభూర్భువస్సువర్ణమ్ • ఓంకారయారాధితమ్
 ఓంకారోద్భవసింహాపీఠనిలయుమ్ • ఓంకారబీజాంకురమ్
 లలకేశాంతకుం నర్పింక రఘువరమ్ • లక్ష్మీకు భావించెదన్.

తా. బట్టనిలుపుగా వ ఆస్తు గూడు నేనినట్లుగా సమ స్తనస్తుసముదాయములో బ్ర
 వేశించియున్నట్టి ఓంకారము బీజాక్షరమాలిగి ఓంకారము ప్రధానముగలిగిన
 చక్షురహితమై మిట్టము గలిగినట్టి ఓంకారము నెమరువకు మొలకయైనట్టి ఓంకారము
 చేతస్ఫుటమైన భూర్భువస్సువర్ణములచేత (అనుగా వ్యాప్యతులచేత) బాండబడినట్టి
 ప్రణామచేత నారాధించబడినట్టి ప్రణామచేత ప్రకాశించుచున్న సింహాసనము స్థా
 నముగల తారకరాముని నేమిచుచున్నాను.

శ్లో. సాకేతే ధవళే సురద్రుమంతలే సౌధే ఓమీహానాంతరే
 ఆదిత్యోంతసమ సుచక్రసమ కీచివ్య మృగేంద్రాసనే
 ఓంకారోద్భవలక్ష్మీకే నరసింహభ్యే న దేవాంతరే
 వ్యాసాద్విదిమునీశ్వైరాద్యభిరుతం రామం భజే తారకమ్. 51

తా. సురద్రుమంతలే నిర్మల మహానస్సురసి నాఁదిత్యోంతకర్ణాబ్జవి
 స్ఫురితోంకారచిశుద్ధకర్తృకమరేఘుల్ గోల్వ సాకేత మ
 స్ఫురమధ్యంబునఁ గల్గుముగాలమున భాసుస్సూర్తిసౌధంబునఁ
 జరమాపుష్పకము న్నిరీలనీతుమ్ • శ్రీరాముఁ గీర్తించెదన్.

తా. ఆమోఘ్యమందుఁ దెల్లనికల్పవృక్షవాటికయందుఁ గలమేడలయందుఁ బై
 యలంఘనందుఁ అకారముమొదలు త్తకారమునఱకు సమస్తాక్షరరూపపద్మమందుఁ బ్ర
 కాశించుచున్న సింహాసనమున ఓంకారముచేఁ బ్రకాశించు పద్మమధ్యమందుఁ దేవతల
 తోఁగూడిన మధ్యభాగాగల గంగామధ్యమందు వ్యాసుఁడు మొదలగు నాదిమునులు
 మొదలగువారిచే స్తోత్రముచేయఁబడుచున్న తారకరాముని నేమిచుచున్నాను.

శ్లో. కోదండదీక్షాగురు మాదిమూలం
గుణాశ్రయం చందనకుంకుమాంకమ్
సలక్ష్మణం సర్వజనాంతరథం
పరాత్పరం రామమహా సమామి.

62

మ. ధరణీజాతుచచర్మచందనలగ్నాశ్చీర్ణజన్మాంతరే
స్ఫురదతున్మతవత్సం నర్మగు జగత్స్వాలాసుకూలు స్ఫుర
త్పురు సామిత్రియుతుఁ గుణాశ్రయ హరిఁ * భక్తా ల్లిసంపాదుకుఁ
గురుకారుణ్యపయోధి రాముఁ గొలుతుఁ * గోదండదీక్షాగురున.

తా. ధమ్యవ్యాగురుమైనట్టి కారణమనఁ గారణమైనట్టి సద్గుణముల కేధార
మైనట్టి గండము కుంకుమము చిహ్నముగాఁ గలిగినట్టి అత్మజునితోఁగూడినట్టి ఎత్తవారి
యంతరంగుల దున్నట్టి పరునికంటె బుద్ధుడైనరాముని నేను నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. మూలాధారసరోరుహే హుతవహస్థానే త్రికోణాంతరే
కందే కుండలికానుషు ప్లివటలీవాసాంతవర్ణాశ్రయే
బాలార్కప్రతిమం పరాభయకిరం పాశాంకుశాలంకృతం
భూతస్వాశ్రయ మాదిపూరుష మజం రామం భజే తారకమ్.

మ. అరయఁ గందనుషు ప్లికాలహితవాసాంతక్షరవ్యాప్తభా
సుర మాకంద త్రికోణమధ్యమమునఁ * శుక్రస్థలిక బాలభా
స్కరసందేహిత భూతసంశయ విరాజితాస్థానముఖ్యాస్త్రీ ము
ఖీరు విద్యేషిహరుఁ బరాత్పురు నజాఁ * శ్రీ రాము నేవించెదన్.

తా. అంతకున్న కుంపయైన మూలాధారచక్రమందు అగ్ని స్థానమందుఁ ద్రికో
ణయంత్రమందు కుండలిరూపముగా నుషు ప్లిచేత నొప్పుచున్న వాకారముమొదలు న
కారపర్యంతక్షరములకొశ్రయమైనట్టి లేతనూర్పునితోసమానుడైనట్టికిరముత్యభయ
ముగల హస్తములుగలిగినట్టి పాశాంకుశములచేత నలంకరింపఁబడినట్టి భూతములకు ము
ఖ్యాశ్రయమైనట్టి మొదటిపురుషుడైనట్టి పుట్టుక లేనితారకరాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. స్వాధిష్ఠానసరోరుహే ప్రవిలసద్బాలాంతవర్ణాశ్రయం
బ్రహ్మగ్రంథిమహోన్నతే కరతలే శ్రీకుండికామాలికామ్
పీఠే రత్ననిభం పరాభయకరం వాణీయుతం బిభ్రతం
సాక్షాద్భాద సునన్యమంగళకరం రామం భజే తారకమ్.

64

మ. స్థిరమైనట్టిబలాంతవర్ణదళస్వాధిష్ఠానకగ్రంథికా
కరునత్కుండికమాలిక సుజననతాకల్యాణము ద్రోజ్యవీలుఁ

పరతామ్రాస్యతివై సాధ్వీనకర్ణః * వాణీయుణం దారకుః
బరు శ్రీరాము గుణాభిరాము మది సంభావించి నేవించెదన్.

తా. స్వాధ్యక్షానచక్రమందుఁ బ్రకాశించుచున్న బకారముమొదలు లకార
మంతకుఁ గలి యక్షరముల కౌత్సయమైనట్టి బ్రహ్మగ్రంథిచే నున్నతమైన హస్తము
నందుఁ గలపంచలుభును నూరికను దాల్చినట్టియు పీతకునందున్నట్టియు రత్నములతో
సమానుడైనట్టి గొప్పతనమును జేయునట్టియు సాధువాక్యములతోఁ గూడినట్టి కేవ
లబోధస్వరూపుడైనట్టి అసాధారణగుణమును జేయు తారకరాముని నేవించుచు
న్నాను.

శ్లో. డాసాంత్యాక్షరసంకజే దశదలే మాణిక్యసంపూరితే
విష్ణుగ్రంథినుయే పరాభయకరం ఆశంఖచక్రాన్వితమ్
మూర్తాండద్యుతియంజులాభమతులం వీతాంబరం కాస్తుభం
సర్వం సర్వగమింసాసహచరం రామం భజే తారకమ్. 55

మ. ఘనమైనట్టిడసాంతవర్ణదళయుక్తం బై హరిగ్రంథితం
బస జెల్వో మణిపూరచక్రమున కంజతోజ్జ్వలం రాముఁ గాం
చనచేలుక రిపుజెత్తుఁ దారకుఁ బరు * స్వర్వాత్మం జక్రాబ్రహ్మ
స్తుని లక్ష్మీయుతుఁ బద్మనాభు భజియింతుం గొస్తుభోద్భాసితున్.

తా. పదిరేకులు గలిగినట్టి మణులచే నిండింపఁబడినట్టి విష్ణుగ్రంథిస్వరూపమైన
డకారాదిపకారపర్యంతాక్షరరూపమైన చక్రమందున్నట్టి మిక్కిలి యభయమును
జేయునట్టి శంఖచక్రములతోఁ గూడినట్టి సార్వమండలముయొక్క కాంతినలె మనో
హరమైనకాంతిగలిగినట్టి సామ్యములేనట్టియు పచ్చరివిస్త్రము గలిగినట్టియు కాస్తుభ
మణి గలిగినట్టి సర్వస్వరూపుడైనట్టి సమస్తమును బొందినట్టి లక్ష్మీసహాయుడైన
తారకరాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. హృత్పద్మే విలయార్కకోటిసదృశం కాణాంతవర్ణోజ్జ్వలీ
ప్రాణాంతప్రణవాంతరే ప్రవిలసద్గోర్బాణపీఠాంతరే
సూర్యం హంసమయం సదాశివపదం కోదండదీప్తోగురుం
వాగం మోక్షరహస్యేతమనిశం రామం భజే తారకమ్. 56

మ. సరగఁ భవ్యకథాంతవర్ణసహితం * బ్రాణానిలోంకారను
స్థిత చాయాధిపహంసహపునిలయః * దిత్వాయతోద్భాసివి
స్ఫురితోద్బాణవగత్సదాశివసుహృత్పుఁ మోక్షలక్ష్మీయుతుఁ
గురుభక్తి భజియింతుఁ దారకు మహాకోదండదీప్తోగురున్.

తా. కకారాదికకారాంతవర్ణ రూపమైన స్వరావాయువులయందు నొప్పుచున్న ఓంకారమధ్యమందు గలయుట్టి ప్రకాశించుచున్న భుజములయందులి బాహుకముగల హృదయపద్మమందున్నట్టి ప్రళయసూక్ష్మలతోఁ దలల్లిమైన రూపముగలయుట్టి సూర్యరూపుడు హంసరూపుడునైనట్టి యీశ్వరస్థానమైనట్టి భవద్విద్యాసూత్రమైనట్టి మోక్షలక్ష్మితోఁ గూడినట్టి తారకరాము నెల్లపుడు నేవించుచున్నాను.

శ్లో. సాక్షాత్ పోడశదిగ్విపత్రకమలే జీవాత్మసంస్థాపితే
రుద్రగ్రంథిమయే మనోన్మనీపథే చాలంధ్రప్రసీదంతరే
శుభ్రజ్యోతిమయం శరీరసహితం సుస్థం సుధాశీతలం
శబ్దబ్రహ్మనివాసభూతనదనం రామం భజే తారకమ్.

57

మ. తనరక పోడశపద్మవత్తమున రుద్రగ్రంథితం బై మనో
న్మనీమార్గంబున జనసంస్థలిని మాన్యం బై నచాలంధ్రప్రసీ
తిని శబ్దాహ్వయ బ్రహ్మకూటమున మేఘజ్యోతిరూపంబునకా
సునతం జెన్నగురాముఁ దారకు సమగ్రాచుగ్రహణ గొల్చెదన్.

తా. జీవాత్మ స్థానమైనట్టి రుద్రగ్రంథి స్వరూపమైనట్టి మనోన్మనీమార్గ మైనట్టి చాలంధ్రప్రసీతము మధ్యమందు గలిగినట్టి పోడశపద్మమందున్నట్టి శుభ్రజ్యోతి సూర్యరూపమైనట్టియు దేహముతోఁ గూడినట్టియు నకృతమయలై జలమైనట్టియు శబ్ద బ్రహ్మ(అనఁగావేదములకు)నివాసమగు ముఖముగలతారకరాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. భ్రూమధ్యే నిగమాగమోజ్జ్వలపదే చంద్రే త్రిమాన్దాంతరే
నిర్వ్వంద్యే నిఖిలాళతత్త్వవిలసత్సూక్ష్మే సుషుమ్నాన్త్యభే
ఆసీనం ప్రళయార్కభాసురవరం జ్యోతిస్వరూపాత్మకం
వర్ణాభ్యంతరమోక్షలక్ష్మీసహితం రామం భజే తారకమ్.

58

మ. భ్రూమధ్యమందు చంద్రేపదాంతరమునకా భ్రూమధ్యమందు సుషుమ్నాన్త్యభే
నిర్వ్వంద్యకలార్కతత్త్వవిలసత్సూక్ష్మస్థానసంస్థానుతో
భితకల్పారుదాతేజ మోక్షకమలాన్త్రీమాన్వీతుక దారకుక
ద్యుతిమంతం స్ఫురువర్జితం హరివరంజ్యోతి స్ఫుజించు న్నదీన్.

తా. వేదకాస్త్రములచేఁ బ్రకాశించుచున్న స్థానమైన చంద్రస్వరూపమైన మూఁడుమార్గముల మధ్య ప్రదేశమైన కనబొమ్మలమధ్యమందు ముఖముఁబూనిదగ్గండ్రములులేనట్టి సమస్తతత్త్వములచే నొప్పుచున్న మాత్మమైన సుషుమ్నాభిముఖమైన స్థానమందు గూర్చున్నట్టి ప్రళయసూక్ష్మనివేశైఁ బ్రకాశించు తేజోరూపుఁడైన కకారాంతవర్ణములచేత నొప్పుచున్నట్టి మోక్షలక్ష్మితోఁ గూడినట్టి తారకరాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. నీర్వాంభోరుహశర్మితే నిరుపమే శ్రీఘోషాంతే శశి
ప్రఖ్యాతాన్మృతవాద్ధివీచిలహాని నిర్వాణసీరాంతరే
శబ్దప్రవృత్తం చ గాదరగురుం తేజఃవరం శాశ్వతం
సత్త్యానత్య మగోచరం హృది సదా సీతాసమేతం భజే.

59

మ. అలశీర్వాంబుజకర్ణికస్థుః బరిపూర్ణాబ్జామృతాంభోధినీ
చిలగన్తోక్షమహానసః పతరమునం * జ్యోత్స్విందుసీతాసము
జ్జ్వలః దేజఃవరునిం జరాదరగురుః * సత్త్యానత్య శాశ్వతః
బలభి న్నిలం సగోచరం చిలఃతం శబ్దప్రవృత్తావాచ్యాధికున్.

తా. సామ్యములేని పదిమూలరేఖలుగల శిరస్సునందలి పద్మముయొక్క కర్ణిక
యందుఁ బ్రసిద్ధమైన అమృతసముద్రతరంగములుగల ప్రవాహముతోఁగూడిన మోక్ష
వీతమునందు శబ్దప్రవృత్తధానముగలిగివట్టి స్థానిరజంగమములకు సుగువైనట్టి శాశ్వతమైన
ఉత్క్లృప్తతేజస్సైన్యట్టి ఈశ్వరప్రపంచరూపుఁడైనట్టి శేత్రములకుఁ గోచరించునట్టి
సీతతోఁగూడినరాముని నేవించుచున్నాఁడు.

శ్లో. సాకేతే రవికోటిసన్నిభమహాహర్త్యే సునిహాసనే
నానారత్నవినిర్మితే మునిజనాకీర్తే సదానందనే
దేవాధీశ్వరసంయుతే నివసితం వానూంకసీతోజ్జ్వలం
దేవేంద్రోపలకోలకోమలశనం రామం భజే తారకమ్.

60

మ. తనప్రోలం గమటా సుకోటివింశతైస్సథాంతరానందదా
నునవీనోజ్జ్వలరత్నవీతమున నాఘాయేశ్వరాభ్యాంపతరం
బుడఁ జ్యోత్స్విందినశక్రనీలనిభు లాఘముం జూపకీయుక్తుఁ గాం
చనమంజరకరీటకుండలవిరాజద్భూషణుం గొల్చెదన్.

తా. అమోఘయోగదుఁ గోటికూర్మలతోఁ గుల్యమైన మేడయందు శ్రేష్ఠ
సింహాసనమందు ఆనేకరత్నములచే నిర్మింపఁబడినట్టి మునీశ్వరులచే వ్యాప్తమైనట్టి యెల్ల
స్వదు నానందమును గలిగించునట్టి దేవతాశ్రేష్ఠులతోఁగూడిన పద్మమందు నివసించి
యున్నట్టియు నెడమతోడయందు నీతచేఁ బ్రకాశించుచున్నట్టియు నింద్రనీలమణు
లతో సమానఁడైనట్టి తారకరాముని నేవించుచున్నాఁడు.

శ్లో. సాకేతే నగరే సమాస్తసుఖదే హర్త్యేజ్జగోటిద్యుతే
నక్షత్రగ్రహపక్షిలగ్నశిఖరే చాంతర్యమంకేరుహే

వాల్మీకాత్రిపరాశరాదిమునిభి స్సంసేవ్యమానం స్థితం
సీతాలంకృతవానుభాగ మనిశం రామం భజే తారకమ్.

61

మ. తనయూరణ శరదిందుకోటినిభమై తారాగ్రహక్రాంతశ్శం
గనితాంతోన్నత మైనసాధమున సాఖ్యం బాతదంతస్థన
ద్వనజంబందు బరాశరాత్రిభృగుదూర్వాసాదులుం గొల్వ భూ
తనయాసంయుతుడైనరామవిభునిఁ దాసుండ నై గొల్చెదన్.

తా. ఆయోగ్యులందు సర్వసాఖ్యముల నిచ్చునట్టి కోటిచంద్రులవంటి మేడల
కోభగలిగినట్టి అశ్వినాదినక్షత్రములయొక్క అంగారకాదిగ్రహములయొక్కయు
చరువచే దగులుకోబడిన విభరముగలిగినట్టి మధ్యమునంగల పద్మమందుండి వాల్మీకి
మొదలగుమునులచేత నేవించబడుచున్నట్టి నీతచేత నలంకరింపఁబడిన యెడమభాగము
గల తారకరాముని నెల్లప్పుడు నేవించుచున్నాను.

శ్లో. వందే రామ మనాదిపూరుష మజం వందే రమానాయకం
వందే హరికిరీటకుండలధరం వందే సునీలద్యుతిమ్
వందే చాపకలంబకోజ్జ్వలకరం వందే జగన్నంగళం
వందే పక్షిరథాత్మజం మమగురుం వందే సదా రాఘవమ్.

62

మ. కమలానాథు ననాదిపూరుషు జగత్కల్యాణుఁ గోచండది
వ్యమహాస్రోజ్జ్వలు హరికుండలకిరీటాలంకృతు నిర్జలే
ద్రమణీశోభితగాత్రు మధురు నజాఁ రాముఁ దళస్యందనో
త్తమపుత్రుఁ సుచరిత్ర మద్భద్రయమధ్యంబందు భావించెదన్.

తా. పురాణపురుషుడైనట్టి పుట్టుక లేనట్టియు లక్ష్మీనాథుడైనట్టి రాముని నను
స్మరించుచున్నాను. (అదరముచే వందే అని మరలమరల జెప్పఁబడినది) హరిములు కిరీ
టము కుండలములు ధరించినట్టి యింద్రనీలములవంటి కౌంతిగలిగినట్టి భనుర్బాణములచే
బ్రకాశించుహస్తములు గలిగినట్టి జగత్తులకు శుభములను జేయునట్టి దశరథునికొమారుఁ
డైనట్టియు నాకు గురువైనరాముని నెల్లప్పుడు ననుస్మరించుచున్నాను.

శ్లో. వందే శౌనకగౌతమాద్యభినుతం వందే ఘనశ్యామలం
వందే తారకవీరమధ్యనిలయం వందే జగన్నాయకమ్
వందే భక్తజనౌఘదేవవిటవం వందే ధనుర్వల్లభం
వందే సత్త్వమనీతివాక్యజనకం వందే సదా రాఘవమ్.

63

మ. సరునిం దత్తమనీతివాక్యజనకుఁ * భక్తామరానోకవలుఁ
 సురుచిం దారకపీఠపద్మనిలయుఁ * సుత్రామనీలోజ్జ్వలుఁ
 సరసుం గౌతమశౌనకాద్యభినుతుఁ * సర్వేశ్వరుఁ జానకీ
 వరుఁ గోదండగురుఁ సురాచిహరుభాఃసంబందు నేవించెదన్.

తా. శౌనకముఁడు గౌతముఁడు మొదలగువారిచే స్తోత్రముచేయఁబడినట్టి మేఘ
 మువలె నల్లనైనట్టి వత్స త్రిపీఠమధ్యమందు స్థానముగలిగినట్టి జగత్తుల కధిపతియైనట్టి
 భక్తసముదాయమునకుఁ గల్పవృక్షశాఖయైనట్టి ధనుస్సునం దిట్టఁడైనట్టి “అబ్రహ్మ
 వైతవి” ఆనువాక్యమును గలిగించినట్టిరాము నెల్లపుడు నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. వందే సూర్యశశాంకలోచనయుగం వందే జగత్పావనం
 వందే వశ్రసహస్రపద్మనిలయుం వందేపురారిశ్రియమ్
 వందే రాక్షసవంశనాశనకరం వందే సుధాశీతలం
 వందే దేవకపీంధ్రకోటివినుతం వందే సదా రాఘవమ్.

64

మ. హరమిత్రుఁ రవిచంద్రనేత్రు దితిపుత్రారణ్యదావాగ్నిని
 ర్జరశాఖామృగసేవితాంఘ్రియుగు శ్రీరాముఁ సుధాశీతలుఁ
 ధరణీనాథు సహస్రవత్రకమలస్థానుఁ జగత్పావనుం
 బరమాత్మఁ రఘురామచంద్ర మది సంభావించి నేవించెదన్.

తా. చంద్రనూత్యులు నేత్రద్వంద్వము గలిగినట్టియు జగత్తులను బవిత్రముఁ
 చేయునట్టి సహస్రారపద్మమందు స్థానముగలిగినట్టి యీశ్వరుని కిట్టఁడైనట్టి రాక్షసకుల
 మును నశింపఁజేయునట్టి యమృతమువలె జల్లనైనట్టి దేవతలచేతను బహువానరుల
 చేతను స్తోత్రముచేయఁబడుచున్న రాముని నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. వందే సాగరగర్వభంగవిశిఖం వందే జగజ్జీవనం
 వందే కౌశికయాగరక్షణకరం వందే గురూణాం గురుమ్
 వందే బాణశరాసనోజ్జ్వలకరం వందే జటావల్కలం
 వందే లక్ష్మణభూమిజాన్వితమహం వందే సదా రాఘవమ్.

65

మ. శరచాపోజ్జ్వలహస్త లక్ష్మణధరాసత్పుత్రికాయక్తు సా
 గరగర్వాసహశౌర్యధుర్య ననఘుఁ * గాధేయయజ్ఞావనుఁ
 వరదుఁ దేశికదేశికుఁ ధృతజటావల్కుం జగజ్జీవనుం
 గురూణాంభోనిధిరామచంద్రనియతిం * గాంక్షించి నేవించెదన్.

తా. సముద్రుని గర్వమును శంఖముచేసిన బాణముగలిగినట్టి జగత్తులకుఁ బ్రాణమైనట్టి విశ్వామిత్రయజ్ఞసంరక్షణముచేసినట్టి సురువులకు సురుజైనట్టి భనుర్బాణములచేఁ బ్రకాశించుచున్నవాస్తములు గలిగినట్టి జడలు గారచీరణ ధరించినట్టి సీతాలక్ష్మణులతోఁగూడిన శ్రీరాముని నెల్లపుడు నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. వందే పాండరపుండరీకనయనం వందేజ్జ్వలింబాననం
వందే కంబుగళం కరాబ్జయుగళం వందే లలాటోజ్జ్వలిమ్
వందే పీతదుకూల మంబుదనిధం వందే జగన్ప్రహరణం
వందే కాణమూనుమోజ్జ్వలితనుం వందే సదా రాఘవమ్. 66

మ. సితకండేక్షణ హస్తీహస్తకరు రాజవారిబింబాస్య భా
సితప్రావృష్టననర్థం గాంచనలసచ్ఛేలుక సుశీలుక బుభా
ర్పితునిం గారణదేహుఁ గంబుగళు భా శ్రీభుజ జగన్ప్రహరణ
ధృతమాణిక్యలలాము రామవిభు సంతుం దిత్కృపాకాంక్షిన్.

తా. తెల్లబామరలవంటి నేత్రములు గలిగినట్టి చంద్రచిందమువంటి మొగము గలిగినట్టి శంఖమువంటికంఠము గలిగినట్టి పద్మములవంటివాస్తములతోఁగూ గలిగినట్టి అలంకారములచేఁ బ్రకాశించుచున్నట్టి పచ్చపట్టుబట్టులు గలిగినట్టి మేఘముతో సమానుడైనట్టి జగత్తులకు మోహపెట్టునట్టి ఏదోకారణముచేత మనుష్యదేహముచేతఁ బ్రకాశించువాఁడునైనరాము నెల్లపుడు నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. వందే నీలనరోజుకోమలరుచిం వందే జగద్వందితం
వందే సూర్యకులాభికాస్తుభమణిం వందే సురారాధితమ్
వందే పాతకపంచక ప్రహరణం వందే జగత్కారణం
వందే వింశతిపంచతత్త్వరహితం వందే సదా రాఘవమ్. 67

మ. వరనీలోత్పలకోమలాంగు ద్రిజగదవ్వందిత్యం జగత్కారణం
సరసీజాప్తకులాభికాస్తుభమణి శ్రీస్వరావృత్తు దేవార్పితుక
వరదుం బంచమహాఘనాశకుఁ గృపావార్ధిక బరుక దైత్యసం
హరు వడ్డింశతితత్త్వభాసితుని రామాధీశు సేవించెదన్.

తా. నల్లకలువలవంటి సొగసైనకాంతిగలిగినట్టి జగత్తులచేత నమస్కరింపఁబడుచున్నట్టి సూర్యవంశమును సముద్రమునకుఁ గొస్తుభమణియైనట్టి దేవతలచేఁ బూజింపఁబడుచున్నట్టి పంచమహాపాపములను హరించునట్టి జగత్తులకుఁ గారణమైనట్టి యిరువురు

యొనకత్తియును తేనినాడు. ఇదివదిలకొరసఁగైనరాము నెల్లపుడు నమస్కరించుచున్నాడు.

శ్లో. వందే సాధకవర్గకల్పకతనం వందే త్రిమూర్త్యాత్మకం
వందే నాదలయాంకరస్థలగతం వందే త్రివర్గాత్మకమ్
వందే బ్రహ్మపీఠచిత్తమలభం వందే నభాదాయకం
వందే పూర్ణదయామృతార్ణవమహం వందే సదా రాఘవమ్. 68

మ. వరమృత సాధకవర్గకల్పకతనం * భవ్యత్వ త్రిమూర్త్యాత్మకం
సరమృత నాదలయాంకరస్థలగతం * శాంతం ద్వివర్గాత్మకం
గురుసంపూర్ణదయామృతార్ణవపీఠాంశుక సత్సభానాథం ను
స్థిరునిక రాగనిపీఠచిత్తమలభం * శ్రీరాము నేవంచదన్.

తా. యోగిసముదాయమునకుఁ గల్పవృక్షమైనట్టి బ్రహ్మవిష్ణురుద్రస్వరూపుడైనట్టి నాదగుఁజునునట్టస్థలముం బొందినట్టి ధర్మాశామరూపుడైనట్టి దైరాగ్యచిత్తులకు సులభుడైనట్టి సర్వాచలముల కధిపతియైనట్టి సంపూర్ణదయామృతమునకు సమాప్తుడైనట్టిరాము నెల్లపుడు నమస్కరించుచున్నాడు.

శ్లో. వందే సాత్త్వికతత్త్వముద్రితతనం వందే సుధాదాయకం
వందే చారుచతఃస్పృశం మణినిభం వందే వజ్రబృహ్మ
నందే బ్రహ్మపీఠికాంతినిలయం వందే విరాడ్విగ్రహం
వందే వన్నగతల్పశాయివ మహం వందే సదా రాఘవమ్. 69

మ. వరు నీలాంగు వడంబరస్థితుఁ జతుఃస్పృహం సుధాదాయకుఁ
సరమృత సాత్త్వికతత్త్వముద్రితతనం * న్నర్మ్య విరాడ్విగ్రహం
బరమీశ్వోదపిఠికాంతినిలయుఁ * వాగేంద్రపర్యంకని
ర్జరబృందావనశీలు రాఘవుఁ బరబ్రహ్మంబు నేవంచదన్.

తా. సత్త్వగుణప్రధానమైనస్వభావము గలవారిచే హృదయమందు నిలుపఁబడినరూపము గలిగినట్టి అమృతము (ననఁగా మోక్షము) నిచ్చునట్టి సుందరములైన నాల్గుచేతులు గలిగినట్టి రత్నముతోఁ దుల్యుడైనట్టి మూలాధారముమొదలగు నారచక్రములయందున్నట్టియ బ్రహ్మమొదలు చీమఁకకుఁగల జుతువులయందున్నట్టి లక్షవిరాట్స్వరూపుడైనట్టి శేషశయ్యయంగుఁ బరున్నట్టిరాముని నే నెల్లపుడు నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. అయోధ్యపురమంటనే స్ఫురితసింహవీరే స్థితం
 వసిష్ఠశుకగౌతమై ర్భృగుశుకాదిభి స్సేవితమ్
 దినేశసుతరావణానుజనహోద రాధ్యాపృతం
 భజామి రఘునందనం ప్రణవనీజసారాత్మకమ్.

70

మ. ప్రకటాయోధ్యపురత్నమంటపమునఁ భద్రాసనాసీనుఁడై
 యకలంకుల్ శుకగౌతమభృగువసిష్ఠాదుల్ దినేశాశ్రవు
 త్రకముఖ్యుల్ దశకంఠసోదరుఁడు భౌతిత్ గోల్వ నోంకారబీ
 జసారాత్మకుఁడైన శ్రీజనకజాజానిం బ్రశంసించెదన్.

తా. అయోధ్యాపురమందలి ప్రకాశించుచున్న సింహాసనమందున్నట్టి వసిష్ఠాది
 మనులచేత నేవించఁబడుచున్నట్టి సుగ్రీవవిభీషణులచేఁ దమ్ములు మొదలగువారచేఁ
 జాట్టుకోఁబడినట్టి ఓంకారవీజముయొక్క సారరూపుఁడైనరాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. విలోలమణిమండలం విమలచంద్ర బింబాననం
 విఖండితదళాననం వితతచాపబాణోజ్జ్వలమ్
 విమోహితజగత్ప్రయం వికచపద్మ పత్రక్షణం
 విభీషణసురక్షకం విజయరామమీశహరిమ్.

71

చ. అనుపమరత్నకుండలు దళాననకంఠవిలుంతము శరా
 సనశరధారణు వికచసారసపత్రవిశాలనేత్రున
 స్తునిసుతుఁ బూర్ణచంద్రముఖమోహితసద్భుననత్రయం జనా
 ర్దనుని విభీషణావసుని య రాఘవు నెంతు హృదంతరంబునన్.

తా. కదలుచున్న రత్నకుండలములు గలిగినట్టి నిర్మలమైన చంద్రబింబమువంటి
 మొగము గలిగినట్టి సహరించఁబడిన రావణుఁడు గలిగినట్టి గొప్పధనుర్బాణములచేఁ
 బ్రకాశించుచున్నట్టి మోహపెట్టఁబడిన మూఁడులోకములు గలిగినట్టి వికసించిన
 తామర కేకులవంటినేత్రములు గలిగినట్టి విభీషణుని రక్షించినట్టి విజయముగల విష్ణు
 రూపుఁడైన రాముని స్తుతిఁజేయుచున్నాను.

శ్లో. చలత్కనకకుండలోల్లసితదివ్యగండఫలం
 చరాచరజగత్ప్రయం చరణపద్మగంగాశ్రయమ్
 చతుర్విధఫలప్రదం చరమవీరమధ్యస్థితం
 చిదంశ మఖిలాన్నదం దశరథాత్మజం చింతయే.

72

చ. ఘనతరకుండలోల్ల సితగండయుగ్మ నిజపాదపద్మసం
జనితసురావగ్మ జరమఃసంజ్ఞకవీరనివాసితు బరా
త్తుని సచరాచరాత్మకుఁ జతుర్విధసత్ఫలమ నిదంశురా
ముని నఖిలాస్పదు స్ఫుననమోహను దాశరథిం భజించెదన్.

తా. కదలుచున్న బంగారుకుండలములచేఁ బ్రకాశించుచున్న ప్రశస్తములైన
చెక్కులు గలిగినట్టి స్థావరజంగమజగద్రూపుఁడైనట్టి పాదపద్మములయందు గంగయు
క్కులశ్రయము గలిగినట్టి ధర్మార్థకామమోక్షరూపపురుషార్థములసిచ్చునట్టి సహస్ర
రమధ్యమం దున్నట్టి జ్ఞానాంశరూపుఁడైనట్టి సమస్తమునకు స్థానమైనట్టి దశరథు
త్పుఁడైన రాముని ధ్యానించుచున్నాను.

శ్లో. సనందనమునిప్రియం సకలవర్ణవేదాత్మకం
సమస్తనిగమాగమస్ఫురితతత్త్వసింహాసనమ్
సహస్రనయనాబ్జజాద్యమరబృందసంసేవితం
సమష్టిపురవల్లభం దశరథాత్మజం చింతయే.

73

చ. సనకసనందనాదిమునిశివ త్తమసత్ప్రియు రాఘవుఁ ననా
తను నిగమాగమస్ఫురితతత్త్వ మృగేంద్రమహాసనస్థు స
న్మనిమఖవాదినీర్జరసముహాసమర్చిత నాగమాత్మఁ బా
వనచరితుఁ సమష్టిపురవల్లభు దాశరథిఁ భజించెదన్.

తా. సనందనుడనునాదిమునికి నిష్ఠుఁడైనట్టి సమస్తారవేదస్వరూపుఁడైనట్టి ఎల్ల
వేదకాస్త్రములయందు స్ఫురించుచున్న వాస్తవార్థమే సింహాసనముగా గలిగినట్టి
దేవేంద్రుఁడు మొదలగు దేవసముహముచేత సేవింపఁబడుచున్నట్టి వైకుంఠపురమున
కథిపతియైనట్టి దశరథుత్పుఁడైనరాముని ధ్యానించుచున్నాను.

శ్లో. అనర్థచుణిపూరణోల్ల సితదివ్యతేజఃవరం
అనావాతసరోరుహస్ఫురితహంసనాదాన్వితమ్
అనంతదళపరికజస్ఫుటమ్మృగాంకబింబౌమృత
ప్లుతాంగ మఖిలాస్పదం దశరథాత్మజం చింతయే.

74

చ అనుపమనూత్నరత్నలనఃపదద్భుతతేజః సనాహతాంబర
జ్జనవరహంసనాదయుతు శౌరి సనంతదళాబ్జచంద్రబిం
బవనసుధాప్లుతాంగుఁ బరమం బఖిలాస్పదు నాజయగ్రనం
దను రఘురామచంద్ర సవతారకనాము మదిఁ భజించెదన్.

తా. విలపితేని మణిపూరకచక్రమందు బ్రకాశించు గొప్ప తేజోహక్ జైత్రుట్టి
యత్కృష్ణుడైనట్టి అహాశచక్రమందు బ్రకాశించు గొప్ప హంసయైనాదము
తోఁ గూడినట్టి సహస్రారచక్రమందు స్ఫుటమైన చంద్రచింతమండలి ముఖ్యముచే
దడవబడిన దేహముగలిగినట్టి సమస్తమునకు వాధారము నశంపఁజేయుచు ధ్యానించు
చున్నాడు.

శ్లో. జాగత్స్వప్నమషుప్తికాలనిలస తత్త్వాత్మచిన్తాచక్రం
వైశేష్యాత్కరి మాధిపాపకహితం సూక్ష్మాశాస్త్రాత్కరమ్
శాంభవ్యాదినహ స్రయోగకుశలం సాంఖ్యాదితత్త్వానిరం
శబ్దావాచ్య మహం ననూమి సతతం వృత్తత్తనాశాత్పరమ్. 70

మ. గరిమక శాంభవిముఖ్యమోగమున జాగత్స్వప్నమషుప్తికాలనిలం
దురుతత్త్వాత్కరి జిదాత్కరి బాపహర నాశద్యుక్ బంధహతాత్మకక
బరు సుత్పత్తినినాశవర్జితని శబ్దావాచ్య నాశం బరా
త్పరు సాంఖ్యాదినహ సతత్త్వపరునిక ధ్యానింతు శ్రీరామునిన్.

తా. జాగ్రదాద్యవస్థాత్మకమందు బ్రకాశించు తత్త్వమను జ్ఞానమాత్రమున
హంసముగలిగినట్టి చేరనాచ్యహంసుడైనట్టి మహోష్ణధాహమందు తేజుట్టి భూమిమొద
లగువాని తత్త్వాత్కరిమహాత్మకడైనట్టి కాంభవీమద్ర మొదలగుసమస్తయోగములయొక్క
సమాహముగలిగినట్టి సాంఖ్యతత్త్వములకంటె వేరైనట్టి శబ్దగోచరముగానట్టి జన్మ
నాశములు లేనిరాము నెల్లపుడు నేను నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. ధ్యాయే త్వాం నవవిద్రుమచ్ఛుటతనం బర్హోల్లసన్నేచకం
నాసారంజితమాక్రికం పరిలనత్ప్రతాంబరం కాన్తుభవే
వేణుకంబురధాంగసాశపరిపూస్తాప్తేషుచాపాశుం
శ్రీరామం నవమన్తధానిపహం మహోదచక్రస్థితమ్. 71

మ. ప్రణుతించు న్నవవిద్రుమచ్ఛుటతనం నృగోల్లసన్నేచకక
గదపాశేషుంధనున రాబ్జగరవేణుప్రాసముఖ్యాస్తుని
ర్గుణ మహోదచసోజవాసుఁ బరిపూర్ణక నాసికామాక్రిక
మణిభూషణ నవమన్తధానిపరామిసాస్వనిఁ బీతాంబరున్.

తా. క్రొత్తపడమువలె లోభించుదేహము గలిగినట్టి నెమలిపురికన్నులలంక
ముగాఁ గలిగినట్టి ముక్కునందు బ్రకాశించు మన్నులత్యము గలిగినట్టి ప్రకాశి
చున్న పచ్చనిబట్ట గలిగినట్టి కాన్తుభవణి గలిగినట్టిరాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. సాకేతేనగరే నమస్తమహిమూధారే జగన్మోహనే
రత్నస్తంభసమాస్త్రమంటపమహాసింహాసనే సాంబుజే
విశ్వామిత్రనసిష్ఠగౌతమశుకవ్యాసాపభ్రాతృభిః
ధ్యేయం లక్ష్మణలోకపాలనసౌతం సీతానమోఽపభ్రాతే.

77

మ. తతసాకేతపురీవరంబునకు రత్నస్తంభసామాస్త్రమంటప
సితసాధంబున భద్రవీరమున రాజీవాసనాసీను సు
వ్రతగాధేయవసిష్ఠగౌతమశుకవ్యాసాపభ్రాతృభిః సతీ
యుతు దిక్పాలకలక్ష్మణాన్వితం సముద్యోగం జగన్మోహనం
వితలోద్యన్తహిమూర ధర్మూద్యపిఞ్చని నేషినింతు గృహకాంక్ష్యైః.

తా. అయోధ్యాపురమందు ఎల్లమహిమలకు నాధారమై జగత్తులను మోహిం
పజేయు వేయిమణి స్తంభములగల మంటపముండలి పద్మముతోఁగూడిన సింహాసన
మందున్నట్టి విశ్వామిత్రుఁడు మొదలగు మునులచే ధ్యానింపఁదగినట్టి లక్ష్మణునితో
లోకపాలకులతోఁగూడినట్టి సీతతోఁగూడినరాముని నేషించుచున్నాను.

శ్లో. ఏకాంతే కనులేజలే వికసితే చంద్రాకృతిస్థాపితే
స్థానే తారకమంటచే తనుబిలశ్యాప్తే సుధామంటచే
అబ్జార్కనలమండలోపరిమహాశ్రీఘోడశాంతే సదా
నాదాంతే జనకాత్మజాన్విత మహం రామం భజే తారకమ్.

78

ఉ. తారకమంటపంబున సుధాగృహమందు రహస్యశీల నిం
పారఁ గృశానుభాస్కరనిశాధిపమండలిపైఁ సత్కృశా
పూర్ణశశాంకనిర్గళితభూరిసుధాప్లుతనాదశీసీ
తారమణీసమేతుఁ డగుఁబాళరథిఁ రఘువీరు నెన్నెదన్.

తా. రహస్యమందు (అనఁ గా హృదయమందు) నీటియందు వికసించిన పద్మ
మందుఁ జంద్రరూపముననున్నట్టి నక్షత్రమంటపమందు సూక్ష్మరంధ్రమున వ్యాపిం
చినట్టి సూర్యచంద్రాగ్నులపైఁ బరియారంచుబుగల మంటపమందు నాదబ్రహ్మమధ్య
మనందు సీతతోఁగూడిన తారకరాముని నేషించుచున్నాను.

శ్లో. సాకేతే మణిమంటచే సురతరుప్రాంతేష్టవర్ణోల్లస
త్పత్రే తారకకర్ణికే ప్రవిలసత్కల్పప్రసూనాంచితే
పద్మే వేదచతుష్కనుండలశీతే నాదాంతశయ్యాతలే
తంసేవే ధృవమండలేజ్జవిగళత్పియ్యాషధారాప్లుతమ్.

79

మ. తనపోలఁ మణికుట్టిమస్థలలనఁ త్సంతానభూజాంతికం
 బున నష్టాక్షరపత్ర వేదలలితాంభోజంబునఁ దారకం
 బనుత్పన్నైకఁ గల్పపుష్పముతు నాదాంతోరుపర్యంకు మే
 ధను గొల్తుఁ ధృనిమండలోద్భవనుధాధారాపుత్రుఁ దారకున్.

తా. అమోఘయంగుఁ గల్పస్పృక్షసమీపమందు ఎనిమిదియక్షరములచే
 బ్రకాశించుమన్నట్టి పక్షత్రకర్ణకగలిగినట్టి శోభించుమన్న కల్పస్పృక్షపుష్పములచే
 నొప్పుచున్న మాణిక్యమంటపమును వేదములే నాలగుకుండలములు గలిగి తెల్లనైన
 పద్మమందు నాదబ్రహ్మమధ్యమందుఁగల శయ్యయందు ధ్రువమండలమువలనఁ జంద్రుని
 వలనజారుచున్న యమృతధారచే దడుపఁబడిన యారాముని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. ధ్యాయే త్వం రవిమండలేందుధవళే పద్మే నిషణ్ణం హరిం
 స్వర్ణాభం కరశంఖచక్రలలితం పీతాంబరం కాస్తుభమ్
 స్వర్ణశ్శత్రుసఖాలకం లలనయాయుక్తం కిరీటాంగదం
 హారాలంకృతవక్షసంపదయుగశ్రీపాదుకాలంకృతమ్.

80

మ. రవిబింబాతరచంద్రపాండురలనఁ ద్రాజీవసంస్థాను మా
 ధవు సౌవర్ణనిభాలకాఁఘ్రినఖరుఁ • దాంతుఁ మణీభూషణుఁ
 గవివంద్యుఁ దరచక్రకాస్తుభధరుఁ • గొశే నువాసోజ్వలుఁ
 భవబంధావహు రాముఁ గొల్తు మణిశుంభత్పాదుకాలంకృతున్.

తా. సూర్యునిబింబము గలిగినట్టియఁ జంద్రునివలెఁ జల్లనైనట్టియు పద్మమం
 దుఁ గూర్చున్నట్టి పాపములను హరించునట్టి బంగారుశోభ గలిగినట్టి హస్తములయు
 దలి శంఖచక్రములచే సుందరుడైనట్టి పచ్చనివస్త్రము గలిగినట్టి కాస్తుభమణి గలిగి
 నట్టి బంగారుమీసము, గోళ్లు, ముంగురులు గలిగినట్టి సీతాదేవితోఁగూడినట్టి కిరీటము
 భుజోర్తులు గలిగినట్టి హారములచే నలంకరించఁబడినవక్షస్థలము గలిగినట్టి రెండుపా
 దములయందుఁ బావుతోల్లచే నలంకరింపఁబడిన నిన్ను ధ్యానించుచున్నాను.

శ్లో. వసాంతాక్షరాభ్యే చతుఃపత్రపద్మే
 త్రికోణాంతకంఠే ధరాతత్త్వయుక్తే
 వరాభీతిపాశాంశం విద్రుమాభం
 గజాశ్వే నిషణ్ణం భజే రామచంద్రమ్.

81

మ. అరయఁ భవ్యవసాంతవర్ణయుతపత్రాబ్జత్రికోణోపను
 ఘ్రిభూతత్త్వసమేతుఁ డై రివుభయోత్పేకప్రపాశాంకుశ

స్ఫురితుండై వరవిద్రుమ ప్రతిభుఁ డై † భూతేశపుత్రాకృతిఁ
పరగఁ జెన్నగురామచంద్రవిభు సద్భక్తిఁ బ్రశంసించెదన్.

తా. వకారము మొదలు సకారపర్యంతము నక్షరములతోభగల నాలుగు రేఖలు
గల కోటయంత్రమునందు భూతత్వముతోఁ గూడినట్టి పద్మమును గజాశ్వములయం
దుఁ గూర్చున్నట్టి శ్రేష్ఠమైన యభయము పాశము సంహతుముగలిగి పగడముయొక్క
తోభగలిగినట్టి రామచంద్రుని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. బలాంతాక్షరప్రాంతవట్పత్రపద్మే
లసత్తోయతత్త్వే వరాభీతిహస్తమ్
మహాకుండికాంచాక్షమాలాంవహంతం
చతుర్వక్తరూపం భజే రామచంద్రమ్.

82

మ. తరగఁ భవ్యబలాంతవర్ణయుతవట్పత్రాంబుజంబుఁ బలా
వరణం బై చెలువొందు నందు రిపుగఁ రవ్యధ్వంసహస్తారు శ్రీ
కరసత్కుండికయక్షమాలధరుఁ డై † కంజాసనాకారుఁడై
స్థిరతఁ నిల్చినరామచంద్రు నతిభక్తిశ్రద్ధఁ గీర్తించెదన్.

తా. బకారము మొదలు లకారమువఱకుఁ గలయక్షరములు ప్రాంతమందుఁగల
యాదకతత్త్వముగల యాదురేఖలపద్మమందుండి యభయహస్తము గలిగినట్టి కమం
డలువును జపమాలికను వహించుచున్న నాలు మోములు గల రామసి సేవించుచున్నాను.

శ్లో. డపాంతక్షరాభ్యే మణివ్రాతపూరే
రథాంగాబ్జహస్తం మహేంద్రోపలాంగమ్
లనద్యహితత్త్వే నిషణ్ణం గదాంకం
మహావిష్ణురూపం భజే రామచంద్రమ్.

83

మ. జ్వలనస్థానము నై డపాంతవిలసద్వర్ణంబు నై యొప్పి యు
జ్జ్వలితం జామణిపూరకంబున గదాచక్రాదిధారుండు నై
లలితేందీవరగాత్రుఁ డై యనఘుఁ డై † లక్ష్మీశురూపంబునఁ
జెలు నై నట్టిరఘూద్యోహుక్ సరహనిఁ † శ్రీరాముఁ గ్రార్థించెదన్.

తా. డకారాదిపకారాంతములగు నక్షరములు గలిగి యగ్నితత్త్వముగలమణిపూ
రకచక్రమందుఁ గూర్చున్నట్టి శంఖచక్రహస్తంబై యింద్రసీలములవఁటిదేహము
లిగి గదచిహ్నుముగలిగిన విష్ణురూపుఁడగు రామచంద్రుని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. కథాంతామ రాఖ్యే జగత్పాణితత్త్వే
పరాభీతిహస్తం త్రిశూలం నధానమ్
ఉమానాథ మబ్జరిఖండోజ్జ్వలాంకం
నదర్పంగమాపం భజే రామచంద్రమ్.

84

మ. పవనస్థానకథాంతవర్ణదళదీప్తిం బై హరిద్రాభమై
ధ్రువమై యొప్పు నరమాతాంబుజవిరూపమ్ శత్రుహృద్భీతిసం
భవహస్తోజ్జ్వలశూలుండై గిరిమతాభద్రై మృగాంకాంకురై
శివరూపంబునఁ దేవిల్లువరదుఁ * శ్రీ రామ! నేవించెదన్.

తా. కథాంతాకథాంతాంతరూపమైన వాయుతత్త్వరూపమగు నవాహతప
క్రిమందుండి యభయహస్తుండై త్రిశూలమును ధరించునట్టి చంద్రఖండము చిహ్నము
గలిగి గర్వితరూపము గలిగి శివరూపుండైన రామచంద్రుని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. విశుద్ధాఖ్యపద్యై నభస్తత్త్వగమ్యే
అరూపం సురూపం సమస్తస్వరూపమ్
విశిష్టం మనోగమ్యమేకం అనాటం
భజే జీవజీవాత్మరాయుచ రామమ్.

మ. నకలాత్మం డయి రూపవర్జితుండ నై * సద్రూపియై జీవరూ
పకవాచ్యుండ ననాదియై సుజననంభావునిండ నై పుష్కల
ప్రకటస్థానవిశుద్ధపంకజమునక * భాసిల్లుచున్నట్టి
య్యకలంకాత్మన కాజిపుత్రునక * నత్రాంతము మ్రొక్కెదన్.

తా. అకాశతత్త్వరూపమైన విశుద్ధచక్రమం బున్నట్టి రూపశూన్యుడైనట్టి
మంచిరూపము గలిగినట్టి సమస్తవస్తురూపుండైనట్టి అధికుండైనట్టి మనస్సునకుమాత్రము
గోచరించునట్టి ఆద్వితీయుండైనట్టి కారణములేనట్టి జీవరూపుండును జీవులయందు రమిం
చువాడును నైనరాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. ద్విపత్రాబ్జమధ్యే మనస్తత్త్వగమ్యే
జగత్కారణం జ్యోతిరానందరూపమ్
లసద్భావవిష్ణుం మనోభావదీపం
పరాత్మస్వరూపం భజే రామచంద్రమ్.

86

మ. తతహృత్పర్కమునక ద్విపత్రశకులస్థానంబునందు మనో
గతదీపంబు బరాత్మరూపము జగత్కల్మషాణబీజంబు నై

యతులజ్యోతియు నై పరాత్పరము నై * సానంద మై కేశవ
ప్రతిభం జెందినరామచంద్రవిభు సంభావించి నేవించెదన్.

తా. మనస్సుయొక్క తత్త్వముచే బొందఁదగిన రెండు రేఖలుగల పద్మ
మయొక్క మధ్యమందున్నట్టి జగత్తులకుఁ గారణమైనట్టి తేజోరూపము ఆనందరూ
పమునైనట్టి ప్రకాశించుచున్న భావములయందు న్యాపించినట్టి మనస్సునందు దీపము
వలె నున్నట్టి పరమాత్మస్వరూపుఁడైనరాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. సదానంద దేవే సహస్రారపద్మే
గలచ్ఛంద్రపియ్యుషధారామృతాంతే
స్థితం రామమూర్తిం నిషేవే నిషేవే
న్యదైవం న సేవే న సేవే న సేవే.

87

మ. తతసాహస్రశాస్త్రనిర్గళసుధాభారాభిషేకంబునన్
సతతానందమునన్ జెలంగినరఘుస్వామి బరంధాము నా
శ్రితచింతమణి రామచంద్రు మది నే * నేవింతు నిష్టాప్తికై
నితరాదిత్యుని నెంతకాలమునకు * నేనె చించఁ జిత్తుమునన్.

తా. నిత్యానందముచే బ్రకాశించుచున్నట్టి జారుచున్న చంద్రుని యమృత
ధారచేత రమ్యమైన సహస్రార పద్మమందున్నట్టి శ్రీరామమూర్తిని నేవించుచున్నా
ను; నేవించుచున్నాను. ఇతరదైవమును నేను నేవించను నేవించను నేవించను.

శ్లో. సుధాభాసితద్వీపమధ్యేవిమానే, సుపర్వాభివృత్తోజ్జ్వలతే శేషతల్పే
నిచ్చణ్ణం రమాంకం నిషేవే నిషేవే, న్యదైవం న సేవే న సేవే న సేవే.

మ. తతదుగ్ధాబ్ధిసితాంతరీపమున మండారోపకంఠోర్విసం
స్థితసత్పిష్పకమధ్యసోమవిలసచ్ఛేషాహితల్యంబునన్
సతతంబు కమలాయుతం డగురఘుస్వామి బరంధాము నా
శ్రితమందారము రాముఁ దప్ప నొరులక * జింతింప భావంబునన్.

తా. అమృతముచే బ్రకాశించుచున్న ద్వీపముయొక్క మధ్యమందు (అనఁ
గా తీరసముద్రద్వీపమధ్యమందు) గలవిమానముందుఁ గల్పవృక్షములచే బ్రకాశించు
చున్న శేషతల్యయందుఁ గూర్చున్నట్టి లక్ష్మీ తొడయందుఁగలరాముని నేవించుచు
న్నాను. ఇతరదైవమును నేవించను నేవించను నేవించను.

శ్లో. చిదంశం సమానంద మానందకందం
సుషుమ్నాఖ్యరంధ్రాంతరాళేచ హంసమ్

నచక్రం సశంఖం సవీతాంబరాంకం
పరంచాన్యదైవం నజానే నజానే.

89

మ. సరసానందు నుషుమ్న మధ్యగతహంసస్థుఁ జిదంశుఁ కర
స్ఫురదబ్జాఠిగదాడిసాధను జగత్పూర్ణాత్మఁ బీతాంబరు
నవ్వరయోగీశ్వరభావభానితుఁ జిదానందుఁ ముకుందుఁ బరా
త్పరు శ్రీరాము భజితు నయ్యలను సంభావింప భావంబునన్.

తా. జ్ఞానరూపుఁడైనట్టి హెచ్చుతగు లేనియానందము గలిగినట్టి యానందము
నకుఁ గారణమైనట్టి నుషుమ్న నాడియొక్క మధ్యమందు హంసరూపుఁడైనట్టి శంఖ
ముతోఁగూడినట్టి చక్రముతోఁగూడినట్టి వీతాంబరముతోఁగూడినట్టి రాముని నేవిం
చుచున్నాను. ఇతరదైవము నెఱుంగను. ఎఱుంగను.

శ్లో. సుపర్వాళివృత్తోజ్వలస్వర్ణపీఠే
వనాకాదిభి ర్క్లానిభి స్సేవ్యమానమ్
స్థితం పుష్పవృష్ట్యాపృతం రామమూర్తిం
సదాభూమిజాయు క్తమీశేహృదంతే.

90

ఉ. చందనవృక్షమూలవిలసత్తపనీయమృగేంద్రపీఠినా
నందము మీఱ జెన్నలరి * నవ్యసుమోత్కరవర్షితాంగుఁడై
సుందరవామభాగవరిశోభితజానకియై మునీంద్రున
ద్భృందము వానరుల్ గొలువఁ * బెంపుపహించినరాముఁగొల్పెదన్.

తా. కల్పవృక్షములచేఁ బ్రకాశించుచున్న బంగారుపీఠమందున్నట్టి వానరులు
మొదలగువారిచేతను మానులచేతను నేవింపఁబడుచున్నట్టి పువ్వులవానచేత నానరింపఁ
బడినట్టి యెల్లపుడు సీతతోఁగూడినట్టి శ్రీరామమూర్తిని హృదయమధ్యమందు స్తోత్ర
ముఁ జేయుచున్నాను.

శ్లో. కరే దివ్యచక్రం పరే చారుశంఖం
గళే తారహారం లలాటే లలామమ్
భుజంగే నిషణ్ణం సరానందరూపం
సదాభూమిజాయు క్తమీశేహృదంతే.

91

న. కరముల శంఖచక్రములు * కంధరమందునఁ దారహారముఁ
బరగ లలాటభాగమున * భవ్యలలామము తేజరిల్లు వి

స్ఫురితచిదాత్మరూపకుని + భూరిభుజంగనుతల్పకస్థితం
ధరణితనూభవాసహితు + దాశరథి శరణంబు వేడెదన్.

తా. ఒకచేతియందుఁ జక్రమును వేరుచేతియందు శంఖమును కంఠమునందుఁ బరిశుద్ధమగు మత్ఫలహారమును నుడువీయందు బొట్టును ధరించినట్టి శేషునియందున్నట్టి పరమానందరూపుడైనట్టి సీతతోఁగూడినట్టిరాముని హృదయమధ్యమందు స్తోత్రముఁ జేయుచున్నాను.

శ్లో. చతుర్వేదకూటోల్లసత్కారణాఖ్యం
స్ఫురద్దివ్యవైమానికేభోగితల్నే
పరంధామమూర్తిం నిషణ్ణం నిషేవే
నిషేవే న్యదైవం ననేవే ననేవే.

92

చ. సతతము వేదకూటవిలసద్ధనకారణనామధేయుడై
యతులితదివ్యపుష్పకమునం దహితల్పయూనుడై జగ గా
ద్ధితపరధామమూర్తి యగుచీప్తినహించినరాము నెంతఁ
కితరము లైనదైవముల + నేను భజింప భజింప నెప్పుదిన్.

తా. నాలు వేదములయొక్క శిఖరములయందుఁ (ఉపనిషత్తులయందు) బ్రకాశించుచున్న కారణనామముగలిగినట్టి ప్రకాశించుచున్న దివ్యవిమానములచే సంచరించువారుగల శేషశయ్యయందుఁగూర్చున్నట్టి ఉత్కృష్టతేజోరూపముగలిగినరాముని సేవించుచున్నాను. ఇతర దైవమును సేవించను సేవించను.

శ్లో. లనద్దివ్యశేషాచలే యోగపీఠే
నదానందవైమానికేమాసహాయమ్
మునీనాం హృదానంద మోంకారగమ్యం
సదా భూమిజాయుక్తమీశే హృదంతే.

93

మ. వరశేషాద్రిలనద్దివ్యమానమున భాస్వద్యోగపీఠంబునం
దురమాయుక్తముగా వసించి మునిసంతోషాకృతి గల్గి వి
స్ఫురదోంకారమునక భజింప దగురాము మేఘసుశ్యాము నుం
దరకాము రవిధాము నిచ్చలు పరంధాము భజింతు న్నదిన్.

తా. ఎల్లపుడు నానందముగల విమానచాగులుగల ప్రకాశించుచున్న పర్యతమునంటి శేషునియందు యోగపీఠమందున్నట్టియు లక్ష్మీసహాయుడైనట్టియు మునులహృద

యమున కానందకరుడైనట్టియు ప్రణవమునఁ బొందఁదగినట్టియు సీతతోఁగూడినరాముని హృదయముం డెల్లపుడు స్తుతిఁ జేయుచున్నాను.

శ్లో. మనస్థస్య మనోఽతస్థ మాద్యంతరూపం
మహాచింత్యవర్జం మధ్యస్థ మిశమ్
మనోబుద్ధ్యహంకారచిత్తానిసాక్షిం
పరస్వప్రకాశం భజే రామచంద్రమ్.

94

మ. అతిచింతారహితుఁ బరేశుఁ బరు నాద్యంతం న్నచాంతస్థిఁ
శతవత్తేక్షణు నంతరింగ్రియు లసత్సాక్షి మనోనాసి న
చ్యుతుఁ యరాత్తు నచింత్య నవ్యయుఁ బరంజ్యోతి స్త్వరి స్వప్రకా
శితు మందస్థితు రామచంద్ర మది నే నేవింతు నశాంతమున్.

తా. మనస్సునందున్నట్టియు మనస్సులోపలనున్నట్టియు (అణువుకంటె నణువ నటు) జగత్తులయొక్క ఆదియందు నంతమందున్నట్టి గొప్పదియై చింతించఁదగినహృపు లేనట్టి మధ్యస్థుడనఁగా దటస్థుడైనట్టి యీశ్వరుడైనట్టి మనోబుద్ధిచిత్తాహంకారములకు సాక్షియైనట్టి సమస్తమును బ్రకాశింపఁజేయునట్టిరామమూర్తిని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. పరానందనస్తుస్వరూపాదిసాక్షిం
పరబ్రహ్మగమ్యం పరంజ్యోతిమూర్తిన్
పరాశక్తిమిత్రాస్త్రియారాధితాంఘ్రిం
పరంధామరూపం భజే రామచంద్రమ్.

95

మ. పరమానందనమ స్తసాక్షియుఁ బరబ్రహ్మం బగమ్యంబు భా
సురసేదాంతునకుఁ సనాతనుఁ బరంజ్యోతిః బరాశక్తిమి
త్రరిపునాతనమార్చితాంఘ్రికమలుఁ న రాముఁ బరంధాము నుం
దరకాముఁ గుణధాము రాఘవుని సీతాకాంతం నెంతు స్తుదిన్.

తా. పరమానందనస్తువును మొదటిసాక్షి యైనట్టి గొప్పవాడైన బ్రహ్మకుఁ బొందఁదగినట్టి ఉత్కృష్ట తేజస్వ్యరూపుడైనట్టి శక్తిరూపురాలైన పారవ్యతికి నిష్పన్నే హితుడైన యీశ్వరునిచేఁ బూజింపఁబడుపాదములు గలిగినట్టి గొప్పతేజోరూపుడైన రామచంద్రుని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. పరం పవిత్రం పరవాసుదేవం, పరాత్పరం తం పరమేశ్వరాఖ్యం
గుణత్రయారాధితమూలకంద, మాదిత్యవర్ణం తమసః పరస్తాత్. 96

చ. హరిః బరహస్పదేవుః ద్రిగుః శాచ్చితు భాస్కరవష్ట రాసువుక్
 బరమపవిత్ర సమ్భవనః పాలశబీరుః బరాసర్క బరే
 శ్వరుః బరు మూలకారణః బ్రహ్మ శ్రుతస్త్వతిక్రితాంఘ్రివం
 కరుహతమఃపరఘ జనక ప్రభుహన్వితు రాముః గొల్చెదన్.

తా. మిక్కిలి పవిత్రుడైనట్టి ఉత్కృష్టవాసుదేవవ్రాహ్మయాపుడైనట్టి
 పూర్వనికంఠేః బూర్వుడైనట్టి సర్వేశ్వరహాసుము గలిగినట్టి సత్వాదిగుణములచే నా
 రాధించఁబడిన సర్వకారణభూతుడైన సార్వతీజస్సు గలిగినట్టి తమోగుణాతీతుడైన
 రాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. సాకేతేగరుగంధధూపనిబిడే మాణిక్యదీపాన్వితే
 కస్తూరీఘనసారకుంకుమరసప్రాచుర్యసరోజ్జ్వలీ
 నానాపుష్పవితానపజ్జ్వరుచిరే పౌవర్ణసింహాసనే
 వాసం మన్తధమన్తధం మణినిభం రామం భజే తారకమ్. 97

మ. తనయూరక్ సుమదామపఙ్క్తులసుగంధద్రవ్యమాణిక్యతే
 పరిణాయంబులు గంధధూపనిబిడ ప్రఖ్యాత మైనట్టికాం
 చనసింహాసనభాసమానుఁడు మణిశ్యాముండు రాముండు శో
 భనసన్తధమన్తధమం డెనుటఁ దాఁ బ్రత్యక్షమై ప్రోవుతన్.

తా. ఆయోధ్యాపురమందు, అగరుపరిమళముగల ధూపముచే దట్టమైనట్టి మణి
 దీపములతోఁ గూడినట్టి కస్తూరియొక్క కర్పూరముయొక్క కుంకుమముయొక్క
 ఆధిక్యముచే నన్నిటిలో నధికమైనట్టి సమస్తపుష్పసమూహములపజ్జ్వలీచే మనోహర
 మైనబంగారుపీఠమందు నివాసము గలిగినట్టి మన్తధునికీ మన్తధుడైనట్టి యింద్రుని
 లములతోఁ దుల్యుడైన తారకరాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. భంగోత్తంగమయామృతాబ్ధిలహరీ మధ్యే విరాడ్విగ్రహే
 ద్వీపే నిర్జగపాదపైః పరివృతే కర్పూరదీపోజ్జ్వలీ
 ఓంకారాంతరమండిరే మణిమయే శేషాస్తరాశాయినం
 లక్ష్మీయుక్త మసారచిత్సుఖసదం రామం భజే తారకమ్. 98

మ. అమితోత్తంగతరంగదుగ్ధనిధివిఖ్యాతి నివిరాడేముఁ డై
 యమలం బయినసితానితరీపమున దివ్యద్వ్యజనంబోహు
 ధ్యమునందుఁ బ్రణవోజ్జ్వలన్మణిగృహస్థానాహిపర్యంకుఁ డై
 కమలం గూడి నుఖించురాముఁ గొలుతుఁ బ్రకర్పరదీపోజ్జ్వలీ.

తా. ఉన్నతతరంగముయమైన అమృతముద్రప్రవాహముధ్యమంగు విరాటస్వరూపుడై కల్పవృక్షములచే జుట్టుబడిన శ్వేతద్వీపమంగు గర్వరదీపములచే బ్రకాశించుచున్నట్టి మాణిక్యముమైన ప్రణమధ్యగృహమందు శేషనిమగ్ధమున శయనించినట్టి లక్ష్మితోఁగూడినట్టి మిక్కిలిసారమైన జ్ఞానసుఖమునకు స్థానమైనతారకరాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. వైకుంఠేనగరే సురద్రుమతలే ఆనన్దవప్రాంతరే
నానారత్నవినిర్మితస్ఫుటపటుప్రాకారసంవేష్టితే
సాధేందూపలశేషతిల్పలలితే నీలోత్పలచ్ఛాదితే
పర్యంకే శయనం రమాదినహితం రామం భజే తారకమ్. 99

మ. ఘనవైకుంఠమునందు రత్నమయుప్రాకారాత్త మైనట్టిచందనవృక్షాంతికమందు భవ్యమగుహానందాఖ్యవప్రాంతరంబున హర్షాంతరరత్నవేదికపయ్యి బూబాన్పున శేషశయ్యను లక్ష్మీయుతుడైనతారకుని రామాధీశు నేవించెదన్.

తా. వైకుంఠపురమంగు గల్పవృక్షస్థలమందు ఆనందకరమగు ప్రాకారమధ్యమున బహురత్నములచే నిర్మించబడిన గొప్పరెండవప్రాకారముచే జుట్టుబడిన మేఘందలి చంద్రకాంతములయందలి శేషశయ్యచే సుందరమైన నీలమణులచే జుట్టుబడినట్టి మంచముపై శయనించినట్టి లక్ష్మీమొదలగువారితోఁగూడిన తారకరాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. వైకుంఠే పుటభేదనే మణిమయప్రాంతేందుసింహాసనే
అతౌంతాంతసరోరుహే శశిగళతీర్థయాషవార్యంతరే
చంద్రార్కనలభానుమండలయుతే శేషాహితల్పాంతరే
వాసం వాసవనీలకోమలనిభం రామం భజే తారకమ్. 100

మ. అలపై కుంతకరద్విడాసనమునం దతౌంతవర్ణాంబుజోజ్జ్వలతావాధిపనుండలవ్రవసుధావార్యంతరార్కాగ్నిచంద్రలసన్మండలయుక్తభవ్యభిరాట్టల్పస్థు నీలాంబుదోత్పలనుత్రాసుమణీనిభాంగుని బరంభాముక హరిం గొల్చెదన్.

తా. వైకుంఠపురమునందు మాణిక్యవికారమైన ప్రాంతములుగలచంద్రనిపటిపీఠమంగు ఆకారముమొదలు త్తకారమువరకు గల ఆక్షరరూపమైనపద్మమందు జంద్రునివలన జారుచున్న అమృతోదకప్రవాహముధ్యమంగు సూర్యచంద్రాగ్నిమండల

మలతోఁగూడిన శేషశయ్యయొక్క మధ్యమున నివసించినట్టి ఇంద్రనీలముల శోభతో సమానుఁడైన తారకరాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. షీరాబ్ధా శశిశంఖమౌక్తికలనద్వీపే సుధర్మాంతరే
బిందా సార్థకళాన్వితే పరిలసన్నాగాంతరే సంస్థితమ్
కోటిరాంగదహరకుండలమునిగైవేయహోజ్జ్వలం
శ్రీవత్సాంచితమింద్రనీలనదృశం రామం భజే తారకమ్. 101

శా. షీరాబ్ధి శశిశంఖమౌక్తికలనఁచ్యేవతాంతరీపస్థశృం
గారాన్నత్యసుధర్మమధ్యమున వేఁడ్కుం బిందు వస్వీధిఁజే
జోరాజత్కుళ గల్లి నాదమును దా శోభిల్లి శ్రీవత్సమం
జీరాంచితృరికల్పయుక్తు డగునా శ్రీరాము భావించెదన్.

తా. పాలసముద్రమందు ఇంద్రఖండములవంటి మత్స్యములచేఁ బ్రకాశించుచు న్న ద్వీపమందు సుధర్మ యను సభయొక్క మధ్యమందు బిందువునందు (అనగా మంత్ర శాస్త్రమందలి యంత్రములో నొకవిధమైన చుక్క) సార్థక మైన శోభతోఁగూడిన ప్రకాశించుచున్న శేషనియందున్నట్టి కిరీటము, భుజకీర్తులు, కుండలములు, రత్నపుకంటె, హరములు అనువానిచేఁ బ్రకాశించుచున్నట్టి శ్రీవత్స మనుమచ్చతోఁ గూడినట్టి ఇంద్రనీలములతో సమానకాంతిగల తారకరాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. సాకేతేనలచంద్రభానువిలసచ్చిచ్ఛక్రబిందుస్థితం
బాలార్కద్యుతిభానురం కరతలే పాశాంకుశౌ బిభ్రతమ్
బాణం చాపయుతం విశాలసయనం నేర్రాననాంభోరుహం
స్త్రీపుంసూపధరం విలాససదనం రామం భజే తారకమ్. 102

మ. స్థిరసాకేతమునక విరోచనవిభాఁచిచ్ఛక్రబిందుస్థితమ్
దరుణార్కజ్జ్వలు బాణచాపవిలసత్పాశాంకుశోద్యత్కరుణ
సరసీజేఙ్గణు మందహాసవదనుఁ * శస్త్రాపుమాంసాకృతుఁ
బరు శ్రీరాముపిలాసరమ్యాసదనుఁ * భ్రాజిష్ణుఁ గీర్తించెదన్.

తా. అమౌఘములను సూర్యచంద్రాన్నులచేఁ బ్రకాశించు జ్ఞానచక్రమందలి బిందువునందున్నట్టి లీలసూర్యునికొంతచేఁ బ్రకాశించుచున్న వేణియందుఁ బాశమునం కుళమును బాణమును భరించుచున్నట్టి ధనుస్సుతోఁగూడినట్టి విశాలనేత్రములుగలిగినట్టి చిలునవుగల ముఖపద్మము గలిగినట్టి స్త్రీపురుషదూపమును ధరించినట్టి విలాసములకుఁ జ్ఞానమైన తారకరాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. అర్థం రక్తపదాబ్జనీలరుచిరం అర్థేందుచూడాచ్ఛితం
అర్థం రత్నకిరీటకుండలధరం తాటంక మర్థం ధనుః
శంఖంచక్రగదాబ్జసంయుతకరం శ్రేయోమయం వైష్ణవం
పాశంచాంకుశబాణసంయుతకరం రామం భజే తారకమ్.

103

చ. ఇరుదెసఁ దామ్రనీలరుచి * నిం పగుకర్ణికకుండలంబునఁ
బరగి గదాదిచక్రధర * పాశశశాంకుశచాపపాణి యై
సురుచిరవైష్ణవాకృతిని * శోభిలి శంకరనేవ్యమాన మై
నిరుపమ మైనతారకము * నిర్మలభక్తి భజింతు నెంతయున్.

తా. ఎఱ్ఱనిపాదపద్మములు గలిగినట్టి నీలములనలె మనోహరమైనట్టి పదార్థమైనట్టియు ఈశ్వరునిచేఁ బూజింపఁబడునట్టియు రత్నకిరీటముఁ గుండలములు ధరించుపదార్థమైనట్టి కర్ణభూషణములుగల పదార్థమైనట్టి ధనుస్సును శంఖమును ధరించినట్టి చక్రగదాపద్మరేఖలతోఁ గూడిన హస్తములుగల విష్ణుసంబంధియగు పదార్థమైనట్టి పాశమును ధరించినట్టి అంకుశముతో బాణముతోఁ గూడిన హస్తములుగల తారకరాముని నేమించుచున్నాను.

శ్లో. సహస్రవత్సాంబుజకర్ణికాంత, ర్జ్యోతిఃప్రకాశం షరమాదిమూలమ్
తేజోమయం జన్మజరావిహీనం, శ్రీరాఘవం నిత్యమహం నమామి.

మ. అమలాత్మల్ మది గాంచ నెంచినసహస్రాబ్జంబునఁ గర్ణిక
స్థిమితజ్యోతిపీఠాసితండు జని వార్ధి క్యాదిహీనండు కాం
తమయుండుఁ బరమాదిమూలము శ్రీతా * ర్నిఘ్నండు శ్రీజానకీ
రమణీయాననపద్మపద్మసఖుఁ డె * రాముండు న న్నోవుతన్. 104

తా. సహస్రారపద్మమయొక్క కర్ణికామధ్యమందుఁ జేజోరూపుఁడైనట్టి యత్కృష్ణుఁడైనట్టి కారణమునకుఁ గారణమైనట్టి తేజస్వయూపుఁడైనట్టి జన్మము మదిమిలేనట్టి నిత్యుఁడైనరాముని నేను నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. సకలభువనరత్నం సచ్చిదానందరత్నం
సకలహృదయరత్నం సూర్యబింబాంతరత్నమ్
విమలసుకృతరత్నం వేదవేదాంతరత్నం
పురహరజపరత్నం వాతమం రామరత్నమ్.
ఇత్యౌకువంశార్ణవజాతరత్నం
సీతాంగనాయకావసభాగ్యరత్నమ్

వైకుంఠరత్నం మమభాగ్యరత్నం
శ్రీరామరత్నం శిరసా నమామి.

105

చ. భువనపవిత్రరత్నమును భూసుతయశోవనభాగ్యరత్నమును
రవిఘనబింబమధ్యగతరత్నము సర్వహృదిస్థరత్నమును
భవసుతరత్నమును నిగమభాసితరత్న మమేయరత్నమును
బ్రవిమలపుణ్యరత్న మినఃశంకజరత్నము నన్ను బ్రోవుతన్.

తా. సమస్తలోకశ్రేష్ఠుడైనట్టి సత్యజ్ఞానానందశ్రేష్ఠుడైనట్టి యెల్లవారిహృద
యములయందు రత్న దీపమైనట్టి సూర్యబింబమధ్యమందు రత్నమువలె వెలుగుచున్నట్టి
నిర్మలపుణ్యములలో శ్రేష్ఠుడైనట్టి వేదవేదాంతములకు రత్నమైనట్టి యీశ్వరుని జపము
నకు రత్నమైనట్టి శ్రీరామరత్నము నన్ను రక్షించుఁగాక. ఇత్యౌషవంశ మనెడు సముద్ర
మందుఁబుట్టిన రత్నమైనట్టి నీతయొక్క పిన్నవయస్సును భాగ్యమునకు రత్నమైనట్టి
వైకుంఠమునకు రత్నమైనట్టి నాభాగ్యమునకు రత్నమైనట్టి శ్రీరామరూపమైన రత్న
మును శిరస్సుచేత ననుస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. నిగమశిశిరరత్నం నిర్మలానందరత్నం
నిరుపమగుణరత్నం నాదనాదాంతరత్నమ్
దశరథకులరత్నం ద్వాదశాంతస్థరత్నం
పశుపతిజవరత్నం పాతు మాం రామరత్నమ్.
శతమఖసుతరత్నం షోడశాంతస్థరత్నం
ముగిజనజపరత్నం ముఖ్యైవైకుంఠరత్నమ్
నిరుపమగుణరత్నం నీరజాంతస్థరత్నం
పరమపదవిరత్నం పాతు మాం రామరత్నమ్.

106

మ. విమలానందము నిస్సమానగుణము * వేదాంతహాసంబు స
త్కమలాంతస్థము మోక్షదంబు మునివర్గస్థాని జవ్యంబు స
త్యము నాదాంతము షోడశాంతగతము * దద్వాదశాంతస్థ
త్నము పిష్ఠస్థుతరామరత్నము నితాంతప్రేమ న్ బ్రోవుతన్.

తా. వేదములకుఁ జల్లనిరత్నమైనట్టి స్వచ్ఛమైన యానందముచేత శ్రేష్ఠమైనట్టి
సామ్యములేని గుణముల నిడురత్నములు గలిగినట్టి ప్రణవనాదమధ్యమందు రత్నమైనట్టి
దశరథవంశశ్రేష్ఠుడైనట్టి ద్వాదశదశపద్మమందు రత్నమైనట్టి యీశ్వరుని జపమునకు
రత్నమైనట్టి రాముడను రత్నము నన్ను రక్షించుఁగాక. ఇంద్రునిచే ప్రోత్సము చేయఁ

బడువారిలో శ్రేష్ఠుడైనట్టి పాదశబదపద్మమందు రత్నమైనట్టి మునులజపమునకు రత్నమైనట్టి నైకుంతమందు ముఖ్యరత్నమైనట్టి సామ్యములేని రత్నములవంటి గుణములు గలిగినట్టి హృత్పద్మమందలి రత్నమైనట్టి ఉత్కృష్టపదవియందు రత్నమైన రత్నమువంటి రాముడు నన్ను రక్షించుగాక.

శ్లో. సకలనుకృతరత్నం సత్యవాక్యార్థరత్నం
శమదమగుణరత్నం శాశ్వతానందరత్నమ్
ప్రణయనిలయరత్నం ప్రస్ఫుటస్యోతిరత్నం
పరమపదవిరత్నం పాతు మాం రామరత్నమ్.

107

మ. సుకృతస్థానము సత్యముఁ బరముసఁ జ్యోతిస్వరూపంబు తా
రకనామం బపవర్గదంబు పరమఁ బ్రహ్మాంబు నొంకారనా
మకసుస్థానము సద్గుణాకరము శుంభచ్చాశ్వతానంద మ
త్యకలంకం బగురామరత్నము నితాంతప్రేమ సఁ బ్రోవుతన్.

తా. సమస్తపుణ్యములు గలవారిలో శ్రేష్ఠుడైనట్టి సత్యంజ్ఞాన మిత్యాదివాక్యార్థములోఁ బ్రధానమైనట్టి శమదమాదిగుణములనెడు రత్నములు కలిగినట్టి శాశ్వతమైన యానందముగలవారిలో శ్రేష్ఠుడైనట్టి ప్రేమకు స్థానమైన రత్నమైనట్టి స్ఫుటముగాఁ బ్రకాశించురత్నమైనట్టి పరమపదవికి రత్నమైన రామరత్నము నన్ను రక్షించుగాక.

శ్లో. నిఖిలనిలయమంత్రం నిత్యతత్త్వాఖ్యమంత్రం
భవకులహరమంత్రం భూమిజాప్రాణమంత్రమ్
వవనజనుతమంత్రం పార్వతీమోక్షమంత్రం
పశుపతినిజమంత్రం పాతు మాం రామమంత్రమ్.

108

చ. సకలనివాసముఁ దురితాసంఘవినాశము పార్వతీసతీ
ప్రకటితమోక్షదాయకముఁ పావనిభావితముఁ విదేహభూ
పకతనయాసుమంత్రము గఁపర్దశుభాస్పదముఁ మునీంద్రతా
రక మగురామమంత్రము నిరంతరముఁ మముఁ బ్రోచు గావుతన్.

తా. సమస్తమంత్రస్థానముగలమంత్రమైనట్టి నిత్యతత్త్వమునఁ గా మోక్షము దానిపేరుగల మంత్రము (అనఁగా మోక్షమునిచ్చు మంత్రమునట) సంసారమును హరించునట్టి సీతకుఁ బ్రాణమైనట్టి అంబునెయునిచేత స్తోత్రముచేయఁబడునట్టి పార్వతికి మోక్షమిచ్చునట్టి యీశ్వరునికిఁ దనముఖ్యమంత్రమైనట్టి రామమంత్రము నన్ను రక్షించుగాక.

శ్లో. ప్రణవనిలయమంత్రం ప్రాణనిర్వాణమంత్రం
 ప్రకృతిపురుషమంత్రం బ్రహ్మదేవీంశ్రమంత్రమ్
 ప్రకటదురితగాగ ద్వేషనిర్వాణమంత్రం
 రఘుపతినిజమంత్రం రామరామేతిమంత్రమ్.
 దశరథసుతమంత్రం దైత్యసంహారమంత్రం
 విబుధవినుతమంత్రం విశ్వవిఖ్యాతమంత్రమ్
 మునిగణనుతమంత్రం ముక్తిమార్గైకమంత్రం
 రఘుపతినిజమంత్రం రామరామేతిమంత్రమ్.

109

మ. ప్రకటోంకారనివాసముః ద్రుహిణజంభ ద్వేషిజవ్యంబు తా
 రకముః మౌనిసుతంబు నాజకులమంత్రం బౌసురధ్వంసముః
 సకలార్యావసముః జగత్ప్రకటముః + సన్తుక్తిమార్గంబు మా
 మకషడ్విధహరంబు రామవిలసత్త్వంత్రంబు న౯ బ్రోవుతన్.

తా. ఓంకారస్థానమైనట్టి ప్రాణములకు మోక్షమిచ్చునట్టి ప్రకృతిపురుషుల
 రూపమైనట్టి బ్రహ్మదేవీంశ్రులకు జపించఁదగినట్టి అతిశయమైనపాపములను రాగ
 ద్వేషములను నశింపఁజేయునట్టి తామ రామ యనునంత్రము శ్రీరామమూర్తియొక్క
 ముఖ్యమంత్రము. దశరథపుత్రుఁడైనరామునిమంత్రమైనట్టి రాక్షసులను సంహరింప
 నట్టి దేవతలచే స్తోత్రముచేయఁబడినట్టియు లోకమునఁ బ్రసిద్ధమైనట్టి మునిసముదాయ
 ముచే స్తోత్రముచేయఁబడినట్టి మోక్షమార్గమునకు ముఖ్యమైనట్టి రామ రామ యను
 మంత్రము రాముని ముఖ్యమంత్రము.

శ్లో. సంసారసాగరభయాపహవిశ్వమంత్రం
 సాక్షోన్ముముక్షుజననేవితసిద్ధమంత్రమ్
 సారంగహస్తముఖహస్తనివాసమంత్రం
 కైవల్యమంత్ర మనిశం భజ రామమంత్రమ్.
 జయతు జయతు మంత్రం జన్మసాఫల్యమంత్రం
 జననమరణభేదక్లేశవిచ్ఛేదమంత్రమ్
 సకలనిగమమంత్రం సర్వశాస్త్రైకమంత్రం
 రఘుపతినిజమంత్రం రామరామేతిమంత్రమ్.

110

మ. తతసంసారసముదృశస్రబలసంతాపాపహరంబు సం
తతసారంగధరాస్యహస్తవిలసద్దామంబు వేదాంతస
న్నతము జన్మజరాంతదుఃఖహరముఁ ఁ మోక్షోన్నదంబు సమా
శ్రితసాఫల్యము రామమంత్రము మదిఁ జింతింతు నశ్రాంతమున్.

తా. సంసారసముద్రమువలని భయమును బోగొట్టు సమస్తమంత్రరూప మైనట్టి మోక్షము నిచ్చుచుండుజనులచేత సేవింపఁబడు సిద్ధికరమైరమంత్రమైనట్టి ఈశ్వరుఁడు మొదలగువారిహస్తములనుండు నివాసముగల మంత్రమైనట్టి (హస్తయుచేత లెక్కించుచు జపింతురనుట) మోక్షమంత్రమైనరామమంత్రము నెల్లపుడు సేవించుము. జన్మసాఫల్యమును జేయునట్టి జన్మము మరణముమొదలగుభేదములుగల కష్టములను గొట్టివేయునట్టి సర్వవేదములలోఁ బ్రధానమంత్రమైనట్టి సర్వకామములలో ముఖ్యమైనట్టి రామ రామ అనునట్టి రామనిత్రధానమంత్రము సర్వోత్కృష్టమై యుండుఁగాక.

శ్లో. అజ్ఞానసంభవభవాంబునిబాడబాగ్ని

రవ్యక్తతత్త్వనికరప్రణవాధిరూఢః

సీతాసమేతమనుజేన హృదంత రాశే

ప్రాణప్రయాణసమయే మమ సన్నిధిత్తే.

111

మ. ప్రకటజ్ఞానభవాంబురాశిబడబఁ ప్రాయం బభివ్యక్తమ
త్యక్తలంకంబు సలత్తణం బవనిజాతాయుక్తమవ్యక్తముఁ
సకలవ్యాపకముఁ మహాప్రణవసృష్టానంబు రామాఖ్యతా
రకముఁ మామకదృష్టిగోచర మగుఁ ఁ బ్రాణప్రయాణంబునన్.

తా. అజ్ఞానమువలనఁ బుట్టిన సంసారసముద్రమునకు బడతాగ్నియైనట్టి సుభటముగాని తత్త్వములసముదాయముగల ప్రణవము నధిష్టించినట్టి శ్రీరామమూర్తి ప్రాణోత్క్రమణసమయమందు నాహృదయమందు సీతతోఁగూడుకొనునట్లుగాఁ దమ్మునితోఁగూడ సమీపించుఁగాక.

మ. శివసామ్యం డగునాదిశంకరులు ముఁ శ్రీరామకర్ణామృతం
బవనన్ సంస్కృత మేర్పరించె నది మోక్షోపేక్ష చేకూరు వం
శవరాల్భీందుప్రసిద్ధసిద్ధకవిచే శ్రద్ధ దెనుంగించి రా
ఘవ! పూదండగ నిచ్చినాడ గొనుమాఁ కల్పంబుగా సత్కృపన్.

మాలినీ. హరిపదయుగధారీ * యార్యచిత్తానుసారీ
పరమపదవిహారీ * భక్తలోకోపకారీ
శరధిశరధిమిత్రా * శత్రుసంఘాతజైత్రా
సరసిజదళనేత్రా * సన్మునిస్తోత్రపాత్రా.

మ. ఇది శ్రీరామపదారవిందమకరం * దేచ్ఛాత్మ సన్మత్తప
ట్పదవిజ్ఞానపదాబ్జరేణుపటల * ప్రాప్తోత్తమాంగోల్లస
న్మదితాంతఃకరణండు సిద్ధకవిమాన్యుం డైనరామావనీ
శదయాలోకనఁ జెప్పి రెండవదియా * శ్వాసం బభీష్టాప్తికిన్.

తృతీయాశ్వాసము.

శ్లో. శ్రీరామం శివచాపభంగనిపుణం సీతాంగనావల్లభం
సుత్రామార్చితపాదపద్మయుగళం సూర్యేందునేత్రోజ్జ్వలమ్
కర్పూరాంగవిలేపనం ఘనరుచిం కారుణ్యపాథోనిధిం
వందే కల్పతరుప్రవేశితలనత్సింహానకాధిష్ఠితమ్.

1

శా. శ్రీమందారమహీరుహః ప్రికలనః త్సింహాననాసీనునిః
శ్రీమద్భర్గధనుర్వీభంగనిపుణః * సీతాధిచాఘ్నః ఘన
శ్యాముః జందనచర్చితాంగు కవచం ద్రాక్షుః గృహార్థి బరం
ధాముః రాముః బురందరార్చిత మదిః * ధ్యానింతు నశ్రాంతమున్.

తా. ఈశ్వరధనుస్సును విజయవతుండు శేర్పరియైనట్టియు సీతకుఁ బ్రియుఁడైనట్టియు దేవేంద్రునిచేఁ బూజింపఁబడిన పాదపద్మద్వయము గలిగినట్టియు మూర్త్యుచంద్రనేత్రములచేఁ బ్రకాశించుచున్నట్టియుఁ గర్పూరపు మైపుతగలిగినట్టియు మేఘకాంతి గలిగినట్టియు దయాసముద్రుడైనట్టియుఁ గల్పవృక్షసమీపమందున్నట్టి ప్రకాశించుచున్న సింహాననము నధిష్ఠించినరాముని నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. శ్రీరామ సితికంధరస్యధనుష సుంభేదనప్రాపితాం
సీతాంకాంచనసన్నిభాం పరిణతా మాకల్పరతోజ్జ్వలిలామ్
నామాధికోపరిలజ్జయానతముఖీ మాలోక్య దివ్యాసనే
శ్రీమద్భానుశశాంకకోటిసదృశః పాయా త్సవో రాఘవః.

2

మ. రవిచంద్రాయుతకోటికోటినిభుఁడై * రమ్యాసనాసీనుఁడై
భవకోదండవిఖండలబద్ధిలనత్పాణిగ్రహ మైథిలిః
నవరత్నాభరణైః ద్రపాన్వితసువర్ణైః నైజవామాంకమం
దవలోకించురఘూద్రవోలుండు దయ న * న్నశ్రాంతముఁ బ్రోవుతాన్.

తా. శివధనుస్సు విజయవచేత లభించినట్టి బంగారుతోఁ దుల్యురైనట్టి ఈరూపముగా మారినట్టియైనట్టి యలంకారములయందలి రత్నములచేఁ బ్రకాశించుచున్నట్టి యెడమతోడవైననుండి సిగ్గుచే వంచఁబడిన ముఖముగల సీతనుజూచి ప్రశస్త

మైసవీతమందుఁ గూర్చున్నట్టి శోభించుచున్న - బహుసూర్యచంద్రులతో సమానుడైన ప్రసిద్ధుడైన రాముడు మమ్మ రక్షించుఁగాక.

శ్లో. శ్రీరామం భువనై కసుందరతనం ధారాధరశ్యాసులం
రాజీవాయతలోచనం రఘువరం చాకేందుబింబాననమ్
కోదండాదినిజాయుధాశ్రితభుజై ర్భ్రాంతం విదేహాత్మజా
ధీశం భక్తజనావనం రఘువరం శ్రీరామచంద్రం భజే. 3

మ. సరసీజాయతపత్రనేత్ర విలసత్సౌందర్యపాత్ర సుధా
కరబింబానన నీలతోయదలసద్భాత్ర ధరాపుత్రికా
వరుఁ గోదండముఖాయుధాశ్రితభుజా * వందారు మందారు శ్రీ
కడు శ్రీరాముని రాఘవుఁ రఘుచరుఁ * గాంక్షించి నేవించెదన్.

తా. లోకములయం దొక్కటియే సాగడైన జీవాముగలిగినట్టియు మేఘమువలె
నల్లనైనట్టియు పద్మమువలె విస్తారమైన నేత్రములు గలిగినట్టి రఘుశ్రేష్ఠుడైనట్టి పూర్ణ
చంద్రబింబమువంటి మొగముగలిగినట్టి ధనుస్సు మొదలగు తనయాయుధములచే నా
శ్రయించఁబడిన భుజములచేఁ బ్రకాశించునట్టి నీతాసూక్ష్మడైనట్టి భక్తజనులను రక్షిం
చునట్టి రఘుశ్రేష్ఠుడైనట్టి శోభచేఁ బ్రకాశించుచంద్రుడైనట్టి (అనఁగాఁ జంద్రుని
వలె శోభించునట్టి) రాముని నేమించుచున్నాను.

శ్లో. ఆరామం వై భవానా మభినవనుపథం హరకేయూరకాంతం
హాసోల్లాసాభిరామం మణిరుయమకుటం మంగళానాం నివాసమ్
మందారారామసీమాంతరమణిభవనాధిష్ఠితం శిష్టనేవ్యం
సల్లాపానందసింధుప్రణయ మభినిశం రామచంద్రం భజేహమ్. 4

చ. తతవిభవాభిరాము సుపథ ప్రవిహారు దరస్మితాననాం
చితు మకుటాంగదాభరణ * నేవకనేవధిమంగళాకరుఁ
సతతము గల్పభూరుహావనస్థలసన్నగేహమధ్యరం
జతు సరసోక్తసింతుపితాసింధువు రామవిభుఁ భజించెదన్.

తా. వైభవములకుఁ దోఁటయైనట్టి మంచికొత్తమార్గమైనట్టి హరములచే భుజ
కీర్తులచే మనోహరుడైనట్టి నవ్వుయొక్క యల్లాసముచే శోభించుచున్నట్టి మణికిరీ
టము గలిగినట్టి శుభములకు స్థానమైనట్టి కల్పవృక్షములతోఁటలోనిమణిగృహము నధి

ప్రించినట్టియోగ్యులకు సేవింపఁదగినట్టి యోగ్యసంభాషణముచేతనైన యానందసముద్ర మందుఁ బ్రేమ గలిగినట్టిరామునిఁ బ్రతిదినము సేవించుచున్నాను.

శ్లో. రామం రాజశిఖామణిం రఘువరం రాకేందుబింబాసనం

రాజీవాయతలోచనం రణహతా నేకాసురం రాఘవమ్

సీతాచారుపయోధరాంచితలసత్కాశ్చీరగంధాంచితం

రాజత్కుండలమండితం శుభకరం రామాభిరామం భజే.

5

మ. ధరణీనాథశిరోమణిః శుభకర్తుః * దైత్యాభ్రజంఝానిలుః

ధరణీజోరుపయోధరాంకితలసత్కాశ్చీరగంధాంకితుః

సరసీజేక్షణు గండమండలవిరాజత్కుండలుః రాము సుం

దరపూర్ణేందునిభాననుః గోలిచెడః * రామాభిరాముః మదిన్.

తా. రాజులకు శిరోరత్నమైనట్టియు రఘుశ్రేష్ఠుఁడైనట్టియు పూర్ణచంద్ర బింబమువంటి మొగము గలిగినట్టియు పద్మమువలె వికాసములై కన్నులు గలిగినట్టియు యుద్ధమందుఁ జంపఁబడిన బహురాక్షసులు గలిగినట్టి రఘువంశమందుఁ బుట్టినట్టి సీతా దేవియొక్క స్తనములయం దొప్పుచున్న కుంకుమపరిమళముచే నొప్పుచున్నట్టియు ప్రకాశించుచున్న కుండలములచే నలంకరించఁబడినట్టి శుభములను జేయనట్టి సుందరులలో సుందరుఁడైనరాముని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. రామం కోమలనీలమేఘవిలసద్ధాత్రం పయోజాసనం

కాకుత్స్థం దశకంఠబాహువిదళతోదండబాణాన్వితమ్

పాపఘ్నం విశదాయతాక్షీయుగళం సౌమిత్రినం సేవితం

భక్తానాం పరమౌషధం మునివరై స్సంస్తూయమానం భజే.

6

చ. కలుషవినాశకారిదశశక్తంధరకంధరబాహుఖండనో

జ్వలశరధారిపంకరుహావక్త్రుః బరాపరు సర్వహానిమం

డలనుతుః గంజనేత్తు గరుడధ్వజ నాశితలోకలోకని

ర్కపరమౌషధం బయిన రాము సలక్ష్యణ నాశ్రయించెదన్.

తా. సొగసైన నల్లనిమేఘమువలెఁ బ్రకాశించుచున్న దేహము గలిగినట్టియుఁ బద్మమువంటి మొగముగలిగినట్టియుఁ గాకుత్స్థవంశమందుఁ బుట్టినట్టియు రావణునిభంజకులను బ్రద్ధులచేయుధనుర్బాణములతోఁ గూడినట్టియుఁ బాపములను గొట్టివేయు

నట్టి నిర్మలమైన విస్తారమైన సేత్ర ద్వంద్వము గలిగినట్టి భక్తులకు ముఖ్యాపధప్రాయఁ
డైనట్టి మునిశ్రేష్ఠులచే స్తోత్రముచేయఁబడుచున్న రాముని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. రామం శ్యామలమేఘకోమలరుచిం రాకేందుబింబాననం
రక్షోఘ్నం రవిజార్చితం రఘువరం రత్నోజ్జ్వలత్కుండలమ్
రాజీవాక్ష మమానుషం రణబలోదగ్రం రమానుగ్రహం
రాజేంద్రం రమణీయరూప మసకృద్ధ్యాయే జగన్తోహనమ్.

7

శా. రాముఁ విశ్వవిమోహనుఁ రఘువరుఁ ♦ రాజేంద్రు గంజాక్షు సు
త్రామారాతినిమర్దనుఁ రణబలోదగ్రుఁ రమానుగ్రహుఁ
శ్యామాంగుఁ రవిజార్చితుఁ గనకరత్నాకల్పదీప్తుఁ బరం
ధాముఁ గారణమూర్తిరమ్యుని సుధాధామాననుఁ గొల్చెదన్.

తా. నల్లనిమేఘమువలె సాగనైనకాంతిగలిగినట్టియు పూర్ణచంద్రునింబమువంటి
మొగము గలిగినట్టియు రాక్షసులఁ గొట్టునట్టియు సుగ్రీవునిచేఁ బూజింపఁబడినట్టి
రఘుశ్రేష్ఠుఁ డైనట్టి రత్నములచేఁ బ్రకాశించుచున్నకుండలములు గలిగినట్టి పద్మముల
వంటినేత్రములు గలిగినట్టి మనుష్యమాత్రుఁడు గానట్టి యుద్ధబలముచే గొప్పవాఁడై
నట్టి లక్ష్మీయం దనుగ్రహముగలిగినట్టి రాజశ్రేష్ఠుఁడైనట్టి సుందరమైనరూపము గలిగి
నట్టి జగములను మోపింపఁజేయు రాముని బలమాఱు దలంచుచున్నాను.

శ్లో. రామం రమ్యగుణం రమాపతినమం రాకాశశాంకాననం
రాజన్యం రమణీయరూప మమలం రామాభిరామం హరిమ్
రాజారాధితపాదపద్మ మనిశం రాజన్యసద్భాసితం
రాకేందుప్రతిమం రమాకుచయుగే విన్యస్తహస్తం భజే.

8

శా. రాముఁ రమ్యగుణుఁ రమాధిపనముఁ ♦ రామాభిరాముఁ బరం
ధాముఁ రాజులలాము రాఘవు సుధాధామాననుఁ భార్గవీ
రామారత్నపయోధరోజ్జ్వలకరుఁ ♦ రాకేందుసంకాశు నా
స్వామిఁ రాజవరార్చితాంప్రియుగిళుఁ * సద్భక్తి సేవించెదన్.

తా. సుందరగుణములు గలిగినట్టి విష్ణుతుల్యుఁడైనట్టి పూర్ణచంద్రునివంటి
ముఖముగలిగినట్టి రాజవంశమందుఁ బుట్టినట్టి సుందరరూపము గలిగినట్టి నిర్మలఁడైనట్టి
సుందరులలో సుందరుఁడైనట్టి విష్ణురూపుఁడైన రాజులచేఁ బూజింపఁబడుపాదపద్మ
ములు గలిగినట్టి రాజులయందు లెస్సగాఁ బ్రకాశించుచున్నట్టి పూర్ణచంద్రునితో

సామ్యముగలిగినట్టి లక్ష్యదేవియొక్క స్తనద్వంద్వమందుంచబడిన చేతులు గలరాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. రామం కాశికగౌతమప్రియకరం సీతాపతిం సానుజం
రక్షోఘ్నం వనవాసినం గుణనిధిం విఘ్నఘ్న మాప్తార్కజమ్
నేతోర్బంధనధీరవానరబలం ధిక్కుంభకర్ణేంద్రజి
త్పక్షిగ్రీవమనద్విభీషణమజం శ్రీరామచంద్రం భజే.

9

మ. సరస్వతీ గౌశికగౌతమప్రియకరః * త్వాజేశు విఘ్నఘ్న సు
స్థిరసౌమిత్రి సమేతు రాము ననవాసిన భానుపుత్రాస్తు ను
స్తరవారాశినిబంధనప్లవగసంతాసుః దశాస్యాదిము
ష్కరదైత్యారివిభీషణావను రఘుస్వామి బ్రశంసించెదన్.

తా. విశ్వామిత్రగౌతముల కిష్టముజేయునట్టి సీతానాథుడైనట్టి తమ్మునితోఁ
గూడినట్టి రాక్షసులఁగొట్టునట్టి వనవాసముజేసినట్టి గుణములకు స్థానమైనట్టి విఘ్న
ములను హరించునట్టి ఇష్టుడైనసుగ్రీవుఁడు గలిగినట్టి నేతువుగట్టుటయందు ధైర్యముగల
వానరసేన గలిగినట్టి మంభకర్ణుని నింద్రజిత్తుని రావణుని ధిక్కురించినట్టి విభీషణుని
రక్షించినట్టి పుట్టుపులేనట్టి రామచంద్రుని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. రామం కోమలనీలనీరదనిభం నీలాలకాలంకృతం
కట్యం శోభితకింకిణీర్ఘణార్ఘణాధ్వనై రుపేతం శిశుమ్
కంతాలంబితరత్నునిర్మలనఖం కంజాక్ష మబ్జచ్ఛవిం
భాన్వంతం మకుటాంగదాదివివిధాకల్పం సదాహం భజే.

10

మ. హరినీలాలకు నీలనీరదవిరాజాంగుఁ గిరీటాదిసం
దరసమృద్ధావణుఁ గింకిణీర్ఘణార్ఘణాధ్వనస్ఫురన్మేఘులుఁ
వరశార్దూలనఖప్రకాశితగళుఁ బాలుఁ రఘుస్వామి ను
స్థిరురాకేందునిభాననుఁ గుణనిధిఁ శ్రీరాముఁ గీర్తించెదన్.

తా. నుందరమైన నల్లని మేఘముతో సమానుడైనట్టి నల్లనిముంగురులచే నలం
కరించబడినట్టి మొలయందుఁ బ్రకాశించుచున్న చిరుగంటలధ్వనులతోఁ గూడినట్టి
బాలుఁ డైనట్టి కంతమందు వ్రేలుచున్న చివంగియొక్క (అనఁగాఁ బులియొక్క)
నిర్మలమైనగోరు గలిగినట్టి పద్మములవంటి నేత్రములు గలిగినట్టి పద్మమువంటికాంతి
గలిగినట్టి (నల్లగలువవంటి కాంతిగల) ప్రకాశించుచున్నట్టి కిరీటము భుజకీర్తులు
మొదలగు పలుతెఱంగుల ఆలంకారము గలరాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. రామం సీతాసమేతం విమలరవిశతాభాసమానం రసార్ద్రం
శ్యామం దేదీప్యమానం స్థితరుచిరముఖం కుండలోచాభాసగండమ్
శ్రీవత్సం శ్రీనివాసం సురతరువిలసద్రత్నసింహాసనస్థం
దివ్యాకల్పోజ్జ్వలాంగం దివిజపతినుతం సంతతం తం భజేహమ్. 11

మ. సురభూజాంతికరత్నపీఠవిలసత్ శ్రీః సీతాయుక్తు భా
స్కరకోటిద్యుతిశ్రీనివాసుః గుముదశ్శ్యాముః బరంధాము సుం
దరనుందస్థితపక్తుః జిష్ణునుతు నానారత్నవిభ్రాజితా
భరణుః రాము రసార్ద్రం నాజనుతు శ్రీవత్సాగు నేవించెదన్.

తా. సీతతోఁగూడినట్టి నిర్మలమగు మారుగురునూర్చులతోభతో సమానుఁడై
నట్టి దయారసముచేఁ దడిసినట్టి నల్లపై మిక్కిలి ప్రకాశించుచున్నట్టి చిఱునవ్వుచే
సాగపై నమొగము గలిగినట్టి కుండలములచేఁ బ్రకాశించుచున్న గండస్థలములు గలిగినట్టి
శ్రీవత్సవిహ్నము గలిగినట్టి లక్ష్మీకి స్థానమైనట్టి కల్పవృక్షములయందుఁ బ్రకాశించు
చున్న రత్నపీఠమందున్నట్టి శ్రేష్ఠములగు నలంకారములచేఁ బ్రకాశించు దేహముగలిగి
నట్టి దేవేంద్రునిచే స్తోత్రముచేయఁబడుచున్న రాము నెల్లపుడు నేవించుచున్నాను.

శ్లో. జలనిధికృతసేతుం దేవతానందహేతుం
దశముఖముఖరత్నోచారవైధవ్యహేతుమ్
మునిజననివహానాం ముక్తిసాఖ్యాదిహేతుం
రఘువరకులకేతుం కీర్తయే ధర్మహేతుమ్. 12

మ. తతపాల స్త్యముఖాసురేంద్రసతివైధవ్యప్రహేతుండు సం
తతమానీశ్వరమోక్షసాఖ్యుండు మాత్తరాండాన్వయాంభోధిభా
సితచంద్రుండు సురప్రమోదితుండు రాజీవాయతాక్షుండు బం
ధితసింధుం డగురామభూవిభుండు మన్నించు నను సత్కృపన్.

తా. సముద్రమందుఁ జేయఁబడినగట్టు గలిగినట్టి దేవతల కానందకారణమైనట్టి
రావణుండు మొదలగు రాక్షసులభార్యల వైధవ్యమునకుఁ గారణమైనట్టి మునిసముదా
యములకు మోక్షాదిసాఖ్యులకుఁ గారణమైనట్టి రఘువుయొక్క శ్రేష్ఠమైనవంశమున
కలంకారమైనట్టి ధర్మమునకుఁ గారణమైనరాముని గానముచేయుచున్నాను.

శ్లో. సకలగుణనిధానం యోగిభిస్తూయమానం
భజితసురవిమానం రక్షితేంద్రాదిమానమ్

మహితవృషభయానం సీతయాశోభమానం
స్మరతు హృదయభానుం బ్రహ్మరామాభిరామమ్.

13

మ. వరయోగీంద్రసుతుఁ సురేంద్రముఖిగీర్వాణేశమానావనుఁ
హరమిత్రుఁ హితపుష్పకుఁ జనకజాన్యాముక్తు హృత్పుంకజాం
తరనందీశితభాను సద్గుణనిధిఁ * రామాభిరాముఁ బరా
త్పురు శ్రీరాము నమేయు రాఘవపరబ్రహ్మంబుఁ జింతించెదన్.

తా. సమస్తగుణములకు నిధియైనట్టి యోగేశ్వరులచే ప్రోతముచేయఁబడినట్టి
పాండఁబడిన దేవవిమానము గలిగినట్టి రక్షించఁబడినయింద్రానులగౌరవము గలిగినట్టి
పూజింపఁబడిన యీశ్వరుఁడు గలిగినట్టి సీతచేఁ బ్రకాశించుచున్నట్టి హృదయపుంకు
నూర్వ్యుడైనట్టి సుందరులలో సుందరుడైనట్టి పరబ్రహ్మను (జనము) స్మరించుఁగాక.

శ్లో. వరగుణమణిసింధు రైఘ్నిప్రాణబంధుః
కనకశిఖరిధైర్యో భూతలాబ్ధాతసూర్యః
దశరథనృపసూనుః దేవవక్త్రాబ్జభానుః
జయతు భువనభద్రో నర్వదా రామభద్రః.

14

మ. సరసుఁ సద్గుణత్వసింధువచుధాజాప్రాణసద్బంధువుఁ
ధరణీతామరసప్రభాకరు జగదృద్భద్రాచుసంధాయిఁ బ
క్షిరథతోణిపరత్నముఁ రఘువరుఁ * దేవాగ్రగణ్యుఁ బరా
త్పురు శ్రీరాము నమేరు ధీరు మది సంభావించు నిష్టాప్తిన్.

తా. శ్రేష్ఠగుణములనెడు మణులకు సముద్రుడైనట్టి సీతయొక్క ప్రాణబంధు
వైనట్టి మేరుపర్వతమువంటిదైత్యము గలిగినట్టి భూమియందున్నతకిరణములుగల
నూర్వ్యుడైనట్టి దశరథరాజయొక్క ప్రధానవస్తువైనట్టి దేవతలకుమండు ముఖ్యముగా
లెక్కించఁదగినట్టి పొందించఁబడిన లోకముల శుభములుగలరామభద్రుఁడు వన్న
రక్షించుఁగాక.

శ్లో. త్రిదశకుముదచంద్రో దానవాంభోజచంద్రో
దురితతమిరచంద్రో యోగినాం జ్ఞానచంద్రః
ప్రణతనయనచంద్రో మైథిలీనేత్రచంద్రో
దశముఖిపుచంద్రః పాతు మాం రామచంద్రః.

15

మ. శ్రితనేత్రాబ్జుఁ డఘాంధకారకమలాభిప్రాజ్ఞసుజ్ఞానమా
నితచంద్రుండు సురాబ్జమిత్రుఁ డసురానీకాబ్జసోముండు సం

తతసీతానయనప్రకాశశశిదైః త్యశ్శేష్టప్రాణాపహాః
ద్ధతసోముం డగురామభూవిభుఁడు నిఃశ్యంబు న్ననుం బ్రోవుతన్.

తా. దేవతలనెను కలఁనలకుఁ బండుఁడైనట్టి రాక్షసులనెను పద్మములకుఁ
బండుఁడైనట్టి (అనఁగా వేదతల వానందింపఁజేయువాఁడు) రాక్షసులను బాధించు
వాఁడు) పాపములను చీకటికిఁ జండుఁడైనట్టి యోగులజ్ఞానమునకుఁ బండుఁడైనట్టి
నమస్కరించువారి శేత్రములకుఁ జండుఁడైనట్టి సీతయొక్కకన్నులకుఁ జండుఁడైనట్టి
రామనిశిత్రు వైనట్టియుఁ జండునినలె శోభించునట్టియు రామచంద్రమూర్తి నన్ను
రక్షించుఁగాక.

శ్లో. స్వయువతికుచచంద్రం బంధుదుగ్ధాబ్ధిచంద్రం
సుజనకుముదచంద్రం వైరివక్త్రాబ్జచంద్రమ్
ఏకసితముఖచంద్రం వ్యాపిసత్కిర్తిచంద్రం
సకలభువనచంద్రం సంతతం రామచంద్రమ్.

16

మ. తనయోషాకుచచంద్రు బంధుజనసంతానాబ్ధిచంద్రు సుధా
శనవిద్యేషిముఖాబ్జచంద్రుఁ గరుణాసాంద్రుఁ మునిస్తోత్రు స
జ్జనసీలోత్పలచంద్రు దిగ్భరితరాజత్కిర్తిచంద్రుఁ సనా
తనుఁ జంద్రానను రామభూరముఁ నిఃశ్యంబుఁ బ్రశంసించెదన్.

తా. సీతాకుచములయందు నఖిత్తములు గలవాఁడైనట్టి (నఖిత్తముల నుంచు
వాఁడనుట) చుట్టములనెను పాలసమద్రమునకుఁ జండుఁడైనట్టి యోగులనెను కలు
నలకుఁ జండుఁడైనట్టి శత్రువులముఖపద్మములకుఁ జండుఁడైనట్టి వికసించినముఖ
చంద్రుఁడు గలిగినట్టి వ్యాపించినకీర్తిచంద్రుఁడు గలిగినట్టి ఎల్లలోకములకుఁ జండుఁ
డైనట్టిరామచంద్రు నెల్లపుడు నేవించుచున్నాను.

శ్లో. భేత్తారం దశకంఠకంఠకదళీః కందర్పదర్పాపహా
శ్రీకంఠాకృతి మాన్మనవానమములం ఘోరాసురప్రాణదమ్
బాణం ప్రత్యుపసంహారంత మతులం బాణాసనోద్యత్కరం
వందేరాతిభయానహం మునినుతం రామం ఘనశ్యామలమ్.

17

ఉ. లీలదశాస్యకంఠకదళీదళనిక్రమవిక్రనుక్రముఁ
ఫాలవిలోచనాకృతిశుభప్రదు దైత్యవిరాము మానిరా
ట్పాలు విరోధిభీతికరుఁ బాణపరంపరకార్ముక్తోజ్జ్వలుఁ
నీలఘనాఘనాంగు రమణీయచరిత్రుని రాముఁ గొల్చెదన్.

తా. రావణునియొక్క ఆరటిదస్వలపంటికంతములను ఛేదించినట్టియు మన్నఘ
నిదర్పమును హరించిన యీశ్వరునియాకారము గలిగినట్టియు నిర్మలనిదయచేఁ దడవు
చున్నట్టియు భయంకరులగు రాక్షసులస్రాణములను హరించునట్టి బాణమును (రాక్షస
సంహారానంతరమందు) ఉపసంహరించుచున్నట్టి సామ్యములేనట్టి ధనుస్సునందు సంధిం
చినహస్తములు గలిగినట్టి శత్రువులకు భయంకరుడైనట్టి మునులచే ప్రోత్సహించేయఁబడి
నట్టి మేఘమువలె నల్లనైనరాముని నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. ఆకర్ణాంతగుణోల్లసచ్ఛరమజం కల్పాంతకాలోపమం
నేత్రాంతారుణతాం వహంత మనిశం ప్రహృదదన్నాకినామ్
పౌలస్త్యాసుగదృష్టిచంచలకరం శస్త్రాస్త్రసంధాయినం
బాణానేకవిచిత్రహస్తకశలం శ్రీవీరరామం భజే.

18

తా. ఆకర్ణాంతగుణప్రయుక్తవిశిఖం * డై తామ్రనేత్రాబ్జః డై
యాకల్పాంతకృతాంతః డై చలితశైత్యాలోకనుం డై పరా
నీకాశ్చర్యవిచిత్రలాఘవశరానీకుండు నాదేవతా
లోకాభీష్టదు వీరరామవిభు నాలోకింతు నశ్రాంతమున్.

తా. కర్ణాంతపర్యంత మున్న నారయందు శోభించుచున్న బాణము గలిగినట్టి యుఁ
బుట్టువులేనట్టియుఁ బ్రశంసుమందలి యమునితో సామ్యము గలిగినట్టియు నేత్రస్రాంత
ములయం దెఱుపును విహించుచున్నట్టియు దేవతలకు సంతోషము నిచ్చునట్టియుఁ
బులస్త్యునంతమందలి రాక్షసులదృష్టికిఁ జలనముఁ జేయునట్టియు మంత్రస్త్రధానబాణ
ములను కేవలబాణము లనుసంధానముఁ జేయునట్టియు బాణముల బహుచిత్రములుగ
హస్తనైపుణ్యము గలిగినట్టి వీరుడైనరాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. సహి మాతా సహి తాతో సహి మమతనయాశ్చ వై వ సోదర్యః
ఇతి మమనికశే మృత్యో రఘుపతి రయమేవ బంధురాసన్నః.

19

ఉ. ఆరయ మృత్యునన్నిహిత * మైనతరిఁ దనతల్లిదండ్రులు
గూరిమిఁ గల్గిపట్టికొడుకుల్ నిజసోదరు లింక నన్య లే
వ్వారలు లేరు లేరు హితవర్తనుఁ డార్తశరణ్యగణ్యుఁ డౌ
శ్రీరఘరామడై వతమె * చేరువబందుగుఁ డై మెలంగెడిన్.

తా. నాకు మృత్యువు సహిపించియుండఁగాఁ దల్లిలేదు, తండ్రిలేడు, కొడుకులు
లేదు, తోఁబుట్టినవాడు లేడు ఇట్లుండఁగా నీరాముడే దగ్గరముట్టమైయుండును.

శ్లో. దేవేంద్రేణ సమర్పితే ధ్వజయుతే తత్స్వందనే సంస్థితం
సోత్కంతం సురవైరివీర్యవిభవం జ్ఞాత్వా భుజాస్థానమ్
కృత్వా సూతయుతం దశాననహరం తూణీరసంస్థం శరం
హృత్వా జ్యోనినదాదరాతిభయదం శ్రీవీరరామం భజే. 20

మ. శతమన్యర్పితసూతకేతుయుతభాగస్వత్స్వందనారూఢుఁడై
ప్రతివోధీశబలం బెఱింగి కృతదోహస్సాన్నిలుండు సోత్కంతనో
ద్ధతుఁడై జ్యోనినదంబున భయదుఁడై * దైత్యేశనానాశుగా
దృతహస్తం డగువీరరామువిభు నెంతయు స్వాంతమం దెప్పుడున్.

తా. ఇంద్రునిచేత సింహడినట్టి పెక్కుమతోఁగూడినట్టి యాయుధునిరభమం
దున్నట్టియు వేడుకతోఁ గూడుకొన్నట్టియు రాక్షసపరాక్రమము నెఱింగి చేయి
జరచి సారథితోఁగూడునట్లుగా రాక్షసుని సంహరించునట్టి యంబులపొదియందున్న
బాణమునుబూని ధనుష్టంకారమువలన శత్రుభయముఁజేయు వీరుఁడగురాముని నేవించు
చున్నాను.

శ్లో. రుచిరమణికిరీటం సుందరభూలలాటం
కనకరుచిరచేం కాశనదోగభేలమ్
విమలజలదనీలం కుండలోద్భాసికర్ణం
రఘుకులజనరత్నం సంతతం చింతయామి. 21

చ. సురుచిమణికిరీటు నతిసుందరభవ్యలలాటు గాంచన
స్ఫురితవిశాలచేలు ఫణిపుంగవభోగవిభోగభేలు కం
భరనిభనీలు సన్ననివిఠానవిరాజితకుండలద్వయుఁ
సరసిజమిత్రవంశమణిసంతత మొత్తు హృదంతరంబునన్.

తా. సుందరమగు మణికిరీటము గలిగినట్టియు సొగసైనకనుబొమలు లలా
టము గలిగినట్టియు బంగారుచే సొగసైనబట్ట గలిగినట్టియు శేషునిదేహమందు విహరించు
చున్నట్టియు నిర్మలమేఘమువలె నల్లనైనట్టియుఁ గుండలములచేఁ బ్రకాశించునట్టి
కర్ణములు గలిగినట్టియు రఘుకులమనుష్యులలో శ్రేష్ఠుఁడైనరాము నెల్లపుడు ధ్యానిం
చుచున్నాను.

శ్లో. శ్రీవత్సాంక ముదారకౌస్తుభలనత్ప్రీతాంబరాలంకృతం
నానారత్నవిరాజమానమకుటం నీలాంబుదశ్యామలమ్
కస్తూరీఘనసారచర్చితతనం మందారమాలాధరం
కందర్పాయుతసుందరం రఘుపతిం సీతాసమేతం భజే. 22

మ. వనదశ్యాచులదివ్యవిగ్రహుని శ్రీవత్సాంకుః బీతాంబర౯
 ఘనసారాంతమృగీసుదాంచితు లసత్కంధర్పసౌందర్య౯ గాం
 చనరత్నోజ్జ్వలనత్కిరీటు విబుధఃప్రౌజసృజ౯ సంస్థితౌ
 నను సీతాయుతుః గౌస్తభద్యులిజగన్నాథ౯ మది౯ గొల్చెదన్.

తా. శ్రీవత్సచిహ్నము గలిగినట్టియు గొప్పకౌస్తుభముచేఁ బ్రకాశించుచున్న
 పీతాంబరముచేత నలంకరించఁబడినట్టియు బహురత్నములచేఁ బ్రకాశించునట్టి కిరీటము
 గలిగినట్టియు నల్లనిమేఘమువలె నల్లనైనట్టియు కస్తూరిచేతను గర్పరముచేతను బూ
 యఁబడినదేహము గలిగినట్టియు మందారమాలికను ధరించినట్టియు బహుమన్మథులవలె
 సుందరుఁడైనట్టియు సీతతోఁగూడిన శ్రీరాముని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. యన్నామైవ సహస్రనామసదృశం యన్నామవేదై స్సమం
 యన్నామాంకితవాక్య మాసురబలస్త్రీగర్భవిచ్ఛేదనమ్
 యన్నామశ్వపచార్యభేదరహితం ముక్తిప్రదానోజ్వలం
 తన్నామాలఘురామరామరమణం శ్రీరామనామామృతమ్. 23

ఉ. ఏవిభుపేరు వేదనమ * మెన్న సహస్రసమాఖ్యసన్నిభం
 బేవిభునామకీర్తన రహిత దనుజాంగనగర్భభేదనం
 బేవిభునామ మెన్నగ మహిత శ్వపచార్యభేదవర్జితం
 బేవిభుపేరు ముక్తిద మదెంతు సుధాదము రామనామమున్.

తా. ఏవేరు సహస్రనామములతో సమమో యేవేరు వేదములతో సమమో
 యేవేరుచే నలంకరించఁబడినవాక్యము రాక్షసస్త్రీగర్భములను భేదించునో ఏవేరు చండా
 లులు యోగ్యులు ననుభేదములేనిదై యెల్లపుడు ముక్తినిచ్చునో అట్టిప్రసిద్ధమైన
 గొప్పది యగునట్టి మిక్కిలి మనోహరమైనవానిలో సంతోషకరమైన రామనామామృత
 మును దలంతును.

శ్లో. రామం రాక్షసమర్దనం రఘువరం దైతేయవిధ్వంసినం
 సుగ్రీవేష్ఠితరాజ్యదం సురపతే ర్భీత్యంతకం శార్ఙ్గణమ్
 భక్తానా మభయప్రదం భయహరం పాపాఘవిధ్వంసినం
 సామిరిస్తుతపాదపద్మయుగళం సీతానమేతం భజే. 24

మ. రవిపుత్రేష్ఠితరాజ్యదుర్ రఘువరుర్ * రక్షకులధ్వంసకుర్
 దివిజాగీశ్వరభీతినంహరు శ్రితార్తిఘ్నుర్ మహాపాపవ

రవినాశుఁ ధరణీసుతాసహితు శ్రీరాముఁ బరంధామునిఁ
బనమానాత్మజనేవితాంఘ్రికమలుఁ భావించు శార్ఙ్గిఁ హరిన్.

తా. రాక్షసులను మర్దించునట్టియు రఘువంశశ్రేష్ఠుడైనట్టియు దితిపుత్రులైన
రాక్షసభేదములను నశింపజేయునట్టియు సుగ్రీవుని కిష్టమైనరాజ్యము నిచ్చునట్టియు
నింద్రునిభయమునను సంహరకుఁ డైనట్టియు శార్ఙ్గధనుస్సు గలిగినట్టియు భక్తుల కభయ
మిచ్చునట్టియు భయమును హరించునట్టియుఁ బాపసమాదాయమును బోగొట్టునట్టియు
నాంజనేయునిచే స్తోత్రముచేయుఁబడిన పాదపన్నద్వంద్వము గలిగినట్టియు సీతతోఁ
గూడినరాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో.రామం రక్తసరోరుహాక్ష మమలం లంకాధినాథాంతకం
కాసల్యానయనోత్సుకం రఘువరం నాగేంద్రతల్పస్థితమ్
వై దేహీకుచకుంభకుంకుమరజోలంకారహారం హరిం
మాయామానుషవిగ్రహం రఘువతిం సీతాసమేతం భజే. 25

శా.కాసల్యానయనోత్సుకుఁ నిచులు లంకానాథవిధ్వంసినీ
తాసాధ్వీకుచకుంకుమాంకితలసద్వత్సుఁ సరోజేక్షణుఁ
దాసస్తోత్ర భుజంగతల్పు నరనాథస్వామి శ్రీరామునిఁ
నాసామిఁ రఘునాయకుఁ దలఁచెద * న్తాయామనుష్యాకృతిన్.

తా. ఎఱ్ఱదామరలవంటి శేత్రములుగలిగినట్టి నిర్మలఁడైనట్టియు రావణునికి
యముఁడైనట్టియు కాసల్యాదేవియొక్క శేత్రముల కానందకరుడైనట్టియు రఘువంశ
శ్రేష్ఠుడైనట్టియు శేషశయ్యయందున్నట్టియు సీతయొక్కకలశములవంటి స్తనముల
యందలి కుంకుమపరాగ మలంకారముగలహారములు గలిగినట్టియు విష్ణురూపుఁడైనట్టి
మాయామనుష్యదేహము గలిగినట్టి సీతతోఁగూడిన రఘునాథుని నేవించుచున్నాను.

శ్లో.రామం హేమతటిత్ప్రభాంశుకధరం వీరాసనే సంస్థితం
బాలం నీలచణిప్రభం మధురిపుం దై త్యేంద్రగర్వాపహమ్
విశ్వామిత్రనస్తిష్ఠనానరవనై స్సంసేవ్యసూనం సదా
నిత్యం భాస్కరచంద్రకోటిసదృశం సీతాసమేతం భజే. 26

మ.వరవీరాససంస్థితుఁ మధురిపుఁ * వై దేహీసంయుక్తు నుం
దరవిద్యుత్ప్రభుఁ గాంచనాంబరధరుఁ * దై త్యేంద్రగర్వాపహుఁ
వరదుఁ భాస్కరచంద్రకోటినిభు విశ్వామిత్రవైరించ వా
నరసంసేవితు బాలు నీలసదృశుఁ * రామప్రభుఁ గొల్చెదన్.

తా. బంగారువికారమైనట్టి మెఱుపువంటికొంతిగల వస్త్రమును ధరించినట్టి యౌవరాసననుచున్నట్టియు బాలుఁడైనట్టియు నింద్రసీలముల కొంతివంటికొంతి గలిగినట్టియు మధ్యామరునిశత్రు డైనట్టియు రాక్షసగర్వమును హరించినట్టియు విశ్వామిత్రునిచే వసియించే వానరులచే నెల్లపుడు నేవించఁబడుచున్నట్టియు బహుసూర్య చంద్రులతోఁ దుల్యుఁడైనట్టియు సీతతోఁగూడినరాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో॥ శత్రుభూషీ వ్యజనాంకితోపి భరతః పార్శ్వద్వయే వశ్చిమే
చక్రం చామరసంయుతం కలితవాణ్ యంనేపతే లక్ష్మణః
మూలే కల్పితరో రివీకూనవిలసన్తాణిశ్యసింహాసనే
పద్మాస్యం మునినేవితం రఘుపతిం సీతాసమేతం భజే.

27

తా. మందారాంతికపుష్పకాంతివిలసన్తాఃశ్యసింహాసనం
బంధుఁ జామరపుండరీకధరు లై * సానందు లై భ్రాతృ లిం
పాండవ గొల్వ ముసుల్ భజింపఁ జెటు వింపాండవ బ్రకాశించు నా
నంద బ్రహ్మము రామచంద్రుఁ గొలుతుఁ * నాశీకవక్త్రుఁ హరిన్.

తా. కల్పవృక్షము మొదటఁ బ్రకాశించుచున్న మణిపీఠమందున్న యేరాముని వింజామరలతోఁగూడిన శత్రుఘ్నుఁడును భరతుఁడును రెండు ప్రక్కలయందును ఆవిం జామరలతోఁ గలిసినగొడుగును లక్ష్మణుఁడు పూనినవాఁడగుచు వెనుకను ఉండి నేవించు చున్నాఁడో అట్టిపద్మమువంటి మొగము గలిగినట్టియు ఋషులచే నేవించఁబడుచున్నట్టియు సీతతోఁగూడినరఘునాథుని నేవించుచున్నాను.

శ్లో॥ వామాంకోపరితప్తకాంచననిభం సీతాసమాలోకితం
హస్తాభ్యాం ధృతచక్రచామరమహాసామిత్రిణానేవితమ్
సిత్యం పూజితపాదపద్మయుగళం దైవై స్సురేంద్రాదిభిః
సేవ్యం మానుషరాక్షసైః కపివరై శ్రీరామచంద్రం భజే.

28

మ. సతతంబు వ్యజనాతవత్తధరుఁ డై * సామిత్రి గొల్వంగ సం
తత మింద్రాదిసుపర్వ లంఘికములఁదవ్వంద్వంబుఁ బూజింప నా
శ్రితదైతేయకపింద్రమర్త్యతతి సంసేవింప వామాంకసం
స్థితశృంగారధరాకుమారిఁ గను నాశ్రీరాము నేవించెదన్.

తా. ఎడమతోడపైఁ బుటమువేసిన బంగారముతో దుల్యురాలైన సీతం జూ
చుచున్నట్టియు చేతులచేఁ బాల్చఁబడిన చక్రచామరముగల లక్ష్మణునిచే నేవింపఁబడి

నట్టియు నింద్రాదిదేవతలచే నెల్లపుడు సేవింపబడిన పాదపద్మద్వయము గలిగినట్టియు మనుష్యులచే రాక్షసులచే వాసరులచే సేవించఁదగినరామచంద్రుని సేవించుచున్నామ.

శ్లో. కస్తూరీతిలకం కపీంద్రహరణం కారుణ్యవారాన్నిధిం
క్షీరాంభోధిసుతాముఖాబ్జమధుపం కళ్యాణసంపన్నిధిమ్
కౌసల్యానయనోత్సుకం కపివరత్రాణం మహాపౌరుషం
కామారప్రియ మర్కకోటిసదృశం సీతాసమేతం భజే. 29

శా. కౌసల్యానయనోత్సుకుఁ సరసిజాఁ గారాసనాబ్జాలిక్తై
లాసాధీశ్వరమిత్రునిఁ మృగమదాంలంకారఫలస్థలుఁ
రాసూనుఁ రవికోటితుల్యుఁ గపివరత్రాణు భవ్యాత్మసీ
తాసాధ్వీయుతుఁ గాలభేదిఁ గొలుతుఁ దాంతుఁ మహాపౌరుషున్.

తా. కస్తూరిబొట్టుగలిగినట్టియు వాలిని హరించినట్టియు దయాసముద్రుఁడైనట్టియు లక్ష్మీయొక్క ముఖపద్మమునకుఁ దుమైదయైనట్టియు శుభసంపదలకు నిధియైనట్టియు కౌసల్యాదేవియొక్క సేత్రముల కుల్లాసముఁజేయునట్టియు సుగ్రీవుని రక్షించినట్టియు గొప్పపరాక్రమము గలిగినట్టియు కామారావనచే సంతోషింపఁజేయునట్టియు బహునూర్యులతోఁ దుల్యుఁడైనట్టియు సీతతోఁగూడినరాముని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. విద్యుతోక్తిడివాకరద్యుతిసిభం శ్రీకౌస్తుభాలంకృతం
యోగేంద్రై స్సనకాదిభిః పరివృతం కైలాసనాథప్రియమ్
ముక్తారత్నకిరీటకుండలధరం గ్రైవేయహారాన్నితం
వై దేహీకుచసన్నివాస మనిశం సీతాసమేతం భజే. 30

మ. ఇనసాదామనికోటికోటిసిభు గౌరీశప్రియుఁ రత్నకాం
చనగ్రైవేయకిరీటకుండలపిరాజతౌస్తుభాలంకృతుఁ
సనకాదిప్రకటప్రభావయతినన్తాన్యుఁ ధరావృత్తికా
స్తనకుంభాంచితకుంకుమాంకితుని సీతారాముఁ బ్రార్థించెదన్.

తా. కోటి మోటుపులయొక్కయు నూర్యునియొక్కయు కాంతితోసమానుఁడైనట్టియు శోభాయుక్తమగు కౌస్తుభముచే నలంకరించఁబడినట్టియు సనకాదియొగిల్లే
పులచేఁ జాట్లు వారుఁబడినట్టియు శివునికిఁబ్బుఁడైనట్టియు మువ్వములు రత్నములు ప్ర
ధానముగల కిరీటము కుండలములు ధరించునట్టియు గంఠాలంకారముల తోహరణముల
తోఁ గూడినట్టియు సీతయొక్కకుచములయందు నివాసము గలిగినట్టియు సీతతోఁగూ
డినరాము నెల్లపుడు సేవించుచున్నాను.

శ్లో. విద్యుత్తోటిసహస్రభానునదృశం సింహాసనే సంస్థితం
 మూలేకల్పతరోర్గ్రహాఃపణిమయో భానం పశీశం విభుమ్
 సుగ్రీవాంగదజాంబవాడిహారిభిః సంసేవ్యమానం హరిం
 శంభు బ్రహ్మసురాదిభిః కరిచృతం సీతాసమేతం భజే.

31

మ. దివిజానోకహసన్నికృష్టవిలసత్సంహాసనాసీనుః డై
 రవిసాదాపనుసికోటికోటినిభుః డై * బ్రహ్మేశముఖ్యామల
 న్నవుః డై వాయుజభానుజాదికపిసంతానార్చితం డై నరా
 ఘృవు సీతాన్వితం రామచంద్ర పదసత్కంజంబు లర్పించెదన్.

తా. కోటిమొత్తలతోడను వేయిసూర్యులతోడనుసమానుఁడైనట్టియు కల్పశృ
 ఙ్గముయొక్క మొదట మాణిక్యవికారమైన పీతమందున్నట్టియు తేజోరూపుఁడైనట్టి
 యుఁ బరమేశ్వరుఁ డైనట్టియు సమర్థుఁడైనట్టియు సుగ్రీవుఁడు, అంగదుఁడు, జాంబవం
 తుఁడు మొదలగువానరులచే నేవించఁబడుచున్నట్టియు విష్ణురూపుఁడైనట్టియు శివ బ్ర
 హ్మ దేవాదులచే జాట్టువారఁబడినట్టియు సీతతోఁగూడినరాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. మేఘశ్యామల మంబుజాతనయనం విస్తీర్ణవత్సస్థలం
 బాహుఃప్రసవ్యంద్వవిరాజితం సువదనం శోణాంఘ్రిపంకేరుహం
 నానారత్నవిచిత్రభూషణముతం కోదండబాణాంకితం
 త్రైలోక్యాప్రతిమానమందరతనుం సీతాసమేతం భజే.

32

మ. సరసీజాయతనేత్రుఁ దోయజవిరాజిద్ధాతు శోణాంఘ్రిపం
 కరుహం దీర్ఘ కర్ణ విశాలతరవత్సస్థాను నానామణి
 స్ఫురితాకల్పవిభూషితుఁ సువదను * నృభువుత్రికాధీశ్వరు
 న్మరకోదండధరు ద్విలోకవిలసత్సందర్శ్య నేపించెదన్.

తా. మేఘమువలె నల్లనైనట్టియు పద్మములవంటికన్నులు గలిగినట్టియు విశాల
 మైన పశ్చిమముగలిగినట్టియు రెండుచేతులచే బ్రకాశించుచున్నట్టియు మంచిమోము
 గలిగినట్టియు నెఱ్ఱనిపాదపద్మములు గలిగినట్టియు బలుతెఱంగురత్నములచే జిత్రము
 లగు నలంకారములతోఁగూడినట్టియు ధనుర్బాణములచేఁజిప్పితుఁడైనట్టియు మూడు
 లోకములనుండు సామ్యములేని సుందరదేహముగలిగినట్టియు సీతతోఁగూడినరాముని
 నేవించుచున్నాను.

శ్లో. దివ్యారణ్యయతీంద్రనామనగ రేమధ్యే మహామంటపే
 స్వర్ణస్తంభసహస్రరూడశయుతే మందారమూలాశ్రితే

నానారత్నవిచిత్రవిర్క్లమహాసింహాసనే సంస్థితం
సీతాలక్ష్మణసేవితం రఘుపతిం సీతాసమేతం భజే.

33

మ. విదితారణ్యయతీంద్రనామనగరిక్ ధ్వజాండు కల్పఫలిక్
బదియార్వన్నైపసిండికంబములచే ధాసిల్లు సౌధంబునం
దుశయాన్మద్యుతిపీఠ మధ్యమమునం దుర్వీతనూజాత నె
మ్మది సౌమిత్రియుఁ గొల్పఁ జెల్వలరు రాఁచుసావమిఁ బ్రార్థించెదన్.

తా ప్రశస్తమైన అరణ్యయతీంద్రనామ మగుపట్టణమున గొప్పమంటపమం
దు మధ్యభాగమందు పయ్యారువేలబంగారుస్తంభములతోఁ గూడినట్టి మందారస్పృశ్
మూలముం బొందినట్టి బహురత్నచిత్రమైన నిర్మలసింహాసనమందున్నట్టియు సీతా
లక్ష్మణులచే సేవించఁబడినట్టియు సీతతోఁగూడినరఘునాథుని సేవించుచున్నాను.

శ్లో.యత్పాదాంబుజసంభ వాత్రిపథగాభాగీరీధీము క్షిదా
లోకానాం హతకిల్బిషా భగవతీ సుందాకిని శాంభవీ
లోకేభాతి సరస్వతీ సురనదీ పుణ్యేందుకాంతిప్రభా
తం విష్ణుం భరతాగ్రజం రఘువరం సీతాసమేతం భజే.

34

మ. భవసిధ్వంసిని ముక్తిదక్ ద్రిపథగక్ ధాగీరధిక్ శాంభవిక్
దివిప్రదీని శారదీ భగవతి ధ్వజాంతులాప్తప్రభక్
భవుకాత్మక్ గనె పాదపద్మమున సేవయాత్ముఁ డావిష్ణు రా
ఘవు సీతాన్వితు రామచంద్రవిభు శత్రుంజంబు లర్పించెదన్.

తా. ఎవనిపాదపద్మమంగుఁ బుట్టినగంగ భగీరథునికూతురై ముక్తి నిచ్చునది
యై లోకములపాపమును గొట్టివేయునదియై భగవత్స్వరూపయై సుందాకినినామముగ
లదియై యీశ్వరునిభార్యయై సరస్వతీనదియై జేసినదియై పవిత్రమైనదియై చంద్ర
కాంతిపండితాంతి గలదియై లోకమంగుఁ బ్రకాశించుచున్నదో అట్టి విష్ణుస్వరూపుఁ
డైనట్టియు భరతునియన్న యైనట్టియు సీతతోఁగూడిన రఘువంశశ్రేష్ఠుని సేవించు
చున్నాను.

శ్లో.యత్పాదాంబుజరేణునామునిసతీయు క్తింగతాయస్తహః
పుణ్యం పాతకనాశనం త్రిజగతాంభాతి స్త్రుతం పావనమ్
స్త్రుత్యా రాఘవ మప్రమేయ మమలం పూర్ణేందుమందస్థితం
తం రామం సరసీరుహాక్ష మమలం సీతాసమేతం భజే.

35

ఉ. ఏవిభుపాదరేణుకణః • మించుక సోకి యహల్యశాపముః
బోవిడనాడె సంస్కరణః • పొందుగఁ జేసి కృతార్థయై జగ
త్పావని యంచుఁ గీర్తిఁ గనఁ • దత్సరసిరుహపత్రనేత్రు సీ
తావిభుఁ గైరవాప్తపనమః • ధామదరిన్దితు రాముఁ గొల్చెదన్.

తా. ఎవనిపాదపద్మమందలిఘోరిత గౌతమునిభార్య కాపవిమోచనమును బొందెనో ఎవనితేజస్సు పవిత్రమైనదియు స్తరించబడినదియై పవిత్రముచేయునట్టిది గను నగుచు మూఁడులోకముల పాపనాశనముచేయుచుఁ బ్రకాశించుచున్నదో అట్టి రఘునంశమందుఁ బుట్టినట్టియుఁ బ్రమాణించ శక్యము గానట్టియు నిర్మలఁ డైనట్టియుఁ బూర్ణచంద్రునినింజిమందహసము గలిగినట్టియు పద్మమలంగటికన్నులు గలిగినట్టియు నిర్మలఁ డైనట్టియు సీతతోఁ గూడినట్టిరాముని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. వై దేహీకుచమండలాగ్రవిలసన్న్యాశిక్యహస్తాంబుజం
చంచత్కంకణహారనూపురలనత్కేయూరహారాన్వితమ్
దివ్యశ్రీమణికుండలోజ్జ్వలనుహాభూషానహస్తాన్వితం
వీరశ్రీరఘువుంగవం గుణనిధిం సీతానమేతం భజే

36

చ. జనకసుతాకుచోపరిలసన్తణిపాణిసోజురత్నకాం
చనమకుటాంగదాద్యఖిలచారువిభూషణభూషితాంగున
జ్జననుతపాదపంకజ విశాలభుజాంతరు వీరరాఘవుఁ
దినమణివంశవర్ధను సత్తీయుతు నెంచి నమస్కరించెదన్.

తా. సీతయొక్క స్తనమండలముపైఁ బ్రకాశించుచున్న రత్నమైన చంద్రపద్మము గలిగినట్టియుఁ బ్రకాశించుచున్నకంకణములు హారములు కాలికడియములు ప్రకాశించుచున్న భుజకీర్తులు హరవిశేషములు అనునానితోఁ గూడినట్టియు శ్రేష్ఠమైన మాణిక్యకుండలములతోడను బ్రకాశించుచున్న గొప్పయలంకారసహస్రముతోఁ గూడినట్టియు గుణములకు ఘనమైనట్టియు సీతతోఁ గూడినట్టి రఘునంశశ్రేష్ఠుని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. వై దేహీకుచమండలోపరిలసన్న్యాశిక్యహారావళీ
మధ్యస్థం నవసీతకోమలరుచిం సీలోత్పలశ్యామలమ్
కందర్పాయుతకోటిసుందరతనుం పూర్ణేందుబింబాననం
కౌసల్యాకులభూషణం రఘుపతిం సీతానమేతం భజే.

37

మ. ధరణీపుత్రికుచోపరిప్రవిలసన్ద్ర త్నావళీమధ్యభా
సురపర్జన్యవిసీలరత్నసదృశుఁ • సూనాస్త్రసాహస్రసుం

దరుః బూర్ణేందునిభానను రఘువర్తః ♦ దైత్యాంతకుః గోసలే
శ్వరపుత్రీకులభూషణుః జనకజానంయుక్తుః బాగ్ధిం చెదన్.

తా. సీతయొక్క స్తనమండలముపైఁ బ్రకాశించుచున్న మణిహారపక్షిమధ్య
మం దున్నట్టియు వెన్నవలె మృదువైనశోభఁ గలిగినట్టియు నల్లగులువవలె నల్లనైనట్టి
యు బహుమన్న భులవలె సుందరమైనశరీరము గలిగినట్టియుఁ బూర్ణచంద్రబింబమువంటి
మోము గలిగినట్టియు కాసల్యయొక్క కులమునకు (ఆనఁగా మాతామహావంశమునకు)
అలంకారమైనట్టియు సీతతోఁగూడినట్టిరఘునాథుని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. వై దేహీయతవామభాగమతులం వందారుచందారకం
వందే స్రస్తుతకీర్తివాసితరుచ్ఛాయానుకారిప్రభమ్
వై దేహీకుచకుంకుమాంకితమహోరన్నం మహాభూషణం
వేదాంతైరుపగీయమాన మసక్త త్స్వితాసమేతం భజే. 38

మ. ధరణీజాన్వితవానుభాగు విమలుః ♦ దాసామరానోకహుః
సరసుః బ్రస్తుతకీర్తివాసితరుచ్ఛాయానుకారిః ధరా
వరపుత్రీకుచకుంకుమాంకితలసఃస్వత్సుః మహాభూషణుః
వరవేదాంతనిరంతరస్తుతు విభుః ♦ వర్జితం సీతాయుతున్.

తా. సీతతోఁగూడిన యెడమపార్శ్వము గలిగినట్టియు సావ్యములేనట్టియు న
మస్కరించువారికిఁ గల్పవృక్షమైనట్టియు స్తోత్రముచేయఁబడినకీర్తిచేఁ బ్రకాశింపఁజే
యఁబడినట్టియు చెట్టునీడను బోలిన కాంతిగలిగినట్టియు సీతయొక్క స్తనములయందలి
కుంకుమచేఁ జిహ్నితమైన గొప్పవత్సస్థలము గలిగినట్టియు గొప్పఅలంకారములు గలిగి
నట్టియు ఉపనివత్తులచే నులింపఁబడుచున్నట్టియు సీతతోఁగూడినరామునిఁ బలుమాఱు
నేవించుచున్నాను.

శ్లో. వై దేహీ స్తనకుంభసంభ్రామపరీరంభాదృశం సింధుగం
రాకాచంద్రనిభాననం రఘువరం రాజీవప్రేక్షణమ్
సావృణ్మేఘునిభద్యుతిం స్థితయుశం హారావలీభూషితం
శ్రీరామం ప్రణమామి భక్తజనతాచింతానుశం సంశతమ్. 39

మ. రమణీయావనిజాపయోధరపరీరంభుః సముద్రస్థితః
గమలాక్షుః హసితాననుః పరదు రాకాచంద్రబింబాస్య ర
త్నమయోద్యోతవిభూషణుః రఘువరుః ♦ దాసామరానోకహుః
విమల స్తవ్యఘనాఘనాంగు మది భావించుత్తుః గృహకాంక్షి నై.

తా. సీతయొక్క స్వనకలశములయొక్క తొందరచేతనైన యాలింగనమం దా దరము గలిగినట్టియు సముద్రమును బొందినట్టియు (అనగా సముద్రశయనుడనుట) పూర్వచంద్రునితో సమానముగు మొగము గలిగినట్టియు రఘుశ్రేష్ఠుడైనట్టియు పద్మము లేకులపంటికన్నులు గలిగినట్టియు నర్హకాలమేఘముతోఁ దుల్యమగుకొంతి గలిగినట్టి యొఁ జిటునవ్వుతోఁగూడినట్టియు హరపజ్జ్వలచే నలంకరింపఁబడినట్టియు భక్తసమూహమునకుఁ జంతారత్నమైనట్టిరాము నెల్లపుడు నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. వై దేహీరమణీ హిరణ్యతిలకం విశ్వంభరాపాలకం
వర్ధిష్ఠం వివిధాయుధేషు నిపుణం విద్యజనశ్రీకరమ్
విద్యావానగృహం వియచ్చరనుతం విద్యుత్ప్రకాశాంబరం
వివ్రతాణవిధేయ మాదిపురుషం శ్రీరామచంద్రం భజే. 40

మ. ఊతిపులీరమణుఁ హిరణ్యతిలకుఁ * శ్రీరాము వర్ధిష్ఠుర
ఊతవిశ్వంభరు దేవతావినుతు రాజీవాక్షు విప్రావసుఁ
దతవిద్యజ్ఞనశ్రీకరుఁ సకలవిద్యావాసు సాదామిసీ
ద్యుతిచేలుఁ వివిధాస్త్రశస్త్రనిపుణుఁ * దోషాపహుఁ గొల్పెదన్.

తా. సీతయొంటిగారుబొట్టుగాఁ గలిగినట్టియు భూమినిబాలించునట్టియు పృథ్విఁ బొందునట్టియు సమస్తాయుధములయందు నేర్పరియైనట్టియు విద్యాంసులకు శోభను జేయునట్టియు విద్యలకు నివాసస్థానమైనట్టియు దేవతలచే స్తోత్రముచేయఁబడినట్టియు మొఱపునంటి శోభగలపస్త్రము గలిగినట్టియు బ్రాహ్మణసంరక్షణమునకు నధీశుఁ డైనట్టియు నాదిపురుషుడైన శ్రీరామచంద్రుని నేమించుచున్నాను.

శ్లో. వై దేహీవశవర్తినం రణజితం రత్నాకరాగారిణం
వజ్జిగ్రీవ మదానహం పటుభుజం వద్వాప్తకోటిప్రథమ్
విష్ణుం జిష్ణు మవార్యశౌర్యనిలయం నీలాంబునశ్యామలం
రత్నాలంకరణాన్వితం రఘుపతిం శ్రీరామచంద్రం భజే. 41

మ. అవనీజావశవర్తి జిష్ణురఘురామాధీశు దోస్సారునిఁ
రవోటిద్యుతినిలనీరదనిభుఁ * రత్నాకరాగారు రా
ఘవు సర్వాత్ము నవార్యశౌర్యుఁ గనకాకలోష్ఠజ్జ్వలలుఁ బుష్కరికం
తవినిర్భేదను విష్ణునిఁ హృదయవీరంబందు భావించెదన్.

తా. సీతకు పశమంగుండునట్టియు యుద్ధమందు జయించునట్టియు సముద్రము గృహము గలిగినట్టియు రావణమదమును గోసివేసినట్టియు సమగ్రములైన హస్తములు

గలిగినట్టియు కోటిసూర్యులకాంతి గలిగినట్టియు వ్యాపకస్వభావుఁడును జయస్వభావుఁడునైనట్టియు అడ్డగింపశక్యముగానిశౌర్యమునను స్థానమైనట్టియు నల్ల మేఘమువలె నల్లనైనట్టియు రత్నాలంకారములతోఁగూడినట్టియు రఘుపతియగు శ్రీరామచంద్రుని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. దేవానాం హితకారణేనభవనే ధృత్యావతారం ధ్నువం
రామం కౌశికయజ్ఞవిఘ్నదశనం తాటకాసంహరమ్
నిత్యం గౌతమపత్ని శాపదశన శ్రీపాదరేణుం శుభం
శంభోరుక్మటచాపఖండనమహాసత్త్వం భజే రాఘవమ్. 42

చ. అమరహితార్థ మై ధరణీయం దవతారముఁ దాల్చి తాటక
సమయగఁ జేసి గాధిచుతఁసత్రవిఘాతుల సంహరించి ప
త్కములపరాగరాజమునిఁకాంతకు శాపముఁ బాపి శంభుచా
పము నవలీలఁ ద్రుంచినశుభంకరు రాఘవు నాశ్రయించెదన్.

తా. దేవతల కిష్టముఁ జేయుట యనుపాతువుచేత భూమియం దవతారముధరించుకాశ్వతుఁడైనట్టియు విశ్వామిత్రయజ్ఞవిఘ్నమును బోగొట్టినట్టియుఁ దాటకను సంహరించునట్టియు అహల్యాశాపమును గొట్టివేసిన పాదధూళి గలిగినట్టియు శుభస్వరూపుఁడైనట్టియు శివునిగొప్పధర్మస్సు ఖండించినట్టి గొప్పబలము గలరాముని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. రాజీవనేత్రరఘుపుంగవరామభద్ర
రాకేందుబింబనదృశాననీలగాత్ర
రామాభిరామరఘువంశసముద్భవతత్వం
శ్రీరామచంద్ర మమదేహి కరావలంబమ్. 43

ఉ. సారసవత్రనేత్ర రఘుఁస త్తమ నీరదనీలగాత్ర శృం
గారనిధీశరచ్చళివిఁకాసితవక్త్ర మహాత్మ రాఘవా
శ్రీరఘువంశ వార్ధి మణిఁశ్రీరమణీముఖపద్మభాస్కరా
ధీరజనావనారఘుపతీ యభయంబు నొసంగవే దయన్.

తా. పద్మమంటి కన్నులుగలవాఁడా ! రఘుశ్రేష్ఠుఁడా ! పూర్వచంద్రబింబములతో సమమగు ముఖముగలవాఁడా ! నల్లనిదేహముగలవాఁడా ! సుందరలలో సుందరుఁడా ! రఘువంశమందుఁ బుట్టినవాఁడా ! రామచంద్రా ! రామభద్రా ! నాకుఁ జేయూతనిము.

శ్లో. ముకురుచుచిరగండం పుంసరికాభతుండం
కరికరభుజపండం రాద్రతేజోగ్నికుండమ్
నమితభువనమండం ఛేదితోగ్రారిమండం
గుణనికరకరండం నౌమిరామప్రచండమ్.

44

మ. ఘనరాద్రజ్వలదగ్నికుండనిభురక్షహ్యహవిధ్వంసకుః
ధనసద్భూమణు తుండతుండసమాదోద్ధండప్రచండక సరో
జనినాభుః ముకురాభగండయుగళుః * సర్వాత్మ సర్వప్రపం
చనతాంఘ్రిద్యయు సద్గుణాకరు రఘుస్వామి మదిఁ గొల్చెదన్.

తా. అద్దములవలె నుండరములైన చెట్టులు గలిగినట్టియు పద్మశోభగల ముఖ
ము గలిగినట్టియు నేనుఁగుతోండములవంటిచేతులు గలిగినట్టియు భయంకరముగా నుం
డు లేజన్నున కగ్నికుండమైనట్టియు నమస్కరించుచున్న లోక సమాహము గలిగినట్టియు
బ్రదలచేయబడిన భయంకరశత్రుమండలము గలిగినట్టియు గుణసమాహమనకు గని
యైనట్టియుఁ దీక్షణూపుఁడైనరాముని నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. ఓదండకాండనిని వేశితబాహుదండ
మాఖండలాద్యమరవర్షితపుష్పనర్జన్
ఆయోధనస్థితరజఃపరిఘాసరాంగ
మప్యూర్జితం రఘువరేంద్ర మరిప్రభేదమ్.

45

మ. దనుజాధీశవిదారి యై ప్రకటయుద్ధత్కౌపరాగోల్లస
త్తనుఁడై వాసవముఖ్యదేవతలు మంజారప్రసూనప్రవృ
ష్టిని నర్జింప శరాసనాగ్రకరుఁడై * చెల్వొంద సూర్యావ్వవా
యనదీశోత్పలమిత్ర రామవిభు సీతాధీసు బ్రార్థించెదన్.

తా. ధనుర్దండమంగుంచబడిన భుజాదండము గలిగినట్టియు నింగ్రుఁడుమొదల
గు దేవతలచే విర్జింపబడిన పువ్వులవాన గలిగినట్టియు యుద్ధమందున్నదూళిచే మలిన
మగుదేహము గలిగినట్టియు బలము గలిగినట్టియు శత్రువులను ఛేదించునట్టి రఘుశ్రేష్ఠు
నిఁ గొలుచుచున్నాను.

శ్లో. నేవ్యం శ్రీరామమంత్రం శ్రవణశుభకరం శ్రేష్ఠసుజ్ఞానిమంత్రం
స్తవ్యం శ్రీరామమంత్రం నరకదురితదుర్వారనిర్ఘాతమంత్రమ్
భవ్యం శ్రీరామమంత్రం భజతా భజతు సంసారనిస్తారమంత్రం
దివ్యం శ్రీరామమంత్రం దివిభువివిలసంతోక్షరతైకమంత్రమ్.

46

చ. శ్రవణశుభంకరంబు పట్టుకొనన్పుట్టితొప్పనిచాచుంబు నౌ
రవముఖి హేతుదుష్కృతసీతి గాకరణంబు రిపు ప్రహరము
భువిదివిను ప్రకాశితము * మోక్షనము * సునివేకకారణం
బపు రఘురామ నామకమహానానాజప్య మొనర్తు నిత్యమున్.

తా. నేనించదగినట్టియుఁ జెప్పున శుభమున జేయునట్టియు శ్రేష్ఠకృతులము
త్రమైనట్టియు స్తోత్రముఁజేయదగినట్టియు సరకములకుఁ బాపములకు నివారించి రక్షి
ముగాని పిడుగైనట్టియు డేనుకరమైనట్టియు సంసారము దాటింపునట్టియు శ్రేష్ఠమైన
ట్టియు భూమ్యాకాశములయందలివారికి మోక్షరూపసరిత్వమునకు ముఖ్యమైన శ్రీ
రామమంత్రమును జనము నేనించుఁగాక! నేనించుఁగాక!

శ్లో. ఆజానుబాహు మరవిందన్మళం శుభాంగం
రాజాధిరాజ మఘరాజితముపతంగమ్
శ్రీజానకీముఖినోరుహంసు శ్రేభృంగం
శ్రీనాయకం హృది భజామి కృపాంతరంగమ్.

47

మ. అరవిందాయతపత్ర నేత్రు వరకళ్యాణాంగు శ్రీజానకీ
తరుణీవక్త్రసరోజము త్తమఘపుష్ప * దైత్యారి నాజానుబా
హు రమేశుఁ గల మంధకారరచినామ్యుక్త సస్కృపాంగోధిపం
దరుని రాజులము రామవిభు నాశనంబునం గొల్పెదన్.

తా. మోక్షాశ్లాఘ్యంతుము భుజములు గలిగినట్టియు బద్ధములనంటి కన్నులు
గలిగినట్టియు శుభిముగుడేహము గలిగినట్టియు రాజులకు రాజైనట్టియుఁ బాపహర్త
యనుచీకటికి సూర్యుడైనట్టియు సీతాముఖపద్మమునకుఁ గుమ్మరయైనట్టియు లక్ష్మీ
కిఁ బెనిమిటియైనట్టియు దయాహృదయుడైన రాముని మనస్సున నేనించుచున్నాను.

శ్లో. ఏకేనబాణ మపరేణ కరేణ చాపం
హర్షాద్యహంత మనమానజ్జూశిరస్కమ్
సీతాసహాయ మనుజేన సమంచరంతం
శ్రీరామచంద్ర మనిశం కలయామి చిత్తే.

48

చ. కరయుగళ ప్రదీప్తశరకార్ముకుఁ డై రిపునాశి కాంక్షయై
స్ఫురితజూశిరస్కుండయి * భూమిసతాయుతుఁ డై శ్రీతాండీసం
హారుఁ డయి తారహరధరుఁ * డై సహలక్ష్మణుఁ డై సరించుచు
స్థిరు రఘురాము సంస్మరణఁ * జేసి యభీష్టముఁ జెందుచి తత్తమా.

తా. ఒకచేత బాణమును మఱియొకచేత ధనుస్సును సంతోషమువలన వహించుచున్నట్టియు గొప్పజటలు శిరస్సునఁ గలిగినట్టియు నీతకు సహాయఁడైనట్టియుఁ దమ్మునితో సంచరించుచున్నట్టి శ్రీరామచంద్రు నెల్లపుడు చిత్తమందుఁ దలచుచున్నాను.

శ్లో. ఆమీలయన్ దశశిరోవదనాంబుజాత
ముస్తీలయన్ జనకజానయనోత్పలేచ
ఆనందయన్ సకలజీవచకోరరాశిం
శ్రీరామచంద్రవిభు రస్తు మదీయచిత్తే.

49

చ. ఘనబలబాహుశౌర్యనశఃకంఠచుఖాంబుజముల్ మొగుడ్చు భూ
తనయవిశాలనేత్ర కుముదదవ్యయమున్ వికసింప నర్యన
జ్ఞనవరచాత్రకావళికిఁ సంభ్రమ ముప్ప సముష్కహింపఁజే
సినరఘురామచంద్రునుతిచే సఫలత్వము నొందు చిత్తమా.

తా. రాణ ముఖపద్మమును ముకుళింపఁజేయుచు నీతానేత్రపద్మములను విక
సింపఁజేయుచు సమస్తప్రాణులనెడు చకోరపక్షులసమూహమును ఆనందింపఁజేయు
చునున్న శ్రీరామచంద్రప్రభువు నామనస్సునం దుండుఁ గాక.

శ్లో. రామం పురాణపురుషం రమణీయవేషం.
రాజాధిరాజమకుటాద్భితపాదపీఠమ్
సీతాపతిం సునయనం జగదేకవీరం
శ్రీరామచంద్ర మశేశం కలయామి చిత్తే.

50

ఉ. రాముఁ బురాణపురుషునిఁ రాజులలానుకీర్తనన్ నడి
స్తామనిరాజమానపదఁ తోయగుహద్యయు రమ్యవేషునిన్
దామరసాత్ము భూసతిఁ తారమణున్ జగదేకవీరు శ్రీ
రాము గుణాభిరాముని నిరంతరమున్ స్మరియింపు చిత్తమా.

తా. పూర్వపురుషుఁడైనట్టియు మనోహరవేషము గలిగినట్టియు రాజులకు రా
జులైనవారికీర్తించులచేఁ బూజింపఁబడిన పాదపీఠము గలిగినట్టియు నీతకుఁ బ్రేమిటి యై
నట్టియు మంచినేత్రములు గలిగినట్టియు జగత్తులయందు ముఖ్యవీరుఁడైన రామచంద్రు
నెల్లపుడు చిత్తమందుఁ దలచుచున్నాను.

శ్లో. సింహాసనస్థం సురనేవితవ్యం, రత్నాంకితాలంకృతపాదపద్మమ్
సీతాసమేతం శశిసూర్యనేత్రం, రామం భజే రాఘవరామచంద్రమ్.

మ. ఘనసింహాసనసంస్థితృ దివిజసంఘాతార్చితృ రత్నకాం
చనసందీపితపాదుకాంఘ్రికములు * త్వాపుత్రి కాసంయుతుఁ
వనజాతా ప్తశ శౌచక నేత్రుఁ గరుణావర్ధిన్లు రాముఁ సనా
తను దాసాంగణకల్పకద్రుమము సద్భక్తి బ్రశంసించెదన్.

తా. సింహాసనమందున్నట్టియు దేవతలకు సేవించదగినట్టియు రత్నములచేత న
లంకరింపఁబడిన పాదపద్మములుగలిగినట్టియు నీతతోఁగూడినట్టియు చంద్రనూర్వులు
నేత్రములు గలిగినట్టియు రఘువంశరాజులను సంతోషింపఁజేయు చంద్రుడైనరాముని
సేవించుచున్నాను.

శ్లో. సుగ్రీవమిత్రం సుజనానురూపం
లుకాహరం రాక్షసవంశనాశమ్
వేదాశ్రయాంగం విపులాయతాక్షం
రామం భజే రాఘవరామచంద్రమ్.

52

మ. సుజనానందకరుణ విశాలనయనుఁ * సుగ్రీవసన్నితృనిఁ
రజనీనంచరవంశవంశదహనుఁ * రాజేంద్రు లంకాహరుఁ
విజయశ్రీలసితాంగు రామవిభు పృథ్వీపుత్రికానాయకుఁ
భజియింతు నిరతంబు రాఘవపరఁ బ్రహ్లాంబు నిష్టాప్తికిన్.

తా. సుగ్రీవునికి స్నేహితుడైనట్టియు యోగ్యుల కనుకూలుడైనట్టియు లంక
ను సంహరించినట్టియు రాక్షసవంశమును నశింపఁజేసినట్టియు వేదముల కాధారమైన
దేహముగలిగినట్టియు రాఘవరామచంద్రుడైనరాముని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. అనంతకీర్తిం వరదం ప్రసన్నం, పద్మాసనం సేవకపారిజాతమ్
రాజాధిరాజం రఘువీరకేతుం, రామం భజే రాఘవరామచంద్రమ్.

చ. అనుపమకీర్తిసాంద్ర నిరంతాశ్రితస్వర్కహింజంబు విశ్వమో
హనుని నహస్రవత్రకమలసను రాజలలాము రాఘవుఁ
ఘను రఘువీరకేతువఘఘస్త్వరునిఁ వరదుఁ బరాత్పరుఁ
జనునుతు రామభూవిభుఁ బ్రసన్నునిగా భజియింతు నెమ్మదిన్.

తా. అంతములేనికీర్తి గలిగినట్టియు వరములవిఘ్ననట్టియు శాంతుడైనట్టియు
పద్మమంటి మొగముగలిగినట్టియు భక్తులకుఁ బారిజాతవృక్షమైనట్టియు రాజాలకురా
జైనట్టియు రఘువంశరాజులకుఁ బ్రధానుడైనట్టి రాఘవరామచంద్రుడైనరాముని సే
వించుచున్నాను.

శ్లో. పద్మాసనస్థం సురసేవితవ్యం, పద్మాలయానందకటాక్షవీక్ష్యం
 గాంధర్వవిద్యాధరగీయమానం, రామంభజే రాఘవరామచంద్రమ్.
 మ. అనురస్తామనతాంఘ్రిపద్మయుగసాహస్రారమధ్యస్థితం
 గమలానందకటాక్షవీక్షణపర్యుక్తం * గంధర్వగానప్రియం
 విమలం రాఘవరామచంద్ర వరదం * విశ్వాత్మ విశ్వంభరం
 సుమకాండాయుతసుందరం గొలిచెద * శుద్ధాంతరంగంబునన్.

తా. పద్మాసనమంగున్నట్టియు దేవతలకు సేవింపఁదగినట్టియు లక్ష్మీయుక్త
 అనందముతోఁ గూడిన కేఁగఁజేరఁ జూడఁదగినట్టియు గంధర్వులచే విద్యాధరులచే
 గానము చేయఁబడుచున్నట్టియు రాఘవరామచంద్రుడైనరాముని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. అచింత్య మవ్యక్త మనంతరూప
 మద్వైత మానంద మనాదిగమ్యమ్
 పుణ్యస్వరూపం పురుషోత్తమాఖ్యం
 రామం భజే రాఘవ రామచంద్రమ్.

55

చ. అనఘు నచింత్య నవ్యయు ననంతం నమేయు ననాదిగమ్య పా
 వనసుచరిత్ర నద్యయు నవాఙ్మయు నచ్యుతం బుణ్యరూపుని
 ఘను బురుషోత్తము స్వరమకారుణికు రఘురామచంద్రు స
 జ్జననుతు రాఘవ వరదు * సంతత మెంతు హృదంతరంబునన్.

తా. ఊహింప శక్యము గానట్టియు స్ఫుటముగానట్టియు అంతములేని రూపము
 గలిగినట్టియు రెండవస్తువులేనట్టియు నానందస్వరూపుడైనట్టియు మొదటినుండియుఁ
 బొంద శక్యముగానట్టియు పుణ్యరూపము గలిగినట్టియుఁ బురుషోత్తముఁ డను పేరుగల
 రాఘవరామచంద్రుడగు రాముని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. మందస్త్రితం కుండలగండభాగం
 వీతాంబరం భూషణభూషితాంగమ్
 నీలోత్పలాంగం భువనైకమిత్రం
 రామం భజే రాఘవరామచంద్రమ్.

56

చ. దరహాసితాననాంబురుహం * దత్తసువర్ణవినూత్నరత్నవి
 స్ఫురితకీటకుండలవిభూషణభూషితం భవ్యకాంచనాం
 బరుఁ గుముదాభగాత్ర మునివందితుని భువనైకమిత్రం సు
 స్థిరసుచరిత్ర రామవిభుఁ * జిన్నయు రాఘవు నాశ్రయించెదన్.

తా. చిఱునవ్వు గలిగినట్టియు కుండలములు గండస్థలములయందుఁ గలిగినట్టియు పచ్చనిబట్ట గలిగినట్టియు అలంకారములచే నలంకరింపఁబడినదేహము గలిగినట్టియు నల్ల కలువలవంటిశరీరము గలిగినట్టియు లోకములకు ముఖ్యస్నేహితుడైన రాఘవరామచంద్రుఁడగురాముని నేమించుచున్నాను.

శ్లో. డిండీరహాసమణికుండలచారుకర్ణ
దోర్దండశౌర్యజితభండనశౌర్యగీర
కోదండకాండపరిమండితపార్థివేంద్ర
వేదండయానజయ రాఘవరామచంద్ర.

57

చ. ఘనమణికుండలోల్లసితోకర్ణు శ రాసనకాండమండితుఁ
జనవరు గుంభిరాక్షసును * శారద ఫేనపటీరహాను దు
ర్జనుమదగర్వినిర్వరణచారుభుజాబలశౌర్యధుర్యు న
జ్జననుతచర్యు రాము ననిశంబు నుతించెద నిప్తసిద్ధికిన్.

తా. సురుగుంటి నవ్వుగలవాఁడా! మాణిక్యకుండలములచే సుందరమయిన కర్ణములుగలవాఁడా! భుజపరాక్రమముచే జయింపఁబడిన యుద్ధముగలవాఁడా! శౌర్యముచేత ధైర్యముగలవాఁడా! ధనుర్దండముచే నలంకరింపఁబడినవాఁడా! రాజశ్రేష్ఠుఁడా! వీనుఁగు నడకగలవాఁడా! రాఘవరామచంద్రా! సర్వోత్కృష్టుడవగుము.

శ్లో. లోకాః సప్తనినాదయః హరిహాయ స్వాంతర్భయం. వర్ధయః
సప్తానాంచ భువాం ప్రకంప ముదయః సప్తార్ణవాః ఘూర్ణయః
ఉన్మీలాని రసాతలాని జనయః సప్తాపి పృథ్వీధరాః
సుశ్రీరాఘవ బాహుదండవిదళితోఽటండచండధ్వనిః.

58

మ. తతసప్తాంబుధులు స్థరిత్రీధరసంతానంబులుఁ ఘూర్ణితౌ
శతమన్యుం డతిభీతిజెందె బ్రబలె * సప్తార్ధ్యలోకంబు లా
యతవిభ్రాంతి నధోజగంబు జనము * లావ్యలోలతం జెందె భూ
పతిరామాధిప బాహుదర్పదళనప్రధ్వంసచాపధ్వనిన్.

తా. రామునిభుజాదండముచే బ్రద్ధలైన ధనుస్సుయొక్క తీక్షణమైనధ్వని యేడు లోకములను ధ్వనింపఁజేయుచు నింద్రునిచిత్తమందు భయమును వృద్ధిఁజేయుచు సప్త భూములకు వణికును బుట్టించుచు నెడుసమగ్రములను గలచుచు పాతాళలోకము లను సంహరించుచు సప్తకులపర్వతములను గడల్పుచు వ్యాపించెడు.

శ్లో. బ్రహ్మాండం దళయన్ వియద్విదళయన్ భాగీశభాగస్థలే
సంత్రాసంజనయన్ సముద్రపటలీతోయం సముద్వేలయన్
దిక్పాలానసి ఊభయన్ కులగిరౌ దీర్ఘత్వమాపాదయన్
నక్షత్రాణిచ సాతయన్ నిలినతే శౌరే భ్రమన్ భ్రాతరపః.

59

మ. తనకోదండగుణధ్వని స్ఫుగిలె ఖిన్నానంబు బ్రహ్మాండమున్
వనధుల్ పొల్లె దిగిశపక్షి వణకెన్ * వ్యాతేంద్రభోగంబు లె
ల్లను సంత్రాసము నొందె బర్హతము లట్లాటె న్నహిం డులై గ్ర
క్కున నక్షత్రము లట్టిరామవిభా గాకుల్ స్థు న్బ్రహ్మసించెదన్.

తా. శ్రీరాముని వింటినారెయొక్క ధ్వని బ్రహ్మాండమును బద్దలుచేయుచు నా
కాశమున బగులించుచు శేషునిపడగలయందు భయమును బుట్టించుచు సముద్రములకిటి
ని ఒడ్డు దాటువట్లుగాజేయుచు దిక్పతులను ఊభింపెట్టుచు కులపర్వతములయందు మ్ర
ద్దలగుటను సంపాదించుచుఁ జాక్కలను బడఁగొట్టుచుఁ బ్రకాశించుచున్నది.

శ్లో. యశ్చండగాంభీర్యధనుర్విజేతా, భూమండలీపుణ్యకృతావతారః
అఖండలాదైవ్య రమరై రుపేతః, కోదండపాణిః కులదైవతం నః.

60

ఉ. ఎవ్వఁడు ధాత్రిమండలి సహీనమహానుకృతావతారకుం
డెవ్వఁడు విల్లు చేగొని జయించువిరోధుల నిన్నుమానసుం
డెవ్వఁడు బ్రహ్మరుద్ర దిః * జేంద్రముఖామర దేవవేష్టితుం
డెవ్వఁడు చాపపాణియుతుఁ * కేంచంగ మత్కులదైవతం బగున్.

తా. ఏరాముఁడు తీక్షణుగు గాంభీర్యముగల ధనుస్సుచే జయించువాఁడో భూ
మండలముయొక్క పుణ్యమాచేతఁ జేయఁబడిన యవతారము గలవాఁడో ఇంద్రుఁడు
మొదలగు దేవతలతోఁ గూడుకొన్న వాఁడో అట్టిధనుస్సు హస్తమందుఁ గలరాముఁడు
మాకుఁ గలదైవము.

శ్లో. వై దేహ్యాననుమేత్యరాజ్య మనిశం సావర్ణ్యసింహాసనే
మందారద్రుషణవాటికాంతరమహాశ్రీచంద్ర కాంతాలయే
తై కేయాతనయాంజనాతనయసత్సౌమి త్రిసంసేవితం
మేఘశ్యామ ముదారహాసవదనం శ్రీరామచంద్రం భజే.

61

మ. స్థిరకల్పస్థలచంద్ర కాంతవనతిః * సింహాసనాసీనుఁ డై
నిరతంబు భరణీసుతాసహితుఁ డై * నీలోత్పలశ్యాముఁ డై

దరహాసాననుఁ డై మరుత్సుతనుమిఁ త్రాపుత్రకై కేయిన
ద్వరపుత్రార్చితుఁ డై నరామజనాధసావ్యుఁ బ్రార్థించెనన్.

తా. సీతతో రాజ్యమును బొంది మందారవృక్షములతోఁటలలో గొప్పచంద్ర
కాంతగృహమందు బంగారుపీఠమందు భరతాంజనేయలక్షణశ్రుష్టులచే నేవిం
పబడుచున్నట్టియు మేఘములై నల్లనైనట్టియు మంచమందహాసముతోఁగూడిన
మొగముగలిగిన శ్రీరామచంద్రుని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. వై దేహ్యాఃపులకాంకురార్చితశనఃఖ్యాలంబహస్తాంబుజో
హస్తేమోదితరత్నకంకణరచకల్పద్ధామాశాంవనీ
పాదాభ్యాం మణిపాదుకాద్మతీరస్థేఽభిన్నభాభ్యాం చర
న్నిష్టాలాపసుధారసం దిశతు మే శ్రీరామచంద్రో హరిః. 62

మ. తతమందారవనాంతరంబున లసద్దత్నావళిపాదుకా
ద్యుతి జెలొప్పునునభోజ్యవలాంఘ్రియుతుఁడై యోహానసూక్ష్మరం
జితరోమాంచితగాత్రుఁ డై యలగు నాశ్రీరామచంద్రుండు మా
కతికారుణ్యత నిచ్చు సత్పురసనలీలాపామృతం బెప్పుడున్.

తా. కల్పవృక్షములతోఁటయందు సీతయొక్క పులకాంకురములచే నొప్పుచు
న్న దేహమందు వ్రేలుచున్నహస్తసదృశము గలిగినట్టియు చేతియందు సుతోషకరమై
రత్నకంకణములధన్వి గలిగినట్టియు మాణిక్యముల సావుతోళ్లమఁ గాంతినిజేయు వ్యా
పించుచున్న గోళ్లుగల పాదములచే సందరించుచున్న శ్రీరామచంద్రరూపుఁడైన వి
ష్ణువు నాకు మంచిమాటల నెడు సమృతరసము నిచ్చుఁగాక.

శ్లో. వామాంకస్థితజానకీకుచయుగే విస్త్రస్తహస్తాంబుజం
ప్రోజ్జ్వలంభాననపంకజోపరిసన్విస్తప్తబింబాధరమ్
సత్తారేణవిశిష్టకంకణరవేచోంకారశబ్దాశ్రయే
భాంతం శారదచంద్రహాస మనిశం నందే సహారాఘవమ్. 63

ఉ. దాపలిపార్శ్వమందలరు య ధాత్రిసుతాకుచకుంభయుగ్మసం
దీపితహస్తపంకజ వినిర్మలశారదచంద్రహాసనిక
శ్రీపతివిద్రుమాధరు హారిక బ్రణవోజ్యవలకంకణస్వమృ
త్ప్రపతివిస్ఫుటాబ్జముఖుఁ జానకిరాము భజింతు నెప్పుడున్.

తా. ఎడమతోడయందు సీతయొక్కకుచద్యంద్యమందు వ్యాపించిన హస్తపద్మ
ములు గలవాడును రివులించుచున్న ముఖపద్మముపైఁ బ్రకాశించుచున్న స్పష్టమగు

దొండపండువంటి యధరముగలిగినట్టియు ఓంకారమున కాధారమైన తారకమండ్రములతోఁగూడిన కంకణధ్వనియందుఁ బ్రకాశించుచున్నట్టియు శరత్కాలచంద్రునివంటి నవ్వుగలరాము నెల్లపుడు నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. వై దేహీనహితంచ లక్ష్మణయుతం వై కేయపుత్రాన్వితం
సుగ్రీవంచ విభీషణానిలసుతౌ నీలం నలం సాంగదమ్
విశ్వామిత్రవసిష్ఠగౌతమభరద్వాజాదికా మానయన్
రామో మారుతిసేవితః స్మరతు మాం సామ్రాజ్యసింహాసనే. 64

మ. జనకాత్మోద్భవలక్ష్మణ భృయుతుఁడై * సామ్రాజ్యవీరస్థుఁడై
దనుజేశ్వరకృజవాయుజాంగదభరః వావిజాత్రిబ్రహ్మాత్మనం
దనగాధేయః రోధిఘాతిభరతుల్ * నానాస్రకారంబులక
ఓనముగ గొల్వఁ జెలంగురామవిభు నగ్నిం గొల్తు నిహై ప్రికిన్.

తా. సీతతోఁగూడినవాఁడై లక్ష్మణునితోఁగూడినట్టి శత్రుఁఘ్నునితోఁగూడినట్టి భరతుని సుగ్రీవాగులను విశ్వామిత్రాదులను గారవించుచు అంజనేయునిచేత నేనించబడుచున్న రాముఁడు సామ్రాజ్యవీరమందుండి నన్నుఁ దలంచుగాక (అట్టిసమయమున నేను రామునితలంపునకు వచ్చినట్లైన గృతాథుడవగుదు నని తాత్పర్యము).

శ్లో. రామః ప్రాంజలి మగ్రతోనీలసుతం సౌహార్ద మాదర్యయ
ప్రాంచచ్ఛాసురయుగ్ధానినకరాన్ పశ్చాత్ స్థలే పార్శ్వయోః
వామాంకే వనిజాం విభీషణముఖాన్ సంభావయన్ బోధయన్
ధీముద్రాకరతత్త్వరూప మవతాత్ సామ్రాజ్యసింహాసనే. 65

మ. వరభద్రాసనుఁడై సతీనహితుఁడై * భ్రాతల్ సితీచ్ఛత్రచా
మరమున్ బల్కిమపార్శ్వభాగమునఁ బ్రేమక దాల్చి సామిరిముం
దరకేల్తోడ్ప విభీషణాదులకు బోధక ద్వేషచక్షు భవ్యసు
స్థిరముద్రాకరతత్త్వరూపి యగునాశ్రీరాము సేవించెదన్.

తా. ఎదుటదోసిలిగల అంజనేయుని గొడుగుచేతను ఉన్నతమైన వింజామర బోటిచేత బ్రకాశించుచున్న హస్తములుగలవారై వెనకను పార్శ్వములయందున్న విభీషణాదులను ఎడమతొడపై సీతను గారవించుచు న్నేహమును జూపుచు జ్ఞానముద్రచేతగల పరతత్త్వమును (అనఁగా జ్ఞానముద్రగల హస్తముచేఁ దెలుపఁదగిన తత్త్వమును) బోధించుచు సామ్రాజ్యవీరమందున్న రాముఁడు రక్షించుఁగాక.

శ్లో. పాగండేహితబాలకైః పరివృతః పూర్ణేందుకాంతాననః
 ప్రీత్యాబద్ధవిచిత్ర సోమవసనే సంసక్తకాంచీగుణః
 ఆజానుప్రవిలంబబాహుయుగళశ్శ్యామూంబుభృద్విగ్రహా
 భ్రాతృస్వానుచర శ్చరాచరగురుః పాయాత్పదా రాఘవః. 66
 మ. పటుపాగండవయస్కుః డర్భకనిజః భ్రాతృవ్యయ్యుక్తుండు న
 త్కటబద్ధాంచితహేమవస్త్రవిలసత్కాంచీగుణోల్లాసివి
 స్ఫుటనీలాంబుదనర్ణవిగ్రహుండు సంపూర్ణేందునక్తుండు దు
 ర్ఘటశౌర్యుండు విలంబబాహుః డగుశ్రీరాముండు న౯ బ్రోవుతన్.

తా. పాగండవయస్సునగు ఇష్టులైన బాలరతో, గూడినవాడై పూర్ణచం
 ద్రునివంటి మొగము గలిగినట్టియు సంతోషముచే ధరింపబడిన బంగారుబట్టయందుఁ
 దగులుకొన్న మొలత్రాడుగలిగినట్టియు మోకాళ్లపర్యంతమువ్రేలుచున్న భుజద్వంద్వ
 ముగలిగినట్టియు నల్లమేఘమువంటి దేహముగలిగినట్టియు తమ్ములే తనభృత్యులుగలిగినట్టి
 యు జంగమస్థావరములకు గురువైనరాముఁ డెల్లపుడు రక్షించుఁగాక.

శ్లో. వై దేహీరమణీయనక్రీవనజప్రద్యోతఖద్యోతనం
 కేలీనద్ధనిరత్నదీపకళికాకాంతే వసంతం హరిమ్
 సారభ్యప్రసవప్రయుక్తవిలసచ్ఛయాంతరే శాయినం
 శ్రీమంతం రఘునంశదీపకమణి శ్రీరామచంద్రం భజే. 67
 మ. స్థిరకేలీభవనాంతరాంతరవితర్దిప్రావృతం బై నభా
 సురసారభ్యప్రసూనతల్పమున నాఁబోణీనుతావక్రీతా
 మరసాహస్కరుడై రహించుహరి శ్రీమంతుఁ గకుత్స్థాస్వయ
 స్ఫురరత్నం బగురామచంద్రుఁ దలఁతుఁ బూర్ణానుకంపానిధిన్.

తా. నీతయొక్క సాగనైన ముఖపద్మమునకుఁ బ్రకాశించుచున్న సూర్యుడైనట్టి
 యు రత్నదీపములచే మనోహరమైన కేలీగృహమందున్నట్టియు విష్ణురూపుడైనట్టియు
 పరిమళముగల పుష్పములతోఁగూడినశయ్యయందు శయనించినట్టి శోభగలిగినట్టియు
 రఘునంశమును ప్రకాశింపజేయు రత్నమైన రామచంద్రుని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. రామోబద్ధవయోనిధి స్తుణనిధి గ్రత్వా సమం వానరైః
 లంకాం ప్రాప్య సకుంభకర్ణదనుజం హత్వా రణే రావణమ్
 తత్ర స్థాప్య విభీషణం పునరగా త్రీతాసతిః పుష్పకం
 చాహుః పునరాగత స్సభృశర్వా ధాత్రీ మజః పాతునః. 68

మ. బలముల్ గొల్వంగ వార్తి గట్టిరపుప్రోత్ ధ్రువించి పాలస్త్యము
ఖుల మర్దించి కృప విభీషణున కాశ్యూ రేలగా నిచ్చి చె
న్నలరక మైధిలితోడ బుష్పకవిమూనారూఢుడై నచ్చి ని
ర్మలసాకేతపురాభిషిక్తుడగురామస్వామి నక బ్రోవుతన్.

తా. రాముడు, కట్టబడిన మద్రము గలవాడై గుణములకు స్థానముగనుచా
రులతోఁగూడి వెళ్ళి లంకాపట్టణమునుబొంది కుంభకర్ణునితో రాక్షసులతోఁగూడిన
రావణుని యుద్ధమందుఁగొట్టి యాలంకయందు విభీషణుని నిలిపి నీతతోఁగూడినవాడ
గుఁడు బుష్పకమునెక్కి తిరిగినవైయ. అట్లు తిరిగివచ్చినవాడగుచు భూమిని భరించిన
ట్టి పుట్టుక లేనిరాముడు మమ్ము రక్షించుఁగాక.

శ్లో. రతోల్లసజ్జ్వలిసకుండలగండభాగం

కస్తూరికాతిలకశోభితఫాలభాగమ్

కర్ణాంతదీర్ఘనయనం కరుణాకటాక్షం

శ్రీ రామచంద్రముఖ మాత్మని సన్నిధతామ్.

69

తా. కస్తూరితిలకాననుండు మహితాకర్ణాంతనేత్రుండు దే

వస్త్రాంత్రాంఘ్రిసరోరుహుండు కరుణాశాం గేక్షణుం డంచిత

భస్మోద స్తకళాకలాపుండు మణిప్రసీతసత్కుండలుం

డస్తోకోజ్జ్వలికీర్తిరాముండు మదీయాత్మక బ్రసన్నుం డగున్.

తా. మణులచేఁ బ్రకాశించుచున్న ప్రజ్వలించుచున్న కుండలములుగల గండస
లములు గలిగినట్టియఁ గస్తూరిబొట్టుచేఁ బ్రకాశింపఁజేయఁబడు నుదురు గలిగినట్టియు
చెవులసమీపమునకు బొడవైన నేత్రములు గలిగినట్టియు దయతోఁగూడిన క్రేగంటి
మాపు గలిగినట్టియు రాముని మొగము వాహృదయమందు సమీపించుఁగాక.

శ్లో. హేలాభగ్నశ శాంకశేఖరధనుర్భూమండలాఖండల

శ్రేణీమాళిలనద్విసూత్న మణిభిర్దీప్తాంఘ్రిపంకేరుహః

కల్యాణం జనయత్ప్రఖండవిభవః కల్యాణవీలోత్సవే

మార్తాండాన్వయచుండనశ్చ భవతాం రామ స్సరామ స్సదా. 70

మ. ధరణీపాలకిరీటరత్నవిలసత్స్వాదాంబుజాతుండు శం

కరకాండాననఖండచుండు ధరణీకన్యాసమేతుండు భా

స్కగవంోద్భవచుండనుండు నిజసత్కల్యాణవీలోత్సవా

కరుణా రాముఁ డొనంగు మా కతిదయ ధన్యల్యాణ మెల్లప్పుడున్.

తా. విలాగముచే గొట్టబడిన యీశ్వరధనుస్సు గలిగినట్టియు రాజులపట్టులయొక్క కిరీటములయందు బ్రకాశించుచున్న క్రొత్తమణులచే బ్రకాశించుచున్న పాదపద్మములు గలిగినట్టియు గొప్పవైభవము గలిగినట్టియు నూర్యవంశమున కలంకారమైనట్టియు నీతతోఁగూడినరాముఁ డెల్లపుడును గళ్యాణవిలాసోత్సవముం దున్నవాఁడై మీకు శుభమును బుట్టించుఁగాక.

శ్లో. విద్యుత్ స్ఫురన్త కరకుండలదీప్తచారు
గండస్థలం మణికిరీటవిరాజమానమ్
వీతాంబరం జలదనీలముదారకాంతిం
శ్రీరామచంద్ర మనిశం కలయామి చిత్తే.

71

మ. పరవిద్యుద్వ్యతిరత్నకుండలవిభానవ్విదగ్ధభాగు స్పయో
ధరనీలాభుమణీదగద్ధగితసత్కల్యాణకోటిరుభా
స్కరచామీకరవిస్తృతాంబరు మునిస్తవ్య ధరాపుత్రికా
వరు శ్రీరాము నిరంతరంబు మనసావాంఛ న్విలోకింపుమా.

తా. మెఱపువలె బ్రకాశించుచున్న మకరాకృతిగల కుండలములచే బ్రకాశించుచున్న సుందరగండస్థలములు గలిగినట్టియు రత్న కిరీటముచే బ్రకాశించుచున్నట్టియుఁ బచ్చనిబట్టగలిగినట్టియు మేఘమువలె నల్లనైనట్టియు గొప్పకాంతిగలరాము నెల్లపుడు చిత్తమందుఁ దలచుచున్నాను.

శ్లో. కరతలధృతచాపం కాలమేఘస్వరూపం
సరసిజదళసేత్రం చారుహాసం సుగాత్రమ్
విచినుతవనవాసం విక్రమోదగ్రవేపం
ప్రణమత రఘునాథం జానకీప్రాణనాథమ్.

72

మ. ఘనకాలాంబుదసన్నిభాంగునకు భూకన్యామణీప్రాణనా
థునకు సారసపత్ర సేత్రంబునకు సోద్యోస్సరికి జారుహా
సునకు గార్దుకపాణికి బ్రకటతేజోరాశికి శౌర్యధు
ర్యునకు రామునకు వసేచరున కేనుత్కంఠతో మొక్కిదన్.

తా. హస్తశంకు ధరించబడిన ధనుస్సుగలిగినట్టియు నల్లని మేఘమువంటి రూపముగలిగినట్టియు పద్మదళములవంటి కమ్మలుగలిగినట్టియు సుందరమగు నవ్వుగలిగినట్టియు మంచితేజము గలిగినట్టియు వనమందు నివాసముగలిగినట్టియు పరాక్రమముచే విన్నతమగు వేషముగల నీతాప్రాణనాథుడైన రాముని నమస్కరింపుఁడు.

శ్లో. యః పృథ్వీభరవారణాయదివిజై స్సంప్రార్థిత శ్చిన్మయః
 సంజాతః పృథివీశలే రవికులే మాయామనుష్యోన్మయః
 నిశ్చక్రం హతరాక్షసః పునరగా ద్భ్రూత్వా త్వ మాద్యం స్థిరాం
 కీర్తిం పాపహరాం విధాయ జగతాం తంజానకీశం భజే. 73

మ. అవసీభారనివారణార్థమున మత్తర్కశ్రేణిస్థానివగా
 రవివంశంబున మత్తర్కరూపతనుడై * రక్షస్సులకు దుగించి త్రై
 భువనవ్యాప్తయశస్కుడై నిజపదంబుల జేరి యవ్యక్తుడై
 శివుడై యక్షుడుడై యచింత్యుడగునాశీతేశుఁ బ్రార్థించెదన్.

తా. జ్ఞానరూపుడైన యేరాముడు భూభారముమాన్యుటకు దేవతలచేత బ్రా
 ర్థింపఁబడినవాడై భూప్రదేశమందు సూర్యవంశమందు మాయామనుష్యరూపుడై పుట్టి
 నవాడగుచు నాశనరహితుడైనవాడగుచు రాష్ట్రములేకుండునట్లుగా సంహరించఁబ
 డిన రాక్షసులుగలవాడగుచు జగత్తులకుఁ బాపమును హరించునట్టి స్థిరమైనకీర్తినిజేసి
 మొదటిదైన బ్రహ్మస్వరూపమును బొందెనో యట్టిసీతాభర్త యగురాముని నేమిం
 చున్నాను.

శ్లో. విశోద్భవస్థితిలయానిషు హేతుమేకం
 మాయాశ్రయం విగతమాయ మచింత్యమూర్తిమ్
 ఆనందసాంద్ర మమలం నిజబోధరూపం
 సీతాపతిం విశితతత్త్వ మహం నమామి. 74

మ. భువనోత్పత్తిసమృద్ధినాశనకరుఁ * బోధనస్వరూపుఁ బ్రథా
 నవిహీనుఁ విమలఁ బ్రథానయుతు నాశనందుఁ ధరాపుత్రికా
 ధవు నదవంధ్యు నచింత్యుఁ దత్త్వవిదు భక్తత్రాణపారీణి మా
 నవనాథార్చితు రామచంద్రుని జగన్మాఘుఁ బ్రశంసించెదన్.

తా. ప్రపంచముయొక్క పుట్టుపు, ఉనికి, సంహరించుట మొదలగువానియందుఁ
 గారణమైనట్టియు నద్వితీయుఁ డైనట్టియు మాకు నాధారమైనట్టియుఁ బోయినమాయ
 గలిగినట్టియు నూహించ శక్యముగాని స్వరూపము గలిగినట్టియు నానందముచే దట్లమైన
 ట్టియు నిర్మలఁడైనట్టియు స్వకీయజ్ఞానస్వరూపుడైనట్టియుఁ జెలియఁబడినతత్త్వము
 గలరాముని నేను నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. శ్రీరామం నవరత్నకుండలధరం శ్రీరామరత్నామణిం
 శ్రీరామంచ సహస్రభాసునదృశం శ్రీరామచంద్రోదయమ్

శ్రీ రామం శ్రుతకీర్తి మాకరమహం శ్రీ రామము క్తిప్రదం
 శ్రీ రామం రఘునందనం భయహరం శ్రీ రామచంద్రం భజే. 75
 శా. శ్రీ రాముఁ నవరత్నకుండలధరుఁ * శ్రీ రాము రఘోమణిఁ
 శ్రీ రాముఁ శతకోటిభానుసదృశుఁ * శ్రీ రాముఁ జంద్రాననుఁ
 శ్రీ రాముఁ శ్రుతకీర్తిమాకరుఁ బరుఁ * శ్రీ రాము ము క్తిప్రదుఁ
 శ్రీ రాముఁ రఘునందనుఁ భయహరుఁ * శ్రీ రాము నేవించెదన్.

తా. నూతనరత్నకుండలములు గలిగినట్టియు వేయినూర్వులతోఁ దుల్యుడైనట్టి
 యుఁ బ్రసిద్ధకీర్తిలక్ష్మీకి స్థానమైనట్టియు ముక్తినిచ్చునట్టియు రఘునంశస్థులను సం
 తోషింపఁజేయునట్టియు భయమును హరించునట్టియు శ్రీ రామచంద్రుని నేవించు
 చున్నాను.

శ్లో. శ్రీ రామచంద్ర శరణారవిందయో, రంతరంగచరభృంగలీలయా
 తత్ర సంతిచరసాశ్చతుర్విధా, మాకరందరసప్సవంకజే. 76

ఉ. శ్రీ రఘురామపాదసరసీజములందలిమాడ్కిఁ గాంతఁ బెం
 పారఁగ భక్తి యుక్తి ననయంబుఁ జరింపుచు నుండు చిత్తయా
 నూరయగాఁ జితుర్విధఫలౌ ప్రికరంబులు సంతతంబు పం
 కేరుహపాలియందుఁ బరికింప రసం బొకటై ప్రవర్తిలున్.

తా. ఓమనస్సా శ్రీ రామపాదపద్మములయందుఁ దుష్టదరీతి సంచరించుమా,
 ఆపాదపద్మములయందు చతుర్విధపురుషార్థరూపములైన రసములుగలవు పద్మమందైతే
 మకరందరస మొక్కటియే కలదు.

శ్లో. రామః పాతు సదై వమామరిభయా ద్రాగుం సదాభావయే
 రామేనైవ హృతం మహాత్మరతమో రామాయ నిత్యం నమః
 రామా న్నాస్తి పరంపదం సులలితో రామస్యపాదౌ భజే
 రామే ప్రీతి రచంచలాన్తు మమ హే శ్రీ రామ మాం పాలయ. 77

ఉ. రాముఁడు బోచు శత్రునికరంబులచే భయ మందగుండ, శ్రీ
 రాముని సన్నుతింతు, రఘురామునిచే లయచుండుఁ బాపముల్
 రామున కేను మ్రొక్కెదను * రామునికంటెఁ బరంబు లేదు, శ్రీ
 రామున కేను దాసుఁడను * రామునిపై గురి నిల్చి యుండెదన్.

తా. రాముఁడే నన్నెల్లపుడు శత్రుభయమునలన రక్షించుఁగాక. రామునెల్లపు
 డు ధ్యానించుచున్నాను. రామునిచేతనే గొప్పయజ్ఞానము పొరింపఁబడినది. రాముని

కొలకెల్లపుడునమస్కారము. రామానికంటె వేఱగుగమ్యస్థానములేదు. సుందరము లైనరామునిపాదములను సేవించుచున్నాను. రామునియందు నాకు నిశ్చలమైనభక్తియగుగాక, ఓరామా నన్నేలుము. (ఈశ్లోకమందు రామశబ్దమున కెనిమిదివిభక్తులును జెప్పబడినవి).

శ్లో. రామ మిందీవరశ్యామం, రాజీవాఢుత్తోచనమే

జ్యోహేషనిర్జితారాతిం, జానకీరమణం భజే.

78

మ. ఘనసీలోత్పులపత్రగాత్రు విలసంజాతనేత్రు ధరా
తనయాముఖ్యకళత్రు, గార్తుకమహాధాన్వానాపహృదైర్విరిః గాం
చనచేలు గరుణాలవాలు వినుతశత్రుపాలు సద్భక్తపా
వనసంశీలు యశోవిశాలుని రఘుస్వామి బ్రశంసించెదన్.

తా. నల్లగులవలసలె నల్లనైసట్టియు పద్మమువలెవిస్తారమైననేత్రములు గలిగిట్టి
యు నారెయొక్కధ్వనిచేత జయించబడినశత్రువులు గలిగినట్టియు సీతకుఁ బెనిమిటి
యైన రాముని సేవించుచుచున్నాను

శ్లో. నానాదివ్యాస్త్ర తేజస్సురదనుతభుజశ్శత్రుసంహారధీరః

కౌటిల్యోద్యోతమానభ్రాకుటియుతముఖం ధారయ న్నంబుదాభః

తూణీరప్రోత్థవేగోల్లసితశరవరం తాడయిత్వా దశాస్యం

వీరశ్రీబంధురాంగ స్త్రిదశపతిసుతః పాతు మాం వీరరామః, 79

మ. కుటిలభ్రాకుటితాన్యైః కరలసత్కోదండదివ్యాస్త్రైః
చటులారిందముఁడై బిడోజసుతుఁడై + శ్యామాంగుఁడై ధీరుఁడై
పటుతూణీరవిముక్తకాండపవనిశిర్భగ్నసురేంద్రాద్రియై
కటువృత్తిం జయలక్ష్మీఁ గొన్నధరణీకాంతుండు న౯ బ్రోవుతన్.

తా. బహువిధములైన దివ్యాస్త్రముల తేజస్సుచేతఁ బ్రకాశించుచున్న గొప్ప
భుజములు గలిగినట్టియు శత్రువులయొక్కసంహరించుటయందు ధైర్యవంతుఁడైనట్టియు
మంపుచేతఁ బ్రకాశించుచున్న భ్రాకుటిగంగముతోఁగూడిన ముఖమును ధరించినట్టియు మే
ఘశోభగలిగినట్టియు నంబులపొందినుండి లేచినవేగముచేతఁ బ్రకాశించుచున్న బాణ
శ్రేష్ఠములుగల రాణునిగొట్టి పీఠలక్ష్మీచే వనోహరమైనశరీరము గలిగినట్టియు నిం
ద్రునిచే స్తోత్రముచేయబడిన వీరుఁడైన రాముఁడు నన్ను రక్షించు గాక.

శ్లో. హత్వా యద్దే దశాస్యం త్రిభువనవిషమం వామహస్తేనచాపం

భూమా వారోప్య తిష్ఠ గ్నితరకరధృతం బ్రామర్య బాణమేకమ్

అరణ్యోపాంతనేత్ర శ్వరదళితవపుః కోటిసూర్యప్రకాశో
వీరశ్రీబంధురాంగ స్త్రిదళపతిసుతః పాతు మాం వీరరాముః. 80

చ. అరుణాంభోరుహనేత్రుఁడై శతసహస్రాదిత్యసంకాశుఁడై
సురయోగీంద్రమునీంద్రకంటకు దళాస్య్య ద్రుంచిభిద్రాంగుఁడై
ధరణి గార్దుకమూని బాణ మొకచేతఁ ద్రిష్పచుఁ సన్నతా
మరనాఘండు జయాభిరాముఁ డగురాఁగునామి నన్ బోవుతన్.

తా. ముల్లోకములకు విరోధియగు రావణుని యుద్ధమందుఁగొట్టి యెడమచేతిచే
ధనుస్సు భూమియందు నెలిపి తాను నిలువఁబడి కుడిచేతఁ బూనినయొక బాణమును ద్రి
ష్పచున్నట్టియు, నిండుకయెఱ్ఱనైనప్రాంతములు గలకన్నులు గలిగినట్టియు బాణములచే
గాయములుపడదేహము గలిగినట్టియు కోటిసూర్యులవంటి కాంతిగలిగినట్టియు వీరలక్ష్మీ
చే సొగసైనశరము గలిగినట్టియు నింద్రునిచే స్తోత్రముచేయఁబడిన వీరుడైన రాముఁ
డు నన్ను రక్షించు గాక.

శ్లో. యుద్ధే సన్నద్ధశస్త్రం కపివరభయదం కుంభకర్ణం సురారిం
బాణే నై కేన సద్యః ప్రకటితహుతభుగ్విశ్వరోహరుణాక్షమ్
హత్వా కృత్వా ప్రమోదం సురకపివితతే రానిబృందైకసేవ్యో
వీరశ్రీబంధురాంగ స్త్రిదళపతిసుతః పాతు మాం వీరరాముః. 81

చ. హరిసరులెల్ల ధీతిల లోయాంతకురీతి ధృతాస్త్రహస్తము
ష్కరుఁ డరుణాక్షుఁ డై నఘటకర్ణ వనించి జయాభిరాముఁ డై
సురపతి వానరుల్ ముదముసొంపు వహింప మునుల్ భజింపఁగా
సుగపతి సన్నతంప రణశూరుఁడు రాముఁడు నన్నుఁబోవుతన్.

తా. యుద్ధమందు సన్నాహమొందిన యాయుధముగలిగినట్టి వానరులకు భయ
మునుజేయునట్టి తత్కాలమందుఁ బ్రకటింపఁబడిన యగ్నివంటి యెల్లవారియందలి కో
పముచేత నెఱ్ఱనైన కన్నులుగల కుంభకర్ణుడగురాక్షసు నొక బాణముచేతఁగొట్టి దేవతల
యొక్కయు వానరులయొక్కయు సమూహములకు సంతోషముజేసి మానిసమూహ
మునకు ముఖ్యముగా సేవింపఁదగినట్టి; (వీరశ్రీల్యాదకము పూర్వశ్లోకములె నర్థముఁ
బాడవలయును.)

శ్లో. డై తేయోదగ్రసేవ్యం పటుతరవిశిఖం భీషణం ఘోరనాదం
దేవేంద్రస్తూయమానస్ఫురదరిగిక రా నంధకారాంశ్చ హత్వా

దిక్పాలా పాప్తభోగాన్మణిరుచిసుభగాఁ దిక్షుతాఁస్థాపయిత్వా
వీరశ్రీబంధురాంగ స్త్రిదశపతిసుతః పాతు మాం వీరరామః. 82

మ. భయదం బైననుహర్భటిఁ ధృతధనుఁ ర్బాణాస్త్రిఁడై గర్వదు
ర్నయదై త్యావళివంచకాదిచటులాఁ స్త్రుప్రక్రియఁ ద్రుంచి తా
జయలక్ష్మీ గొనిజంభవై రినుతుఁడై స్థానంబులు భోగముల్
దయ దిక్పాలుర కిచ్చినట్టిరఘునాథస్వామి నఁ బోవుచున్.

తా. రాక్షసులలోనున్నతుఁడై నేవించఁదగినట్టితీక్షణబాణములుగలిగింట్టి భయం
కరుఁడైనట్టి ఘోరధ్వనిగల రావణుని ప్రకాశించు శత్రుసమూహములనెదు చీకటు
లనున్న గొట్టి యింద్రునిచే నులింపఁబడినవాఁడగుచు దిక్పాలులనుబొందఁబడిన భోగ
ములుగలవారినిగాను రత్నశోభలచే మనోహరులను గాను దిక్కులయందు నిలిపి; (వీర
శ్రీబంధురాంగ ఇత్యాదికము పూర్వమువలె.)

శ్లో. కాసల్యావీరగర్భాంబుధిఘనవిలసత్పూర్ణచంద్రప్రకాశో
మానీంద్రస్వాంతపద్మప్రవిమలతరణిర్ధరన్తై పుణ్యరూఢః
మారీచం రాక్షసేంద్రం నిజశరదహనానూహుతిం కల్పయిత్వా
వీరశ్రీబంధురాంగ స్త్రిదశపతిసుతః పాతు మాం వీరరామః. 83

తా. కాసల్యాజఠగార్భచంద్ర మునిహృత్కంజాతకంజాపు వి
ద్యాసంపన్నుని చాటకేయవనదాఁవాగ్న్యంబుకన్ వీరల
క్ష్మీసంప్రాప్తశరీరు ధర్మయుతసంశీలుఁ బూరిస్తుతుఁ
రానూనుఁ రఘువీరు చాళరథి శ్రీరాముఁ బ్రశంసించెదన్.

తా. కాసల్యయొక్క వీరగర్భమనెను సమద్రమునకు గొప్పగాఁ బ్రకాశించు
చున్నపూర్ణచంద్రునివంటికాంతి గలిగినట్టియు మునిశ్రేష్ఠుల చిత్తపద్మములకు నిర్మల
నూత్యుఁడైనట్టియు ధర్మమందలి నేర్పునకుఁ బ్రసిద్ధుఁడైనట్టియు రాక్షసశ్రేష్ఠుఁడైన
మారీచునిఁ దనబాణాగ్ని కాహుతి యొనర్చి; (వీరశ్రీబంధురాంగ ఇత్యాదికము పూర్వ
మువలె.)

శ్లో. యోదండకారణ్యనిశాచరేంద్రాః, కోదండలీలావిషయాంశ్చకార
వేదండశుండాయితబాహుదండః, కోదండపాణిః కులదైవతం నః.
మ. తతఃకంభద్విషతుండతుండనిభదోర్ధ్వండా త్తకోదండమం
దితుఁడై శూరతదండకాటవిని దాడిఁ జేయుచుఁ ధూర్జను

గతి వ ర్తించునిశాటులక దునిమి వేడ్క బాణబాణాసనాం
చిత్తుడో రాముడు మాకుదైవముగుచుక డ జెన్నొందునశ్రాంతమున్.

తా. ఏరాముడు దండకారణ్యమందలి రాక్షసులను ధనుర్విలాసమునకు గోచ
రులనుగాఁ జేసెనో అట్టియేసుగుతుండిమైనభుజదండములుగల ధనుస్సు హస్తమందుఁ
గలరాముడు మాకుఁ గులదైవము.

శ్లో.తరుణౌ రూపసంపన్నా, నుకుమారౌ మహాబలౌ
పుండరీకవిశాలాక్షౌ, చీరకృష్ణాజినాంబరౌ.
ఫలకూలాశినాదంతౌ, తాపసౌ ధర్మచారిణౌ
రక్షకులవిహంతారౌ, భ్రాతౌ రామలక్ష్మణౌ.

85

చ. అనుపమరూపయావనబలాభ్యుల సజ్జనమిత్రులక లన
ద్వనరుహపత్రనేత్రులను డ చాంతుల దాపనధర్మచర్యులక
వనఫలమూలఘోజనుల డ నల్కలధారుల దైత్యబృందమ
ర్దను లగు రామలక్ష్మణుల డ దాసజనావనులక భజించెదన్.

తా. పిన్న నయను గలిగినట్టియు సౌందర్యముతోఁ గూడినట్టియు మృదువైనట్టి
యు గొప్పబలము గలిగినట్టియు పద్మములవలె వికాశములగుకన్నులు గలిగినట్టియు
నారచీరలు కృష్ణాజినములు వస్త్రములు గలిగినట్టియు పండ్లు దుంపలు దినునట్టియు కాం
తులు ధర్మమునగు సంచరించువారు రాక్షసవంశమును సంహరించువారు నన్నదమ్ములు
నగు రామలక్ష్మణులు విజయు లగుదురు గాక.

శ్లో.కల్యాణానాం నిదానం కలిమిలదహనం పాననం పావనానాం
పాధేయం మోక్షసిద్ధిప్రథితసుపదపీష్టాస్తయే ప్రస్థితస్య
విశ్రామస్థానమేకం కవివరచవసాం జీవనం జీవితానాం
బీజం ధర్మస్యసన్న్యప్రభవతి భవతాం భూతయే రామనామ.

86

చ. పరమశ్రేష్ఠముక గుళలపద్ధతి కాదిమకారణంబు ని
ద్ధరకలికల్తపావహము డ ధర్మగుణంబున కాదినీజముక
బరమపదానునర్తయగుసాంఘంబున కిమ్మగునట్టివిశ్వసు
స్థితరమానినేశమున డ జీవితజీవన మైననున్న శ్రీ
కర మగురామనామము జగంబు పవిత్రముఁ జేయుఁ గావుతన్.

తా. శుభముల కాదికారణమును సాపమానిస్యమున కన్నియు పవిత్రమైనవాని
లోఁ బవిత్రమైనదియు మోక్షసిద్ధికై బ్రసిద్ధమగు మంచి త్రోవఁ బొందుటకు బయలు

వెడలినవానికి బత్తె మైనదియును గవీశ్వరులవాక్యములకు ముఖ్యమైనవి శ్రాంతిస్థానమును జీవనములను జీవనమును ధర్మమును పృథ్విమునకు గింజయు నగు రామనామము మీపనిత్ర తకు సమర్థమగుచున్నది.

శ్లో. కాసల్యానయ నేందుం దశరథముఖారవిందమాత్రాండమ్

సీతామానసహంసం రామం రాజీవలోచనం వందే.

దీర్ఘబాహు మరవిందలోచనం, దీనవత్సల మనాథరక్షణమ్

దీక్షితం సకలలోకరక్షణే, దైవతం దశరథాత్మజం భజే.

87

తా. కాసల్యానయ నేందునాజిముఖసత్కంజాప్తకంబాప్తు సీ

తాసాధీష్ఠమణిమానసాంబురుహాకాశంబంబు యోగీంద్రహృ

ద్యానుః దీర్ఘకర్ణుః జగద్గురులసత్త్వం కేజపత్రాక్షునిః

దానస్తవ్యుః ననాథరక్షణః బరంభాముః మదిః గొల్పెదన్.

తా. కాసల్యయొక్క నేత్రములకు జుండుడును దశరథుని ముఖపద్మమునకు నూర్పుడును సీతయొక్క చిత్తమనెడు మానససరస్సునకు హంసయుఁ బద్మములనంటి నేత్రములుగలవాఁడు నగురాముని నమస్కరించుచున్నాను. పాడైనచేతులు గలవాఁడును పద్మములనంటి కన్నులుగలవాఁడును దీనులయందుఁ బ్రేమగలవాఁడును దిక్కులేనివారికి రక్షకుఁడును ఎల్లలోకముల సంరక్షణమందు దీక్షిగలవాఁడును దశరథపు త్రుఁడు నగు దైవమును నేవించుచున్నాను.

శ్లో. సత్యేన లోకాః జయతి, దీనాః దానేనరాఘవః

గురుం శుశ్రూషయా వీరో, ధనుషాయుద్ధశాత్రవాన్.

భర్జనం భవబీజానాం, మార్జనం సుఖసంపదామ్

తర్జనం యమదూతానాం, రామరామేతి కీర్తనమ్.

88

చ. అరయంగ సత్యవాన్యమున * నన్నిజగంబుల దానవైఖరిఁ

గురువుల బాణకోటిరిప్పుకోటుల దీనుల దానవైఖరిఁ

సరవి జయించినట్టిరఘుని త్రమః నిర్మలరామనామముఁ

వరసుఖదంబు యామృతభటచర్జితము స్థలుషాపహం బగున్.

తా. వీరుఁడుగు రాముఁడు సత్యముచేత లోకములను దానముచేత దీనులను నేఁ చేత గురువును ధనుస్సుచేత యుద్ధమందలి శత్రువులను జయించుచున్నాఁడు. రామరామ యని కీర్తించుట సంసారమనుగింజలకు వేపుడు, సౌఖ్యసంపదలకుఁ బరిశుద్ధిజేయ నది, యమదూతలకుఁ దర్జనఁ జేయునది.

శ్లో. సకృత్ప్రకరతాయాం, సాక్షిణస్యవిభీషణః
సాపరాధప్రతీకారః, సస్మిర్రామో గతిర్మును,
నజానే బాసకేజానే, రామత్వన్నానుభవే
సర్వేశో భగవాన్యంభుః, గాన్ధీకి ర్వేత్తివా నవా.

89

మ. అపరాధం బాసకేజి యైన కరణం * బన్న స్తృప్త బ్రోతు ఏ
కృపకుఁ సాక్షి విభీషణుఁ డగుట నిత్రే నీవు నీనామ మె
ల్లపుడు భర్తుఁడు వాఁడీలూరుభవుఁడు * ల్లంబిందు జింతించి త
ద్విపులార్థంబు నెఱిగి నో యెఱుంగరో * వేద్యంబె మాబోటికిన్.

తా. ఏరామునియొక్క ఓక్కపర్యాయము నమస్కరించినవారిని రక్షించుట
విషయమై విభీషణుఁడు సాక్షియో అట్టి అపరాధముతోఁగూడినవారికిం బ్రతిక్రియఁ
జేయురాముఁడు నాకుగతి. ఓరామమూర్తీ సేవయొక్క సామర్థ్యమును నేనెఱుంగ
గను. సర్వేశ్వరుఁడును భగవంతుఁడునగు శివుఁడును వాల్మీకియు నెఱుంగునో లేదో.

శ్లో. కృత్యకృత్వవివేకహీనమనసాం మాత్యాదిభి ర్జీవినా
మత్స్యంతం బహుతారకం ననుభూతా మత్స్యంతశోకాపహమ్
సత్యానందగుయం సమస్తనిగమస్తాత్మపుదం సంపదాం
స్థానం శ్రీరఘురామనామనినులం నిర్మల స్మరణ ముచ్యతే.

90

శా. కృత్యాకృత్యవివేకమర్జితం * కించిద్జ్ఞై త్తనట్టిగో
మాత్యాప్రాప్తలకు నృచిన్తులకు మోక్షార్హంబు వేదాంతసం
మత్స్యం బీష్మితం సదాస్మదమునిశిశోర్హంబు నైర్మల్యము
సత్యానందము రామసంస్తృతిమహాపౌఖ్యంబు మోక్షం బగున్.

తా. ఇది చేయఁదగినది యిది చేయఁదగనిది యను వివేకములేనిమనస్సు గలిగి
నట్టి బ్రహ్మామాత్యాది మహాపాపములచే జీవించుచున్న కుచుఘ్నలకు మిక్కిలి తరింపఁ
జేయునదియు నత్స్యంబుననుభవము నొందునదియు సత్యానందరూపమైనదియు సర్వవేద
ములచే స్తోత్రముఁ జేయఁదగినదియు సుపదలకు స్థానమైనదియు నిర్మలమైనదియు నగు
రామనామమును నిర్మలమున దలఁచువాఁడు మోక్షము నొందుచున్నాఁడు.

శ్లో. సాకేజే న్ననికేతనే గురతరో ర్హాతే అనర్హేనకే
వద్దం రత్నసుయం దభాన సుపరం దూష్టాంబుజం జానుని
సీతాం పార్శ్వగతా సరోరుహకరాం విమృశ్నిభాం రాఘవం
పశ్యంతం సరిపూర్ణచంద్రనదనం భాస్వత్పిరీటం భజే.

91

మ. ప్రకటాయోధ్యను చందనాంతికమునన్ ♦ రహోజ్వలద్యేహనుం
దకలంకం బగువేదికన్ మణికిరీటాలంకృతుం డై సమః
త్సకతన్ జానుపుహిఃద హస్త మిడి విశిష్టచ్ఛాభిపం కేరుహం
తకరన్ మైగిలిః బార్వమందుగను సీతారాము భావించెదన్.

తా. అయోధ్యయందుఁ దనయింటినుండుఁ బ్రకాశించుచున్న అరుగుగల కల్ప
వృక్షముయొక్క మొదటనుండి రత్నవికారమగుపద్మము నొకచేతను మఱియొకచేయి
మోకాలునందును ధరించినట్టియుఁ బార్వమును బొందినదియుఁ బద్మమునంటి హస్త
ములు గలిగినట్టిదియు మెఱుపుతో సమానుకాలగుసీతను జూచుచున్నట్టియుఁ బూర్ణ
చంద్రునివంటి మొగము గలిగినట్టియుఁ బ్రకాశించుచున్న కిరీటముగల రాముని నే
వించుచున్నాను.

శ్లో. విద్యుద్వర్ణోపమాంగీం వికచవరముఖీం విద్రుమాభాధనోష్ఠీం
వేదండాధత్యకుంభ ప్రతికుచయుగళాం వేదముధ్యానతంసామ్
శ్యామాంసపుల్లపద్మచ్ఛదనిభసయనాం చారుహంసాం సునాసాం
సీతాం శ్రీరామ దేవీం శ్రీతజనవరదాం చింతయేనంతమూర్తిమ్. 92

మ. తతసంపుల్లనరోజనేత్రహరివేదండాభకుంభస్తనిన్
శ్రీతచింతామణివిద్రుమోష్ఠినవరాజీవాననన్ జుచల
ద్యుతగాత్రిన్ హరిరాజమధ్యనిగమస్తోత్రాద్భుతాకారభా
సితసుశ్యామసునాసికన్ గొలిచెదన్ ♦ శ్రీరామ దేవిన్ మదిన్.

తా. మెఱుపుయొక్కరంగు సామ్యముగలశరీరము గలిగినట్టిదియు వికసించిన
శ్రేష్ఠమైన మొగము గలిగినదియు పగడముయొక్కశోభగల పెదవి గలిగినదియు ఏను
గుయొక్క గర్వయుక్తమైన కుంభస్థలముల నెదిరించుస్తవద్వంద్వము గలిగినట్టిదియు
యజ్ఞవేదికవంటి నడుమగుల స్త్రీలకు శిరోభూషణమైనదియు యౌవనమధ్యమరాలును
వికసించినదత్తపు కేతులతోఁ దుల్యములగు నేత్రములు గలదియు సుందరముగు నవ్వుగల
దియు మంచుమక్కుగలదియు నాశ్రయించినజనులకు పరముల నిచ్చునదియు నగు
నంతములేనిస్వరూపముగల రామునిభార్య యగు సీతను ధ్యానించుచున్నాను.

శ్లో. మాణిక్యమంజీరపదారవిందా, రామార్కసంపుల్లముఖారవిందామ్
భక్తాభయప్రాపికరారవిందాం, దేవీం భజే రాఘవవల్లభాంతామ్.

చ. అనుపమరామభానువికచాననపంకజనూన్నరత్నకాం
చననవనూపురాంఘ్రినవసారసయుగ్మనిజాశ్రితేష్టదా

యినవక రాంబుజాతమిధితేశ్వరపుత్రిని రాముడేవి నె
వ్వునమున నిష్టసిద్ధికి సహూహితబుద్ధిఁ దలంతు నెంతయున్.

తా. మణివికారములైన యందెలు పాదపద్మములయందుఁ గలదియు రాముఁ
డనెడు సూర్యునిచే వికసించినముఖపద్మము గలదియు భక్తులకు నీగితోఁగూడిన హస్త
పద్మము గలదియు రామునిభార్యయు నగు ప్రసిద్ధురాలైన సీతాదేవిని నేవించు
చున్నాను.

శ్లో. జయతువిజయకారీ జానకీమౌదకారీ
తపనకులపిహారీ దండకారణ్యచారీ
దశవదనకుతారీ దైత్యవిచ్ఛేదకారీ
మణిమకుటకథారి చండకోదగడధారి.

94

ఉ. ధారణిజానుతోషకరుఁ * దామరసాక్షకులప్రదీపకుఁ
ఘోరనిశాచరాంబురుహాకుంజరు నచ్యుతు దండకాటవీ
చారుతరప్రచారు ధృతచావుదశాననమర్దను న్నగి
స్సార్పకీరీటధారి రఘుశత్రుఘ్న నుర్వి జయంబు పొందెడున్.

తా. జయమును గలిగించునట్టియు సీతకు సంతోషముఁజేయునట్టియు మూర్య
పంశమందు విహరించునట్టియు దండకారణ్యణమనందు సంచరించునట్టియు రావణునికి
గొడ్డటిని ధరించువాడైనట్టియు రాక్షససంహారఁజేయునట్టి రత్నకీరీటమును ధరిం
చినట్టియుఁ దీక్షమగు భనుస్సును ధరించినరాముఁడు జయించుగాక.

శ్లో. చేతస్థిశల చింతకచింతనీయం, చింతాహరం చింతితపారిజాతమ్
అచింతనీయం బహుచింతయేహం, తమేనరామం భువనాభిరామమ్.

మ. సకలాత్మసీతు సర్వచింతతుని దానప్రాంగంప్రాంతక
ల్పకర్ముఁ శౌరి సదీంత్యుసచ్యుతుఁ బరఃప్రహ్లాంబుఁ జింతాహరఁ
బ్రకటానందకిరుణ బ్రహ్మరూఁ బరః * రాముఁ ఘనశ్యాము దా
రకనాముఁ రంపికోటిధాము మునె సత్సంతంబుఁ జింతించెదన్. 95

తా. చిత్తమందున్నట్టి మూ భక్తులకుఁధ్యానింపఁదగినవాఁడును విచారము వారిం
చువాఁడును గోరఁబడినపస్తువులకుఁ గల్పకృష్ణ మైనవాఁడును ఊహింప శక్యముగానట్టి
యు లోకములకు మనోహరుడైనవాఁడు నగు రాముని నేను విస్తారముగా ధ్యానిం
చెదను.

శ్లో. సాకేతే శరదందుకుందధవలే సాధే మహాసుంటుచు
 పర్యస్తాగరుధూపధూమపటలే కర్పూరదీపాజ్జ్వలలే
 సుగ్రీవాంగదవాయాపుత్రసహితం సామిత్రిణా నేవితం
 లీలామానుషవిగ్రహం రఘుపతిం రామం భజే శ్యామలమ్. 96

మ. ఘనసాకేతమునందుఁ గుండవలసినాఁ జూచుచు ద్రవీప్తంబు వా
 ననలఁ జెన్నగుధూపధూమః జీడాఁబూజుంబు కర్పూరదీ
 పనిరూఢం బగుసౌధమంటపమునఁ జేతల్ కప్పుల్ గొల్పి మీం
 చినలీలామానుజాకృతం బరగు నాశ్రీరాముఁ జిత్తించెదన్.

తా. అయోధ్యాపురమందు శరత్కాలచంద్రునివలెను పుల్లెఱువ్వువలెను దెల్ల
 నైన మేడయందు వ్యాప్తమైన అగరుధూపపు పొగలగుసూహము గలిగినట్టియు
 కర్పూరదీపములచేఁబ్రకాశించుచున్న గొప్పమంటపముమండి స్సుగ్రీవునితో అంగదుని
 తో నాంజనేయునితోఁ గూడనట్టియు అశ్వుబునిచే నేవించఁబడుచున్నట్టియు లీలామ
 నువ్యూహపుఁ దైనట్టియు రఘుపతియైనట్టి శ్యామలార్ణవముగల రాముని నేవించు
 చున్నాను.

శ్లో. రామఃపితా రాఘవపవమాతా
 రామోనుబంధుశ్చ సఖాపితృశ్చ
 రామోగురు ర్నే పరమంచ దైవం
 రామం వినా నాన్యమహం న్నరామి. 97

ఉ. రాముఁడు తండ్రి మజ్జనని * రాముఁడే బంధుఁడు రామచంద్రుడే
 రాముఁడు మిత్రుఁడ౯ గురుఁడు * రాఘవుడే పరదైవతం బగు
 రాముఁడే మాకు ది క్కెప్పుడు * రాముని గొల్చెద సంతనంబు శ్రీ
 రామునిఁ దప్ప నన్యుల నిశరంజీర మెంచి దలంచ నెన్నునిన్.

తా. నాకు రాముడే తండ్రి, రాముడే తల్లి, రాముడే చుట్టము, రాము
 డే యిష్టమిత్రుఁడు, రాముడే గురువు, రాముడే గొప్పదైవము, రామునిఁ దక్క
 నితరుని నేఁ దలంపను.

శ్లో. యాకృపామునిసంత్రాణే, యాకృపాకపినాయకే
 యావిభీషణరత్నాయాం, సారామ మమదీయతామ్. 98

ఉ. ఏదయచేతఁ దావసుల * నేలితొ వానర శేఖరాభిప్తై
 నేదయ గల్గి యుండునొ రఘి * దశకంధరసోదరావనం

బేదయచేత నియోగ్య నను * నిష్పాడు నాదయఁ బ్రోవు మయ్య దా
మోదర గాఁ : రాఘవ సమృజ్జ్వలభూషణ భక్తహావనా.

తా. మునుగల గొడించుటయు దేవయగలదో సుగ్రీవునియం దేవయగలదో
విభీషణని యీ మునుగ, దేవయగలదో అదయ నోరామా నాయందుంచుము.

శ్లో. దయఁగభే న భువరామచంద్ర

నిర్యోపాపాని వామూఖిలాని

త్వయేభ్యస కిం సుదృఢాం వ్రయచ్చ

నై వప్రసూతే హ్యఖిలా నభీష్టాః.

99

చ. ప్రకటదయానిధి సరదః రాఘవరామమదీయకల్పవ
ప్రసిరము లెల్లఁ బూపి త్కాపాదసరోజములందు భక్తినూ
మకహృదయమునందు ననుమానము లేక యొసంగు మయ్య నే
వకుల కశ్యపసంపద లావారిగ సంభవ మందు నెప్పుడున్.

తా. దయఁగ భూషణున యోర మచంద్ర నాయెల్లపాపములను దోసివేసి నీ
యందే మిక్కిలి దృఢమైన భక్తినిమ్ము. అదియే యెల్లకోరికలను బుట్టించుచున్నది.

శ్లో. అక్షీణబాణతూణీగ, సహారోపితకార్దుకః

దశగ్రీవశిరోఽండా, శ్రీరామ శ్శరణం మమ.

శ్రీరామమేత్త్వం హి పితాచ మాతా

శ్రీరామమేత్త్వం హి సుహృచ్చ బంధుః

శ్రీరామమేత్త్వం హి గురుశ్చ గోష్ఠీ

శ్రీరామమేత్త్వం హి సమస్తమేవ.

100

ఉ. అత్యుపకారపరాధరుఁ * డై గుణరావము విక్కిటిల్లఁగా
రాక్షసరాక్షసింబులు గళరక్కున ద్రుంచిన నీవె దిక్కు సం
రక్షకుఁడు స్తుతించును పరప్రదఁ డంబయు తండ్రి తాతయుం
బత్తులు భ్రాతృయు న్నఖుఁడు * బంధుఁడు సర్వము నీవె రాఘవా.

తా. సారములేని బాణములగల యంబులపాదియును ఎక్కు బెట్టబడిన ధను
స్సును గలవాఁడును రాక్షసునిరెన్ను గొట్టివేసిన రాముఁడు నాకు దిక్కు. ఓరామా!
నాకు నీవేతండ్రియు దత్తయు, నోరామా! నాకు నీవేన్నీహితుఁడును జుట్టమును, ఓ
రామా! నాకు నీవేగురువును బ్రసంగమును, ఓరామా! నాకు నీవే సమస్తమును.

శ్లో. పటుతరజలవాహధాన్విన మాదాయ చాపం
 పవనజవనమేకం బాణమాకృష్యతూణాత్
 లభయవచనదాయీ సానుజ స్సర్వతోమే
 రణహతదనుజేంద్రో రామచంద్ర స్సహాయః.

101

మ. జలధిధాన్వినసమాసఘోరనినదబాన్వయ క్తచాపంబునఁ
 జ్వలనాప్తోజ్వల వేగ బాణమువడిఁ ♦ సంధించి దృష్టించి దో
 ర్బలఁ బొలస్త్రు వధించి నిర్భయునిఁగా ♦ భక్తాళిఁ గావించి దా
 వల సౌమిత్రి చెలంగఁ జెన్నగురఘునాథుని సహాయుం డగున్.

తా. మిక్కిలి పటుత్వముగల మేఘముయొక్క ధ్వనివంటి ధ్వనిగలధనుస్సుప
 బట్టుకొని వాయువేగముగలయొక బాణము నంబులపొదిపండితీసి యుద్ధమందుఁ గొట్టఁ
 బడిన రాక్షసశ్రేణులు గలిగినట్టియు సభయవాక్యము నిమ్మనట్టియుఁ దమ్మునితోఁగూ
 డినరామచంద్రుఁడు నాకు సహాయుఁడు.

శ్లో. కాసల్యాలసదాలవాలజనిత స్సీతాలతాలింగిత
 స్సిక్తః పక్షిరథేన సోదరమహాశాఖాభి రత్యున్నతః
 రక్ష స్తీక్ష్ణనిదాఘపాటనపటుచ్ఛాయాభిరానందయ
 న్నన్త దావంచితసత్ఫలానిఫలతు శ్రీరామకల్పద్రుమః.

102

శా. కాసల్యాలసదాలవాలము ధరాకన్యాలతాయుక్తముఁ
 దాసాన కము నాజిపోషితము సోదరవృప్తశాఖంబు ర
 త్యున్నతామనిదాఘత ప్తజనరత్నోదయీణాక్షీణఛా
 యానంపన్నము రామకల్పతరు విస్తార్థంబు మా కీవుతన్.

తా. కాసల్యాలనెడు ప్రకాశించుచున్న శుభరునందు బుట్టినట్టియుఁ నీతయ
 నెడుతీగచేఁ గాఁగిలింపఁబడినట్టియు దళరథునిచేఁ దడుపఁబడినట్టియుఁ దమ్ములనెడు
 గొప్పకొమ్మలచే మిక్కిలి పొడవైనట్టియు రాక్షసులనెడు గొప్పవేడినిఁ బోగొట్టుట
 యందు సమర్థమైననీడలచే నానందింపఁ జేయుచున్నట్టియు రాముఁ డనెడు కల్పవృ
 థము మాచే గోరఁబడినమంచిఫలములను బండుఁగాక.

శ్లో. నిగమశిఖరరన్నం నిత్యమాశాన్యరత్నం
 జననుతన్మపరత్నం జానకీరూపరత్నమ్
 భువనవలయరత్నం భూభుజామేకరత్నం
 రఘుకులవరరత్నం పాతు మాం రామరత్నమ్.

103

మ. నిగమాంతోజ్జ్వలరత్న మాఝ్యనుశమాఞ్జిక్యంబు సీతాసతీ
సుగుణప్రాంచితరత్న మర్కటలభాఞ్జన్వద్వివ్యసద్రత్నము
జగదశ్యద్భుతరత్నము సకలరాజాస్థానరత్నంబు స
ర్యగతం బౌరఘరామరత్నము ననుఁ ♦ రక్షించు నశ్రాంతము.

తా. వేదాంతములకు రత్నమైనట్టి యు నిత్యముఁ గొనియాడఁదగినవారిలో శ్రేష్ఠమైనట్టియు మనుష్యులచే బాగడఁబడినరాజులలో నుత్కృష్టమైనట్టియు సీత యొక్కరూపమునకు మాణిక్యమైనట్టియు లోకసమాహములలో శ్రేష్ఠమైనట్టియు రాజులలో మాఖ్యమైనట్టియు రవికులశ్రేష్ఠులలో శ్రేష్ఠమైన రామరూపరత్నము నన్ను రక్షించుఁగాక.

శ్లో. విశాలనేత్రం పరిపూర్ణగాత్రం, సీతాకళత్రం సురవైరిజైత్రమ్
కారుణ్యపాత్రం జగతఃపవిత్రం, శ్రీరామరత్నం ప్రణతోఽస్మినిత్యమ్.
స. వికసితపుండరీకదళశశిశ్రుతనేత్ర సురారిజైత్ర సే
వకనుతిపాత్ర సీలఘనవాసనరత్నవిరాజితాత్రం దా
రకుఁ గమలకళత్రం ద్విపురప్రకటాసురజైత్రమిత్రునిఁ
సకలజగత్పవిత్ర రఘునత్రమరత్నము నాశ్రయించెదన్.

తా. విశాలములైనకన్నులుగలిగినట్టియు నిండైనదేహము గలిగినట్టియు సీతాదే
భార్యగలిగినట్టియు రాక్షసులను జయించునట్టియు దయకు స్థానమైనట్టియు జగత్తు
కుఁ బవిత్రముఁ జేయునట్టి శ్రీరామరత్నము నెల్లపుడు నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. శ్రీరామచంద్ర శ్రీతపారిజాత, స్వమస్తకల్యాణగుణాభిరామః
సీతాంముఖాంభోరుహచంచరీకో, నిరంతరం మంగళ మాతనోతు.
ఇందీవరదళశ్యామః, పుండరీకనిభేక్షణః
ధృతకోదండతూణీరో, రామవన గతి ర్క్షణం.

105

మ. శ్రితమందాగుండు సర్వశోభనగుణశ్రీరాముఁ డానందుఁ డం
చితసీతావదనాబ్జపట్నగము రావీణాయతాక్షుండు మా
నితతూణీరసమర్ధరుండు నరుండు ♦ నీలోశ్వలాంభోద్రు
భితుఁ డౌరాముండు మాకుదిక్కయి శుభంబే నిచ్చులిచ్చుంగువన.

తా. ఆశ్రితులకుఁ బారిజాతవృక్షమునైనవాండు ఎల్లశుభగుణములచే మనోహ
రుండును సీతయొక్కముఖపద్మమునకుఁ దున్నెదయైనవాండును అగు శ్రీరామచంద్రుఁ
డెడతెగనిశుభమును జేయుఁగాక. నల్లకలువచేకులనలె నల్లనైనవాండును వెల్లతామరళ

తో సమానములగు శేత్రములు గలిగినవాడును భరించబడిన సుఖమును అంబులపా
దులును గలవాడు నగు రాముడే నాన కతి.

శ్లో. ఇచ్చామోహి మహాబాహు, రఘువీరం మహాబలమ్
గజేన మహతా యాత్రా, గామో ఛక్రావృతా నానాః. 106

మ. అనయులు గతి నీవే గతించు నని మోహించు నా
ఘనబాహువులదరికధరు మేఘశ్యామల గామరథా
మల నగాత్మున్ననగాగ కాణ్డయపు నారోస్త్యేష్ఠుల సమం
దనగమ్యుక రఘువీరు నే నొకటి సంవర్షించు నాన్వలంబు.

తా. గొప్పభుజములు గలిగినట్టివాడు రఘువీరుడైనట్టిదిగ నొక్కబాహు గలిగిన
ట్టియు ఏనుగుచేత (అనగా నేనుగునెక్కి) వచ్చుచున్నట్టియు గొంతునచే నావరింపఁ
బడిన మోముగల రాముం జూడ నిచ్చయింపుమన్నాము

శ్లో. రామోనామ బభూవ హుంకదబలావీతేతి హుంకాపితు
ర్వాచా పంచపతీవనే విహరత స్తా మాహార త్రామః
నిద్రార్థం జననీకథామితి హారే హ్నుంకారత శ్చ్యవ్యే
సాస్మితే క్వ ధనుర్ధనుర్ధనురితి వ్యగ్ర గిరః పాతకుః. 107

మ. తనయుక నిద్దురబుచ్చి తల్లి బలికెడ భాత్రిస్థలిక గానువుం
డనఁ జెన్నొంది సభాచ్యుతగా దశరథుం ఁడంపక నానఁ జేగ నీ
తను గొంపోయె దశాస్యుఁ డన్న వినినగోతక వృక్షులై లక్షకా
ధనువుం దెమ్మనుబొల రామునికటూక్తంబుతో నొకం బ్రోవుతన.

తా. రాముడని శ్రుసిద్ధుడుగలవాడు. ఊరి-అతనిభాక్త సేవకునికలను. ఊరి-వా
రు తండ్రియైనదశరథునిహుటచే బంచపతీసలమందు విహరించుచుండిరి అమెను రావ
ణుఁ డెత్తుకొనిపోయెను. ఇట్లు నిద్రఁబోవుటకై తల్లిజెష్ఠుభ్రమ హుంకారముచే
వినుచున్న హరియొక్క “అత్తుకా! యెక్కడనుఁటివి ధనుర్ధనుజే గుఁ స్సుతే” అను
తొందరమాటలు మిమ్మురక్షించుఁ గాక. (ఇది కృష్ణావతారమున నొకవోద జెప్పకధను
నిద్రబట్టకకృష్ణుడు వినుచుఁ బూర్వావతారచరిత్రమాటచేత గొరగమాటలు జెప్పి
నట్లు తెలుపుశ్లోకము. ఇది కృష్ణకర్ణామృతములలోనిది కావచ్చును. వివేకై లిఖితా
అట్లేయున్నదిగాన నిచటిశ్లోకముగాదు.)

శ్లో. శ్రీరామచంద్రేతి దయాపరేతి
భక్తప్రియేతి భవబంధనమోచనేతి

నాథేతి నాగశయనేతి సదాస్తువంతం

మాం పాహి భీత మనిశం కృపణం కృపాళో.

108

చ. హరి రఘురామచంద్రుడు దయాపరుఁ డాశ్రితవత్సలుండు దు

స్తరభవబంధమోచనుఁడు • సర్వశయానుఁడు విశ్వనాథుఁ డం

చరసి నిరంతరంబు హృదయంబున నెంచఁగ నెంతవాఁడ ము

ష్కరుఁడను లుబ్ధుఁడం దురితకర్తుఁడఁ బ్రోవుము రామదాసువా.

తా. శ్రీరామచంద్రాయని, దయాసక్తుఁడాయని, భక్తులెప్పులుగలవాఁడాయని, సంసారబంధమువిడపించువాఁడాయని, నాథాయని, శేషశయనుఁడాయని, యెల్లపుడు స్తోత్రముఁజేయుచున్నట్టి భయపడుచున్నట్టి దీనుఁడనైన నన్ను ఓదయాస్వభావుఁడారక్షించుము.

శ్లో. రామచంద్ర చరితామృతపానం, సోమపానశతకోటిసమానమ్

సోమపానశతకోటిభిరీయా, జ్వన్తై తి రఘునాయకనామ్నా.

109

చ. అరయఁగ రామచంద్రచరితామృతపానసమానమై తగు

గురుతరసోమపానశతకోటులు తద్విధసోమపానని

ర్భరులకు జన్తముల్ గలవు • రామసమాఖ్యనిరంతరంబు ను

స్థిత జపించువారలకుఁ • జేకురనేరవు జన్తకర్తముల్.

తా. రామచంద్రునిచరితామృతమును ద్రాగుట బహుసోమపానములతో సమానము. మనుష్యుఁడు బహుసోమపానములచే జన్తమును బొందును. శ్రీరామ నామముచే జన్తమును బొందఁడు.

శ్లో. రామరామదయాసింధో, రావణారే జగత్పతే

త్వత్పాదకమలాసక్తి, రభవే జ్వన్తనిజ్వన్తని.

110

చ. హరిహరి రామరామ కరుణాంబునిధీ జగదేకనాథదా

శరథి దశాననాద్రికులిశాయుధ నా దగువిన్నపంబు సా

దరమునఁ జిత్తగింపు క్రమతః భువి జన్తము లెన్ని గల్గినన్

సరసభవత్పదాంబుజరజసికణసేవ యొనర్చునట్లుగాన్.

తా. ఓరామా రామా! దయాసముద్రుఁడా! నీపాదపద్మములయం దాసక్తి ప్రతిజన్తమందు నగుఁగాక.

శ్లో. శ్రీరాఘవం రామచంద్రం, రావణారిం రమాపతిన్

రాజీవలోచనం రామం, తం నందే రఘునాయకమ్.

111

ఉ. శ్రీరఘురామచంద్రునకు • శ్రీకరమూర్తికి రావణారికి
 శ్రీరఘుణీమణిపతికి • నేవితయోగిహృదబ్జవాసికి
 సారసపత్రనేత్రునకు • సన్నతహానిసుపర్వకోటికి
 శౌరికి రాఘవేంద్రునకు • సంతత మేను నమస్కరించెదన్.

తా. శ్రీరాఘవుని, రామచంద్రుని, రావణశత్రుని, లక్ష్మీనాథుని, పద్మమల
 వంటి నేత్రములు గలవానిని, రఘునాయకుని, ఆరాముని నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. యత్పాదపంకజరజశ్శృతిభి ర్విమగ్నం
 యన్నాభిపంకజభవః కమలాసనస్సృతీ
 యన్నామసారరసికో భగవాన్ పురారి
 స్తంరామచంద్ర మనిశం హృది భావయామి.

112

ఉ. ఎవ్వనిపాదపద్మరజ • మెల్ల శ్రుతుల్ వెదకంగ నేరకుం
 డెవ్వనినాభిపంకజమున • నేర్పడ సంభవమొందె గీర్వరుం
 డెవ్వనినామసారము భజించి బుధాగ్రణి యయ్యె శంకరుం
 డవిభు రామభూధవు నఃపూర్విశర్ము మది సంస్కరించెదన్.

తా. ఏరామునిపాదపద్మములయందలిపూలి వేదములచేఁ దెలియ శక్యము
 గాదో బ్రహ్మ యెవ్వనినాభిపద్మమందుఁబుట్టెనో భగవంతుడైనశివుఁ డెవ్వనినామ
 సారరసము నెఱిగినవాఁడో యట్టిరామచంద్రు నెల్లపుడు హృదయమందు ధ్యానించు
 చున్నాను.

శ్లో. యస్యావతారచరితాని విరించిలోకే
 గాయంతి నారదముఖాభనపద్మజాద్యాః
 ఆనందజాశ్రుపరిషిక్తకుచాగ్రసీమా
 వాగీశ్వరీచతమహం శరణం ప్రపద్యే.

113

మ. ప్రకటం బైనవిరించిలోకమున నేభవ్యాత్తు దివ్యావతా
 రకథల్ కీర్తనఁ జేతు రబ్జభవశఃశ్రావణీశముఖ్యామర
 ప్రకరం బాద్యులు నారదాదులును గీర్భామామహానందబా
 ష్పకణార్ద్రస్థనయై స్మరించు నెపు డాత్మాజేశు నేవించెదన్.

తా. ఏరామునియవతారచరిత్రములను బ్రహ్మలోకమందు నారదుఁడు మొద
 లగువారును, శివుఁడు బ్రహ్మ మొదలగువారును, ఆనందబాష్పములచేఁ దడువఁబడిన
 నాగప్రదేశముగల సరస్వతియు గానముఁ జేయుదురో అట్టిరాముని నేను శరణుఁ
 భించుచున్నాను.

స్థాతిభిష్టోలిపాపీ పరధనపరదాశేషు సితోద్యతావా
 స్తేయా బ్రహ్మస్మమాతాపితృవధసీరశో యోగిబృహదాపకా
 ధ్యేయం కర్ణామృతం యః పఠతిహి సతతం రామచంద్రస్య భిక్షో
 యోగీంద్రై రవ్యలభ్యం పదమపి లభి శే సర్వ జేనై శ్చ సేవ్యమ్. 114

మ. పరభామాపరపితృనంద్రహుండు విప్రస్మృండు చోగుండు దు
 స్తరపాపాత్ముడుమాతృపితృహుండు వంశభిష్టో యోగోత్తమో
 త్కరనిందాస్పదుడై నబో నియతుడై * కర్ణామృతంబుం బం
 ప రహి యోగుల కందరానిపదముంబ్రాపించు గాఢంబుగాన్.

తా. కులభిష్టుడైనను పాపాత్ముడైనను ఇతరులసామునం దితరులభార్యయం
 దానస్తుడైనను దొంగయైనను బ్రహ్మహత్యజేసినవాడుఁ దల్లిదండ్రులను గొట్టుట
 యం దానస్తుడైనను మునిసమూహమున కపకారముఁ జేయువాడైనను ఏభిక్షుడు
 ధ్యానింపఁదగినరాముని కర్ణామృతమును ఎల్లపుడుఁ జదువుచున్నాడో ఆట్టివాడు
 యోగీశ్వరులకునైతము బొంద శక్యముగాకట్టి యెల్లదేవతలచే నేవింపఁదగినసానమును
 బొందుచున్నాడు.

మ. శివసాము్యం డగునాదిశంకరులు ముఖ * శ్రీరామకర్ణామృతం
 బవనిక సంస్కృత మేర్పరించె నిది మోక్షోపేక్ష చేకూరుచు వం
 శవరాధీందుప్రసిద్ధసిద్ధకవి నే * శ్రద్ధం దెనింగించి రా
 ఘువ! పూదండఁగ నిచ్చినాడఁ గొనుమా * కల్పంబుగా నత్కృపన్.

మాలిని. పనదనిభశరీరా * నర్జితామర్త్యవారా
 కసకశిఖరిధీరా * కంధిగర్వాపహారా
 దనుజిఘనసమీరారా * ధాత్రిబాచిత్రచోరా
 మునిజనసువిచారా * మోక్షలక్ష్మీవిహారా.

మ. ఇది శ్రీరామపదారవిందసుకరంబదేచ్ఛాతీనన్న శ్లో
 ట్పదవిజ్ఞానపదాబ్జరేణుపటల * సప్తాశ్టమాంగోల్లస
 న్ముదితాంతరికరణుండు సిద్ధకవిమా * మ్యం దైనరామావనీ
 శదయాలోకనఁ జెప్పె మూడవగునా * శ్వాసం బభీష్టా వికిన్.

చతుర్థాశ్వాసము.

శ్లో. శ్రీరామం జనకాత్మజాకుచతటిశ్రీగంధసంగోల్లస
ద్వ్యక్షోవీధియుదార మాశ్రితమునిప్రాదుర్భవత్కల్పకమ్
బ్రహ్మేశానముఖామరస్తుతమజం బ్రహ్మాండభాండాధిపం
వందే కోసలకన్యకాసుతమహం వారాశిగర్వాపహమ్.

1

శా. శ్రీసీతాకుచకుంభచర్చితలసఃస్పృశచందనాలంకృతుః
కాసల్యాత్మజమౌనికల్పకము శ్రీకంఠాబ్జభూముఖ్యగో
దానస్తోత్ర సముద్రగర్వహననుః * బ్రహ్మాండభాండాధిపుః
రానూనుః సువితీర్థ జన్మరహతుః * రామప్రభుః గొల్పెదన్.

తా. సీతయొక్క స్పృశ ప్రదేశమందలి గంధపుబురదచే బ్రకాశించుచున్న వక్ష
సలము గలిగినట్టియుఁ దాతయైనట్టియు నాశ్రితులైన ముసులకుఁ బ్రశ్నత్వమైన కల్పపు
క్షమైనట్టియు బ్రహ్మేశివుఁడు మొదలగు దేవతలచే స్తోత్రము చేయఁబడినట్టియుఁ బుట్టు
వులేనట్టి బ్రహ్మాండముల కపధితియైనట్టియు కాసల్యకుఁ గొమారుఁడైనట్టియు సముద్ర
గర్వమును హరించినరాముని నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. సాకేతే మణినిర్మలే ప్రవిలసత్సైధాయతానాంశతే
అంతర్గేహ మతీతభానునిలయే చంచత్పతాకోజ్జ్వలే
హర్త్యే భర్తృమయేఘనాఘనరవైర్ఘ్నంటాశతైరావృతే
జోలాకల్పవిహారిణం రఘువతిం సీతాసమేతం భజే.

2

మ. తతప్రత్యగ్రమణీశతాయుతలసఃత్సైధప్రతానోపశో
భితసాకేతమునః పతాకయుతమై * బెంపొందు నంతర్గ్రహ
స్థితచామికరఘంటికారవయుతః శ్రీజోలికాశయ్యపై
క్షీతిపుత్రీయతకేళిః జెన్నలరు నాశ్రీరాము నేవించెదన్.

తా. అయోధ్యయందు రత్నములచేత నిర్మింపఁబడిన ప్రకాశించుచున్న మేడల
పందయందు గృహపథ్యమందుఁ బ్రకాశించుచున్న జెండాలచేతఁ బ్రకాశించుచున్నది

గజుక నే నూర్యకిరణ ప్రసారము లేనట్టియు బంగారువికారములైన ఘణఘణధ్వని చేయు
చున్న బహుఘంటలచే నానరింపఁబడినట్టి మేడయును ఉయ్యెలఁకుందలి శయ్యయుందు
విహరించుచున్నట్టి సీతతోఁగూడిన రాముని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. సా కే తే సాధ బద్ధధ్వజశతమహి తే రాజమార్గే విశాలే
ఘంటారావై దుపేతే కనకకుఢయుతే గంధనాగేవసంతసే
దివ్యాకలౌఽప్సరాలాంగం రథగజతురగై రావృతం సుప్రసన్నం
రామం శ్వేతాతపత్రావృతముఖకమలం చింతయా మయంతరంగే. 3

మ. సరసంబై శతకోటి కేతనలనఁ తృప్తాభిసాకేతన
త్పరిఘంటాపథమార్గమందున మణిభూషాంచితంబై యలం
కరణేభేంద్రము నెక్కి నై జవతురంగంబుల్ ప్రవేష్టింప వి
స్ఫురితచ్ఛత్రసముజ్జ్వలుం డయినరామున్ గొల్తు నాత్మస్థితున్.

తా. అయోధ్యయందు మేడలయుందుఁ గట్టఁబడిన పెక్కుజెండాలచేఁబ్రకాశిం
చుచున్న విశాలమైన రాజమార్గమందు ఘంటలధ్వనులతోఁగూడినట్టి బంగారుపులస్త
రణముతోఁ గూడిన మదపుటేఁగునం దున్నట్టియుఁ బ్రశస్తములైన నట్టియులం కారము
చేఁ బ్రకాశించుచున్న దేహము గలిగినట్టి రథములచేత ఏఁగులచేత గుఱ్ఱములచేతలా
రించఁబడినట్టియు మిక్కిలి నిర్మలఁడైనట్టియుఁ దెల్లగొడుగుచేనానరింపఁబడిన మౌగము
గల రామునిఁ జిత్తమందు దలఁచుచున్నాను.

శ్లో. సా కే తే మణికోటిభి స్సుఖచితే దివ్యాంబరాలంకృతే
హేమస్తంభసహస్రకోటిఘటితే తారాపథాత్మ్యన్నతే
రమ్యస్వర్ణమయే విచిత్రభవనే దివ్యంతరిక్షే ముదా
రామం స్నేరముఖాంబుజం రిఘుపతిం సీతాసమేతం భజే. 4

మ. ప్రకటాయోధ్యను నూత్నరత్నమయమై రమ్యంబునై తారకా
నికరాత్మ్యస్తతమై సువర్ణమణినందీస్తాయుతస్తంభస
త్సుకరంబై విమలాంబరోజ్జ్వలితమా చోద్యాలయానానుఁడై
నకశత్రుండు దరస్థితాస్యఁ డగునాత్మాజేఘ సేవించెదన్.

తా. అయోధ్యయందు బహురత్నములచే స్థాపించఁబడినట్టి ప్రశస్తమైనబట్ట
లచేత నలంకరింపఁబడినట్టి యనేకములైన బంగారు స్తంభములచేఁగూర్చఁబడినట్టి

నక్షత్రమార్గముకంటెఁ బొడవైనట్టి సుందరమైన బంగారువికారమైన చిత్రమైన
గృహమందు భూమియందు నంతరితుమందు సంతోషముతోఁ గూడినట్టి నవ్వుచున్న
ముఖపద్మము గలిగినట్టియు నీతతోఁగూడినరాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. సాకేతే మణితోరణాంచితలనద్వీధీశతప్రాంగణే

సానందం భరతాదిభి స్సహచరై రత్యంతమోదాకరైః
క్రీడంతం మణికందుకైః కరగతై రనోన్య మత్యుజ్జ్వలైః
పౌరస్త్రీనయనోత్సవైః ప్రతిదినం పూజ్యం భజే రాఘవమ్.

5

మ. తతసాకేతపురంబునందు మణినం తానప్పురత్తోరణాం

చిత్రవీధీశతచత్వరంబున మణిశ్రేష్ఠోజ్జ్వలశృంగుక
స్థితహస్తం డయి సోదగాదియుతుఁ డై * స్త్రీలాలనేత్రోత్పలా
ర్చితుఁ డై నిత్యముఁ గ్రీడల నైలఁగునా శ్రీరాము నేవించెనన్.

తా. ఆయోధ్యయందు పణిఖచితములైన బహిర్ద్వారములచేత నొప్పుచున్న
ప్రకాశించుచున్న బహువీధులుగల మంగిటియందు నత్యంతసంతోషమునకు సానభూతు
లైనభరతుఁడు మొదలగు నేహితులతోఁగూడ నొకదానిచేనొకటి ప్రకాశించుచున్న
రత్నపుబంతులచే నాడుచున్నట్టి పట్టణమందలి స్త్రీలనేత్రములతోఁ గూడినట్టియుఁ
(అనఁగా నేత్రోత్సవముఁ జేయునట్టి) బూజించఁదగినరామునిఁ బ్రతిదినమందును
నేవించుచున్నాను.

శ్లో. సాకేతేకనకాద్రిశృంగఘటితే కల్పద్రుమైరావృతే

వైదూర్యాదిమణీంద్రకాంతిఘటితే దేవేంద్రనీలోజ్జ్వలతే
కుర్వంతం మణినాయకామణిగృహే మాణిక్యసీతేభజే
పుత్రౌ మన్తథసుందరౌ కుశలవౌ సంసేవ్యపాదావిఘ్నౌ.

6

మ. ప్రకటాయోధ్యను మేరుశృంగనిభమై భవ్యానురానోకహ

ప్రకరప్రావృతమై మణిస్థగితమై రంజిల్లునద్గంబునం
దకలంకం బగురత్నవీరిసుమశస్త్రాకారు లై నట్టిపు
త్రకయుగ్ధార్చితపాదపద్మఁ డగు శ్రీరామాధిపుఁ గొల్పెదన్.

తా. ఆయోధ్యయందు మేరుశిఖరముచేఁ గూర్చఁబడినట్టియుఁ గల్పవృక్షముల
చేత నావరించఁబడినట్టియు వైదూర్యములు మొదలగు మణిశ్రేష్ఠములచేఁ గూర్చఁబడి
నట్టియు నింద్రనీలములచేఁ ప్రకాశించుచున్నట్టియు రత్నగృహమందు మణివికారమైన

సీచాసనమందు మనస్థానివలె సుందరులైనట్టి యితరులకు నేనించఁదగిన పాదహాలు గలిగినట్టి కొమాళ్లైన కుశలపులను రత్నఖచితములైన పదకమాల గలవారినిఁగాఁ జేయుచున్నరాముని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. సాకేతేజననీక రార్చితలసత్కన్తూరికాసుందరే
ఫాలేమాక్తికజాలకం శశినిభం స్వర్ణాంకితం వర్తులమ్
చూడాలంబమునోజ్జహారకలితం బిభ్రాణ మత్యుజ్జ్వలం
రామం కోసలపుత్రి కావరసుతం సీతాసమేతం భజే.

7

మ. నుదుటఁ కన్తురిబొట్టుతల్లియును సన్ముక్తాలలాంబు ప
రవదినేందూజ్జ్వలమై సువర్ణమయమై * రంజిల్ల సాకేతన
త్పదనుండై రమణీయహారధృతుండై * స్వస్థానుండై భక్తలో
కదయాళుం డగుకౌసలేయు గొలుతుఁ * లక్ష్మీశు రామప్రభున్.

తా. అయోధ్యయందు దల్లిచేతితో నుంచఁబడిన కన్తురిబొట్టుచే సుందరమైన నుదుటియందు జంద్రునితో సమానమైనట్టి బంగారుచే నలరింపఁబడినట్టి గుండ్ర నైనట్టి శిఖియందు వ్రేలుచున్న మనోహరమైన హారముచేఁ బ్రకాశించుచున్నట్టి ముతైపుఁ జేరులను భరించుచున్నట్టియు మిక్కిలి ప్రకాశించుచున్నట్టియు కాసల్యాదేవీ వరకుమా రుండైనట్టియు సీతతోఁగూడినట్టి రాముని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. సాకేతేనరయూజలేతివిమలేప్రాత్ఫుల్లపద్మాంకితే
దివ్యస్త్రీశతకోటిసృత్యరుచితే స్వర్గాపగాసుందరే
పశ్యంతీషు సురాంగనాసుశపథం క్రీడంత ముర్యీనుతాం
బాహుభ్యాం వినులోదకేన రుచిరం సీతాసమేతం భజే.

8

మ. అమలంబై వికచాబ్జమై దివిజకన్యాజాలలీలార్హమై
యమరద్వీపవతీసమాసనరయా * హృదిఁ సురస్త్రీసమూ
హములుఁ గాంచ నభార్యుండై కరములం * దంభోవిహారంబు చి
త్తముఁ రంజిల్లఁగఁ జేయు రాఘవు నయోధ్యానాథు సేవించెదన్.

తా. అయోధ్యయందు మిక్కిలి నిర్మలమైనట్టి వికసించినపద్మములచే నలంకరింపఁబడినట్టి బహుదేవతాస్త్రీలయొక్క నాట్యముచేత సుందరమైనట్టి గంగవలె నుండరమైనట్టి సరయూనదియొక్క నీటియందు దేవతాస్త్రీలు మాచుచుండఁగా పంథము

నేనీకొని చేతులచే నిర్వలాదకముచే నీతము గ్రడించుచున్నట్టియు (అనఁగా జల్లుపోరా
టయు నీతతోఁ జేయుచున్న) నీతతోఁ గూడిన రాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. కదాసురతరుస్థలే కనకమంటపే పుష్పకే
వరాసన ముపేయమం వసుదళారవిందోజ్జ్వలై
కరేణ హృదయస్పృశాకలితము ద్రచిన్ముద్రికా
మనుస్ఫురతు వాసనామనసిబద్ధవీగాసనా.

9

హ. ఒకకాలంబునఁ గల్పశాఖకడఁ జెన్నొప్పారుసౌవర్ణర
త్నకసన్నందిరమధ్యహేనుదళపద్మభ్రాజితం బైనపు
ష్పకమధ్యంబున రత్నపీఠినిజనఁజ్ఞస్తవ్యహస్తుండు తా
రకచిన్ముద్రకరాంబుజుండు విబుధాఽరాధ్యుండు వీరాసనుం
డకలంకుం డగురామచంద్రుండు మదీయాత్మస్థలిక భాసిలున్.

తా. కల్పవృక్షప్రదేశమందు బంగారుమంటపముగల అష్టదశపద్మముచే
తోలించు పుష్పకమందు శ్రేష్ఠమైనవీరమును బొందినట్టియు గుండెకుఁ దగులుచున్న
కాస్తముచేత ధరించఁబడినజ్ఞానముద్ర గలిగినట్టియుఁ గట్టఁబడినవీరాసనము గలిగి
నట్టియు (రామరూప) సంస్కారము నాకెప్పుడు స్ఫురించును.

శ్లో. నదీరమణబంధనం మతిమతా ముదారం ధనం
జగద్ధతతరంధనం సకలకామనిష్ఠ్యందనమ్
విలిస్తహరిచందనం వినుతయాతనంక్రందనం
భజామి రఘునందనం సచననందనస్యందనమ్.

10

ఉ. చందనచర్చితుండు రఘుఁ నత్తముఁ డంబుధిబంధనుండు సం
క్రందనవందితుండు శ్రితఃరాజియుదారధనుండు సంతతా
నందుఁడు గంధవాహప్రియఁనందనవాహనుఁ డిష్టదాయిపౌ
రందరనీలవర్ణుఁ డగుఁరాముపదాబ్జము లాశ్రయించెదన్.

తా. సమద్రుని బంధించినట్టియు యోగ్యులకు గొప్పధనమైనట్టియు జగత్తుల
యొక్క కొట్టఁబడినతాపము గలిగినట్టియు నెల్లకోరికలను బ్రవహించునట్టియుఁ బూ
నికొనఁబడినగంధము గలిగినట్టియు స్తోత్రముచేయుచున్న యింద్రుండు గలిగినట్టియు
నాంజనేయుండు వాహనముగలిగినట్టియు రాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. రక్తాంభోరుహలోచనం కువలయశ్యామం కపోలం ధనుః
కోటిన్యస్తకరాంబుజం ధృతతనుత్రాణం జటామండితమ్

జేతారం ఖరదూషణ త్రిశిరసా మాంబద్ధగోధాంగుళీ

త్రాణం మార్గణపూర్ణ తూణయుగళం కోదండరామం భజే.

11

బ. శరసంపూర్ణ నిషంగియై కవచియై • శ్యామాంగుండై విశ్వస్థ
ద్గుండై శోణసరోజనేత్రయుగుండై • గోధాంగుళిత్రాణుండై
ఖరముఖ్యానురయూధసంహరణుండై • కాండాసనాగ్రస్ఫుర
ద్గుహస్తుం డగునాజటిక గొలిచెదక • కోదండరామ ప్రభున్.

తా. ఎఱ్ఱ దామరపంటినేత్రములు గలిగినట్టియు నల్లకలువవలె నల్ల నైనట్టియు
బ్రహ్మను పరిపాలించునట్టియు ధనుస్సుయొక్క అగ్రమం దుంచబడినచోస్తపద్మము
గలిగినట్టియు ధరించబడినకవచము గలిగినట్టియు జటలచేత నలంకరించబడినట్టియు
ఖరదూషణ త్రిశిరులను జయించినట్టియుఁ గట్టబడిన ఉడుముతోలువై శ్లోతాదుగు గలిగి
నట్టియు బాణములచే నిండినయంబులపొడులబోడు గలిగినట్టియు ధనుర్ధారియు నగు
రాముని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. శ్రీమత్కల్పద్రుమూలే సకలమణిరుయే మండపేపుష్పకాఢ్యే
తన్త ధ్యేసూర్యబింబద్యుతిసరసిరుహేశోభమానాష్టవత్రే
పశ్యన్నిష్టాంగదీప్తాజనకతనయయానామభోగోపనేవ్యః
సౌమిత్రిం భానుపుత్రం పవనసుతయుతం పాతుమాం రామచన్ద్రః.

చ. సురతరుమూలనూత్నమణిః శోభితమండపమధ్యపుష్పకాం
తరరవిదీపితాష్టదశః తామరసాంతరవాసియై ధరా
వరసుతవామభాగమున • భాసిల లక్ష్మణవాయుజాదిన
త్పురుషసమర్చితం డయిన భూపతిరాముఁడు నన్నుఁ బోవుతన్.

తా. శోభగల కల్పవృక్షములయొడుట నవరత్నవికారమైనట్టి పుష్పకమణునట్టి
మండపమందు దానినడుమఁ బ్రకాశించుచున్న యెనిమిదిరేకులుగల సూర్యబింబకాంతి
గలపద్మ మందున్నట్టియు, నిష్టమైన శరీరశోభగల సీతాదీచే నెడమవైపున సేవించఁ
బడినట్టియు నాంజనేయునితోఁగూడిన లక్ష్మణు సుగ్రీవునిఁ జూచుచున్నట్టియు, రామ
చంద్రమూర్తి నన్నురక్షించుఁగాక.

శ్లో. వినీలజలదోపమం విమలచంద్రబింబాననం
వినిద్రమణికుండలం వికచపుండరీకేక్షణమ్
విభిన్నదనుజాధిపం విధృతబాణబాణాననం
విభీషణవరప్రదం విజయరామమిడే నిశమ్.

13

మ. హరినీలాంబుదగాత్రుఁ దామరసపః త్రాక్షుఁ శరచ్చంద్రభా
 సురవక్త్రుఁ మణికుండలాంచితఁ ధనుఃస్తూణీరబాణోజ్జ్వలఁ
 సురవిద్యోషణపోషణాంతకు మునిఃస్తూత్యుఁ దశగీవసో
 దరసమ్మోదవిధాయకు న్వరదు సీతారాముఁ జింతించెదన్.

తా. నల్లనిమేఘముతో సామ్యముగలిగినట్టియు నిర్మలమైన చంద్రబింబము
 వంటిమొగము గలిగినట్టియు బ్రకాశించుచున్న మాణిక్యకుండలములు గలిగినట్టియు
 వికసించిన పద్మమువంటి నేత్రము గలిగినట్టియుఁ గొట్టబడిన రావణుఁడు గలిగి
 నట్టియు ధరించబడిన ధనుర్పాణములు గలిగినట్టియు విభీషణునకు నరమునిచ్చినట్టియు
 జయమునొందినరాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. రాజద్రాజీవనేత్రం రఘుకులతిలకం రంజితాశేషలోకం
 వామాంకారూఢసీతం వరశరధనుషం కుండలోద్ధిప్తగండమ్
 శ్యామం శాంతం ప్రసన్నం దరహసితముఖం వజ్రసింహాసనస్థం
 రామం రాజత్కిరీటం రవిశతవిశదం రాజరాజేశమిడే.

14

చ. సరసిజనేత్రుఁ జాపధరు * శాంతుఁ బ్రసన్ను దరస్మితాస్య భా
 స్కరకులులోకరంజతుఁ బ్రకాశకిరీటు సువర్ణకుండలుఁ
 ధరణిసతావలోకను బఃతంగశతోజ్జ్వలు వజ్రవీరుఁ గం
 ధరనిభనీలు రాజనరుదాశరథి శరణంబు వేఁడెదన్.

తా. ప్రకాశించుచున్న పద్మమువంటి నేత్రములు గలిగినట్టియు రఘువంశ
 శ్రేష్ఠుఁ డైనట్టియుఁ బ్రకాశింపఁ జేయుఁబడు నెల్ల లోకములు గలిగినట్టియు ఎడమ
 తొడయందు జూపునందు సీతగలిగినట్టియు శ్రేష్ఠమైనధనుర్పాణములు గలిగినట్టియుఁ
 గుండలములచే బ్రకాశించుచున్న గండస్థలములు గలిగినట్టియు నల్లనైనట్టియు శాంతుఁ
 డైనట్టియుఁ బ్రసన్నుఁడైనట్టియు మందహాసముఖము గలిగినట్టియు వజ్రసింహాసనమం
 దున్నట్టియుఁ బ్రకాశించుచున్నకిరీటము గలిగినట్టియు సూర్యశతమువలె నిర్మలుఁ
 డైనట్టియుఁ రాజరాజుల కధిపతి యగురాముని స్తుతించుచున్నాను.

శ్లో. భద్రవ్యాఖ్యానముద్రాంకరసరసిరుషేదక్షిణే ధారయంతం
 సవ్యేజాను న్యుదారం కరమపిచముదా ధారయంతం స్ఫురంతమ్
 పశ్యంతం వామభాగే కరధృతకమలాం చిత్రభూషావిశేషాం
 వై దేహీంకాంచనాఢ్యాం స్తనభరనమితాంభావయేరామచంద్రమ్.

మ. ఒకహస్తాబ్జము జానువం దునిచి కేరొక్కంట వ్యాఖ్యానము
 ద్రకరం బూని సువర్ణ వర్ణధృతపద్మ జిత్రభూషాన్వితఁ

బ్రహ్మోరస్థలజాతనమ్ర యగుభాగ్యం దాపలం గాంచుతా
రకనాము రవికాటిధాముఁ డగుశ్రీరాము బ్రశంసించెదన్. 15

తా. మడిచేతియందు మంగళముగు నుపదేశముద్రను ధరించుచున్నట్టియు నెడమ
హేళాలియందు గొప్పదియగు హస్తమును సంతోషముచే ధరించుచున్నట్టియుఁ బ్రకా
శించుచున్నట్టియుఁ జేత ధరించఁబడినపద్మము గలిగినట్టియుఁ జిత్తములైన యలంకార
విశేషములు గలిగినట్టియు బంగారుచేత నొప్పుచున్నట్టియు స్తనభారముచేత నెగినట్టి
యు నీతను జూచుచున్న రామచంద్రుని ధ్యానించుచున్నాను.

శ్లో. విబుధవిటపిమూలే జానకీలక్ష్మణాభ్యాం
సహిత మనిలవేగం బాణ మాదాయ చాపమ్
బహుశరపటుతూణం రమ్యపుష్పోపహారం
విబుధభరణచిత్తం చింతయే రామచంద్రమ్. 16

మ. అమరాగస్థలిధారణీతనయతో హర్షంబునఁ గూడి స
త్సుమదామాంచితుండై యనేకశరసంశోభానిషంగాస్తుండై
యమరత్యాధురీణుండై పవనవేగాజిహ్వగోగ్రస్తుండై
కమనీయాకృతి యైనరామధరణీకాంతుఁ మదిఁ గొల్పెదన్.

తా. కల్పవృక్షమయొక్క మొదట నీతాలక్షణాలతోఁ గూడినట్టియు వాయు
వేగముగలబాణమును ధరించి విస్తారమైన బాణములచేత సమర్థమైన యంబులపాది గలిగి
నట్టియు సుందరమైన పువ్వులకానుక గలిగినట్టియు విద్వాంసులయొక్క ధరించుట
యందుఁ జిత్తము గలిగినట్టియు రామచంద్రుని ధ్యానించుచున్నాను.

శ్లో. జానాతి రామతవతత్త్వగతిం హనూమాః
జానాతి రామతవసఖ్యగతిం కపీశః
జానాతి రామతవయుద్ధగతిం దశాస్యో
జానాతి రామధనదానుజీవ సత్యమ్. 17

ఉ. తావకమిత్రభావమును * తామరసాస్త్రసుతుం డెఱుంగు మీ
పాపసతత్త్వలక్షణము * పావకమిత్రసుతుం డెఱుంగు ధా
త్రీవర నీదుసంగరగతిం దశకంఠుఁ డెఱుంగు భక్తలో
కావన నీదుసత్యము దశాస్యగీతమ్ముఁ డెఱుంగు రాఘవా.

తా. ఓరామా! నీతత్త్వమార్గమును హనుమంతుఁ డెఱుంగును. ఓరామా! నీ
స్నేహమార్గమును సుగ్రీవుఁ డెఱుంగును. ఓరామా! నీయుద్ధమార్గమును రావణుఁ
డెఱుంగును. ఓరామా! నీసత్యమును విభీషణుఁ డెఱుంగును.

శ్లో. హేరామ హేరమణ హేజగదేకవీర
హేనాథ హేరఘుపతే కరుణాలవాల
హేజానకీరమణ హేజగదేకబంధో
మాం పాహి దీన మనిశం కృపణం కృతఘ్నుమ్.

18

తా. ఓరామా జగదేకవీరమణా ధ యోజానకీనాయకా
యోరాజేంద్ర కృపాలవాలవరదా ధ యోవిశ్వవిశ్వాననా
యోరాజీవదళాక్ష యోరఘుపతే ధ యోనాథ మన్నింపు నా
నేరం బేను కృతఘ్నుడే కృపణుడే ధ నిన్నే మది న్నమ్మితిన్.

తా. ఓరామా! ఓమనోహరుడా! ఓజగత్తులయందు ముఖ్యవీరుడా! ఓరఘుప
తీ! ఓదయాకరుడా! ఓసీతాపతీ! ఓజగత్తులకు ముఖ్యబంధుడా! దీనుడనైనట్టియుఁ
గృతఘ్నుడ నైనట్టియు నన్ను నెల్లపుడు రక్షించు.

శ్లో. అయోధ్యానాథ రాజేంద్ర, సీతాకాంతజగత్పతే
శ్రీ రామపుండరీకాక్ష రామచంద్రనమోస్తుతే.
మ. స్థిరసాకేతపురాధినాథునకు ధాత్రీపుత్రికాభర్తకుఁ
ధరణీజేంద్రునకు జగత్పతికి దైత్యధ్వంసికి న్నవ్యవి
స్ఫురితామ్బుధునాపత్రనేత్రునకు దేజోరాశికి న్నాపని
స్తరికి శ్రీరఘురామచంద్రునకు నశ్రాంతంబు నే మ్రొక్కెదన్.

19

తా. ఓయయోధ్యాధిపతీ! ఓరాజశ్రేష్ఠా! ఓసీతాపతీ! ఓజగదీశ్వరా! ఓశ్రీరా
మా! ఓపద్మనేత్రుడా! ఓరామచంద్రా! నీకు నమస్కారమగుఁగాక.

శ్లో. దక్షిణే లక్ష్మణో ధన్వీ, వామతో జానకీశుభా
పురతో మారుతి ర్యస్య, తన్నమామి రఘూత్తమమ్.

20

తా. దావట జానకీపతి ముదంబున నుండఁగ దక్షిణంబునఁ
చాపము దాల్చి లక్ష్మణుడు ధ నన్నుతిజేయ పురోపకంఠమం
దావననాత్మజుండు వినయంబునఁ గొల్వ జెలంగునట్టిధా
త్రీపరిపాలశీలునకు ధ శ్రీరఘురామున కేను మ్రొక్కెదన్.

తా. వీరామునికే గుడివైపున ధనుర్ధారియగు లక్ష్మణుడును ఎడమవైపున మఁ
గళస్వరూపురాలగు సీతయును ముందు హనుమంతుడును గలరిో అట్టిరాముని నమస్క
రించుచున్నాను.

శ్లో. రామం రాక్షసమర్దనం రఘుపతిం శక్త్రారివిధ్వంసినం
సుగ్రీవేష్ఠితరాజ్యధం సురపతేః పుత్రాంతకం శార్ఙ్గిణమ్
భక్తానామభయప్రదం భయహరం పాపౌఘవిధ్వంసినం
సీతాసేవితపాదపద్మయుగళం రామం భజే శ్యామలమ్.

21

శా. రాము న్నాక్షసమర్దనుఁ రఘుపతిఁ * న్నాజేంద్రపాపహను
న్యాయమాంగుఁ రవిజేషితుఁ నరదుభక్తార్థిఘ్న శార్ఙ్గి పరం
ధాముఁ వాలివిమర్దనుఁ ధరణిజాతాసేవితాంఘ్రిద్వయుఁ
శ్రీసుంతుఁ భయసంహరుఁ గొలిచెదఁ * శ్రీరామచంద్రప్రభున్.

తా. రాక్షసమర్దనుడును, రఘునాథుడును, రావణుని సంహరించినవాడును, సుగ్రీవుని కిష్టరాజ్యము నిచ్చినవాడును, వాలిని సంహరించినవాడును, శార్ఙ్గధను సుగలిగినట్టివాడు నయినట్టియును భక్తుల కభయ మిచ్చునట్టియును భయమును హరించునట్టియుఁ బాపసమూహమును బోగొట్టునట్టియు సీతచేతనేవించబడు పాదపద్మములు గలిగినట్టియు నల్లనైనట్టియు రాముని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. భవభయహరమేకం భానుకోటిప్రకాశం
కరధృతశరచాపం కాలమేఘువభాసమ్
కనకరుచిరవస్త్రం రత్నవత్కుండలాధ్వం
కమలవిశదనేత్రం సానుజం రామమీడే.

22

చ. భవభయమోచను నిష్కచఃపంకజలోచను గాంచనాంబరుఁ
రవిశతకోటితుల్య మణిః * రంజితకుండలకర్ణయుగ్మ రా
జవరలలాము హస్తధృతఃపాపశిలీముఖుఁ గాలమేఘభా
సినిమలు సానుజు న్వరదు * శ్రీరఘురాము సమాశ్రయించెదన్.

తా. సంసారభయమును హరించునట్టియు ముఖ్యుడైనట్టి కోటిసూర్యులకాంతి గలిగినట్టియుఁ జేతః ధరించబడిన ధనుర్పాణములు గలిగినట్టియు నల్ల మేఘమువలెఁ బ్రకాశించుచున్నట్టియు బంగారముచే సాగనైనవస్త్రములు గలిగినట్టియు రత్నములు గల కుండలములతోఁ గూడినట్టి పద్మములవలె నిర్మలములగు కన్నులుగల తమ్మునితోఁ గూడినరాముని ముతించుచున్నాను.

శ్లో. రామం శ్యామపయోదసీల మమలం రాజీవనేత్రం సదా
హల్యాశాపనివారణప్రణయపాదాంభోజ మురీశ్వరమ్

విద్యుతోక్తసహస్రదీధితిలసతోక్తీరమసోజ్జ్వలం

ధ్యాయే తారకనామ మీశ్వరసఖం దై తేయవంశాపహమ్. 23

మ. మునికాంతాగతశాపమోచనపదాంభోజాతుః బ్రావృష్టనా

ఘనగాత్రుః వికచాబ్జనేత్రు గిరిజాకాంతాపుదై త్యారిపా

వనవిద్యుచ్ఛతకోటిదీప్తమకుటః భ్రాజోత్తమాంగుః జనా

ర్దనునిః దారకనాము రామునియతిః ధ్యానింతు నశ్రాంతమున్.

తా. నల్లమేఘమువలె నల్లనైనట్టి నిర్మలుడైనట్టి పద్మములవంటి నేత్రములు గలిగినట్టి అహల్యకాపమును మాన్పుటకుండుఁ బ్రేమగల పాదపద్మము గలిగినట్టియు భూమి కధిపతియైనట్టియు అమితములైన మెఱుపులవలెఁ బ్రకాశించుచున్న కిరీటముగల శిరస్సుచేఁ బ్రకాశించుచున్నట్టియు సంసారమును తరింపఁజేయు పేరుగలిగినట్టి శివునికి మిత్రుడైనట్టియు రాక్షసవంశము నపహరించినట్టిరాముని ధ్యానించుచున్నాను.

శ్లో. దశరథసుతమీశం దండకారణ్యవాసం

శతమఖమణినీలం జానకీప్రాణలోలమ్

సకలభువనమోహం సన్నతాంభోదదేహం

బహుళసుతసముద్రం భావయే రామభద్రమ్. 24

చ. శతమఖరత్ననీలఘనసన్నిభగాత్రుని దండకాటవీ

స్థితు జనకాత్మజాధిపు సదీపతినన్నతు విశ్వమోహనుః

క్షీతివతినీశ్వరేశ్వరునిఁ జన్మయు దాశరథిః దయానిధిః

వితతచరిత్ర సత్కురఘువీరుని సంతత మాశ్రయించెదన్.

తా. దశరథునికొమారుడైనట్టి అధిపతియైనట్టి దండకారణ్యమం దునికిగలిగినట్టి యింద్రనీలములవలె నల్లనైనట్టి నీతయొక్కప్రాణనాథుఁ డైనట్టియు నన్ని లోకములను మోహపెట్టునట్టి సుతించఁబడు మేఘమువంటిదేహముగలిగినట్టియు మిగుల సముద్రునిచే స్తుతింపఁబడుచున్నట్టియు రామభద్రుని ధ్యానించుచున్నాను.

శ్లో. సరయాతీరవనే లతానివసనే సద్రత్నవేదీతటే

సుమవర్యంకతలే విదేహసుతయాసార్థం పరిక్రీడతే

కస్తూరీఘనసారచందనమిశ్రద్గంధోల్లసత్పాననీ

పాయాస్తూర్తిరనామయారఘువతే ర్భద్రాత్మకానోనిశమ్. 25

మ. సరయాతీరవనిః లతాగృహామునః * సద్రత్నవేదీస్థలిః

విరిశయ్యో జనకాత్మజాసహితుడై * వేడ్కు లనచ్చంద్రక

స్తరిసంయుక్తనుగంధలేపనమునఁ జూచి భిల్లిక్రిడించు సుం
దరసన్నాత్రి యనామయుండు రఘునాథస్వామి నఁ బ్రోవుతన్.

తా. సరయునదీతీరమందలి వనమందలి లతాగృహమందు రత్నపుటకు
నందుఁ బువ్వులశయ్యయందు నీడతోఁగ్రీడించుచున్నట్టియుఁ గస్తూరి కర్పూరము గంధ
ము వీటితోఁగూడిన పరిమళముచేఁ బ్రకాశించుచున్నట్టి పవిత్రమైనట్టి బాధలేనట్టి
మంగళరూపమైనట్టిరామునిరూపము మమ్ము నెల్లపుడు రక్షించుఁగాక.

శ్లో. వై దేహీప్రియవల్లభం విజయనం వాతాత్మజాధీశ్వరం
వాణీవారిధివానరాదివిసృతం వందారుచుందారకమ్

విశ్వామిత్రవసిష్ఠవాసవశివావాణీశశశ్వన్నుతం
దేవేశం విసతాత్మజాభిమిసృతం వందేనదారాఘవమ్.

26

మ. ధరణీజాప్రియవల్లభ స్తయకరుఁ డాసామరానోకహుఁ
గరుడాంభోధిసరస్వతీప్లవగసంఘస్సోత్త్రు బ్రహ్మేశని
ర్జరనాథాత్రివసిష్ఠగార్గ్యమునివిశ్వామిత్రసంసేవితు
న్వరిదు న్రాఘవు వాయుపుత్రవిభు గీర్వాణేశ్వరుఁ గొల్చెదన్.

తా. నీతమ నిష్టవల్లభుఁడైనట్టి జయముగలిగినట్టియు నాంజనేయునికధిపతియైన
ట్టియు సరస్వతి, సముద్రుండు, వానరులు మొదలగువారిచే నుతింపఁబడినట్టియు నమ
స్కరించువారికిఁ గల్పపుత్రమైనట్టియు విశ్వామిత్రునిచే వసిష్ఠునిచే నింద్రునిచే శివ
బ్రహ్మలచే నెల్లపుడు నుతింపఁబడుచున్నట్టియు దేవతల కధిపతియైనట్టియు గరుడునిచే
నుతింపఁబడురాము నెల్లపుడు వనుస్మరించుచున్నాను.

శ్లో. విశాలనేత్రం పరిపూర్ణగాత్రం, సీతాకళత్రం సురవైరిజైత్రమ్
జగత్పవిత్రం పరమాత్మతంత్రం, శ్రీరామచంద్రం ప్రణమామి చిత్తే.

చ. వికసితపుండరీకదళవిస్తృతనేత్రు జగత్పవిత్రు సే
వకనుతిపాత్రు నీలఘనవర్ణసుగాత్రు సురారిజైత్రుఁ దా
రకుఁ బరమాత్మతంత్రు రఘురాము ధరాధిపతిఁ విదేహభూ
వకతనయాకళత్రుఁ బదపంకజనేపయోనర్పు చిత్తమా.

27

తా. గొప్పకన్నులు గలిగినట్టియు నిండైనదేహము గలిగినట్టియు నీత భార్యగా
గలిగినట్టియు రాక్షసులను జయించునట్టియు జగత్తులయందుఁ బవిత్రుడైనట్టియు పర
బ్రహ్మవ్యాపారుడైనట్టియు రామమూర్తిని జిత్రమందుఁ నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. సామిత్రిమానార్ణవపూర్ణచంద్ర, సీతాలసల్లోచనపూర్ణచంద్ర
సురారివక్త్రాంబుజపూర్ణచంద్ర, సంరక్షమాంరాఘవరామచంద్ర.

చ. ధరణికుమారికాక్షీకుముదప్రమదప్రదపూర్ణచంద్రుఁడా
 సురవిసరాననాంబురుహాసోముఁడు లక్ష్మణభవ్యమానసా
 గరపరిపూర్ణచంద్రుఁడు జగత్పరిపూరితకీర్తినాంద్రుఁడు
 బరమణివంశచంద్రుఁడనమానుఁడు రాముఁడు నన్నుఁ బ్రోవుతన్.

తా. లక్ష్మణునియభిమాన మనెడుసముద్రమునకుఁ బూర్ణచంద్రుఁడైనట్టియు
 సీతయొక్క ప్రకాశించుచున్న శేత్రములకుఁ బూర్ణచంద్రుఁడైనట్టియు రాక్షసుల
 శేత్రపద్మములకుఁ బూర్ణచంద్రుఁడైనట్టియు రఘువంశమందుఁబుట్టినయోరామచంద్రా!
 నన్ను రక్షింపుము.

శ్లో. యస్యకించిదపి నో హరణీయం, కర్షకించిదపి నో చరణీయమ్
 రామనామచ సదా స్మరణీయం, లీలకూభవజలం తరణీయమ్. 29

ఉ. ధారుణి నేమహాత్ము నవతారసుకర్తలు బోవిడంగరా
 దేరికి నన్యకర్తముల నించుక నేయుట పాడిగాదు దు
 ర్వాసదురంతపాపజలరాశిఁ దరింపఁగ హేతు వైనయా
 శ్రీరఘురామనామము స్మరింపఁదగు బరమాత్మసిద్ధికిన్.

తా. ఎవనికొంచెపుపనియైనను మరలించి శత్రువు గాదో ఎవనియొక్క పూజాది
 కర్తవ్య శత్రువుగాదో అట్టిరామునినామ మెల్లప్పుడు స్మరించఁదగినది. సంసారజల
 ము దాటఁదగినది.

శ్లో. రంగమాణ మభితో గృహంగణే, భృంగనీల మలకావృతాననమ్
 మంగళప్రద మమంగళాపహం, సంగృహేవశరథాత్మజంహృది. 30

చ. అశిసముదాయనీలచికుఁ రావృతవక్త్రసరోజుఁడై సము
 జ్జ్వలభవనాంగణ ప్రకటసంతతనంచరణాధ్యుఁడై యనుం
 గళపరిహారుఁడై లలితకాంచనభూషణభూషితాంగుఁడై
 యలరినరాఘవుఁ దళరథాత్మజుఁ జిత్తమునందు నిల్పెదన్.

తా. ఇంటిముంగిటియందు సంచరించుచున్నట్టియుఁ దుమైదలవలె నల్లనైనట్టి
 యు ముంగురులచే నావరించఁబడిన మోముగలిగినట్టియు శుభములనిచ్చునట్టియు నశుభ
 ములను హరించునట్టియు దళరథపు త్రుఁడైనరాముని మనస్సునందుఁ దలంచుచున్నాను.

శ్లో. దనుజతిమిరభానుం తాపనై శ్చింత్యమానం
 శమితకలుషవారం సేవకేదుష్టదూరమ్
 దళితవిషమపాలం దండితారాతిజాలం
 ప్రణతశిఖిశత్రుం భవ్యపాథోదగాత్రమ్.

మదనుజధ్వంతనరోజుమిత్తు సురనాథస్తాత్తు యోగీంద్రున
 స్తునిసంభావిత సప్తతాళతరునిర్మాకాస్త్రివిద్యేషిత
 భ్రమనీలాంబుదగాత్రుఁ గల్కషగిరిం ద్రచ్చేదదంభోళిదు
 భ్రనసంహారుఁ గృపాసముద్రుఁ డగుశ్రీరామప్రభుఁ గొల్పెదన్.

తా. రాక్షసులనెదురీకటికి నూర్చుఁడైనట్టియు ముసులచే ధ్యానించఁబడు
 మన్నట్టియు భక్తునియందలి శాంతింపఁజేయఁబడిన పాపసమూహము గలిగినట్టియు
 దుర్బలతకు దూరస్థుఁడైనట్టియు, బ్రద్దలుచేయఁబడిన యేడుతాటిచెట్లు గలిగినట్టియు
 క్షీంపఁబడిన శత్రుసమూహము గలిగినట్టియు నమస్కరించుచున్న యింద్రుఁడుగలిగి
 ట్టియు మనోహరమైన మేఘమువంటి దేహముగల రామునిఁ దలఁచుచున్నాను.

శ్రీహేగోపాలక హేదయాజలనిధే హేసద్గుణాంభోనిధే
 హేదైత్యాంతక హేవిభీషణదయాపారీణ హేభూషతే
 సేవైదేహసుతామనోజవిహృతే హేకోటిమారాకృతే
 హేనవ్యాంబుజనేత్రపాలయపరం జానామి నత్యాం వినా. 32

శా. ఓదైత్యాంతక యోదయాశరనిధీ ! యోధారుణీపాల యో
 వైదేహీపతి యోవిభీషణకృపాపారీణగోపాలశా
 యోదానస్తుతశమ్భుచాపదళనా ! యోమన్మథాకార యో
 శ్రీదైతానినుదక్క నన్యులను నే ! జింతింపఁ బోవంగదే.

తా. ఓభూపరిపాలనముఁజేయువాఁడా ! ఓదయాసముద్రుఁడా ! ఓసద్గుణ
 ములుగలవాఁడా ! ఓరాక్షసనాశకుఁడా ! ఓవిభీషణునియందు దయయొక్కలవధిని
 బొందినవాఁడా ! ఓభూపతి ! ఓనీతామనోమన్మథా ! ఓకోటిమన్మథులవంటి యాచుగల
 వాఁడా ! ఓకొత్తపద్మమువంటి నేత్రములుగలవాఁడా ! నన్ను బాలించు నిన్నుఁగాక
 యితరు నెఱుంగను.

శ్లో. సాకేతేప్రణవాబ్జరత్నఖచితే సింహాననేనంస్థితం
 విశ్వమిత్రవసిష్ఠగాలవముఖై రాశీర్భిరంచజ్జటైః
 పూజ్యం పార్శ్వగతాబ్జచారునయనం విద్యుచ్ఛలచ్ఛామరం
 వందే కోమలసంస్థితాననమిలారక్షావతీర్ణం హరిమ్. 33

మ. తనప్రోల బ్రీణవాబ్జపీఠిఁ జెలువొందఁగ నవ్యవంకేరుహా
 నన లిర్వంకల చామరద్యయ ముచుందప్రాధివీన స్థటి

జను లాశీర్వచనంబు లియ్య ధరణీచక్రావనాన క్తుఁడై
యనిశంబుఁ దరహాసవ క్తుఁ డగురాఘవాశీశు సేవించెదన్.

తా. ఆయోధ్యయందుఁ బ్రణవమనెడు పద్మరాగమణులచే స్థాపించఁబడిన
సింహాసనమం దున్నట్టియుఁ బ్రకాశించుజటలుగల విక్యామిత్రాదిమానులచేత నాశీర్వ
చనములచేఁ బూజింపఁబడుచున్నట్టియు బ్రక్కలయందున్న పద్మములవంటికన్నులు
గలశ్రీలయొక్క మెఱుపులవలెఁ జలించుచున్న వింజామరలు గలిగినట్టియుఁ గోమల
మైననవ్వుగల మొగము గలిగినట్టి భూసంరక్షణకై యవతరించిన విష్ణురూపుఁడగు
రాముని నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. నిత్యం నిర్జితపంకసంభవమహానేత్రశ్రియం రాఘవం
రామం పర్వణిచంద్రచారువదనం దిక్పాలకై స్సేవితమ్
కర్పూరాగరుచందనార్ద్రహృదయం మందారమాలాంకితం
విద్యుత్పంజనిభాంబరావృతతనూం రామం భజే శ్యామలమ్. 34

చ. విమలనవాంబుజాతదళవిస్తృతనేత్రు దిగీశవందితుఁ
సుమహితపూర్ణచంద్రనిభానుందరవక్త్రులన త్తటిల్లతా
సమవసనుఁ హృద్దార్ద్రసితవాసితచందనచంద్రకర్ణముఁ
రమణనుపర్వభూజనుమఃరాజితథాముని రాము నెన్నెదన్.

తా. జయించఁబడిన పద్మములుగల గొప్పనేత్రశోభగలిగినట్టియు రఘువంశ
మందుఁ బుట్టినట్టియు మనోహరుఁడైనట్టియుఁ బూర్ణచంద్రునివలె నుందరమైనమొగము
గలిగినట్టియు దిక్పతులచే సేవించఁబడుచున్నట్టియుఁ గర్పూరాగులచేఁ దడిసిన హృద
యముగలిగినట్టియు మందారమాలికచే నలంకరించఁబడినట్టియు మెఱుపుగుంపులతో
సమానమైన వస్త్రముచేఁ గప్పఁబడినశరీరము గలిగినట్టియు నెల్లనెట్టిరాము నెల్లపుడు
సేవించుచున్నాను.

శ్లో. శ్రీరామః కుశికాత్మజన్యవచనే నాకృష్యబాణాసనం
మారీచంచ సుబాహుకం శరయుగే నై వాహవేలీలయా
క్రామః సుందరకాకపక్షరుచిర స్సౌమిత్రిణాసంస్తుతః
పాయాన్నః కమలాసన స్సకరుణః కాలాంబుదశ్యామలః. 35

మ. కడకఁ గాధితనూజవాక్యమున నాకర్ణాంతకోదండుఁ డై
వడి మారీచసుబాహులం దెగడి భావంబందు రంజిల్లు ర

మ్యుఁడు కాలాంబుదగాత్మఁ డంబుజనిభాన్యుం డుజ్జ్వలత్కాకప
త్నుఁడు సౌమిత్రిసుతుండురాఘవుఁడుకాకుత్స్థుండునక బ్రోవుతన్.

తా. విశ్వామిత్రునిమాటచేత ధనుస్సు నెక్కువెట్టి మారీచుని సుబాహుని
రెండుబాణములచేతనే యుద్ధమందు విలాసముచే నాక్రమించుచున్నట్టియు సాగసైన
పిల్లజుట్లచే మనోహరుడైనట్టియు, లక్ష్మణునిచే మ్మతింపఁబడుచున్నట్టియుఁ బద్మమైన
మొగమందు (అనఁగాఁ బద్మమువంటి మొగమందు) దయతోఁగూడినట్టియు నల్లమేఘ
మువలె నల్లనైనట్టి రాముఁడు మమ్ము రక్షించుఁగాక.

శ్లో. ఆనందరూపం వరదం వ్రసన్నం

సింహేక్షణం సేవకపారిజాతమ్

నీలోత్పలాంగం భువనైకమిత్రం

రామం భజే రాఘవరామచంద్రమ్.

36

మ. శ్రీతమందారము నూత్నరత్నవిలసత్స్పింహాసనాసీను భా
సితనీలోత్పలమేఘవర్ణఁ గరుణాసింధుఁ ప్రసన్నాననుఁ
నతపత్నుఁ భువనైకమిత్రు నిరతానందస్వరూపుఁ సురా
ర్చితు శ్రీరామధరాధిరాఘ మది నే నేవేంతు నిష్టాప్తికిన్.

తా. ఆనందస్వరూపుఁ డైనట్టియు, వరములనిచ్చునట్టియు, నిర్మలఁడైనట్టియు,
సింహాసనము గలిగినట్టియు, సేవించువారికిఁ గల్పస్పృశ మైనట్టియు, నల్లకలువవంటి
దేహము గలిగినట్టియు, లోకములకుఁ బ్రధానమిత్రుఁ డైనట్టియు రాఘవరామచంద్రుఁ
డగురాముని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. యుద్ధేవనన్న వృణదద్భుతబాణవర్షైః

రామః ప్రహరసమయే రజనీచరాణామ్

రక్షోసుకూలసమయాయవిభీషణాయ

లంకాధిపత్య మదిశ ద్రఘురామచంద్రః.

37

చ. అసురకదంబజన్యమున నద్భుతవిద్యఁ గలంబవృష్టైః బెం
పెనఁగఁగ నించి రాక్షసుల నెల్లను గూలిచి రక్షణార్హుఁ డై
వెన శరణాగతుం డగుపిఁభీషణు లంకకు రాజుఁ జేసి పా
త్రునఁగినరామచంద్రునకు నే శికులగ్రాణి కేను మ్రొక్కెదన్.

తా. శ్రీరామమూర్తి రాక్షసులయుద్ధమందు ఉన్నవాడై అశ్చర్యమయిన
బాణవర్షములచేతఁ గొట్టునట్టి సమయమందు నావరించెను, అరఘురామచంద్రుఁడు

రక్షించుట కనుకూలమగు శమయముగల విభీషణునికొఱకు అంకాధిపత్యము నిచ్చెను.

శ్లో. వేదాంతనాథం స్వకృతైకదానం

.మాతాభిమానం త్రిదశప్రధానమ్

గజేంద్రయానం విగతావసానం

శ్రీరామచంద్రం సతతం నమామి.

38

చ. ప్రకటగజాధిరూఢునకు ♦ భవ్యునకు సకలాగమాంతభ
ర్తుఁ బరిమాణహీనునకు ♦ దాసధురీణునకు సురాగ్రనే
తకు నభిమానహరికిఁ బ్రతంగకులాంబుధికై రవాధినా
యకునకు రామభూభుజున ♦ కాజితనూజున కేను మ్రొక్కెదన్.

తా. ఉపనిషత్తుల కధిపతి యైనట్టియు తనచేతఁబడిన ముఖ్యదానములు
గలిగినట్టియు కొట్టఁబడిన అభిమానము గలిగినట్టియు దేవతాప్రధానుఁ డైనట్టియు గజ
వాహనము గలిగినట్టియు నాశనకూన్యఁ డైనట్టియు శ్రీరామచంద్రు నెల్లపుడు నమ
స్కరించుచున్నాను.

శ్లో. శ్రీరామచంద్రం ధృతచాపసాయకం

నీలోత్పలాభం నలినాయతేక్షణమ్

సౌమిత్రిణాసేవితపాదపంకజం

సీతాసమేతం శరణం భజే శివమ్.

39

ఉ. శ్రీరఘురామచంద్రు సరసీరుహపత్రవిశాలనేత్రు నీ
తారమణీసమేతు జలదప్రవిభాసితనీలగాత్రు శృంగ
గారవిభూషు దివ్యశరకార్ముకదీప్తకరాజ్ఞు నూర్క్తిశా
చారుముఖిపతి ప్రణతఃసత్పదపద్మ సమాశ్రయించెదన్.

తా. ధరించఁబడినధనుర్బాణములు గలిగినట్టియు నల్లగలువలకాంతి గలిగినట్టియు
పద్మములవలె విశాలములైనకన్నులు గలిగినట్టియు లక్ష్మణునిచే నేవించఁబడుచున్నపాద
పద్మములు గలిగినట్టియు సీతతోఁగూడినరాముని నేను శరణుఁ బొందుచున్నాను.

శ్లో. శ్రీరామచంద్రకరుణాకరదీనబంధో

సీతాసమేతభరతాగ్రజరాఘవేశ

పాపార్తిభంజనభయాతురదీనబంధో

పాపాంబుధౌపతితముద్ధరమూమనాథమ్.

40

చ. హరిరఘురామచంద్ర భరతాగ్రజనత్కరుణాపయోనిధీ
ధరణితనూభవాసహితధార్మికపాతకదీనబాంధవా
దురితమహాంధకారహరతోయజబాంధవ రాఘవేశ్వరా
తరణికులావతంస దురితాబ్ధినిమగ్నుని నన్ను బ్రోవవే.

తా. దయకుస్థానమైనవాడా! దీనులకు బంధువైనవాడా! నీతతోఁగూడిన
వాడా! భరతునకున్నయైనవాడా! రఘువంశపురాజుల కధిపతియైనవాడా! పాపా
త్తులపీడను గొట్టివేయువాడా! భయముచే బీడితులైనదీనులకుఁ జుట్టమైనవాడా! శ్రీ
రామచంద్ర! పాపనముద్రములోఁ బడినట్టి దిక్కులేని నన్ను రక్షించియుము.

శ్లో. ఇదంశరీరం శ్లథసంధిజర్మరం
పతత్యవశ్యం పరిణామవేశలమ్
కిమాషధం పృచ్ఛసి మూఢదుర్మతే
నిరామయం రామకథామృతం పిబ.

41

చ. కడు శతసంధిజర్మరితఃగాత్ర మనిత్యము నాయు వల్పు మె
య్యెడఁ బడి పోవునో తెలియ * దందుకు దివ్యమహాషధంబు నే
ర్పడియె నిరామయం బయినఁరామకథామృత మెల్లకాలముఁ
జెడక విమూఢతం బడక * శీఘ్రమ గ్రోలుచు నుండుచిత్తమా.

తా. ఈదేహము బహురంధ్రములుగలది. శిథిలమైనది, చెడిపోయినతరువాత
మూల దొరకనిది. ముఖ్యముగాఁ బడిపోవును. ఓ తెలివిలేనివాడా! బుద్ధి లేనివాడా!
ఓమనుష్యుడా! దీనికి ఔషధమేల యడిగెదవు. రోగములు లేకుండజేయు రామకథ
యనునమృతమును ద్రాగుము.

శ్లో. దశముఖగజసింహం దైత్యగర్వాతిరంహం
కదనభయదహస్తం తారకబ్రహ్మశస్త్రమ్
మణిఖచితకిరీటం మంజులాలాపవాటం
దశరథకులచంద్రం రామచంద్రం భజేహమ్.

42

చ. దశరథవంశసాగరసుధాకరుదానవగర్వభంజనుఁ
దశముఖదంతిసింహమును * తారక బ్రహ్మమరీంద్రభీతిదుఁ
శశిసరసీజమిత్రవిలసన్మణిహేమకిరీటు మంజుభా
షికరభిత్తు దాశరథిశ్రీరఘురాము సమాశ్రయించెదన్.

తా. రావణుఁ డనెడువీరుఁగునకు సింహమైనట్టియు రాక్షసులగర్వమందు మిక్కిలి వేగముగలిగినట్టియు యుద్ధమందు భయమునొసఁగు చేతులుగలిగినట్టియు బ్రశస్తమైన తారక బ్రహ్మస్వరూపుఁడైనట్టియు రత్నస్థాపిత కిరీటుముగలిగినట్టియు మృదువాకృతులకు స్థానమైనట్టియు దశరథవంశమునకుఁ జంద్రుఁడైనట్టి రామచంద్రుని నేను నేవించుచున్నాను.

శ్లో. లంకావిరామం రణరంగభీమం
రాజీవనేత్రం రఘువంశమిత్రం
కారుణ్యమూర్తిం కరుణాప్రపూర్తిం
శ్రీరామచంద్రం శరణం ప్రపద్యే.

43

మ. అరవిందాయతవత్ర నేత్ర రఘువంశాంబోధిపూర్ణాబ్జ సం
గరరంగోజ్జ్వలభీము భీమవినుతుఁ * గారుణ్యసన్తూర్తిభా
సురలంకాప్రవిరాము రామధరణీశు స్వర్వసర్వసహా
వరపుత్రీహృదయాంబుజాతతరణిఁ * వాంఛించి నేవించెదన్.

తా. లంకను బాడుజేసినట్టియు యుద్ధమందు భయంకరుఁడైనట్టియు బద్ధముల వంటినేత్రములు గలిగినట్టియు రఘువంశమునకు మిత్రుఁడైనట్టియు దయాస్వరూపుఁ డైనట్టియు దయాపూర్ణుఁడైనట్టియు శ్రీరామచంద్రుని నేను శరణుపొందుచున్నాను.

శ్లో. రామచంద్ర మనిశం హృదయస్థం
రామ మిందునదనం ప్రవిభాసమ్
భాసయామి నిగమాంతనివాసం
భారతీవతిసుతం భవవంద్యమ్.

44

ఉ. శారదపూర్ణచంద్రవిలసద్యదను న్రపకోటిభాసితుఁ
సారసగర్భసన్నతు బ్రశస్తచరిత్రుని నాగమాంతసం
చారు ధరాధరాధిపతి * సన్నమితాంఘ్రిని మానుకీనహృ
త్సారససంస్థితుఁ వరదు * దాశరథి శరణుంబు వేడెదన్.

తా. ఎల్లపుడు మనస్సునందున్నట్టియుఁ జంద్రునివంటి మొగము గలిగినట్టియుఁ బ్రకాశించుచున్నట్టి వేదాంతములయందు నివాసము గలిగినట్టియు బ్రహ్మచే సుతింపఁ బడుచున్నట్టియు నీశ్వరునికి నమస్కరించఁదగిన రామచంద్రుని ధ్యానించుచున్నాను. శ్లో. కౌమారోరామచంద్రః కమలమృదువదాశోభయన్భూమిభాగం
మాతుశ్చానందకారీమరకతనికరాకారఞ్చందీవరాక్షః

ఉత్పన్నే సన్నివిష్టః పితరమరవరై స్త్రాయమానోపకారో
నానాలంకారభూష స్ఫురతు మమ సదా మాయయా రామఈశః.

మ. జనకాంకస్థితుఁడై సురాలినుతుఁడై ♦ సర్వేశుఁడై మాయయై
జనయిత్రీపరితోషకృత్సరకతఁబ్బాయాంగుఁడై పద్మలో
చనుఁడై కంజమృదుత్వపాదవిలసత్ ట్ట్యాభాగుఁడై భవ్యయా
వనపూర్వుం డగురాఘవుం డెపుడు మఁత్సావ్వంతంబునక భాసిలున్.

తా. కామారావస్థ గలిగినట్టియుఁ బద్మమువలె మృదువైన పాదముచేత భూత
లమును శోభింపఁజేయుచున్నట్టియుఁ దల్లికి సంతోషముజేయునట్టియు మరకతమణి
సమాహుమువాటిరూపు గలిగినట్టియు నల్లగలవలవంటికన్నలు గలిగినట్టియుఁ దండ్రి
తోడపైఁగూర్చున్నట్టియు దేవతాశ్రేష్ఠులచే నుతింపఁబడుచున్న ఉపకారములు గలిగి
నట్టియు సమస్తాలంకారములచే నలంకరింపఁబడినట్టిమాయచే రాముఁడైన ఈశ్వరుఁడు
వాసు పాడకట్టుఁగాక.

శ్లో. సన్నద్ధకవచీభుక్తి, చాపబాణధరోయువా

గచ్ఛన్తమాగ్రతో నిత్యం, రామః పాతు సలత్క్షణః.

46

చ. నిరతము త్రోవ నేగుతరి ♦ నెయ్యముతోడ మదగ్రచారివై
కర మనురక్తి నుద్ధతను ♦ కాశల మొప్పు సలత్క్షణుండవై
శరము శరాసంబు కవచంబును ఖడ్గముఁ దాల్చి కావవే
తరణికులాబ్ధిసోమవరఁతారకనామశ్రితావనాచ్యుతా.

తా. యుద్ధసన్నాహము గలిగినట్టియుఁ గవచము గలిగినట్టియుఁ గత్తి గలిగినట్టి
యు ధరుర్బాణములను ధరించినట్టియు చిన్నవాఁడైనట్టియు లక్షణునితోఁ గూడినట్టి
యు రాముఁడు నిత్యము నాకెడుట నడచుచు రక్షించుఁగాక.

శ్లో. సుగ్రీవమిత్రం పరమంపవిత్రం, సీతాకళత్రం నవహేమసూత్రమ్

కారుణ్యపాత్రం శతపత్రనేత్రం, శ్రీ గామచంద్రం శిరసానమామి. 47

చ. పరమపవిత్రం దామరసః పత్రవిభాసితనేత్రు ధారణీ
వరతనయాకళత్రుని విభాకరసంభవమిత్ర నవ్యక
ర్బురకటిసూత్రుని భువనమోహనగాత్రుఁ బత్రత్రిపత్రును
స్థిరకగుణాసముద్ర మునిఁసేవితు శ్రీరఘురాముఁ గొల్పెదన్.

తా. సుగ్రీవునికిఁ జెలికొఁడైనట్టియు మిక్కిలి పవిత్రుఁడైనట్టియు సీత భార్య
గలిగినట్టియుఁ గ్రోతడియైన బంగారుమొలత్రాడుగలిగినట్టియు, దయాస్థానమైన

ట్టియుఁ బద్మములవంటి కన్నులుగలిగినట్టియు రామచంద్రుని శిరస్సుచే నమస్కరింపుచున్నాను.

శ్లో. శ్రీరాఘవేతి రమణేతి రఘూద్యహేతి

రామేతి రావణహరేతి రమాధవేతి

సాకేతనాథసుముఖేతి చ సుప్రతేతి

వాణీసదావదతు రామహరేహరేతి.

48

చ హరిహరిరామరామ పరమాత్మరఘూద్యహదివ్యనిగ్రహః
శరనిధికన్యకారమణః శౌరి యయోధ్యపురాధినాయకా
వరద దశాననాదిశ్రితశత్రులరాఘవ సుప్రతప్రభా
కరశతకోటితేజసుముఖా యనుచు రసనా స్తరింపుమా.

తా. శ్రీరాఘవా అని, మనోహరుఁడా అని, రఘూద్యహః అని, రామాయని, రావణుని సంహరించినవాఁడా యని, లక్ష్మీనాథా యని, ఆయోధ్యానాయకా యని, మంచి మొగముగలవాఁడా యని, గొప్పనియమముగలవాఁడా యని, రామా యని, హరీ యని, పాపసంహారా యని నా వాక్కులెల్లపుడు పలుకుఁగాక.

శ్లో. జయతు జయతు రామో జానకీవల్లభోయం

జయతు జయతు రామ శ్చంద్రచూడార్చితాంఘ్రిః

జయతు జయతు వాణీనాథనాథః పరాత్మా

జయతు జయతు రామో నాథనాథః కృపాళుః.

49

చ. జయజయ రామభద్ర పురఃశాసనవందితపాదపంకజా

జయజయ రామచంద్ర గుణసాంద్ర ధరాతనయాధినాయకా

జయజయ రాఘవేంద్ర జలజాసనపుత్రీ చరాచరాత్మకా

జయజయ సత్కృపాభరణశాశ్వతదీపజనావనాచ్యుతా.

తా. నీకాభర్త యైనరాముఁడు విజయమొందుఁగాక. ఈశ్వరునిచేఁ బూజింపఁబడు పాదములుగలరాముఁడు జయమొందుఁగాక. బ్రహ్మకు నాథుఁడైనరాముఁడు జయమొందుఁగాక. రాజులకు రాజైన దయావంతుఁడైనరాముఁడు జయమొందుఁగాక.

శ్లో. వరం నమూచే రఘునాథయుష్మత్ప్రాబాజ్భక్తి సుతతం మమాస్తు

ఇదంప్రియం నాథవరం ప్రయచ్ఛ పునఃపున స్త్వామిదమేన యాచే.

ఉ. శ్రీరఘునాథ మీషదనుసేవయ భక్తి నిరంతరంబు మా

కారయ నిష్ఠమైనవర + ముంతియె చాలును మాటిమాటికిఁ

గోరెద నీవరంబు నిను • గూరిచి యన్యవరంబు లెవ్వియుం
గోరను నాయభీష్ట మొనఁగూర్చగ దే కరుణించి మక్కువన్.

తా. ఓరామమూర్తి! నీపాదపద్మ భక్తి నాకెల్లపుడు నగుఁగాక. ఇతరములు నే
గోరను. ఇష్టమైన యీవరమును నాకేము, మరలమరల ని న్నిదే కోరుచున్నాను.

శ్లో. అంభోధిరోపాదరుణాయమానే, నాథస్యద్వష్టానయ నేరఘూణాం
మరుద్ధైస్తత్క్షణమాశశంకే, మందాకినీమంగళసూత్రభంగమ్.
మఘనోషప్రకటప్రతాపయుతుఁడై • కందోయికెంజాయఁ బెం
ప నదీనాథునిఁ గాంచినప్పుడు సుపరివ్రజేణి శంకించె నీ
ఘనుచే భంగము నొందుసాగరము గంఁగాహేమసూత్రంబు నేఁ
డనుచుం దద్విధవిక్రమంబు గలరాఘాధీశుఁ బ్రార్థించెదన్. 51

తా. సముద్రనియందలి కోపమువలన నెఱ్ఱనైన రఘునాథుఁడగు రాముని శేత్ర
ములనుజూచి యప్పుడు దేవతలచేత గంఁగానదియొక్క మంగళసూత్రమునకు భంగమా
హించబడెను. (అనఁగా రామమూర్తి సముద్రుని నేత్రాన్నిచే దహించినచో సము
ద్రనిభార్యయైనగంగకు మంగళసూత్రభంగము కలుగునని యెంచిరి).

శ్లో. అంభోధిన్తయబంధనేన జగదానం దేన భూపుత్రికా
స్వాంతాంభోభవబంధవేన నతరతాయ త్తచిత్రేన మే
కర్ణాలంబితకుండలేన దివిషత్ప్రాణోద్యమేనాశ్రిత
శ్రేయఃకల్పనగేనమేమతిరియం రామేణసంవర్ధతామ్. 52

మ. శ్రితకలద్రుముఁడై నతార్తిహరుఁడై • సీతాహృదంభోజరం
జితపంకేరుహమిత్రుఁడై దివిజరాజత్రాణుఁడై వాహినీ
పళిరాడ్బంధనశౌర్యుఁడై త్రిభువనప్రహ్లాదుఁడై కుండలాం
చితుఁడౌ రాముఁడు మాకొసంగుకరుణాశ్రేయం బమేయంబుగన్.

తా. సముద్రనిగర్వముఁ గట్టివేసియు లోకములు సంకసంపఁజేయునట్టియు నీ
తాచిత్రమనెడు పద్మమునకు నిష్ఠఁడైనట్టియు నమస్కరించువారిసంరక్షణ కధీనచిత్రము
(లిగినట్టియుఁ జెవులయందు నవలంబించినకుండలములు గలిగినట్టియు దేవతలను రక్షిం
చుటయం దుద్యుక్తుఁడైనట్టియు నాశ్రితులకు మేలుగలిగించుటకుఁ గల్పవృక్షమైన
రామునిచేత నాయీబుద్ధి పుద్ధి నొందుఁగాక.

శ్లో. ఆదౌరామజనిః కుమారగమనం యజ్ఞప్రతీపాలనం
శాపాదుద్ధరణం ధనుర్విదళనం సీతాంగనోద్వాహనమ్

లంకాయాదహనం సముద్రతరణం సౌమిత్రిసమ్మోహనం
రక్షస్సంహరణం స్వరాజ్యగమనం చైతద్ధిరామాయణమ్.

53

మ. మొదలక రామనముద్భవంబు సవనంబు గానుటక మౌనిప
త్తిదయం బ్రోచుట చావభంగము ధరిత్రీపుత్రియుద్వాహముక
పిదపక త్పరక దహించుటక జలనిధిక * వేదాఁటుటక భ్రాతృమూ
ర్ఖదశాస్యాదిస్మృతిక ధరానహనమే * రామాయణం బై తగన్.

తా. ముందుగా రాముని పుట్టుక, బాల్యము వెల్లుట, విశ్వామిత్రు యజ్ఞముం బా
లించుట, అహల్యాకాపమోచనము, శివధనుస్సు విరచుట, సీతావివాహము, హనుమంతుఁ
డు లంకంగాల్చుట, సముద్రముదాఁటుట, లక్ష్మణుని మూర్ఖ, రాక్షసులను సంహరిం
చుట, తమ రాజ్యమునకు వెల్లుట అనునది రామాయణము.

శ్లో. జన్మాదాక్రతురక్షణం మునిపతే స్థానో ర్ధనుర్భంజనం
వైదేహీగ్రహణం పితుశ్చ వచనాన్తోరాటవీగాహనమ్
కోదండగ్రహణం ఖరాదిమథనం మాయామృగచ్ఛేదనం
బద్ధాబ్ధికమణం దశాస్యనిధనం చైతద్ధిరామాయణమ్.

54

మ. ధర జన్మించి సవంబుఁ గాచి శిల కాంతం జేసి విల్ ద్రుంచి భూ
వరపుత్రి గొని తండ్రి బంప నటవీవాసంబు గావించి విల్
శరము త్తొల్చి ఖరాదులక దునిమి వే * సారంగము గూల్చి వా
ర్ధి రహిక గట్టి దశాస్యుఁ ద్రుంచినదియే * శ్రీరామచారిత్రమాన్.

తా. ముందుగా రామునిజన్మము, విశ్వామిత్రుని యజ్ఞసంరక్షణము, ఈశ్వర
ధనుర్భంగము, సీతను వివాహమగుట, తండ్రిమాటవలన భయంకర మగునడవిం బ్రవే
శించుట, యుద్ధమునకు ధనుస్సుఁ బట్టుట, ఖరాదులసంహరించుట, మాయలేడింజంపు
ట, సేతువుగట్టి సముద్రముదాఁటుట, రావణునిజంఘట అను నిది రామాయణము.

శ్లో. పూర్వం రామతపోవనానుగమనం హత్వా మృగం కాంచనం
వైదేహీహరణం జటాయుమరణం సుగ్రీవసంభాషణమ్
వాలేర్నిగ్రహణం సముద్రతరణం లంకాపురీదాహనం
పశ్చాద్ద్రావణకుంభకర్ణవధనం చైతద్ధిరామాయణమ్.

55

మ. మును రాముండు వనిం జరించి హరిణంబు ద్రుంచి భూపుత్రి యే
గినమార్గంబు జటాయుచావు గని సుగ్రీవాప్తుడై వాలిను

ర్దనుఁడై వారిధి దాటి లంకను వెనకఁ దగ్ధంబు గావించి పో
రి నిశాటాధిపుల వధించినదియే ఁ రామాయణంబై తగెన్.

తా. ముందుగా రాముఁడు తపోవనమునకువెళ్లుట, బంగారులేడింగొట్టుట, సీతను
రావణుఁడెత్తుకొనిపోవుట, జటాయువు చచ్చుట, నుగ్రీవునితో రాముడుమాటలాడుట,
నాలినిజంపుట, సముద్రముదాటుట, అంకఁ గాల్పుట, తరువాత రావణకుంభకర్ణులచావు
అనునది రామాయణము.

శ్లో. శాంతం శారదచంద్రకోటిసదృశం చంద్రాభిరామాననం
చంద్రాగ్నివికాసికుండలధరం చంద్రావతంసస్తుతమ్
వీణాపుస్తకసాక్షునూత్రవిలసద్వాఙ్మయానముద్రాకరం
దేవేశం భరతాదిభిః పరివృతం రామం భజే శ్యామలమ్. 56

మ. శరదబ్ధారినహస్తకోటిసదృశఁ ద్రాభిరామాననఁ
హరసంస్తుత్య సరోజబాంధవశశాంకాగ్నిప్రభాకుండలుఁ
వరదుఁ గోశపిపంచకాక్షపిలసఁ ద్వాఙ్మయానముద్రాకరుఁ
భరతాద్యావృతు శాంతు మేఘనిభు సంభావించు రామస్తభున్.

తా. శాంతుఁడైనట్టియు, బహుశరత్కాలచంద్రులతోఁ దుల్యఁడైనట్టియు,
చంద్రునివలె మనోహరమైనమొగము గలిగినట్టియు, చంద్రసూర్యాగ్నులవలెఁ బ్ర
కాశించుకుండలములు ధరించినట్టియు, నీశ్వరునిచే నులింపఁబడుచున్నట్టియు, వీణాపు
స్తకములు జపమాలతోఁ గూడికొనినదై ప్రకాశించుచున్న జ్ఞానముద్ర చేతుల
యందుఁ గలిగినట్టియు, దేవతల కధిపతియైనట్టియు, భరతాదులచేఁ జాటుకోఁబడినట్టి
యు నల్లనైనరాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. కృష్ణం భీమధనుః కఠోరనినదం బ్రహ్మాదినంవిస్తయం
భాస్వద్వాజగతేరమార్గ మనిశం శంభో శ్మరఃకంపనమ్
ద్విగంధిస్థులనం కులార్ద్రచలనం సప్తార్ణవోస్తీలనం
వై దేహీమదనం మదాంధదమనం త్రైలోక్యసమ్మోహనమ్. 57

మ. హరచాపధ్వని శబ్దజాదులును చోదన్యం బంది రంభోనిధుల్
మొరనె సీత ముదంబునొందె జగముల్ మోహంబుఁజెందె ధరా
ధరముల్ దిక్కరులుం జలించెను మదాంధవ్రాతముల్ గూలె భా
స్కరవాజుల్ గతి దప్పె శంభుఁడు శిరఃకంపంబుఁ జేసెన్ వెనన్.

తా. రామునిచే లాగఁబడిన శివధనుస్సు కఠినమగుచప్పుడును, బ్రహ్మాదులకాళ్ళ ర్యమును, నూర్యునిగుఱ్ఱములనడకకు నెల్లపుడు తప్పుతోవను, ఈశ్వరునికి శిరఃకంఠమును, దిగ్గజములకుఁదోట్రుపాటును, సత్తకులపర్వతముచలించుటను, సప్తసముద్రము లారిపోవుటను, సీతకు సంతోషమును, మదముచే గన్నెఱుఁగనివారిసంహారమును, మూఁడులోకములకు మూర్ఖును గలిగించెను.

శ్లో. కంజాతపత్రాయతలోచనాయ

కర్ణావతంసోజ్జ్వలకుండలాయ

కారుణ్యపాత్రాయ సువంశజాయ

నమోస్తు రామాయ సలక్షణాయ.

58

ఉ. శ్రీరమణీయసూర్యకులః సింధుసుధాంశుసమానమూర్తికి

సారసపత్రనేత్రునకుఁ | సన్మణికుండలభాసమానశృంగ

గారకపోలయుగ్మనకుఁ | గారుణికాగ్రణికాశ్రితార్ద్రినం

హారికి లక్ష్మణాన్వితున | కారఘరామున కేను మ్రొక్కెదన్.

తా. పద్మపురేకులవలె విస్తారమైనకన్నులు గలిగినట్టియు, చెవుల కలంకారములై ప్రకాశించుచున్న కుండలములు గలిగినట్టియు, దయాపాత్రుఁడైనట్టియు, మంచి కులమందుఁ బుట్టినట్టియు, లక్ష్మణునితోఁగూడినరామునికొఱకు నమస్కారము.

శ్లో. విద్యున్నిభాంభోదనువిగ్రహాయ

విద్యాధరై స్సంస్తుతసద్గుణాయ

వీరావతారాయవిరోధిహంత్రే

నమోస్తు రామాయ సలక్షణాయ.

59

మ. ఘనవిద్యుత్స్పృవిభాసితాంగునకు విఖ్యాతోగ్రవీరావతా

రునకుఁ శ్రీరఘరామచంద్రునకు నిర్ధూతారికి సిద్ధదే

వనికాయ స్తుతసద్గుణాదరునకుఁ | భక్తామరానోకహం

బునకుఁ శ్రీపతికి సలక్షణునకుఁ | మోదంబునక మ్రొక్కెదన్.

తా. తగుకుచే మెఱుఘుతోఁ దుల్యమును నలుపుచే మేఘమువంటిదియునగు దేహము గలిగినట్టియు, విద్యాధరులచే నుతింపఁబడు యోగ్యగుణములు గలిగినట్టియు, వీరావతారుఁడైనట్టియు శత్రువులను సంహరించునట్టియు, లక్ష్మణునితోఁగూడినరామునికొఱకు నమస్కారమగుఁగాక.

శ్లో. సంసక్తదివ్యాయుధకార్తుకాయ

నముద్రగర్వాపహరాయుధాయ

సుగ్రీవమిత్రాయ సురారిహంత్రే
సమోస్తు రామాయ సలత్క్షణాయ.

60

మ. వరదివ్యాస్త్రశరాసనోజ్జ్వలునకుఁ * వారాశిదుర్వారదు
స్తరగర్వాపహదీప్తకాండునకు దైత్యధ్వంసికిఁ వాలిసో
దరసన్నిత్రునకుఁ సలత్క్షణునకుఁ * దాసా ర్హిస్తారికిఁ
హరికిఁ శ్రీరఘరామచంద్రునకు నే * సశ్రాంతముఁ మ్రొక్కెదన్.

తా. గొప్ప బాణములంగలసిన ధనుస్సుగలిగినట్టియూ, సమద్రునిగర్వ మపహరిం
చిన యాయాధముగలిగినట్టియూ, సుగ్రీవునికి మిత్రుడైనట్టియూ, రాక్షసులను హరించు
నట్టియూ, అత్క్షణునితోఁగూడిన రామునికొఱకు నమస్కార మగుఁగాక.

శ్లో. పీతాంబరాలంకృతమధ్యకాయ పీతామహేంద్రామరవందితాయ
పిత్రేన్వభక్తస్యజనస్యమాత్రే, సమోస్తు రామాయ సలత్క్షణాయ.
మ. అరవిందాసనశైలనిర్దళనముఖ్యాదిత్యపూజ్యంఘ్రిపం
కరుహద్వంద్వనకుఁ సలత్క్షణునకుఁ * త్పృథ ర్తుక గాంచనాం
బరసందీప్తకటిప్రదేశునకు రామస్వామికిఁ నేవకో
త్కరమాతాపితృసన్నిభాత్మునకు సద్భక్తి వేనఁ మ్రొక్కెదన్. 61

తా. పచ్చనిబట్టచే నలంకరింపఁబడిన నడుముగలిగినట్టియూ, బ్రహ్మాండ్రాదిదేవత
లచే నమస్కారముఁజేయఁబడినట్టియూ, దనభక్తజనమునకుఁ దల్లియూ, దండ్రీయైన
అత్క్షణునితోఁగూడిన రామునికొఱకు నమస్కార మగుఁగాక.

శ్లో. సమోనమస్తేఖిలపూజితాయ, సమోనమశ్చంద్రనిభాననాయ
సమోనమస్తే రఘువంశజాయ, సమోస్తు రామాయ సలత్క్షణాయ.

చ. సకలజగజ్జనార్ఘితలసత్పదపద్మనకుఁ బయోరుహ
ప్తకులసముద్రచంద్రునకు * బంకజనేత్రునకుఁ ధరాధినా
యకునకు లత్క్షణాన్వితున * కాస్యతిరస్కృతపద్మవైరికిఁ
ప్రకటయశోవిశాలునకు * రామున కేను నమస్కరించెదన్. 62

తా. ఎల్లవారిచేఁ బూజింపఁబడు నీకొఱకు నమస్కారము. చంద్రునితో సమా
నమైన మొగముగల నీకొఱకు నమస్కారము. రఘువంశమందుఁబుట్టిన నీకొఱకు నమ
స్కారము. అత్క్షణునితోఁగూడిన రామునికొఱకు నమస్కారము.

శ్లో. ఇమానిపంచరత్నాని, త్రిసంధ్యం యఃపఠేన్నరః
సర్వపాపవినిర్ముక్త, స్సయాతి పరమాంగతిమ్.

63

చ. అనుదినముం ద్రికాలములయం దతిభక్తిని పంచరత్నముల్
జనులు పఠించిన దురితజాలవిమోచనులై యిహంబునం
దనయము సౌఖ్యసంపదల † నంది ముదంబునుజెంది యంతమం
దనుపమమోక్షముగ గరతలములకంబుగఁ గాంతు రెంతయున్.

తా. ఈపంచరత్నముల నేమనుమ్యుఁడేని మూఁడుసంధ్యలయందుఁ జదివెనేని
వాఁడు ఎల్లపాపములచే విడువఁబడినవాఁడై యుత్తమగతినిఁ బొందుచున్నాఁడు.

శ్లో. శ్రీ రామః కల్పవృక్షో మే, విరామ స్సకలాపదః
అభిరామ స్త్రిలోకానాం, రామః త్వేమం కరోతు నః. 64

చ. సరసిజమిత్ర ధాముఁడు నిశాచరభీముఁడు రాఘవుండు స
ద్వరభువనాభిరాముఁడు సుపర్వమహీరుహమై మదీయదు
స్తరవిపదుత్కరంబులహితం బొనరించి నిరంతరంబు సు
స్థితరసౌఖ్యసంపదలు † త్వేమ మొనర్చె కృతార్థుఁ జేయుతన్.

తా. శ్రీ రామమూర్తి నాకుఁ కల్పవృక్షము. ఎల్లయాపదలను మాన్పువాఁడు.
మూఁడులోకములకు మనోహరుఁడు. అట్టిరాముఁడు మాకు త్వేమముఁజేయుఁగాక.

శ్లో. హృదయనదయచిత్తం చిత్తనాథంగుణానా
ముదధిమురుగుణాఢ్యం నిమ్నగాలంకృతాంఘ్రిమ్
జనకపతితనూజాస్వాంతకాంతోత్పలస్య
స్ఫురణకిరణచంద్రిం రామచంద్రిం భజన్వమ్. 65

ఉ. హృదయనదయః కైరవకై రవమిత్ర భవ్యబృం
దారకవాహినీజనననవ్యపదాంబుజః జిత్తనాథు గం
భీరగుణామృతోదధియమేయగుణాకరు భక్తవత్సలుఁ
శ్రీరఘురామభూభుజ భజింతు నిరంతర మిష్టసిద్ధికిన్.

తా. ఓచిత్తమా! దయతోఁగూడినమనస్సు గలిగినట్టియు చిత్తముల కధిపతియైన
ట్టియు గుణములకు సమద్రుఁడైనట్టియు గొప్పగుణములతోఁ గూడినట్టియు గంగచే
నలంకరించఁబడిన పాదము గలిగినట్టియు నీతఁడుకృచిత్తమును కలువను వికసింపఁ
జేయుటకుఁ జంద్రుఁడైన రామచంద్రుని నేమిచుమా.

శ్లో. వదతు వదతు వాణీ రామరామేతి నిత్యం
జపతు జపతు చి తం రామపాదారవిందమ్

నమతు నమతు దేహం సంతతం రామచంద్రం
నభవతు మమ పాపం జన్మజన్మాంతరేషు.

66

చ. సతతము రామరామ యని * సంస్కరియింపుచు సుండుఁగాక సం
తతమును రామపాదసలి*నద్యయఁము జపియించుఁగాక స
మృతి రఘురామచింతనము * మాన కొనర్చునుగాక మద్యచః
ప్రతటిటు లై నజన్మకృత*పాపసమాజము నన్నుఁ బొందునే.

తా. నానాకృతి మెల్లపుడు రామరామయని పలుకుఁగాక. మనస్సు రాముని
పాదారవిందమును జపించుఁగాక. దేహ మెల్లపుడు రాముని ననుస్కరించుఁగాక.
నాకు బహుజన్మాంతరములయందైనను బాపము లేకుండును.

శ్లో. చాపబాణధర స్సీతా, కామదః కాంతిమా న్నరః
సీతాలక్ష్మణసంయుక్తః, పాతు మాం రాఘవేశ్వరః.

67

మ. జనకావత్యమనోరథ ప్రదుఁడు భా*స్వన్న ర్త్యసద్విగ్రహం
డనఘం డ్ద్రుశ రాసనాంచితమహా*హ సుండు సామిత్రిభూ
తనయాశోభితపార్శ్వభాగుఁడు సమ*స్తతోఽఽపారాధ్యప
ద్వనజద్వంద్యుఁడు రామభూధవుఁడు నిత్యంబు నను బ్రోవుతన్.

తా. ధనుర్బాణములను ధరించునట్టియు సీత కిష్టమునిచ్చునట్టియుఁ గాంతిగలిగి
నట్టియు మనుష్యాకృతిగలిగినట్టియు సీతాలక్ష్మణులతోఁగూడినట్టియు శ్రీరామమూర్తి
నన్ను రక్షించుఁగాక.

శ్లో. ప్రాతస్త రామి రఘునాథముఖారవిందం
మందస్తి తం మధురభాషివిశాలఫలమ్
కర్ణావలంబితకుండలగండభాగం
కర్ణాంతద్ద్వి నయనం పయనాభిరామమ్.

68

ఉ. సుందరమందహాసపరిశోభితమై మధురోక్తియు క్తమై
కుందససన్నభిఘటిత*కుండలమండితమై విశాలకా
ర్థేందునిభాళికంబయి రహింతతనేత్రయుగాభిరామమై
యందము గుల్కురాము వదనాబ్జము కల్యణమునక స్థిరించెదన్.

తా. మందహాసము గలిగినట్టియు తీయనిపలుకులు గలిగినట్టియు, విశాలమైన
మధురగలిగినట్టియుఁ జెవులయందు వ్రేలుచున్న చలించుచున్న కుండలముల చే శోభించు

గండస్థలములు గలిగినట్టియుఁ జెవులపర్యంతము వికాలములైననేత్రములు గలిగినట్టియు
నేత్రముల కింపైన రామునిముఖపద్మమును బ్రాతఃకాలమున స్మరించుచున్నాను.

శ్లో. ప్రాతర్భజామి రఘునాథకరారవిందం
రక్షోగణాయభయదం వరదం నిజేభ్యః
యద్రాజసంసది విభిద్య మహేశచాపం
సీతాకరగ్రహణమంగళ మాపసద్యః.

69

చ. జనకసభాస్థలి భవునిచాపము ఖండన మాచరించి యా
జనకనుతాకరగ్రహణసౌఖ్యము తత్త్వణ మొందినట్టిన
జ్వనవరదున్నిశాటగణసాధ్వనదు నౌఘురామచంద్ర పా
వనసుకరారవిందములు భక్తి భజింతు నహర్ముఖింబునన్.

తా. రాక్షససమాహమునకు భయమునిచ్చునట్టియుఁ దనవారికి వరములనిచ్చు
నట్టియు, ఏదిరాజసభయందు శివధనుస్సుకు విఱచి సీతావివాహమంగళమును బొందెనో
అట్టిరాముని హస్తపద్మములుఁ బ్రార్థన సేవించుచున్నాను.

శ్లో. ప్రాతర్నమామి రఘునాథపదారవిందం
పద్మాంకుశాదిశుభరేఖశుభావహంచ
యోగీంద్రమానసమధువ్రతసేవ్యమానం
శాపావహంసపది గౌతమధర్మవత్సవ్యః.

70

మ. అరవిందాంకుశశంఖముఖ్యశుభరేఖాలంకృతంబు న్ననో
హరము నోగ్రిమనోమధువ్రతనిషేవ్యంబై యహల్యాసతీ
దురితాంతోపలరూపశాపఫలనిర్ధూత స్రభావస్రభా
కరమౌ రామపదాంబుజద్వయి నుషఃకాలంబునన్ మ్రొక్కెదన్.

తా. పద్మము అంకుశము మొదలగు శుభరేఖలుగలిగినట్టిది గనుకనే శుభముల
నొసంగునట్టియు ముఖ్యపదమనస్సులనెదురు మైదలచేత సేవించఁబడుచున్నట్టియు
అహల్యయొక్క శాపమును బోగొట్టినట్టియు రామునిపాదారవిందమునుఁ బ్రార్థన
ననుస్మరించుచున్నాను.

శ్లో. ప్రాతర్వదామి వచసా రఘునాథనాను
వాగ్దోషహరినకలం కలుషన్నిహంత్య
యత్పార్వతీస్వపతినాసహ భోక్తుకామా
ప్రీత్యాసహస్రహరినామనమం జిజాష,

71

మ.దురితస్తోమవిनाशమై ప్రబలవాగ్దోషావహంబై రమే
 శ్వరసాహస్రసమాఖ్యతుల్య మగునేఁ సంజ్ఞం జపించె న్న హే
 శ్వరిమోదంబున భర్తయు క్తముగఁ గాంక్షం గల్గి యారాఘవే
 శ్వరునామంబు వచింతుఁ గల్గెనున నేఁ సద్భక్తియు క్తుండ నై .

తా. వాక్యదోషమును హరించునట్టియు నెల్ల పాపములను గొట్టివేయునట్టియుఁ
 బార్వతీదేవి తనభర్తతో భోగించ నిచ్చుఁ గడఁగుచు వేయివిష్ణునామములతోఁ దుల్య
 మైన యేనామమును సంతోషముచే జపించెనో అట్టి రామనామములను వాక్కుచే
 బ్రొద్దనఁ బలుకుచున్నాను.

శ్లో. ప్రాతశ్శ్రీయే శ్రుతినుతాం రఘునాథమూర్తిం

నీలాంబుదోత్పలసి తేతరరత్ననీలామ్

ఆముక్తమాక్తికవిశేషవిభూషణాఢ్యాం

ధ్యేయాం సమస్తమునిభి ర్నిజభృత్యముఖైః.

72

ఉ. నీలమణీపయోధరవిఁ నీలము తాపనముఖ్యనేవ్యమై

పాలితభృశ్యవారనుయిఁ భవ్యశ్రుతిస్తుతమై సుహృత్తికా

జాలవిభూషణాఢ్యనుయిఁ చారుతరం బగురామమూర్త్యుషః

కాలమునందు నాశ్రయతఁ గాంచఁ దలంచెద నిష్ఠసిద్ధికిన్.

తా. వేదములచే స్తుతించఁబడుచున్నట్టియు, నల్లమేళుమువలె నల్లగలువలవలె
 నల్లమణులవలె నల్లనై నట్టియు ఉంచఁబడిన ముత్యముల విశేషమైన యలంకారములతోఁ
 గూడినట్టియు ఎల్లమునులచేతను దనభృత్యశ్రేష్ఠులచేతను ధ్యానించఁదగినట్టియు శ్రీ
 రామనిస్వరూపమును బ్రొద్దట నాశ్రయించెదను.

శ్లో. యశ్లోకపంచకమిదం నియతః పఠేత్

నిత్యం ప్రభాతసమయే పురుషః ప్రబుద్ధః

శ్రీరామకింకరజనేషు సవవముఖ్యో

భూత్వా ప్రయాతి హరిః శోక మనస్వలభ్యమ్.

73

మ. అనిశం బేనరుండైన నీయునుపద్యంబుల్ ప్రభాతంబునం

దున మేల్కొంచి చరించెనేని యతఁ డెఁబోవుణ్డుండై రాముపా

వనపాదాశ్రితుండై యశస్వజసలభ్యంబై మహానందమై

ఘనతేజోమయమై చెలంగుహరిలోకప్రాప్తి కర్తుం డగున్.

తా. ఎప్పుడొ డియ్యెగుఱ్ఱోకములను నిత్యము ప్రాతఃకాలమందు మేల్కొని నియ

మముగలవాడై చదువునో అపురుషుడను రామనికింగరులలో ముఖ్యుడై యితరులకుఁ బొందశక్యముగాని విష్ణుభోకములకుఁ బొందజూచువాడను.

శ్లో. కింమంత్రై ర్భవభిశ్చ దుష్కరఫలైః కామానదైః స్తద్విదాం
కించిల్లోపవిధానమాత్రవిఫలైః స్సంసారశోభావనైః
ఏకస్పన్నపి సర్వమంత్రఫలదో దోహోష్టిశస్సర్వకా
శ్రీరామ శ్శరణం మమేతి పరమోమంత్రో మహిష్టాక్షరః. 74

శా. ఆరూఢంబుగ సర్వమంత్రఫలవంబై మోక్షదంబై నయీ
“శ్రీరామశ్శరణం మమే”తి యనుగా జేర్చి నయమృతాక్షరిం
గోరంగా దగుమంత్రలోపమున కోరికల్లీనమై దుష్కర
ప్రారంభంబు లసాధ్యమై ప్రబల దుర్ద్రావ్యప్రనిస్తారసం
సారార్థావహ మైన మంత్రతరికాంతుల్ నేయింపగా నేటికిన్.

తా. విస్తారమైనట్టియు దుర్లభములైన ఫలముల గలిగినట్టియు, అమంత్రముల నెఱిగినవారి కాదూసమునిచ్చునట్టియు, కొంచె గులలోనముఁ జేసినమాత్రముచే వృద్ధులైనట్టియు సంసారదుఃఖములను జేయునట్టియు మంత్రములచేత నేమి ప్రయోజనము. ఒకటియైనను సమస్తమంత్రములఫలముల నిచ్చునట్టియు “రామోఽను నాగు శరణు” అనునట్టి యాయెనమిదియక్షరముగలమంత్ర మెల్లప్పుడు దోషములేనిది.

శ్లో. రామభద్రాశ్రయ స్సాక్షాత్, రామచంద్రో ననంశయః
తత్రకోదండతూణీరా, వశదండకమండలు. 75

ఉ. శ్రీరఘరామసత్పద కుశేశ్వర యుగ్మము సాశ్రయించువాఁ
డారఘరామచంద్రసంబుఁడై చెలువొందును సందియంబు లే
దారఘవీరుఁ డెప్పుడు శిలాసనబాణధరుం డితండు సా
ధారణపాణిభృత్కైరకీనుండలదండఁడునై బ్రవర్తిలన్.

తా. శ్రీరామమూర్తి సాశ్రయించువాఁడు సాక్షాత్తు శ్రీరామమూర్తియే యగును సంశయములేదు. (భేదమేమంటే) అరామమూర్తియందు ధనుస్సును అంబుల పొదియు నుండును. ఈభక్తునియందు దండము కనుండలువు నుండును.

శ్లో. రఘునాథపదారవిందయోగే, బ్రహ్మరీభూతచుఘాంధకారసూర్య
అపరాధశతాలయంకలౌ మహామనుగృహ్లాసిహి మంగళైః కటాక్షైః.
మనలినాప్తాన్వయసింధుచంద్రధరణీనాథా రఘుగ్రాహణీ
కలుషధ్వంతపథంగరామతమపశ్చింబాశసారంగమై

కలికాలం బవరాధకాటులకు నిశ్చలం బాలయం బైనన
న్నెలమి భక్తము లొకటాడుముల నన్నీయించు టిం కెన్నఁడో.

తా. పాపములనెడల చీకట్లు నూర్చుకొనట్టి ఓరామమూర్తి! నిపాదపద్మ
మలయందు చుట్టెదనెట్టి ను కలిమందు పులినేరములకు స్థానమెట్టి నన్ను శుభ
కరములైన క్రొంగంటిదుఃఖల నత సమగ్రహించుచున్నావు.

శ్లో. రామరామతవనామజపంతః, పాపం గాలపి తరంతి భవాభిన్
అంగసంగిభవదంగుళిసున్దర, కించిచ్చిత్రమతరత్కపిరభిన్.

77

ఉ. పామరు లైనఁగాని తమిఁపావననామజపం బొనర్చిన
స్నేమి భవాంబురాళిని దళింతురు తానక మంగుళీయకం
బామికచేతఁ బూనినాహిహృత్పమునం బ్రకటార్చిమాలికా
భీషపయోధి క్రోధి యతివేగతరించె విచిత్ర మెన్నఁగన్.

తా. ఓశ్రీ రామమూర్తి! నిపేరును జపించుచుండుమాధులైనను సంసార
సముద్రమును దాటునున్నారు. తనరేరముతోఁ గలసిన నివ్రేలిమృత్రికగలవాన
రుండు సముద్రమును దాటెననుట యేమిచిత్రము

శ్లో. శ్రీరామామామృతమంత్రబీజం, సంజీవనంచేత్తనసిప్రతిష్ఠమ్
హాలాహలంవా ప్రళయానలంవా, మృత్యోర్మృఖంవా వితథీకరోతి.

78

తా. శ్రీరామాక్షరమంత్రసిర్మలనుధాశిక్తాత్ముఁడైనట్టియా
ధీరాగ్రేసరచక్రవర్తిని సముత్తీప్తోగ్రకల్పిన్నిదు
ర్వారోదగ్ర హాలాహలం బమితః తర్వగ్రాసియై సాధ్వసా
కారంబై తగుమృత్యుకృత్యములు నేకకాలంబునం జెందునే.

తా. రామనామమనెడల అమృతమంత్రముయొక్క బీజము సంజీవనమైనను
సునందున్నట్టైతే కాలకూటవిషమును గాని ప్రళయకాలాన్ని గాని మృత్యుముఖమును
గాని వ్యర్థమైనదానిఁగాఁ జేయును.

శ్లో. హాకృష్ణాచ్యుత హాకృష్ణాలయహరే హాపాండవానాం సఖే
కావీసి కావీసి సుకూఢనాద్యవగతాం హాకృ మ్మాం ద్రాపదీమ్
ఇత్తుక్తోక్షయన త్త్రుక్తోక్షయన ర్యోరక్షదాక్షుక్షణే
ఆ రత్రాణపరాయణ స్సభగవా న్నా గాయణో మే గతిః.

79

ఉ. కౌరవనాథుఁ డామ్రుసదశిన్యకవక్త్రము లూహుచుండ నో
కారుణికోగ్రగళ్యగివున్మున్ద్రపాండివపక్షయం ర్తనై

యారడిబొందు నన్నుఁ గృపఁ నారయు మం చనఁ దక్షిణంబునం
దారసి బ్రోచినట్టిహరి ' యార్తశరణ్యుడు మూకు దిక్కుగున్.

తా. అయ్యోకృష్ణా! అయ్యోఅచ్యుతా! అయ్యో దయాస్థానమైనవాడా! ఓ
హరీ! అయ్యోపాండవులకు మిత్రుడా! ఎక్కడనున్నా వెక్కడనున్నావు? దుర్యోధ
నాదులచే అవమానము బొందినట్టి ద్రౌపదివైన నన్నురక్షించు. అని చెప్పబడినవాడై
అంతములేనిబట్టలను రక్షించునట్టి దేహముగలవాడగుచు నేదేవుడు త్తణములానే
శీఘ్రముగా రక్షించెనో అట్టిపీడితులను రక్షించుటయం దానర్హుడైన భగవంతుడగు
నారాయణుడు నాకు గతి.

శ్లో. ఇందీవరదశశ్యామ, మిందుకోటినిభాననమ్

కందర్పకోటిలావణ్యం, వందేహం రఘునందనమ్.

80

చ. అమలనుధాక గాయతసహస్రనిభాన్యునకు స్త్రుతారిక
కమలభరాభవస్త్రినకుఁ • గాంచనచేలవిభాసిమూర్తికి
సుమశరకోటికోటినిభానుందరమూర్తికి భవ్యకీర్తికి
శమదమవర్తికి సుగుణాశాలికి రామున కేను మ్రొక్కెదన్.

తా. నల్లగలువరేకులవలె నల్ల నైనట్టియు బహుచంద్రులతోఁ దుల్యమైన మొగము
గలిగినట్టియు, కోటిమన్ద్రులవంటి సౌందర్యముగల రాముని నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. కింయోగశాస్త్రైః కినుశేషవిద్యయా, కింయాగగంగాదివిశేషతీర్థైః

కింబ్రహ్మచర్యాశ్రమసంచరేణ, భక్తిర్నచేత్రే రఘువంశకీర్తయై.

మ. వరగంగాదివిశేషతీర్థములనేవలె నేయఁగా నేల సు

స్థిరయోగంబులు సర్వవిద్యలు మఃఖాదిప్రక్రియాయుక్తదు

ష్కరశాస్త్రంబులు నాలుగాశ్రమములుం • గాంక్షింపఁగా నేల భా

స్కరవంశం దగురామచంద్రవిభునికే నదభక్తిగీర్తిం చెదన్.

తా. ఓరఘువంశమందుఁబుట్టిన శ్రీరామా! నీకీర్తనమందు భక్తిలేనిచో యోగ
శాస్త్రములతో నేమి ప్రయోజనము? సమస్తవిద్యచేత నేమి ప్రయోజనము? యజ్ఞముల
చేత గంగాదితీర్థవిశేషములచేత నేమి ప్రయోజనము? బ్రహ్మచర్యాశ్రమమందు సంచరిం
చుటచేత నేమి ప్రయోజనము?

శ్లో. హేరామభద్రాశ్రయ హేకృపాళో, హేభక్తలోకై కశరణ్యమూర్తే
పునీహిమాం త్వచ్చరణారవిందం, జగత్పవిత్రం శరణం మమాస్తు.

రా.చే

మై

కిం యోగశాస్త్రం కమత్యవిద్యయం కింయోగగంగాదివి

తాత్పర్యం

కిం బ్రహ్మపర్వోక్తమ సంపదించి శక్తిర్భవేత్తే తద్భువంత్యైర్భవే

ఉ. ఓరఘురామభద్ర హరి * యోకరుణాంబుధి యోధరిత్రిపు
 శ్రీరమణాబ్జలోచన సుధీజనజాలశరణ్యమూర్తి యో
 సారసగర్భచంద్రధర * నన్నుతలోకపవిత్ర మైనమీ
 చారుపగాబ్జము ల్లాలుతు * సన్నతి నన్ను బవిత్రుఁ జేయవే.

తా. ఓరామభద్ర! ఆధారమైనవాఁడా! ఓదయాశీలుఁడా! భక్తజనులకు ముఖ్య
 రక్షకమగుస్వరూపమా గలవాఁడా! నన్ను బవిత్రము చేయుము. జగములను బవి
 త్రముఁజేయు నీపాదపద్మము నాకు రక్షకమగుఁగాక.

శ్లో. శ్రీరామభద్రే శ్రితయోగించంద్రే
 ప్రసన్నమూర్తౌ పరిదృశ్యమానే
 తాపత్రయం నాశ ముపైతి వుంసాం
 మమాంధకారం వినిహంతు సద్యః.

83

మ. స్థిరయోగీంద్ర సమాశ్రితాంఘ్రి యగునా * శ్రీరామచంద్రాకృతిఁ
 బరికింపఁ దగునట్టిపూరుషులకు * దాపత్రయం బప్పుడే
 పరిహార్యం బగునేను నే ననెడిదు * ర్వారాంధకారంబు ని
 ర్హరణం జౌ నని సత్య మీజగతి నా * రాముఁ బ్రశంసించెదన్.

తా. ఆశ్రయించినయోగులకుఁ జంద్రుఁడైనట్టియు నిర్మలమైన దేహముగలిగిన
 ట్టియు శ్రీరామచంద్రుఁడు చూడఁబడినవాఁ డాచుండఁగాఁ జరుపులకు ఆధ్యాత్మిక,
 అధిదైవిక, అధిభౌతికరూపములగు మూడుతాపములు నాశముఁ బొందుచుచున్నవి.
 అట్టిరామమూర్తి నాయజ్ఞానాంధకారమును తత్కాలమందుఁ గొట్టివేయుఁగాక.

శ్లో. నీలాభ్ర దేహనిఖలేశజగన్నివాస
 రాజీవనేత్రరమణీయగుణాభిరామ
 శ్రీరామదైత్యకులమర్దనరామచంద్ర
 త్వత్పాదపద్మ మనిశం కలయామి చిత్తే.

84

ఉ. నీలఘనాఘనాంగరమణీయగుణాకరరామసర్వలో
 కాలయదైత్యవంశగహ * నాసలకంజదళాయతాక్ష భూ
 పాల లలామరాఘవ శుభప్రద సర్వవిభోధరాసుతా
 లోలభవత్పదాంబుజము * హృదయంబునఁ గాంచ నెంచెదన్.

తా. నీలమేఘమువంటి దేహముగలవాఁడా! సమస్తమున కధిపతియగువాఁడా!

గుణములచే సాగనైనవాఁడా! శ్రీరామ! రాక్షసకులమును సంహరించువాఁడా! శ్రీ
రామచంద్రా! నీపాదపద్మ మెల్లపుడూ నాచిత్తమును దలంచుచున్నాను.

శ్లో. కువలయదశనీలః పీతవాసః శిశులూసోన్యః
వివిధరుచిరభూషాభూషితో దివ్యచంద్రః
దశరథకులనాథో జానకీప్రాణనాథో
నివనతు మమచిత్తే సర్వదా రామచంద్రః.

85

చ. కువలయపత్రనీలఘనశోకులవర్ణులను దివ్యమూర్తిభూ
ధవుఁడు వినూత్నసన్నాధిపితానవిభూషణభూషితుండు రా
ఘవకులవర్ధనుండు నవశాంతనచేలుఁడు భూమిపుత్రికా
ధవుఁడు దరస్తితాస్యుఁడు ముఖదంబున పర్తిలు మన్ననంబునన్.

తా. నల్లగలువరేకువలె నల్లనైనట్టియు, బచ్చనిపత్తము గలిగినట్టియు, చిలు
నవ్వు మొగమందుఁ గలిగినట్టియు, పలువిధములగు నలంకారములచే నలంకరించఁబడి
నట్టియు, దివ్యరూపము గలిగినట్టియు, దశరథసంశమునకు నధిపతియైనట్టియు నీతికుఁ
బ్రాణనాయకుఁడైనట్టియు, రామమూర్తి యెల్లపుడూ నాచిత్తమం దుండుఁగాక.

శ్లో. సజలజలదనీలం సన్నునిస్తుత్యలీలం
సుగమనిగమమూలం యాతుధానాంతకాలమ్
దశరథనృపబాలం సత్కృపాపూర్ణలోలం
భజతు భవనఖేలం భక్తసంస్తుత్యశీలమ్.

86

చ. సకమలమేఘనీలు మునిసన్నుతశీలుఁ గృపాలవాలు నే
వకజనపాలు దేవరిపువర్గవినాశనహేతుకాలుని
బ్రకటనోజజాండపరిపాలనఖేలనశీలు నాజిభూ
వకవరబాలు సర్వశ్రుతిపాలికమూలుని రాముఁ గొల్చెదన్.

తా. నీటితోఁగూడిన మేఘమువలె నల్లనైనట్టియు, యోగ్యమునులచే స్తుతిం
పఁ దగిన విలాసము గలిగినట్టియు, సులభమైన వేదములకుఁ గారణమైనట్టియు, రాక్ష
సులకు నాశనకాలమైనట్టియు, దశరథరాజునకుఁ బిల్లవాఁడైనట్టియు, మంచిదయచే
నిండినవారియం దాసత్వఁడైనట్టియు, లోకములయందు విహరించునట్టియు, భక్తులచే
సుతింపఁదగిన విలాసముగలరాముని జనము నేవించుఁగాక.

శ్లో. దశరథవరపుత్రం జానకీసత్కృత్యం
దశముఖపారథతం పద్మపత్రాయతాక్షమ్

కరధృతశరచూపం చాహముక్తాశలాపం

రఘుకులస్థనరేణ్యం రామమీదేశశరణ్యమ్.

87

చ. దశరథజపుత్ర ససుధాతనయానుకళత్ర సత్పుని

దశముఖదైత్యజేత్ర నకతానుకసాయతపత్రనేత్రని

బశుపతిమిత్ర జాపనరథాణకరు న్నఘనంశదీపకు

శశిముఖ మౌక్తికాభరణు సన్వసు రాము సమాశ్రయించెనన్.

తా. దశరథుని శ్రేష్ఠపుత్రుడైనట్టియు, నీత భార్యగలిగినట్టియు రావణుని హరించినట్టియు సమర్థుడైనట్టి పద్మపురేసులనంటికన్నలు గలిగినట్టి చేతఁ దాల్చఁబడిన ధనుర్బాణములు గలిగినట్టి మందరమును ముత్యముల యలంకారము గలిగినట్టియు రఘువంశమహమ్మయలలో శ్రేష్ఠుడైన రక్షకుడగు రాముని ముతించుచున్నాను.

శ్లో. రామం వీరాసనస్థం విమలరవినిభం భానమానస్వరూపం

శ్యామం సీతాసమేతం స్థితరుదీరముఖం కుండలోద్ధీప్తగండమ్

శ్రీవత్సం శ్రీనివాసం సురవిటపితటన్యస్తసింహాసనస్థం

దివ్యాకాశ్చిజ్జిహంగం వివిజుతియతం హ్వానమజ్ఞేనయత్కే. 88

మ. సురభూజాంతికసింహపీఠనిలయుఁ నూర్వప్రకాశున్దరా

వరపుత్రీముతు భానమానతను శ్రీనత్సాంకు వీరాసన

స్థితం శక్రస్తుతు శ్రీనివాసు మణిరాజిభ్రాజతాకల్పు సుం

దరమండస్థితవక్త్రు వీలవిభు హ్వానాధ్వర్యతః జెందెదన్.

తా. వీరాసనమం నున్నట్టియు, నిర్మలసూర్యునితో సమానుడైనట్టియు, బ్రకాశించుచున్న రూపము గలిగినట్టియు, నల్లనైనట్టియు, నీతతోఁగూడినట్టియు, నవ్వుతో సాగనైన మొగముగలిగినట్టియు, కుండలములచేఁ బ్రకాశించుగండస్థలములం గలిగినట్టియు, శ్రీవత్సచిహ్నము గలిగినట్టియు, అక్షికి నివాసమైనట్టియు, కల్పవృక్ష ఫలమందుంచఁబడిన సింహాసనమందున్నట్టియు, బ్రశస్తాలంకారములచేఁ బ్రకాశించుచున్న దేహముగలిగి యింద్రునిచే ముతంపఁబడుచున్న రాముని ధ్యానమనెడి యజ్ఞముచేఁ బూజించఁగలను.

శ్లో. శ్రీరామభద్రాశ్రితసద్గురూణాం, పాదారవిండం భజతా నరాణామ్

అహోగ్యైశ్చైశ్చర్య మనుశక్తిర్ని గుతేచ నిష్ఠాః పదమస్త్రీ సత్యమ్. 89

ఉ. శ్రీరఘునామచందనరసజనమాశ్రితసజ్జనాంఘ్రిపం

కేరుచానేవకాశికి సుశీర్షినిభూజిగామయంబు ని

స్తారతరాయువు గలిగి ధన్యత నొంది యనంతరమున
సారసనేత్రుఁ డైనహరినిన్నిధిఁ గల్గును సత్య మింతయున్.

తా. శ్రీరామమూర్తి నాశ్రయించిన యోగ్యగురువులపాదపద్మమును నేవించుచున్న మనుష్యులకు ఆరోగ్యము, విశ్వర్యము, అపరిమితమగుకీర్తి; అంతమందు నిత్యమగు విష్ణుమూర్తియొక్కస్థానమును గలదు.

శ్లో. రణహతదనుజేంద్రో రాజరాజాత్మచంద్ర
స్సమదరిపు మృగేంద్ర స్సన్తనోంభోధిచంద్రః
లలితఘననరేంద్రో లక్ష్మణానందసాంద్రో
మహితసుజనచంద్రో మైథిలీప్రాణచంద్రః.

90

ఉ. మానిహృదభిచంద్రు రణమర్దితరాత్రిచరేంద్రు జానకీ
జానినరేంద్రచంద్రు రిపుజాలమృగేంద్రుని లక్ష్మణప్రమో
దానయు రాజరాజహృదయప్రవిభాసితచంద్రు భక్తసం
తానసురద్రుమంబు రఘునందను రాము సమాశ్రయించెదన్.

తా. యుద్ధమందుఁ గొట్టబడిన రావణుడు గలిగినట్టియు, రాజశ్రేష్ఠులయంతః
కరణమునకుఁ జంద్రుఁడైనట్టియు, మదముతోఁగూడిన శత్రువులకు సింహమైనట్టియు,
యోగ్యులమనస్సుమద్రమునకుఁ జంద్రుఁడైనట్టియు, సుందరుడును గొప్పవాడునుగు
రాజైనట్టియు, లక్ష్మణునియం దానందముచే దట్టమైనట్టియు, బూజ్యులగు యోగ్యజ
నులకుఁ జంద్రుఁడైనట్టియు, నీతయొక్క ప్రాణమునకుఁ జంద్రుఁడైనరాముడు జయము
నొందుఁగాక.

శ్లో. నమఃకోదండహస్తాయ, సందీపితశరాయచ

దండితాఖిలదైత్యాయ, రామాయావన్నివారిణే

91

ఉ. మానితహస్తమందు నసమానశరాసము. బూని బాణసం

ధానముఁ జేసి దానవవిఠానము లెల్ల వధించినట్టిసీ

తానయనోత్పలాంచితసుధావరదీప్తికి రామమూర్తికి

ధీనిధి కార్తిహరి కతినిర్మలభక్తి నమస్కరించెదన్.

తా. ధనుస్సు హస్తమందుఁ గలిగినట్టియు, ప్రకాశించజేయబడిన బాణము
గలిగినట్టియు, శీఘ్రచరబడిన యెల్లరాక్షసులు గలిగినట్టియు, అపదలను మాన్పునట్టి
రామునికొఱకు నమస్కారము.

శ్లో. నజానక జానకీజానిం, రామం తత్త్వమపి ప్రభుమ్

ధిక్కుర్యా ద్యమదూతా యో, సరస్వత్యత్త్వమీహతే.

92

చ. ధరణిసుతాధినాథుఁ డగుఁ దాశరథిఁ రఘురాముఁ జిత్తమం
దెఱుంగక యున్న నయ్యనకులేశ్వరుతత్త్వమునందుఁ గాంత ను
స్థిరమతి గల్గువారలు ప్రసిద్ధముగా యమదూతలం దిర
స్మరణముఁ జేతు రట్టిత్రిజగత్ప్రభు నెంచి భజింతు నిత్యమున్.

తా. ఏమనుష్యుఁడు సీతాభర్తయైనట్టి ప్రభువగు రామునిఁ బరమాత్మతత్త్వ
ముఁగా నెఱుంగకున్నను ఆతత్త్వమును సేవించునో వాఁడు యమదూతలను దిరస్మ
రించును.

శ్లో. రామో మే హృది సన్నిధిం రచయతాం రామంభజే దుష్కృతం
రామేణాపహృతం నమో భగవతే రామాయ రామాచ్ఛభమ్
లక్షే శ్రీరఘునందనస్య సుకృతే ద్దాసోన్మ్యహం సర్వదా
నిత్యం కోనలకస్యకాప్రియసుతే రామే మనోవర్తతామ్. 93

ఉ. రాముఁడు నిల్చు హృత్స్థలిని * రాము నహర్నిశము భజింతు శ్రీ
రామునిచే నఘం బఁగఁగు * రామునికై నతు లే నొనర్తు శ్రీ
రామునివల్ల భద్ర మగు * రాములకుఁ బరిచర్యఁ జేసెదన్
రామునియందు నామది నిరంతర మేనురక్త బ్రవర్తియన్.

తా. శ్రీరామమూర్తి నామననునందు సామీప్యమును జేయుఁగాక. రాముని
సేవించుచున్నాను. రామునిచే బాపము వారింపఁబడినది. భగవంతుఁడగురాముని
కొఱకు నమస్కారము. రామునివలన శుభమును జూచుచున్నాను. పుణ్యాత్ముడైన
రామునియొక్కదాసుఁడ నగుచున్నాను. ఎల్లపుడు కాశల్య క్షిప్రుఁడైన రాముని
యందు నామననుండుఁగాక. (ఈశ్లోకమందు రామపర్యాయశబ్దములు సప్తవిభక్తుల
యందు గ్రహింపఁబడినవి.)

శ్లో. కోదండనిర్ముక్తశరాగ్రఖండనం, ప్రచండశశ్వద్భుజదండహిండనమ్
అఖండచండాలసమానభండనం, భజామిరామంరణరంగమండనమ్.

చ. సమదభుజాబలాధ్యు లగుశత్రుల నై జధనుర్విముక్తబా
ణముల వధించి తీక్ష్ణకిరణప్రవిభాసితచండమూర్తియై
సమరధరాభిరాముఁడయి * సజ్జనబృందసుపర్యభూజమై
మమరినరామభూధపు నహర్నిశము నృజియింపుచుండెదన్. 94

తా. ధనుస్సుచే విడువఁబడిన బాణాగ్రములచే (శత్రువులను) ఖండించుచున్న
ట్రియు, తీక్ష్ణమైన యెల్లపుడైన భుజపరాక్రమము గలిగినట్రియు, అవిచ్ఛిన్నమైన
నూర్యునివంటియృద్ధము గలిగినట్రియు, యుద్ధరంగమున కలంకారమైనరాముని సేవించు
చున్నాను.

శ్లో. సింహాసనస్థం మునిసిద్ధనేవ్యం, రక్షోత్పలాలంకృతపాదపద్మమ్
 సీతాసమేతం శశిసూర్యనేత్రం, రామంభజే గాఢుపరామచంద్రమ్.
 మ. రవిజై వాత్సకనేత్రుడై మునిసుపర్యశ్రేణిసంసేవ్యుడై
 నవరత్నోజ్జ్వలవీరిగోల్లసితుడై * నవ్యస్ఫుటాంభోజకై
 రవసంపూజితపాదపద్ముడయి గోరామూసుతాయుక్తుడై
 భువనేశుం డగురామభూభుజు హృదంభోజంబునన్ గొల్చెదన్.

తా. సింహాసనమం దున్నట్టియు, మునులచే సిద్ధులచే సేవించఁదగినట్టియు, ఎఱ్ఱ
 దామరలచే నలంకరించఁబడిన పాదపద్మములు గలిగినట్టియు, సీతతోఁ గూడినట్టియు,
 చంద్రమూర్త్యులు కన్నులుగాఁ గలిగినట్టియు, రాఘవులను సంతోషింపఁజేయు
 చంద్రుడైనరాముని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. దయారూపే భూపే రఘుకులకలాపే సుహృదయే
 భుజాస్తంభే దంభేతరవిజయగుంభే విహరతామ్
 మహావీరే ధీరే దశరథకుమారే పరిసర
 ధృణారామే రామే దశముఖవిరామే మమమనః.

96

మ. సదయుండై ధరణీశుడై సుహృదుడై * సర్వాత్ముడై ధీరుడై
 మదమత్తారివిఖండచండభుజుడై * మూర్తాండవంశాబ్ధిస్త్రా
 గుదితాంబుండయి యాజిసూసుండయి యాద్యుండై దశాస్యాదిభి
 ద్విదురంజౌ రఘురామునం దెపుడు నావేళించు మత్స్వంతమున్,

తా. దయాస్వరూపుఁ డైనట్టియు, రాజైనట్టియు, రఘువంశమున కలంకార
 మైనట్టియు, మంచునవన్ను గలిగినట్టియు, స్తంభములంపటి భుజములు గలిగినట్టియు,
 నిష్కలపటమైన విజయసందర్భము గలిగినట్టియు, గొప్పవీరుడైనట్టియు ధైర్యవంతుఁ
 డైనట్టియు, దశరథునికొమారుడైనట్టియు, వ్యాపించుచున్న గుణములకుఁ బూదోఁ
 టయైనట్టియు, రావణుని సంహరించిన రామనియందు నానానన్ను విహరించుఁగాక.

శ్లో. గతే వ్యనేకేషు భవేషు పాపవ్రతే వ్యపూర్ణేషు చ యోగతీర్థైః
 విత్తస్తనర్వాఘనృణాంకులేశే, నజాయతే భక్తిరనంతమిడే.

97

మ. అలయోగవ్రతతీర్థయాత్రరహితంబై కల్గిమాన క్షమై
 యిల జన్మంబు లనేకముల్ జరిగెనే * నేకాలమున్ రాఘవున్
 దలంపన్ నేరకపోతి నిప్పుడయినం * దాసానుదాసుండునై
 కొలుతుం దద్రఘురామచంద్రుని మదిన్ గోర్కుల్ ఫలింపన్ వెనన్.

తా. యోగములచేతను తీర్థములచేతను నిండనట్టియు పాపప్రతములు గలిగినట్టియు ననేకములైన వెళ్ళిన జన్మములయందు జడియుచున్న యెల్లపాపములుగల (అనఁగాఁ బాపరహితులైన) మనుష్యులసమాహమనకు నధిపతియగు రామునియందు భక్తి పుట్టలేదు. (ఇప్పుడు) నాశనములేని రాముని స్తుతించుచున్నాను.

శ్లో. శ్రీరామభద్రాశ్రితయోగివర్య, పాదాజ్జయుగ్మం సతతం భజేహమ్
యచ్చక్షుషీధామఘనప్రవేశే, తచ్చక్షుషీ పశ్యతి యస్యచేతః. 98

ఉ. శ్రీరఘురాముపాదసరస్వీజము లెప్పుడు నాశ్రయించున
త్పూరుషు లై నయోగిజనః పుంజపదంబులు గొల్చి యాశ్రితా
ధారుని దీప్తిధామమున * దా పరికింపుదు రెట్టిచూపుచే
నారయుచుండు నాహృదయమందు నిరంతర మట్టిచూపునన్.

తా. శ్రీరామమూర్తి నాశ్రయించిన యోగిశ్రేష్ఠులపాదపద్మద్వంద్యము నెల్ల పుడు నేవించుచున్నాను. ఎవ్వరినేత్రములు లేజన్మును బ్రవేశించినవో నారి నేత్రములు వారి నేత్రము లేమహాత్ములచిత్తమును జూచునో అట్టియోగులని నెఱక కన్యాయము.

శ్లో. నగ్రస్తస్తమసా నచాన్వితమలినో దర్శేననోకర్మితో
నైవాన్తంగతవా నచాంకితతను ర్నోపాక్షికశ్రీరపి
లోకాలోకనగేంద్రలంఘనవిధౌ నోపంగుభావంగతో
నిర్దోషో గుణసాగరాన్రఘుపతి స్తేజో యశశ్చంద్రమాః. 99

ము. ఒకపక్షంబుననే ప్రకాశిలఁడు రామగుప్తుఁడుం గాఁడు ద
ర్శక గృహింపండు కళంకముగ ననఁడు ఏరీతిక బగల్ దీప్తిబో
పకయుండుక వరచక్రవాళ మెగరక * బంగుండు గాఁడ స్తమిం
పకయుం డాజిజనిగుణాబ్ధిభవశుంభతీర్తియాత్రేయుండున్.

తా. రామపుచే మ్రంగబడనట్టియు, పగటిమలినుండు గానట్టియు, అమావా
స్యచే జిక్కినట్టియు, అస్తమయమును బొందనట్టియు, కళంకముగలదేహముగలవాఁడు
కానట్టియు, ఒకపక్షమందే శోభకలవాఁడుగానట్టియు, జక్రవాళపర్యతముదాటుట
యందు సాట్టతనముబొందనట్టియు, దోషములేనట్టియు, దేజస్సుతోఁగూడిన కీర్తియను
చంద్రుఁడు గుణసముద్రుడైనరామునివలనఁ బుట్టెను.

శ్లో. నాగానామయుతం తుంగగనియుతం సార్థం రథానాం శతం
పాదాతా శ్శతకోటిచుగ్ధదళితా నృత్తన్య బంధేరణే
ఏవంకోటినహస్రన ర్తనవిధౌ నంచచ్చల్లనంతికా
యామార్థం పరమాత్మనో రముపతేః కోదండఘంటారవః.

మ. అలర వేయుగజంబులు దశసహస్రాశ్వంబులు న్యందనం
బులు నూతేబది నూఱుకోట్లనుభటుల్ భూమిం బడం దట్టమె
లలిన క్తంచరకోటి వేలువరున్ నర్తిప శ్రీరాముచే
విలు ఘంటారవ మొప్పనట్లు మొరసెన్ విఖ్యాతియామార్గమున్.

తా. అడుచున్న మొండెములుగల యుద్ధమందుఁ బదివేలయేనుఁగులు, లక్షగు
ఱ్ఱములు, నూటయేఁబదిరథములును, నూఱుకోట్ల కాల్పంట్లును గొట్టబడినట్టైతే ఇట్లు
కోటివేలు నాట్యములు జరుగుచుండఁగాఁ బ్రకాశించుచున్న కదలచున్నఘంట ధ్వని
చును. పరమాత్మస్వరూపుడైన శ్రీరాము ధనుస్సునందలి ఘంటయొక్కధ్వని జాము
న్నర మ్రోగినది.

శ్లో. భజేహం సదా రామ మిందీవరాభం
భవారణ్యదావానలాభాభిధేయమ్
భవానీహృదాభావితానందరూపం
భవాభావహేతుం భవానీప్రసన్నమ్.

101

మ. కలఁపారణ్యదవానలాహ్వయు నుమాకాంత సంతభావితో
జ్వలసాత్మాత్మరు నుత్సలాభుని భవాభావాదిహేతు విని
ర్మలు నానందయయు శ్రితార్తిహరు సంతానిక్యభూషు దినే
ట్కులవాద్ధీందుని రామచంద్రు మదిగోర్కు వీర భావించెదన్.

తా. నల్లగలువవంటి శోభగలిగినట్టియు, సంసారారణ్యమునకుఁ గార్చిచ్చైన
పేరుగలిగినట్టియు, పార్వతియొక్క మనస్సుచే నూహింపఁబడిన యానందరూపము
గలిగినట్టియు, సంసారవాశమునకు కారణమైనట్టియు, పార్వతికిఁ బ్రసన్నుడైనరామ
శెల్లపుడు నేవించుచున్నాను.

శ్లో. నురానీకదుఃఖాఘనానైకహేతుం
సరాకారదేహం నిరాకారమిష్యమ్
పరేశం పరానందరూపం వరేణ్యం
హరిం రామమిశం భజే భారనాశమ్.

102

మ. ధరణీభారనివారణు దివిజసంతానార్తిచ్చేదనున్
హరినూయానునుజాకృతి బరుఁ బరానందస్వరూపు బరా
త్పురు రూపాహ్వయశూన్యుఁ గేవలపరంధాము వరేణ్యు బరే
శ్వరుని శ్రీరఘురామభద్రు మది సంభావించి నేవించెదన్.

తా. దేవతాసమూహముయొక్క దుష్కలసమూహము నశించుటకు ముఖ్యహేతు వైనట్టియు, మనుష్యాకారముగల శరీరము గలిగినట్టియు, ఆకారములేనట్టియు, స్తుతించఁదగినట్టియు, గొప్పయీశ్వరుఁడైనట్టియు, గొప్పయానందరూపుఁడైనట్టియు, శ్రేష్ఠుఁడైనట్టియు, విష్ణురూపుఁడైనట్టియు, నీశ్వరుఁడైనట్టియు, సంసారాదిభారమును బోగొట్టునట్టిరాముని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. ప్రసన్నాఖిలానందదోహప్రసన్నం
ప్రసన్నార్తినిశ్శేషనాశాభిధానమ్
తపోయోగయోగీశభావాభిభావ్యం
కపీశాదిమిత్రం భజే రామచంద్రమ్.

103

మ. సుజనార్తిఘ్నసమాహ్వయుఁ మునిజనస్తోమార్చితౄ యోగిరా
డ్యౌజస్వాద్భావితౄ సుప్రసన్నశ్రితవర్యశ్రేణికానందు నం
బుజమిత్రాత్మజముఖ్యు వానరసఖుఁ భూపుత్రీకాధీశ్వరుఁ
భజయింతు న్నిరతంబు రాఘవపరః బ్రహ్మంబు నిష్ఠాప్తికిన్.

తా. శరణుఁజొచ్చిన యెల్లవారలకు నానందమును నిండించుటచేఁ బ్రసన్నుఁడైనట్టియు, శరణుఁజొచ్చినవారిబాధలను శేషములేకుండ నశింపఁజేయు శేరుగలిగినట్టియు, దపస్సంబంధముగల యోగీశ్వరుల హృదయములయందు భావించఁదగినట్టియు ముగ్ధివాదులకు మిత్రుఁడైన రామచంద్రుని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. స్ఫురద్రత్నకేయూరహారాభిరామం
ధరాభారభూతాసురానీకదావమ్
శరచ్చంద్రవక్త్రం లసత్పద్మనేత్రం
దురాసాద్యసాదం భజే రామచంద్రమ్.

104

మ. వనజాతాయతనేత్ర జంద్రవిలసద్వక్త్రం దురాసాద్యహా
దుని ధాత్రీతలభారదైత్యగణనిర్ధూతాగ్నిసాదృశ్యఁ గాం
చనమాణిక్యకిరీటకంకణవిరాజిత్కుండలాలంకృతుఁ
ఘనవర్ణఁ రఘురామభూభుజునిఁ గాంక్షం గొల్తు నశాంతమున్.

తా. ప్రకాశించుచున్న రత్నవికాగములగు భుజకీర్తులచే హారములచే సాగసైనట్టియు, భూమికి బంపవైనరాక్షససమూహమునకుఁ గార్చివైచినట్టియు, శరత్కాలచంద్రునివంటి మృగముగలిగినట్టియు, ప్రకాశించుచున్న పద్మములవంటి కన్నులుగలిగినట్టియు, బొందశక్యముగాని పాదములు గలిగినట్టియు, రామచంద్రుని నేవించుచున్నాను.

శ్లో. సురాధీశనీలాభనీలాంగకాంతిం, విరాధాదిరత్నోగణానీకనాశమ్
కిరీటాదిశోభంపు గారాతిలాభం, భజేరామచన్ద్రంరఘూణామధీంద్రం.

చ. సురవరసీలరత్నపరిశోభితగాత్రు విరాధముఖ్యము
ష్కరదనజంభకారహృతిసారసమిత్రః బురారిసఖ్యః గ
ర్భురమకుటాద్యలంకరణః * బుష్కరరత్నకులాభిచంద్ర శ్రీ
కరు రఘురామభద్ర మదిః * గాంక్షలు దీర భజింతు నిత్యమున్.

తా. ఇంద్ర నిలముల శోభగల నల్లనిజేహకాంతి గలిగినట్టియు, విరాధుడు
మొదలగు రాక్షససమాహమును వశింపజేయునట్టియు, గిరిటము మొదలగువానిశోభ
గలిగినట్టియు, ఈశ్వరునికి లాభస్వరూపుఁ డైనట్టియు, రఘువంశపురాజుల కధిపతి
యగురామచంద్రుని సేవించుచున్నాను.

శ్లో. లనచ్చంద్రకోటిప్రకాశాదిపీఠే, సమాసీన మంకేనమాధాయ సీతామ్
స్ఫురద్దేమవర్ణోల్లనత్కంజపుంజం, భజేరామచన్ద్రంనివృత్యాదితన్ద్రమ్.
మ. ఘనజాంబూనదపద్మశోభితుని రాకాచంద్రకోటిప్రభా
ననసందీపితు వామభాగధరణీజాతానమాయుక్తు రా
ముని నీలోత్పలనీలనీరదలసన్తూర్తి నివృత్యాదితం
త్రుని గాకుత్స్థకులాభిచంద్ర భజింతు నామనస్సిద్ధిసిన్. 106

తా. ప్రకాశించుచున్న బహుచంద్రుల కాంతిగల యాదిపీఠమందుఁ గూర్చున్న
ట్టియు, దొడయందు నీతనుంచుకొని ప్రకాశించుచున్న బంగారురంగుచేఁ బ్రకాశిం
చుచున్న పద్మసమాహముగల నివృత్యాదితంత్రముగల రామచంద్రుని సేవించు
చున్నాను.

శ్లో. సదాభోగభాజాం సుదూరేవ్యభాతం
ముదాయోగభాజా మదూరేవిభాతమ్
చిదానందకందం సదారాఘవేశం
విదేహాత్మజానందకందం ప్రవద్యే.

107

మ. తతభోగానువిహారచిత్తులకుఁ బొందం దూరమై భక్తసం
యుతయోగీంద్రులకెల్లఁ దా పగుచు వేద్యుం డై చిదానందుండై
క్షీతిపుత్రీహృదయప్రేమాదకరుండై * చెల్వొందు శ్రీ రామునిన్
సతతంబు శరణంబు వేడెదను మోక్షశ్రీసమాకాంక్షినై.

తా. ఎల్లపుడు భోగమును బొందినవారికి మిక్కిలి దూరమందున్నట్టియు
సంతోషముచే యోగముఁబొందువారికి సమీపమందుఁ బ్రకాశించుచున్నట్టియు,

నానందములకు దుంపయైనట్టియు, నీతయొక్క యానందమునకు దుంపయైనట్టి
మమూర్తిని శరణుబొందుచున్నాను.

మహాయోగమాయావిశేషానుయక్తో విభాసీ శలీలానరాకారవృత్తిః
త్వదానందలీలాకథాపూర్ణకర్తా, స్వదానందరూపాభవంతీహలోకే.

స. లలితం బైన భవత్కథామృతము చాలం గ్రోలుచున్నట్టిని
శ్చలు లానందచునస్కు లాట కరయక • సం దేహమా భక్తవ
త్సలీలామనుజాకృతీ ప్రకృతియోపాయు క్తకాకుత్స్థవం
శలనదావర్ధిశః కరరామధరణీశా దేవదేవోత్తమా. 108

తా. ఓయీశ్వరుడా లీలామనుష్యరూపము గలవాడవై గొప్పదియైన యోగ
మానుతో గూడినవాడవై ప్రకాశించుచున్నావు. నీయానందకరమైన విలాసకథలచే
నిండినచెవులుగలవారు ఈలోకమున నెల్లపుడు నానందసంపూర్ణు లగుచున్నారు.

శ్లో. యస్య ప్రాణనివారణావనకృతేస్యాతానిదానావిభో
రైంద్రధావ్ంతవతేః కృపాజలనిధేః కోపప్రసాదా ముదే
భూయాద్వాసవనీలసన్నిభతను ర్వామాంకసీదద్యధూః
సోయం దుష్టనిశాటపాటనపటు శ్రీరాఘవోవస్సదా. 109

మ. పతిప్రాణావనశిక్ష హేతుడయి గోపధ్వంసిసంబంధగ
ర్వితకాకాసురునందు శ్రోధుడయి యర్థింపక ప్రసాదాత్ముడై
శతమన్యుపలసర్ణుడై సదయుడై • త్వపుత్రికాయుక్తుడై
హతదుష్టాసురుడై నరాఘవుడు న • న్నశ్రాంతము బ్రోవుతన్.

తా. దయాసముద్రుడైన యేశ్రీరామమూర్తియొక్క కోపమును అసుగ్రహ
మును ఇంద్రునికొడుకైన కాకియొక్క ప్రాణములయొక్క నివారించుటకొఱకును
రక్షించుటకొఱకును అగునో అట్టియింద్రునిలములతోసమానమైన దేహముగలిగినట్టియు
నెడమతోడయందున్న నీతగలిగినట్టియు దుర్మార్గరాక్షసులఁ గొట్టుటయందు సమర్థుడై
నట్టియు శ్రీరామమూర్తి మీ కెల్లపుడు సంతోషము కొఱకుఁగఁగఁ.

శ్లో. దుష్టోవా కలుమాత్మకోపి విశునో దుర్మార్గసంచారవాన్
మాతృఘ్నోపి పితృఘ్నవర్తనరత స్సన్యాసినిందాపరః
యోయం శృత్యన్మృతం హితం మధురసం వక్తాచ శ్రోతాల్లిఖః
సప్రాప్నోతి నిరంతరై హికనుఖం నిర్వాణసౌఖ్యంతతః. 110

మ. కలుమాత్ముఁడగు మాతృపితృహరుడు దుష్కర్మండు నై మానివ
ద్యుల నిందించునతండు హృష్టుడు మహాశ్రోధాంధుడై సం దినం

బులు కర్ణామృతము లిఖింప శ్రుతులఁ ♦ గ్రోలఁ బరింపఁ మహిఁ
కలకాలంబు సుఖంబులం గని మహానందంబు నొందు మదిన్.

తా. దుర్మార్గుడైనను పాపస్వభావుడైనను గొండెగాడైనను అయోగ్యులైనను సంతరించువాడైనను తల్లినిగొట్టువాడైనను దండ్రునిగొట్టు వ్యాపారములయం దాసక్తుడైనను యోగ్యులగు మనులను నిందించుటయం దాసక్తుడైనను ఎవఁడైతే యిష్టమైనట్టియు తీయనిరుచిఁ గలిగిజ్ఞియు నికర్ణామృతమును చెప్పినవాఁడు (అనఁగా జదువువాఁడు)ను విసువాఁడును వ్రాయువాఁడును వినచో వాఁడుఎడతెగని యిహలోకసౌఖ్యమును తరువాత మోక్షసుఖమును బొందుచున్నాఁడు.

మ. శివసామ్యం దగురాదిశంకరులు ముఁ ♦ శ్రీరామకర్ణామృతం
బవనిఁ సంస్కృత మేర్పరించె నది మోక్షోపేక్షఁ జేకూరు వం
శవరాధీందుప్రసిద్ధసిద్ధకవి నే ♦ శ్రద్ధఁ దెనుంగించి రా
ఘన! పూదండఁగ నిద్భివాఁడ గొనుమా ♦ కల్పంబుగా సత్కృపన్.

మాలినీ. రఘుగులవరనాథో ♦ జానకీప్రాణనాథః

పితృవచనవిధాతా ♦ కేశరాజ్యప్రదాతా

ప్రతినిశిచరనాశః ♦ ప్రాప్తరాజ్యప్రవేశో

విహితభువనరక్షః ♦ పాతు పద్మాయతాక్షః.

తా. రఘుమహారాజువంశమందుఁ బుట్టినమహారాజు నీతాదేవికి మిక్కిలి
ప్రియుఁడు, తండ్రిచెప్పినపని చేయువాఁడు, సుగ్రీవునికి రాజ్య మిచ్చినవాఁడు,
శత్రువులయినరాక్షసుల నశింపఁజేయువాఁడు, రాజ్యమును పొందినవాఁడు, లోకమును
రక్షించినవాఁడు అయినశ్రీవిష్ణుస్వరూపుఁ డగుశ్రీరాముఁడు నన్ను రక్షించుఁగాక.
(ఈశ్లోకమునందు రామాయణకథ సంక్షేపముగఁ జెప్పఁబడినది.)

మ. ఇది శ్రీరామపదారవిందమకరిం ♦ ధేచ్ఛాత్మసన్నతమ
ట్పదవిజ్ఞానపదాబ్జరేణుపటలీ! ప్రాప్తోక్తమాంగోల్లస
స్తుదితాంతఃకరణండు సిద్ధకవిమాన్యుఁ డైనరామావనీ
శ! దయాలోకనఁ జెప్పె నాలుగవయాశాస్వసం బభీష్టాప్తికిన్.

శ్రీరామకర్ణామృతము సమాప్తము.